

***PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU DRAWSKIEGO***

NA LATA 2025-2028 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2032

WYKONAWCA:

EKOSTANDARD
Pracownia Analiz Środowiskowych

ul. Wiązowa 1B/2, 62-002 Suchy Las

Adres do korespondencji:

ul. Szafirowa 4/6, 62-002 Suchy Las
www.ekostandard.pl
email: ekostandard@ekostandard.pl
tel. 739-199-781

Data wykonania: 07 listopada 2025

AUTORZY OPRACOWANIA:

Robert Siudak

Paulina Strugacz

Spis treści

1. Wykaz skrótów	6
2. Wstęp	7
2.1. Podstawa prawna opracowania	7
2.2. Koncepcja Programu ochrony środowiska	7
2.3. Cel i zakres opracowania	7
2.4. Metodyka i tok pracy	7
2.5. Podstawowa charakterystyka powiatu drawskiego	8
2.5.1. Położenie	8
2.5.2. Demografia	10
2.5.3. Infrastruktura komunikacyjna	10
3. Streszczenie	17
4. Ocena stanu środowiska	19
4.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	19
4.2. Klimat	19
4.2.1. Warunki klimatyczne	19
4.2.2. Powietrze atmosferyczne	22
4.2.3. Zaopatrzenie w gaz i ciepło	25
4.2.4. Odnawialne źródła energii	26
4.2.5. Emisja zanieczyszczeń do powietrza	27
4.2.4. Ocena realizacji podjętych zadań na terenie powiatu drawskiego	30
4.2.6. Zagadnienia horyzontalne	32
4.2.7. Analiza SWOT	33
4.3. Zagrożenie hałasem	33
4.3.1. Hałas komunikacyjny	34
4.3.2. Hałas przemysłowy	38
4.3.3. Ocena realizacji podjętych zadań na terenie powiatu drawskiego	39
4.3.4. Zagadnienia horyzontalne	39
4.3.1. Analiza SWOT	40
4.4. Pola elektromagnetyczne	40
4.4.1. Ocena realizacji podjętych zadań na terenie powiatu drawskiego	45
4.4.2. Zagadnienia horyzontalne	46
4.4.3. Analiza SWOT	47
4.5. Gospodarowanie wodami	47
4.5.1. Wody powierzchniowe	47

4.5.2.	Zagrożenie powodziowe	58
4.5.3.	Zagrożenie suszą	59
4.5.4.	Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu drawskiego	60
4.5.5.	Zagadnienia horyzontalne	61
4.5.6.	Analiza SWOT	61
4.6.	Gospodarka wodno-ściekowa	62
4.6.1.	Zaopatrzenie w wodę	62
4.6.2.	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	62
4.6.3.	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych	64
4.6.4.	Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu drawskiego	65
4.6.5.	Zagadnienia horyzontalne	66
4.6.6.	Analiza SWOT	67
4.7.	Zasoby geologiczne	67
4.7.1.	Złoża surowców mineralnych	67
4.7.2.	Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu drawskiego	71
4.7.3.	Zagadnienia horyzontalne	71
4.7.4.	Analiza SWOT	72
4.8.	Gleby	72
4.8.1.	Monitoring chemizmu gleb	75
4.8.2.	Osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi	80
4.8.3.	Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu drawskiego	80
4.8.4.	Zagadnienia horyzontalne	80
4.8.5.	Analiza SWOT	81
4.9.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	81
4.9.1.	Gospodarowanie odpadami komunalnymi	81
4.9.2.	Usuwanie i unieszkodliwianie azbestu	89
4.9.3.	Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu drawskiego	90
4.9.4.	Zagadnienia horyzontalne	91
4.9.5.	Analiza SWOT	92
4.10.	Zasoby przyrodnicze	92
4.10.1.	Lasy	92
4.10.2.	Formy ochrony przyrody	93
4.10.3.	Tereny zielone	106
4.10.4.	Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu drawskiego	106
4.10.5.	Zagadnienia horyzontalne	107
4.10.6.	Analiza SWOT	108

4.11. Zagrożenia poważnymi awariami	109
4.11.1. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu drawskiego	109
4.11.2. Zagadnienia horyzontalne	110
4.11.3. Analiza SWOT	110
5. Główne problemy i zagrożenia środowiska dla powiatu drawskiego	111
6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie	113
6.1. Powiązania programu z innymi dokumentami	113
6.2. Cele i kierunki interwencji programu	126
6.3. Główne zagrożenia dla planowanych zadań	143
6.2. Harmonogram realizacyjny (wykaz zadań)	143
6.3. Źródła finansowania	168
7. System realizacji Programu ochrony środowiska	170
7.1. Wprowadzenie	170
7.2. Uczestnicy wdrażania Programu	170
7.1. Wdrażanie i zarządzanie Programem	170
7.2. Instrumenty realizacji Programu	171
7.3. Monitoring środowiska	172
7.4. Sprawozdawczość, ewaluacja oraz aktualizacji Programu	173
7.5. Upowszechnianie informacji o stanie środowiska i realizacji Programu	173
Spis tabel	174
Spis rycin	176
Materiały źródłowe	176

1. Wykaz skrótów

GDDKiA - Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOŚ - Główny inspektorat Ochrony Środowiska
GUS - Główny Urząd Statystyczny
IUNG - Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa
ISOK - Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami
JCWP – jednolita część wód powierzchniowych
JCWPd - jednolita część wód podziemnych
JST - jednostka samorządu terytorialnego
KPOŚK - Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
MPZP – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
NFOŚiGW - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OZE - Odnawialne źródła energii
PCK - Polska czerwona księga zwierząt
PEM - Promieniowanie elektromagnetyczne
PIG-PIB - Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy
PM10 - pył z mieszaniny cząstek zawieszonych w powietrzu o średnicy mniejszej niż 10 mikrometrów
PM2,5 - pył z mieszaniny cząstek zawieszonych w powietrzu o średnicy mniejszej niż 2,5 mikrometra
PSZOK – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
RDLP - Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ - Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RLM - Równoważna liczba mieszkańców
RZGW - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SPA 2020 - Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
UE – Unia Europejska
UM – Urząd Miejski
WFOŚiGW - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
ZDR - zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii
ZZR - zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii

2. Wstęp

2.1. Podstawa prawna opracowania

Podstawą prawną do opracowania dokumentu jest art. 17 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.), który obliguje Zarząd Powiatu Drawskiego do sporządzenia programu ochrony środowiska.

2.2. Koncepcja Programu ochrony środowiska

Program ochrony środowiska dla powiatu drawskiego, zwany dalej Programem ochrony środowiska, przygotowany został w oparciu o założenia zawarte w następujących dokumentach:

- Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.)
- *Wytyczne do opracowywania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska* opracowane przez Ministerstwo Środowiska;
- Zaktualizowane załączniki do *Wytycznych do opracowywania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska* opracowane przez Ministerstwo Klimatu.

Program spełnia wymagania zawarte w ww. wytycznych.

Ponadto podczas opracowywania Programu ochrony środowiska uwzględniono założenia zawarte w wojewódzkich i powiatowych programach sektorowych i istniejących planach rozwoju.

2.3. Cel i zakres opracowania

Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia Programu ochrony środowiska jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. Program powinien stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu danej jednostki terytorialnej. Realizacja założeń zawartych w Programie przyczyni się do długotrwałego, zrównoważonego rozwoju powiatu, w którym kwestie ochrony środowiska będą rozważane na równi z kwestiami rozwoju społecznego i gospodarczego.

Celem opracowania jest stworzenie dokumentu – Programu ochrony środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do roku 2032. Dokument ten, spajając wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu gminnym, będzie podstawą funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem niniejszej jednostki terytorialnej.

W dokumencie dokonano analizy aktualnego stanu środowiska, wskazano główne problemy dotyczące środowiska i ustalono działania wymagające realizacji, aby zachować odpowiednie standardy ochrony środowiska oraz wpływać pozytywnie na jego stan. Opracowanie oraz uchwalenie dokumentu przez Radę Powiatu Drawskiego przyczyni się do poprawy i uporządkowania zarządzania środowiskiem na terenie Powiatu, poprawy jakości środowiska naturalnego, poprawy jakości życia mieszkańców oraz zrównoważonego rozwoju Powiatu.

2.4. Metodyka i tok pracy

Dla osiągnięcia zamierzonego celu przyjęto określony tok pracy, na który składało się kilka zasadniczych etapów. W pierwszej kolejności przeprowadzono prace przygotowawcze polegające na zgromadzeniu materiałów źródłowych oraz danych dotyczących aktualnego stanu środowiska na terenie Powiatu. Dane pozyskiwano głównie z dokumentów strategicznych i planistycznych na poziomie regionalnym oraz z opracowań Głównego Urzędu Statystycznego, a także raportów z innych instytucji samorządowych i wyspecjalizowanych jednostek zajmujących się problematyką ochrony środowiska (m.in. Organy Inspekcji Ochrony Środowiska, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie; itp.).

Drugi etap prac wiązał się z opracowaniem charakterystyki aktualnego stanu środowiska Powiatu. Następnie na podstawie oceny i analizy stanu środowiska zdefiniowano najważniejsze zagrożenia

i problemy dla poszczególnych obszarów interwencji, które stanowiły punkt wyjściowy dla wyznaczenia celów strategicznych Programu.

Program obejmuje następujące obszary interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenie hałasem,
- pola elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno-ściekowa,
- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- zagrożenie poważnymi awariami.

Wymienione wyżej obszary interwencji uwzględniają zagadnienia horyzontalne (przekrojowe), takie, jak.:

- adaptacja do zmian klimatu,
- nadzwyczajne zagrożenia środowiska,
- działania edukacyjne,
- monitoring środowiska.

Kolejny etap to proces planowania i określenie celów strategicznych, kierunków interwencji i działań zmierzających do poprawy stanu środowiska. Zarówno cele, jak i zadania zostały określone tak, aby były spójne z celami dokumentów strategicznych wyższego szczebla.

Poszczególne zadania zostały wpisane do harmonogramu rzeczowo-finansowego z podziałem na zadania własne samorządu oraz zadania monitorowane przez samorząd, za których realizację odpowiedzialne są inne instytucje. W celu określenia zadań monitorowanych opracowano ankiety, które zostały rozesłane do instytucji i służb odpowiedzialnych za realizację polityki w zakresie ochrony środowiska oraz zasobów przyrodniczych z terenu Powiatu.

2.5. Podstawowa charakterystyka powiatu drawskiego

2.5.1. Położenie

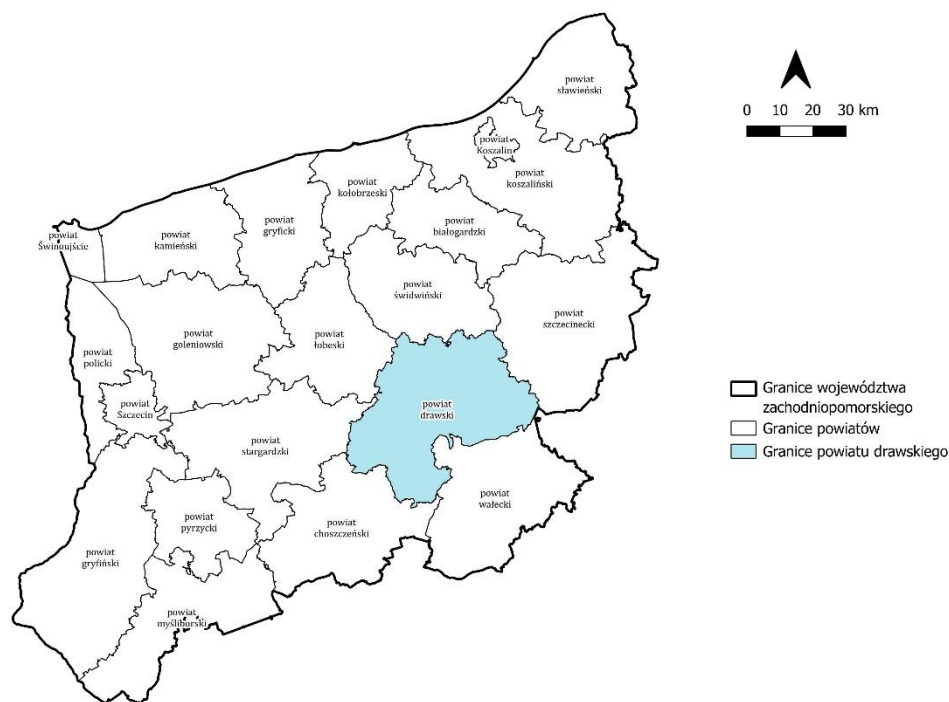
Powiat drawski znajduje się w południowo-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego na Pojezierzu Drawskim. Sąsiaduje z następującymi powiatami:

- od północy z powiatem świdwińskim,
- od wschodu z powiatem szczecineckim i złotowskim,
- od południa z powiatem wałeckim i choszczeńskim,
- od zachodu z powiatem stargardzkim i łobeskim.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego powierzchnia powiatu w 2024 roku wynosiła 1760 88 ha (1761 km²). Siedziba władz powiatu znajduje się w Drawsku Pomorskim.

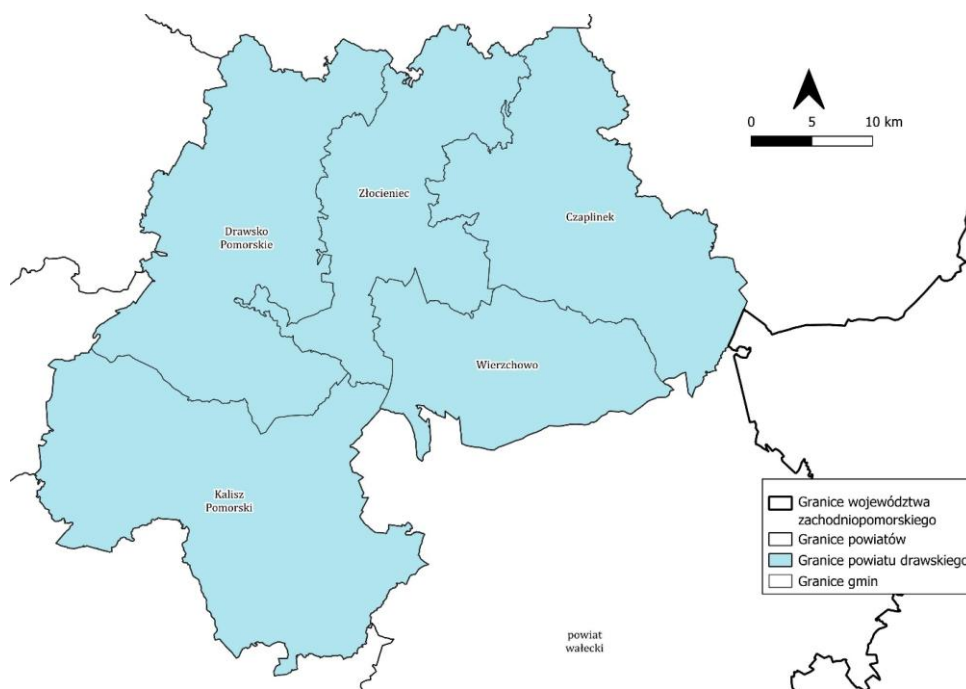
W skład powiatu wchodzi pięć gmin, z czego;

- gminy: Czaplinek, Drawsko Pomorskie, Kalisz Pomorski, Złocieniec to gminy miejsko-wiejskie,
- gmina Wierzchowó to gmina wiejska.

Rycina 1. Położenie powiatu drawskiego na tle województwa zachodniopomorskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego rejestru Granic (PRG)

Rycina 2. Gminy powiatu drawskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Rejestru Granic (PRG)

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej Kondrackiego powiat drawski położony jest w obrębie dwóch makroregionów: Pojezierza Zachodniopomorskiego (314,4) i Pojezierza Południowopomorskiego (314,6-7). Teren powiatu obejmuje 5 mezoregionów: Pojezierze Drawskie (314,45), Pojezierze Ińskie (314,43), Równina Drawska (314,63), Pojezierze Wałeckie (314,64), Równina Wałecka (314,65).

2.5.2. Demografia

Powiat drawski w 2024 roku zamieszkiwało 53 003 mieszkańców. Gminą o największej liczbie mieszkańców jest gmina Drawsko Pomorskie, a najmniej osób zamieszkuje gminę Wierzychowo. Gęstość zaludnienia powiatu wynosiła 30,1. W strukturze wieku powiatu dominują osoby w wieku produkcyjnym (30 441 os.). Najmniej liczna grupę stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym (9 190 os.). Przyrost naturalny dla powiatu drawskiego w 2024 roku wynosił -6,33.

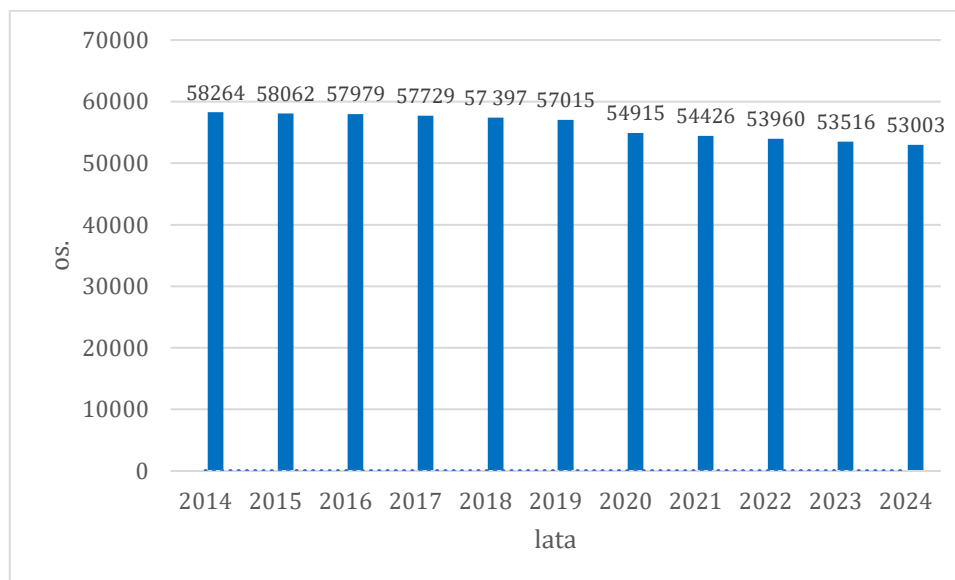
W poniższej tabeli przedstawiono liczbę mieszkańców, przyrost naturalny i gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach.

Tabela 1. Dane demograficzne poszczególnych gmin powiatu drawskiego w 2024 roku

NAZWA GMINY	LICZBA LUDNOŚCI (os)	PRZYRÓST NATURALNY (km ²)	GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA (os/km ²)
Czaplinek	11 042	-5,33	30,3
Drawsko Pomorskie	16 151	-6,65	39,4
Kalisz Pomorski	6 773	-2,93	14,2
Wierzychowo	4 003	-7,50	17,5
Złocieniec	15 034	-7,93	53,7
POWIAT ŁĄCZNIE	53 003	-6,33	30,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS, BDL) (dostęp 14.08.2025 r.)

W latach 2014-2024 liczba ludności powiatu drawskiego stale malała. Największy spadek liczby mieszkańców wystąpił między latami 2019 i 2020 (-2100 os.). Najmniejsze wahania zanotowano między latami 2015 i 2016 (-83 os.).

Rycina 3. Liczba ludności powiatu drawskiego w latach 2014-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS,BDL) (dostęp 14.08.2025 r.)

2.5.3. Infrastruktura komunikacyjna

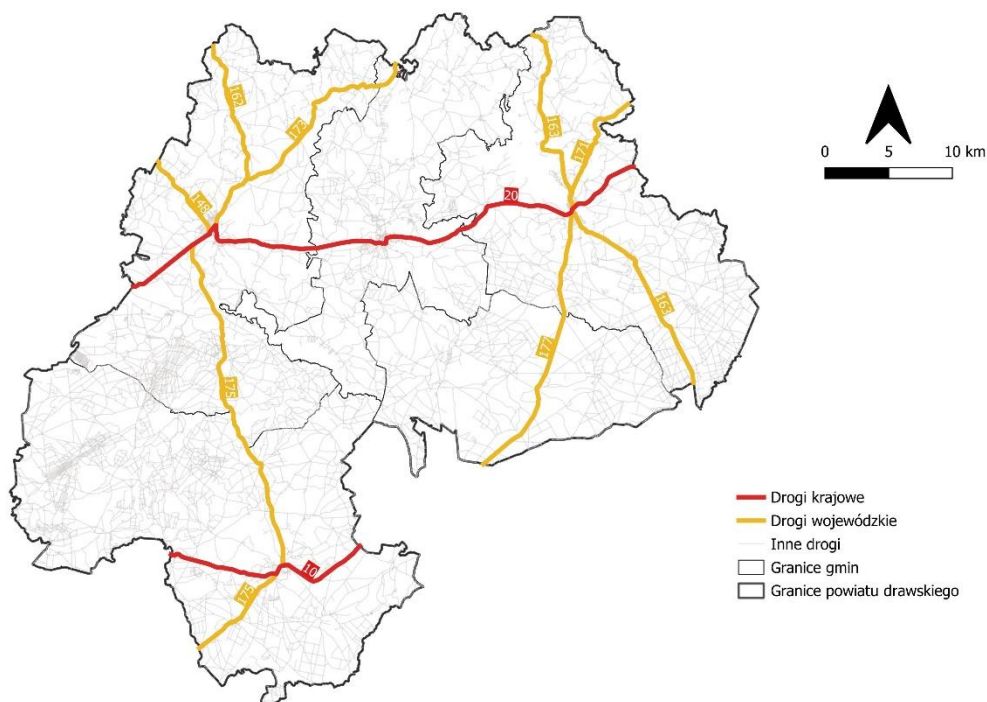
Przez teren powiatu drawskiego przebiegają dwie drogi krajowe:

- droga nr 20 (Stargard - Drawsko Pom. – Gdynia)

- droga nr 10 (Granica Państwa – Lubieszyn – Płońsk)

Drogi wojewódzkie przebiegające przez powiat drawski to:

- droga nr 175 (Drawsko Pomorskie - Kalisz Pomorski - Choszczno),
- droga nr 173 (Połczyn Zdrój - Drawsko Pomorskie)
- droga nr 163 (Kołobrzeg Wałcz),
- droga nr 148 (Starogard - Łobez - Drawsko),
- droga nr 171 (Barwice - Czaplinek),
- droga nr 177 (Czaplinek - Mirosławiec - Wieleń)

Rycina 4. Drogi na terenie powiatu drawskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2023 roku długość ścieżek na terenie powiatu drawskiego wynosiła 15,9 km.

Łączna długość dróg powiatowych wynosi 396 km 233m, natomiast długość dróg wojewódzkich na terenie powiatu jest równa 142 km 393 m.

W poniższych tabelach zamieszczono zestawienie dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych na terenie powiatu drawskiego.

Tabela 2. Zestawienie dróg krajowych na terenie powiatu drawskiego

LP.	NR DROGI	KM POZATKOWY	KM KOŃCOWY
1.	DK 10	100,293	117,273
2.	DK 20	55,273	101,216
3.	DK 20a	0,000	0,861

Źródło: GDDKiA w Szczecinie

Tabela 3. Charakterystyka dróg powiatowych i wojewódzkich na terenie powiatu drawskiego

LP.	NR DROGI	PRZEBIEG DROGI	DŁUGOŚĆ DROGI [M]	POCZĄTEK DROGI KM	KONIEC DROGI KM
DROGI WOJEWÓDZKIE					
1.	DW 148	-	22,427	64+765	87+192
2.	DW 162	-	5,395	29+162	34+515
3.	DW 163	-	10,559	64+629	75+188
4.	DW 171	-	1,103	0+000	1+103
5.	DW 173	-	35,103	0+498	35+601
6.	DW 175	-	5,502	25+955	31+457
7.	DW 177	-	19,362	37+217	56+579
DROGI POWIATOWE					
8.	1080Z	Rzepczyno-Łabędzie	3650	16+496	20+146
9.	1091Z	dr.173- Nowe Worowo - Kluczewo	12758	0+000	12+758
10.	1091SZ	dr.173- Nowe Worowo - Kluczewo (łąącznik)	330	0+000	0+330
11.	1091TZ	dr.173- Nowe Worowo - Kluczewo (łąącznik)	47	0+000	0+047
12.	1092Z	N.Toporzyk-Cieszyno-dr.1962Z	15740	3+463	19+203
13.	1095Z	Ogartowo-Czarne-Sikory	9125	11+924	21+049
14.	1095SZ	Ogartowo-Czarne-Sikory(łąącznik)	64	0+000	0+064
15.	1251Z	Czarne Wielkie-Polne	1411	0+000	1+411
16.	1252Z	dr.20-Rakowo	1331	0+000	1+331
17.	1282Z	od.dr.163 Barwice-Kluczewo	4343	0+000	4+343
18.	1951Z	Lasocin-Przytoń	8941	0+000	8+941
19.	1952Z	Olchowiec-Zarańsko	6946	0+000	6+946
20.	1953Z	Zajezerze-gr.pow.Drawsko	9886	0+000	9+886
21.	1954Z	dr.1953Z Jankowo-dr.20	3690	0+000	3+690
22.	1956Z	Karpno-Dołgie	6072	0+000	6+072
23.	1957Z	Jelenino-Ostrowice	2598	0+000	2+598
24.	1958Z	Szczytniki-Ostrowice	2444	0+000	2+444
25.	1959Z	Dalewo-Suliszewo	3568	0+000	3+568

LP.	NR DROGI	PRZEBIEG DROGI	DŁUGOŚĆ DROGI [M]	POCZĄTEK DROGI KM	KONIEC DROGI KM
26.	1960Z	Darskowo-Złocieniec	3625	0+000	3+625
27.	1961Z	Ostrowice-Gronowo-Złocieniec	12414	0+000	12+414
28.	1962Z	dr.173-Siecino-Złocieniec	12471	0+000	12+471
29.	1963Z	dr.173-Stare Worowo	5005	0+000	5+005
30.	1966Z	dr.2035Z - dr.20	252	0+000	0+252
31.	1967Z	St.Worowo-Bołęgorzyn	7814	0+000	7+814
32.	1968Z	Warnięg-Męcudół	2192	0+000	2+192
33.	1969Z	dr.1965Z-Rzepowo-Piaseczno-Siemczyno	8561	0+000	8+561
34.	1970Z	Rzepowo-Głęboczek-Siemczyno	6208	0+000	6+208
35.	1970SZ	Rzepowo-Głęboczek-Siemczyno (łącznik)	253	0+000	0+253
36.	1971Z	ul. Chopina - Złocieniec	293	0+000	0+293
37.	1973Z	dr. 163-Prosinko-dr. 1974Z	5539	0+000	5+539
38.	1974Z	Stare Drawsko-Zerdno	2157	0+000	2+157
39.	1975Z	dr.163-Sikory	3318	0+000	3+318
40.	1978Z	dr.175-Oleszno	4533	0+000	4+533
41.	1979Z	Mielenko-Kol.Mielenko	1563	0+000	1+563
42.	1980Z	Borowo-Prostynia	2479	0+000	2+479
43.	1982Z	Pomierzyn-Giżyno-gr.woj.	7692	0+000	7+692
44.	1982SZ	Pomierzyn-Giżyno-gr.woj. (łącznik)	355	0+000	0+355
45.	1982TZ	Pomierzyn-Giżyno-gr.woj. (łącznik)	98	0+000	0+098
46.	1983Z	Dr.-Biały Zdrój-St.Korytnica-Dr.10	16014	0+000	16+014
47.	1983SZ	Dr.-Biały Zdrój-St.Korytnica-Dr.10 (łącznik)	212	0+000	0+212
48.	1983TZ	Dr.-Biały Zdrój-St.Korytnica-Dr.10 (łącznik)	130	0+000	0+130
49.	1984Z	Pożrzadło-St.Studnica	8367	0+000	8+367
50.	1985Z	Złocieniec-Osiek-Żabinek-Kalisz Pom.	34262	0+000	34+262
51.	1985SZ	Złocieniec-Osiek-Żabinek-Kalisz Pom. (łącznik)	220	0+000	0+220

LP.	NR DROGI	PRZEBIEG DROGI	DŁUGOŚĆ DROGI [M]	POCZĄTEK DROGI KM	KONIEC DROGI KM
52.	1985TZ	Złocieniec-Osiek-Żabinek-Kalisz Pom. (łącznik)	153	0+000	0+153
53.	1986Z	dr. 1985Z - Żabin	3014	0+000	3+014
54.	1987Z	Drawsko Pomorskie-Lubieszewo-Złocieniec	23609	0+000	23+609
55.	1987SZ	Drawsko Pomorskie-Lubieszewo-Złocieniec (łącznik)	347	0+000	0+347
56.	1987TZ	Drawsko Pomorskie-Lubieszewo-Złocieniec (łącznik)	39	0+000	0+039
57.	1987UZ	Drawsko Pomorskie-Lubieszewo-Złocieniec (łącznik)	85	0+000	0+085
58.	1988Z	Od dr.20-Zagórki	528	0+000	0+528
59.	1989Z	Suliszewo-Gudowo	3904	0+000	3+904
60.	1990Z	Od dr.20- Kosobudy	1372	0+000	1+372
61.	1991Z	Wierzchowo-Żabin-Żeńsko	6529	0+000	6+529
62.	1991SZ	Wierzchowo - Żabin - Żeńsko (łącznik)	94	0+000	0+094
63.	1991TZ	Wierzchowo-Żabin-Żeńsko (łącznik)	392	0+000	0+392
64.	1992Z	Bonin-Osiek Drawski	1485	0+000	1+485
65.	1993Z	Radomyśl-Żabinek	4145	0+000	4+145
66.	1994Z	Osiek-Wierzchowo-Otrzep	13655	0+000	13+655
67.	1996Z	Żabin-N.Laski-Dr.177	8596	0+000	8+596
68.	1996SZ	Żabin-N.Laski-Dr.177 (łącznik)	247	0+000	0+247
69.	1996TZ	Żabin-N.Laski-Dr.177 (łącznik)	73	0+000	0+073
70.	1997Z	dr.1996Z-Garbowo	558	0+000	0+558
71.	1998Z	dr. 20-Bobrowo-Wąsosz	4764	0+000	4+764
72.	1999Z	dr. 20-Żeliszewo	2269	0+000	2+269
73.	2000Z	Czaplinek-N.Kaleńsko	8515	0+000	8+515
74.	2001Z	Czaplinek-skrzyż.z dr.2002	5471	0+000	5+471
75.	2002Z	od dr.2011-Czarne Małe-Łysinin-Ostroróg	6886	0+000	6+886
76.	2003Z	Broczyno-Motarzewo-Machliny	9253	0+000	9+253

LP.	NR DROGI	PRZEBIEG DROGI	DŁUGOŚĆ DROGI [M]	POCZĄTEK DROGI KM	KONIEC DROGI KM
77.	2003SZ	Broczyno-Motarzewo-Machliny (łącznik)	93	0+000	0+093
78.	2003TZ	Broczyno-Motarzewo-Machliny (łącznik)	110	0+000	0+110
79.	2003UZ	Broczyno-Motarzewo-Machliny (łącznik)	296	0+000	0+296
80.	2004Z	Pławno-Psie Głowy	3313	0+000	3+313
81.	2004SZ	Pławno-Psie Głowy (łącznik)	120	0+000	0+120
82.	2005Z	Broczyno-Byszkowo	2998	0+000	2+998
83.	2006Z	Trzciniec-Dr.163	1251	0+000	1+251
84.	2007Z	dr. 177-Świerczyna-Wielboki-gr.powiatu	9944	0+000	9+944
85.	2008Z	dr.177-Otrzep-Świerczyna	8185	0+000	8+185
86.	2009Z	Wierzchowo-Wierzchówko	2177	0+000	2+177
87.	2009SZ	Wierzchowo-Wierzchówko (łącznik)	290	0+000	0+290
88.	2011Z	Łubowo gr.pow-Czarne Małe	1902	0+000	1+902
89.	2012Z	dr. 177 - dr. 2015Z	455	0+000	0+455
90.	2013Z	dr. 163 - dr. 2012Z	200	0+000	0+200
91.	2015Z	dr. 177 - dr. 163	525	0+000	0+525
92.	2017Z	ul. Drahimska - ul. Szczecinicka	316	0+000	0+316
93.	2019Z	dr. 163 - ul. Kolejowa	811	0+000	0+811
94.	2021Z	dr. 177 - dr. 163	772	0+000	0+772
95.	2022Z	dr. 2023Z - dr. 20	321	0+000	0+321
96.	2023Z	ul. Jeziorna - dr. 2017Z	234	0+000	0+234
97.	2024Z	ul. Drahimska - dr. 2017Z	137	0+000	0+137
98.	2028Z	Lubieszewo-Zatonie	2750	0+000	2+750
99.	2029Z	dr. 20 - dr. 2034Z	386	0+000	0+386
100.	2030Z	dr. 20 - dr. 2031Z	254	0+000	0+254
101.	2031Z	dr. 20 - dr. 1987Z	1033	0+000	1+033
102.	2034Z	dr. 1987Z - ul. Moniuszki	526	0+000	0+526
103.	2035Z	dr. 2036Z - dr. 1971Z	505	0+000	0+505
104.	2036Z	ul. Rybacka - dr. 2046Z	242	0+000	0+242

LP.	NR DROGI	PRZEBIEG DROGI	DŁUGOŚĆ DROGI [M]	POCZĄTEK DROGI KM	KONIEC DROGI KM
105.	2037Z	dr. 2044Z - drogi rowerowej	1508	0+000	1+508
106.	2038Z	dr. 20 - ul. Czwartaków	1740	0+000	1+740
107.	2039Z	dr. 2038Z - dr. 2037Z	2105	0+000	2+105
108.	2040Z	dr. 1960Z - dr. 1962Z	999	0+000	0+999
109.	2041Z	dr. 1985Z - ul. Rakowo	1800	0+000	1+800
110.	2042Z	ul. Bohaterów Warszawy - ul. Wolności	98	0+000	0+098
111.	2043Z	dr. 2037Z - dr. 2042Z	564	0+000	0+564
112.	2044Z	dr. 2037Z - dr. 1960Z	358	0+000	0+358
113.	2046Z	ul. Kręta - ul. Kościelna	212	0+098	0+310
114.	2047Z	dr. 20 - ul. Warszawska	896	0+000	0+896
115.	4330Z	Zakrzycze gr.pow.Łabędzie	853	11+791	12+644

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZDP w Drawsku Pomorskim i Zachodniopomorskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Koszalinie

Dobry stan techniczny dróg wojewódzkich stwierdzono na 46% ich długości. Kolejne 40% odcinków oceniono jako znajdujące się w stanie zadowalającym, natomiast zły stan techniczny dotyczył 14% długości dróg wojewódzkich.

W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę stanu dróg wojewódzkich na terenie powiatu drawskiego.

Tabela 4. Charakterystyka stanu dróg wojewódzkich na terenie powiatu drawskiego

NUMER DROGI	DŁUGOŚĆ ODCINKA [KM]	STAN TECHNICZNY
Drogi wojewódzkie		
DW 148	22,427	35% - stan dobry; 51% - stan zadowalający; 14% stan niezadowalający
DW 162	5,395	4% - stan dobry; 88% - stan zadowalający; 9% stan niezadowalający
DW 163	10,559	40% - stan dobry; 38% - stan zadowalający; 21% stan niezadowalający
DW 171	1,103	71% - stan dobry; 11% - stan zadowalający; 19% stan niezadowalający
DW 173	35,103	54% - stan dobry; 41% - stan zadowalający; 5% stan niezadowalający
DW 175	5,502	30% - stan dobry; 53% - stan zadowalający; 17% stan niezadowalający
DW 177	19,362	87% - stan dobry; 4% - stan zadowalający; 9% stan niezadowalający
Razem: 46% - stan dobry; 40% - stan zadowalający; 14% - stan niezadowalający		

Źródło: Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich

Większość dróg krajowych na terenie powiatu jest w stanie ostrzegawczym (41,1%). Drogi w stanie pożądanym stanowią 32,2 %, a krytyczny stan dróg przypisano 26,7% dróg krajowych.

3. Streszczenie

Program ochrony środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032, zwany dalej Programem, został sporządzony w celu realizacji polityki ochrony środowiska zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.).

Program został przygotowany w oparciu o Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska (Warszawa 2015) opracowane przez Ministerstwo Środowiska oraz zaktualizowane załączniki do przedmiotowych wytycznych (Warszawa 2020) opracowane przez Ministerstwo Klimatu.

Program zawiera ocenę stanu środowiska oraz infrastruktury ochrony środowiska opartą na danych monitoringowych organów Inspekcji Ochrony Środowiska i Państwowego Instytutu Geologicznego, danych Głównego Urzędu Statystycznego, danych o zasobach przyrodniczych i formach ochrony przyrody (Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie), danych z Urzędów Gmin oraz danych pozyskanych z innych instytucji.

Na podstawie analizy stanu środowiska i stanu wyposażenia w infrastrukturę ochrony środowiska powiatu w Programie dokonano analizy czynników wewnętrznych i zewnętrznych mających wpływ na dalsze planowanie strategii gminy w zakresie ochrony środowiska - mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w postaci analizy SWOT (ang. Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats).

Na podstawie diagnozy stanu środowiska powiatu oraz analizy SWOT zostały sformułowane główne problemy i zagrożenia środowiska w powiecie. Identyfikacja zagrożeń stanowiła jeden z punktów wyjścia do sformułowania celów Programu do 2028 roku.

Przy określaniu celów Programu uwzględnione zostały cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 198). Ponadto została również zapewniona zasada adekwatności i komplementarności celów Programu z innymi dokumentami strategicznymi i programami szczebla krajowego i wojewódzkiego.

Cele i kierunki interwencji Programu oraz działania zmierzające do poprawy stanu środowiska zostały wskazane w ramach poszczególnych obszarów interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza;
- zagrożenie hałasem;
- pola elektromagnetyczne;
- gospodarowanie wodami;
- gospodarka wodno-ściekowa;
- zasoby geologiczne;
- gleby;
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów;
- zasoby przyrodnicze;
- zagrożenie poważnymi awariami.

Poza głównymi obszarami interwencji w strategii ochrony środowiska uwzględniono również zagadnienia horyzontalne, takie jak działania edukacyjne, czy monitoring środowiska.

Program zawiera harmonogram rzeczowo-finansowy działań planowanych do realizacji w latach 2025-2028: zadań własnych samorządu oraz zadań monitorowanych realizowanych przez instytucje odpowiedzialne za realizację polityki w zakresie ochrony środowiska oraz zasobów przyrodniczych z terenu powiatu. W Programie zostały wskazane także główne źródła finansowania planowanych zadań.

W dokumencie został opisany proces realizacji Programu, na który składają się następujące elementy:

- współpraca z interesariuszami/uczestnikami Programu;
- opracowanie treści Programu;
- wdrażanie i zarządzanie - instrumenty zarządzania;
- monitorowanie, w tym monitoring środowiska;
- okresowa sprawozdawczość;
- ewaluacja;
- aktualizacja.

Program będzie wdrażany przez Zarząd Powiatu Drawskiego i wielu partnerów, wśród których należy wymienić: gminy powiatu, instytucje z zakresu ochrony środowiska i zasobów przyrody, instytucje kontrolujące, zarządy dróg, zakłady przemysłowe i podmioty gospodarcze, mieszkańców, organizacje pozarządowe, jednostki oświatowe i inne.

Kontrola i monitoring realizacji celów i zadań dokumentu obejmuje:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów;
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem;
- analizę przyczyn rozbieżności.

Ocena stopnia wdrażania Programu dokonywana będzie z częstotliwością co dwa lata.

Podstawą monitoringu realizacji Programu będzie sprawozdawczość oparta na wskaźnikach odzwierciedlających stan środowiska naturalnego i presję na środowisko oraz stan infrastruktury technicznej.

Organ wykonawczy powiatu będzie sporządzać co 2 lata raporty z wykonania Programu, które zostaną przedstawione Radzie Powiatu Drawskiego.

Program przyjmuje się na czas do roku 2028. Na okres po 2028 roku będzie należało opracować nowy dokument bądź też zaktualizować dotychczasowy - zgodnie z kolejnymi krajowymi strategiami rozwoju obowiązującymi w obszarze ochrony środowiska.

W procesie opracowania Programu został uwzględniony udział społeczeństwa, który polegał na konsultacjach ze społeczeństwem poprzez umożliwienie zgłaszania wniosków, uwag i opinii.

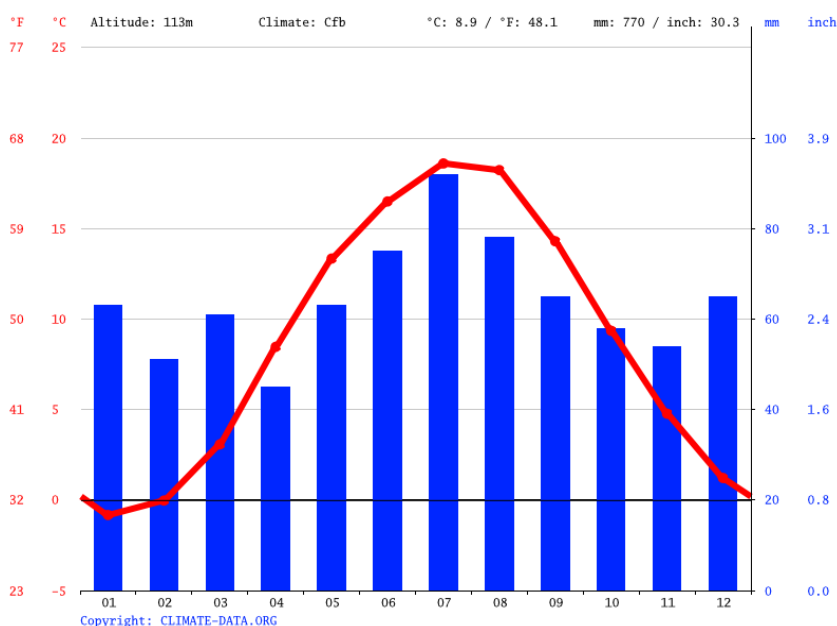
4. Ocena stanu środowiska

4.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

4.2. Klimat

4.2.1. Warunki klimatyczne

Klimat powiatu drawskiego należy do strefy klimatu umiarkowanego. Według regionalizacji klimatycznej według Romera, powiat drawski położony jest w rejonie klimatu pojeziernego. Według klasyfikacji Köppena-Geigera klimat panujący w tym rejonie jest sklasyfikowany jako Cfb.

Rycina 4. Wykres klimatyczny dla miasta Drawsko Pomorskie

Źródło: <https://pl.climate-data.org>

Średnia temperatura w ciągu roku wynosi 8.9 °C, a rocznie spada tu koło 770 mm opadów. Najcieplejszym miesiącem w tym rejonie jest lipiec, w którym średnia temperatura wynosi ok 18,6 °C. Najniższa średnia temperatura przypada na styczeń i wynosi ok -0.8 °C. Miesiącem, w którym notuje się najwyższe sumy opadów jest lipiec. Suma opadów dla tego miesiąca wynosi 92 mm. Z kolei najniższe sumy opadów występują w kwietniu i wynoszą 45 mm. Roczna amplituda temperatury powietrza wynosi 19,4 °C, a w przypadku opadów 47 mm.

4.2.1.1.1. Tendencje zmian klimatu

W ciągu ostatnich dziesięcioleci obserwuje się znaczące tendencje zmian klimatu Polski, które dotyczą również powiatu drawskiego. Od końca XIX wieku notuje się systematyczny wzrost temperatury powietrza, który szczególnie wyraźnie zaznacza się od 1989 roku.

Zmiana reżimu przebiegu temperatury po roku 1988 ujawnia się między innymi poprzez wzrost średniej rocznej temperatury z 7,48°C w latach 1951-1988 do 8,60°C w latach 1988-2018. Wskazuje to, że cały przyrost temperatury rocznej w okresie 1951-2018 jest skutkiem wzrostu temperatury, jaki nastąpił po roku 1988. Ewolucja ocieplania się klimatu Polski osiągnęła przyrost temperatury powietrza 0,8°C/100 lat, co wyraża się już obecnie następującymi skutkami:

- Zmieniała się dotychczasowa struktura typowych dla Polski czterech pór roku.

- Od roku 1992 ciepłym zimowym okresom wtórują ciepłe ponad normę pory wiosenne z występującymi nadal dniami przymrozkowymi oraz upalne i posuszne okresy letnie. Jest to nowa cecha charakteryzująca klimat Polski.
- Nastąpiła wyraźna zmiana struktury opadów w Polsce, polegająca na braku opadów ciągłych, jednostajnych, natomiast pojawiają się, głównie na wiosnę i w lecie, opady o dużym natężeniu, opady ulewne lub nawałne (w tym powyżej 50 i 70 mm na dobę), powodujące niszczycielskie powodzie i erozję gleb oraz niszczenie upraw rolnych.
- Wydłużające się okresy bezopadowe i posuszne w ciepłym okresie roku oraz bezśnieżne, ciepłe zimy.

Wyraźnych tendencji nie wykazują opady atmosferyczne, charakteryzujące się okresami bardziej lub mniej wilgotnymi. Zmianie ulega z kolei struktura opadów w ciepłej porze roku - opady są coraz bardziej gwałtowne, krótkotrwałe, często wywołują zjawisko powodzi. Zanikają opady poniżej 1 mm na dobę. W ostatnich 60 latach notuje się zwiększenie częstotliwości występowania zjawisk suszy.

W latach 1951-1981 na terenie Polski susze wystąpiły 6 razy, z kolei w latach 1982-2011 - 18 razy. Głównymi przyczynami występowania susz w Polsce są:

- braki opadów atmosferycznych w okresie ponad 10 kolejnych dni z niską temperaturą powietrza w zimie;
- utrzymywanie się w okresie wiosenno-letnim wysokiej temperatury powietrza i silnego nasłonecznienia, przy jednoczesnym braku opadów i słabym wietrze (warunki utrzymujące się od 15 do 20 dni).

Ocieplanie się klimatu wpływa na występowanie groźnych zjawisk pogodowych, takich jak susze, wiatry huraganowe i trąby powietrzne, nawałne deszcze czy opady gradu. Ponadto, coraz częściej notuje się tzw. fale upałów, czyli ciągi co najmniej trzech dni z maksymalną temperaturą dobową powietrza $\geq 30^{\circ}\text{C}$. Tendencję spadkową wykazuje z kolei częstotliwość występowania dni mroźnych z dobową temperaturą maksymalną poniżej -10°C .

4.2.1.1.2. Adaptacja do zmian klimatu

Wyniki wieloletnich badań naukowych wskazują jednoznacznie, że obecnie postępujące globalne zmiany klimatyczne, a zwłaszcza zwiększająca się częstotliwość występowania ekstremalnych zjawisk meteorologicznych, stanowią realne zagrożenie dla gospodarczego i społecznego rozwoju wielu krajów, w tym także dla Polski. Dlatego też możliwe skutki zmian klimatu zwróciły uwagę społeczności międzynarodowej oraz rządów krajów, które od wielu lat starają się opracować strategie pozwalające w jak największym stopniu dostosować się do obecnych i przyszłych skutków tych zmian.

Krajowa polityka adaptacyjna opiera się na dokumencie *Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030* (SPA 2020). Wpisuje się on w założenia dokumentu nadrzędnego, którym jest *Biała Księga - Adaptacja do zmian klimatu: Europejskie ramy działania*, (COM 2009), opublikowanego przez Komisję Europejską 1 kwietnia 2009 roku. Jego celem jest poprawa odporności państw członkowskich na aktualne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym lepsze przygotowanie do ekstremalnych zjawisk klimatycznych i pogodowych oraz redukcja kosztów społeczno-ekonomicznych z tym związanych.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 wskazuje na cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podejmować w następujących sektorach:

- gospodarce wodnej;
- rolnictwie;
- leśnictwie;
- różnorodności biologicznej;
- zdrowiu;

- energetyce;
- budownictwie;
- transporcie;
- gospodarce przestrzennej i obszarach:
 - prawnie chronionych;
 - obszarach górskich;
 - strefie wybrzeża;
 - obszarach zurbanizowanych.

Wrażliwość tych sektorów została określona w oparciu o przyjęte dla SPA scenariusze zmian klimatu. Zaproponowano cele, kierunki działań oraz konkretne działania, które korespondują z dokumentami strategicznymi, w szczególności Strategią Rozwoju Kraju - Polska 2030 oraz innymi strategiami rozwoju i jednocześnie stanowią ich niezbędne uzupełnienie w kontekście adaptacji.

Do podstawowych działań o charakterze horyzontalnym, tj. takich, które powinny być realizowane we wszystkich województwach kraju należą:

- edukacja społeczeństwa w zakresie spodziewanych zmian i ograniczenia ich skutków;
- monitoring zmian wrażliwości gospodarki i społeczeństwa oraz postępu we wdrażaniu strategii adaptacyjnej;
- planowanie przestrzenne na poziomie regionalnym i lokalnym z uwzględnieniem zmian klimatu i adaptacji;
- rozwój usług zdrowotnych ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwości mieszkańców na występowanie fal upałów;
- ograniczenie skutków zagrożeń w rolnictwie, lasach i ekosystemach wynikających z pojawiania się inwazyjnych szkodników i chorób, a także uwzględnienie przystosowania gatunkowego lasów do oczekiwanego wzrostu temperatury w procesie zalesień;
- właściwe gospodarowanie na obszarach rolnych, chronionych, górskich (wsparcie technologiczne gospodarstw oraz doradztwo technologiczne uwzględniające aspekty dostosowania budownictwa i produkcji rolnej do zmieniających się warunków klimatycznych);
- modernizacja systemu energetycznego uwzględniająca zwiększone ryzyko występowania zjawisk ekstremalnych;
- uwzględnienie trendów klimatycznych i gospodarczych w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej;
- uwzględnienie konieczności zapewnienia korytarzy wentylacyjnych w miastach i kotlinach górskich w celu ograniczenia skutków rozwoju wyspy ciepła i wzrostu koncentracji zanieczyszczeń powietrza oraz zwiększania obszarów wodnych i zieleni w miastach.

Obok SPA 2020 dokumentem, który stanowi podstawę prowadzenia polityki w zakresie adaptacji do zmian klimatu jest „Polityka ekologiczna państwa 2030” (przyjęta przez Radę ministrów w 2019 r.). Adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych to jeden z kierunków interwencji wymienionych w tym dokumencie. Cel zakładanych działań to przeciwdziałanie miejskim wyspom ciepła, rozbudowa terenów zieleni oraz powszechniejsze retencjonowanie wody na terenach miast i wsi. „Polityka ekologiczna państwa 2030” przewiduje, że działania adaptacyjne będą polegały m.in. na opracowaniu i wdrożeniu dokumentów strategicznych/planistycznych w zakresie gospodarowania wodami, wsparciu opracowania i wdrażania miejskich planów adaptacji do zmian klimatu, budowie niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji, renaturyzacji rzek i ich dolin, renaturyzacji mokradeł oraz

na rozwoju zielonej i niebieskiej infrastruktury. Działania ukierunkowane będą również na zarządzanie wodami opadowymi na obszarach zurbanizowanych poprzez różne formy retencji i rozwój infrastruktury zieleni, ograniczenie zajmowania gruntów oraz zasklepiania gleby. Działania adaptacyjne będą prowadzone także na obszarach wiejskich. Będą one miały na celu w szczególności zwiększenie odporności krajobrazu rolniczego na zmiany klimatu i ochronę produkcji rolnej. Zakłada się ochronę i rozwój zadrzewień śródpolnych i przydrożnych oraz wprowadzanie nowych nasadzeń przydrożnych z przewagą krzewów rodzimych o bujnym ulistnieniu, zwłaszcza w regionach najbardziej narażonych na suszę i pustynnienie, o niskim procencie lesistości.

4.2.2. Powietrze atmosferyczne

Jakość powietrza atmosferycznego kształtowana jest w dużej mierze przez emisję zanieczyszczeń wywołaną działalnością człowieka. Funkcjonuje kilka powszechnych klasyfikacji zanieczyszczeń powietrza. Dzielone są one ze względu na źródło emisji (naturalne, antropogeniczne), sposób powstania (pierwotne, wtórne), sposób wprowadzania zanieczyszczeń do atmosfery (zorganizowane, niezorganizowane), stan skupienia (stałe, ciekłe i gazowe) itp.

Ze względu na sposób emitowania zanieczyszczeń do powietrza można wyodrębnić trzy rodzaje źródeł emisji:

- punktowe – wysokie kominy w dużych obiektach: elektrowniach, elektrociepłowniach, zakładach przemysłowych, z których smuga zanieczyszczeń jest wynoszona na znaczną wysokość i ulega rozproszeniu; emisja z tych źródeł jest z reguły ustabilizowana i podlega kontroli;
- liniowe – zespoły źródeł punktowych zlokalizowanych wzdłuż linii prostych, reprezentowane najczęściej przez transport samochodowy, kolejowy i wodny, gdzie emisje z pojedynczych emitorów (silników spalinowych) sumują się wzdłuż szlaków komunikacyjnych; emisja ze źródeł transportu jest niejednorodna w czasie i przestrzeni i niełatwa do oszacowania;
- powierzchniowe – źródła emisji o wysokości kilku rzędów niższej od zajmowanej powierzchni, do których zalicza się głównie obszary zabudowy mieszkaniowej z indywidualnym ogrzewaniem, ale także tereny rolnicze, składowiska odpadów, hałdy i kopalnie odkrywkowe. Niewielka wysokość źródeł emisji uniemożliwia wyniesienie zanieczyszczeń i ich rozproszenie, a przy niesprzyjających warunkach meteorologicznych są one bardzo uciążliwe dla otaczającego środowiska. Jest to typ emisji trudny do oszacowania ze względu na zależność od wielu czynników, np. temperatury w okresie grzewczym, rodzaju spalanej paliwa, typu ogrzewania a także indywidualnego zapotrzebowania na ciepło.

4.2.2.1. Jakość powietrza atmosferycznego

O jakości powietrza decyduje wielkość i przestrzenny rozkład emisji ze wszystkich źródeł z uwzględnieniem przepływów transgranicznych i przemian fizykochemicznych zachodzących w atmosferze. Całe województwo zachodniopomorskie, w tym także powiat drawski, objęte są monitoringiem powietrza prowadzonym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, za pośrednictwem Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska GIOŚ w Szczecinie w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ).

Na mocy ustawy *Prawo ochrony środowiska* wykonuje się roczną ocenę jakości powietrza.

Ocena i wynikające z niej działania odnoszone są do niżej wymienionych stref:

- aglomeracji o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy;
- miast o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy;
- pozostałego obszaru województwa.

Oceny dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów:

- ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi;
- ustanowionych ze względu na ochronę roślin.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia, jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z klas:

- w klasyfikacji podstawowej:
 - klasa A - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych;
 - klasa C - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy;
- w klasyfikacji dodatkowej:
 - klasa A1 - brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5}, dla fazy II, tj. ≤20 µg/m³;
 - klasa C1 - odnotowano przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5}, dla fazy II, tj. >20 µg/m³;
 - klasa D1 - stężenia ozonu nie przekraczają poziomu celu długoterminowego;
 - klasa D2 - stężenia ozonu przekraczają poziom celu długoterminowego.

Klasyfikacja wiąże się z określonymi wymogami, co do działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione określone kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeśli spełnia ona przyjęte standardy). Podstawę zaliczenia strefy do określonej klasy stanowią wyniki oceny uzyskane na obszarze o najwyższych poziomach stężeń danego zanieczyszczenia w strefie.

W województwie zachodniopomorskim oceny jakości powietrza dokonuje się w trzech strefach:

- aglomeracja szczecińska - kod strefy PL3201 – obejmuje miasto na prawach powiatu o liczbie ludności: 389 066,
- miasto Koszalin – kod strefy PL3202 – strefa miejska powyżej 100 tysięcy mieszkańców,
- strefa zachodniopomorska – kod strefy PL3203 – pozostały obszar województwa niewchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców, obejmujący 19 powiatów ziemskich.

Powiat drawski należy do strefy zachodniopomorskiej.

Strefę zachodniopomorską w 2024 roku zaliczono do klasy A pod względem zawartości dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), kadmu (Cd), arsenu (As), niklu (Ni), ołowiu (Pb), benzenu (C₆H₆), tlenku węgla (CO), ozonu (O₃) i pyłów PM₁₀ i PM_{2,5}. Na terenie strefy stwierdzono przekroczenia poziomu celu długoterminowego dla ozonu, co skutkowało nadaniem klasy D2. Wyniki klasyfikacji strefy zachodniopomorskiej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Wyniki klasyfikacji strefy zachodniopomorskiej pod kątem ochrony zdrowia ludzi w 2024 roku

ROK	KLASY DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ W STREFIE ZACHODNIOPOMORSKIEJ											
	O ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}
2024	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A1
					D2							

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim - raport za rok 2024, GIOŚ

Ozon powstający przy powierzchni ziemi jest wynikiem reakcji fotochemicznych tlenków azotu i lotnych związków organicznych w atmosferze, reakcje te przyspiesza wysoka temperatura powietrza. Powstawaniu ozonu sprzyja wysoka temperatura i promieniowanie słoneczne, dlatego jego najwyższe stężenia notowane są w okresie wiosennym i letnim. Zakwalifikowanie strefy zachodniopomorskiej do klasy D2 dla poziomu długoterminowego dla ozonu było spowodowane przekroczeniem kryterium celu długoterminowego na stanowisku w Widuchowej.

Według kryteriów przyjętych ze względu na ochronę roślin ocenę jakości powietrza wykonano w oparciu o analizę zanieczyszczeń: dwutlenku węgla (SO₂), tlenków azotu (NO_x) i ozonu (O₃). Dla wszystkich zanieczyszczeń strefa zachodniopomorska uzyskała klasę A, co oznacza, że nie zanotowano ich przekroczeń.

Przekroczenie odnotowano tylko dla poziomu długoterminowego ozonu, co skutkowało zakwalifikowaniem strefy do klasy D2. Wyniki oceny przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 6. Wyniki klasyfikacja strefy zachodniopomorskiej pod kątem ochrony roślin w 2024 roku

ROK	KLASY DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ W STREFIE ZACHODNIOPOMORSKIEJ			
	SO ₂	NO _x	O ₃	
			POZIOM DOCELOWY	POZIOM DŁUGOTERMINOWY
2024	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim - raport za rok 2024, GIOŚ

Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej

Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego dnia 14 września 2023 r. uchwalił Aktualizację Programu ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej (uchwała Nr XLV/540/23).

Podstawowym celem Programu ochrony powietrza jest poprawa jakości powietrza poprzez dotrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza oraz osiągnięcie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń na mieszkańców. Realizacja założeń Programu będzie możliwa dzięki wdrożeniu działań naprawczych oraz uwzględnianie kierunków działań, które mają wpływ na poprawę stanu jakości powietrza w sposób pośredni.

Do podstawowych kierunków działań naprawczych należą:

- Redukcja emisji zanieczyszczeń ze źródeł małej mocy do 1 MW;
- Prowadzenie edukacji ekologicznej;
- Prowadzenie działań kontrolnych.

Uchwała antysmogowa

Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego uchwałą nr XXXV/540/18 z dnia 26 września 2018 r. przyjął tzw. uchwałę antysmogową wprowadzającą na obszarze województwa zachodniopomorskiego ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Podstawę do wprowadzenia uchwały antysmogowej stanowił art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.). Ograniczenia i zakazy wymienione w akcie prawa miejscowego obowiązują wszystkich użytkowników instalacji o mocy poniżej 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych, tj. mieszkańców województwa zachodniopomorskiego, samorządy oraz podmioty działające na jego terenie. Ograniczeniami i zakazami objęto w szczególności następujące instalacje: kotły centralnego ogrzewania i ogrzewacze pomieszczeń tj. kominki, piece kaflowe, kozy, itp.

Wprowadzenie uchwały antysmogowej dla województwa zachodniopomorskiego powoduje, iż:

- docelowo na terenie województwa **od 1 maja 2019 r.** zakazane jest stosowanie paliw stałych tj.:
 - paliwa niesortowane w rozumieniu ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 1529);
 - muły i flotokoncentraty węglowe oraz mieszkanki produkowane z ich wykorzystaniem;
 - węgiel brunatny;
 - paliwa niespełniające wymagań jakościowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3a ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 1529).
- docelowo na terenie województwa zachodniopomorskiego dopuszczone jest eksploatowanie instalacji na paliwo stałe spełniające minimalny standard emisyjny zgodny z 5 klasą pod względem granicznych wartości sprawności cieplnej oraz granicznych wartości emisji zanieczyszczeń normy PN-EN 303-5:2012.

Terminy wymiany kotłów są następujące:

- **do 1 stycznia 2024 r.** wymienić należy kotły niespełniające żadnych standardów emisyjnych (kotły bezklasowe tzw. kopciuchy i kotły poniżej klasy 3)
 - **do 1 stycznia 2028 r.** wymienić należy kotły poniżej klasy 5.
- docelowo na terenie województwa zachodniopomorskiego dopuszczone jest eksploatowanie ogrzewaczy pomieszczeń (kominki, kozy, piece kaflowe itp.) spełniających minimalne poziomy sezonowej efektywności energetycznej i normy emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń określone w ust. 1 i 2 załącznika II do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe.

Wymiana lub dostosowanie ogrzewaczy niespełniających powyższych wymogów musi nastąpić **do 1 stycznia 2028 r.**

4.2.3. Zaopatrzenie w gaz i ciepło

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego długość czynnej sieci gazowniczej na terenie Powiatu Drawskiego w 2024 roku wynosiła 275 737 m. Liczba przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych wynosiła 4 275 sztuk, a z sieci korzystało 32 176 osób. Zużycie gazu w 2024 roku wynosiło 72 830,4MWh, z czego 57 075,5 MWh zostało wykorzystane na ogrzewanie mieszkań.

Tabela 7. Sieć gazownicza na terenie powiatu drawskiego w 2024 r.

JEDNOSTKA ADMINISTRACYJNA	DŁUGOŚĆ SIECI CZYNNEJ [m]	PRZYŁĄCZA DO BUDYNKÓW MIESZKALNYCH I NIEMIESZKALNYCH [szt.]	LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI GAZOWEJ	ZUŻYCIE GAZU OGÓŁEM [MWh]	ZUŻYCIE GAZU NA OGRZEWANIE MIESZKAŃ [MWh]
Gmina Czaplinek	37 995	847	6 089	19 703,7	11 833,1
Gmina Drawsko Pomorskie	85 482	1 446	11 336	23 459,9	19 740,9
Gmina Kalisz Pomorski	37 902	416	3 367	8 371,0	7 764,9
Gmina Wierzychowo	33 004	175	787	2 497,1	2 402,0
Gmina Złocieniec	81 354	1 391	10 597	18 798,7	15 334,6
Powiat Drawski	275 737	4 275	32 176	72 830,4	57 075,5

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, (dostęp 24.11.2025 r.)

Długość sieci ciepłej na terenie Powiatu Drawskiego w 2024 r. wynosiła 12,5 km, a długość przyłączy do budynków 6,7 km. Na terenie Powiatu funkcjonowało 89 kotłowni. W 2024 r. sprzedaż energii ciepłej wyniosła 138 054 Gj, z czego 94 841 Gj zostało przekazane do budynków mieszkalnych a 43 213 Gj do urzędów i instytucji.

Tabela 8. Sieć ciepła i kotłownie na terenie Powiatu Drawskiego w 2024 r.

JEDNOSTKA ADMINISTRACYJNA	KOTŁOWNIE OGÓŁEM [SZT.]	DŁUGOŚĆ SIECI CIEPLNEJ PRZESYŁOWEJ I ROZDZIELCZEJ [KM]	DŁUGOŚĆ PRZYŁĄCZY DO BUDYNKÓW [KM]	SPRZEDAŻ ENERGII CIEPLNEJ W CIĄGU ROKU [GJ]		
				OGÓŁEM	BUDYNKI MIESZKALNE	URZĘDY I INSTYTUCJE
Powiat Drawski	89	12,5	6,7	138 054	94 841	43 213

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, (dostęp 24.11.2025 r.)

4.2.4. Odnawialne źródła energii

Według ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o *odnawialnych źródłach energii* (t.j. Dz. U. z z 2025 r. poz. 303 ze zm.), odnawialne źródła energii (OZE) to odnawialne, niekopalne źródła energii obejmujące energię wiatru, promieniowania słonecznego, aerotermalną, geotermalną, hydrotermalną, hydroenergię, energię fal, prądów i pływów morskich, energię otrzymywaną z biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz biopłynów.

Rozwój technologii i zwiększenie udziału energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii w wytwarzaniu energii ogółem wynika z potrzeb ochrony środowiska oraz wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju. Ze zobowiązań wynikających m.in. z pakietu klimatycznego 3x20 wynika, że do 2020 roku Polska ma obowiązek uzyskać 15% udział odnawialnych źródeł energii w wytwarzaniu energii ogółem.

W styczniu 2014 r. Komisja Europejska przedstawiła dokument określający nowe założenia polityki klimatycznej i energetycznej na lata 2020-2030 r. („Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Ramy polityki klimatycznej i energetycznej na lata 2020–2030” (COM(2014) 15)) wraz z towarzyszącą mu oceną skutków (impact assessment). Podstawowymi założeniami tego dokumentu są:

- redukcja emisji gazów cieplarnianych o 40% do 2030 r., w porównaniu do wielkości emisji w roku bazowym 1990;
- zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych przynajmniej o 27% w bilansie energetycznym całej Unii Europejskiej do 2030 r.;
- utrzymanie poprawy efektywności energetycznej.

Na terenie Powiatu Drawskiego, według stanu na 31.03.2025 r., znajduje się 29 instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii. Łączna moc instalacji wynosi 107,1.

Tabela 9. Odnawialne źródła energii na terenie powiatu drawskiego

LP.	GMINA	MIEJSCOWOŚĆ/ LOKALIZACJA INSTALACJI	MOC ELEKTRYCZNA	RODZAJ OZE
1.	Czaplinek	Czarne Małe	0,998	PVA
2.	Czaplinek	Czarne Małe	0,443	PVA
3.	Czaplinek	Broczyno	0,998	PVA
4.	Czaplinek	Broczyno	0,991	PVA
5.	Czaplinek	Pławno	0,577	PVA
6.	Czaplinek	Broczyno	3,750	WIL

LP.	GMINA	MIEJSCOWOŚĆ/ LOKALIZACJA INSTALACJI	MOC ELEKTRYCZNA	RODZAJ OZE
7.	Drawsko Pomorskie	Gajewo i Gajewko	10,123	WIL
8.	Drawsko Pomorskie	Gajewo	5,250	WIL
9.	Drawsko Pomorskie	Drawsko Pomorskie	0,140	WOA
10.	Kalisz Pomorski	Borowo	1,661	WOB
11.	Kalisz Pomorski	Giżyno	1,063	BGR
12.	Kalisz Pomorski	Biały Zdrój	0,997	PVA
13.	Kalisz Pomorski	Pomierzyn	0,997	PVA
14.	Kalisz Pomorski	Dębsko	8,000	WIL
15.	Kalisz Pomorski	Stara Korytnica	59,955	PVA
16.	Kalisz Pomorski	Biały Zdrój	0,999	PVA
17.	Kalisz Pomorski	Biały Zdrój	0,900	PVA
18.	Kalisz Pomorski	Bralin	0,999	PVA
19.	Kalisz Pomorski	Jasnopole	0,349	PVA
20.	Kalisz Pomorski	Jasnopole	0,499	PVA
21.	Kalisz Pomorski	Kalisz Pomorski	0,999	PVA
22.	Kalisz Pomorski	Pomierzyn	0,985	PVA
23.	Kalisz Pomorski	Pomierzyn	0,818	PVA
24.	Wierzychowo	Świerczyna	0,998	PVA
25.	Wierzychowo	Sośnica	0,739	PVA
26.	Wierzychowo	Żabin	0,480	PVA
27.	Wierzychowo	Wierzychowo	0,399	PVA
28.	Złocieniec	Złocieniec	0,999	BGR
29.	Złocieniec	Darskowo	0,999	BGR

Źródło: Urząd Regulacji Energetyki (stan na 31.03.2025 r.)

4.2.5. Emisja zanieczyszczeń do powietrza

Emisja z komunikacyjna

Jednym ze źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza jest transport drogowy, którego negatywne oddziaływanie odczuwalne jest najbardziej w pobliżu ciągów komunikacyjnych.

Na terenie Powiatu Drawskiego zlokalizowane są następujące ciągi komunikacyjne będące źródłem zanieczyszczeń:

- a) drogi krajowe

- droga nr 20 (Stargard - Drawsko Pom. – Gdynia)
- droga nr 10 (Granica Państwa – Lubieszyn – Płońsk)
- b) drogi wojewódzkie
 - droga nr 175 (Drawsko Pomorskie - Kalisz Pomorski - Choszczno),
 - droga nr 173 (Połczyn Zdrój - Drawsko Pomorskie)
 - droga nr 163 (Kołobrzeg Wałcz),
 - droga nr 148 (Starogard - Łobez - Drawsko),
 - droga nr 171 (Barwice - Czaplinek),
 - droga nr 177 (Czaplinek - Mirosławiec - Wieleń)
- c) drogi powiatowe
- d) drogi gminne
- e) drogi wewnętrzne

Głównymi zanieczyszczeniami emitowanymi w związku z ruchem samochodowym są:¹

- tlenek i dwutlenek węgla,
- węglowodory,
- tlenki azotu,
- pyły zawierające metale ciężkie,
- pyły ze ścierania się nawierzchni dróg i opon samochodowych.

Dla stanu powietrza atmosferycznego istotne znaczenie ma emisja NO_x oraz metali ciężkich. Duże znaczenie ma również tzw. emisja wtórna z powierzchni dróg, która zależy w dużej mierze od warunków meteorologicznych. Komunikacja jest również źródłem emisji benzenu, benzo(a)pirenu oraz innych związków organicznych. Na wielkość tych zanieczyszczeń wpływa stan techniczny samochodów, stopień zużycia substancji katalitycznych oraz jakość stosowanych paliw. Gwałtowny rozwój transportu, przejawiający się wzrostem ilości samochodów na drogach oraz aktualny stan infrastruktury dróg spowodował, iż transport może być uciążliwy dla środowiska naturalnego.

Na skutek powszechnej elektryfikacji, emisje do powietrza związane z ruchem kolejowym mają znaczenie marginalne. Należą do nich jedynie emisje zanieczyszczeń pyłowych związanych z ruchem pociągów oraz niewielkie emisje z lokomotyw spalinowych używanych głównie na bocznicach kolejowych.

Emisja z zakładów przemysłowych

W 2024 roku na terenie województwa zachodniopomorskiego zlokalizowanych było 108 zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza. Spośród nich 62 zakłady były wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych, a 11 zakładów posiadało urządzenia do redukcji zanieczyszczeń gazowych (GUS, dostęp 28.08.2025 r.).

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2024 r. ilość zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie powiatu drawskiego wyniosła 25 Mg, z kolei ilość zanieczyszczeń gazowych wyniosła 23 283 Mg. Znaczną większość wyemitowanych zanieczyszczeń gazowych stanowił dwutlenek węgla - 21 756 Mg.

Tabela 10. Ilość zanieczyszczeń pyłowo-gazowych wyemitowanych na terenie powiatu drawskiego z zakładów przemysłowych w latach 2023 i 2024

PARAMETR	JEDN.	2023	2024
emisja zanieczyszczeń gazowych OGÓŁEM	Mg	23 283	21 905

¹ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

PARAMETR	JEDN.	2023	2024
emisja zanieczyszczeń gazowych CO ₂	Mg	23 110	21 756
emisja zanieczyszczeń pyłowych	Mg	25	23
zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane w systemach odpylających	Mg	152	236
zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane w systemach odpylających	%	85,9	91,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL (dostęp 28.08.2025 r.)

Tabela 11. Wykaz podmiotów, które posiadają aktualne pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza na terenie powiatu drawskiego

L.P.	PODMIOT	NR DECYZJI	DATA WYDA-NIA	DATA WAŻNO-ŚCI
1.	Animex Foods Sp. z o.o., ul. T. Chałubińskiego 8, 00-613 Warszawa	OS.6224.3.2011.AW	04.01.2016 r.	bezterminowo
2.	Przedsiębiorstwo Projektowo-Usługowe „Hydronika” ul. Kubusia Puchatka 16, 75-710 Koszalin	OS.6224.1.2016.JD	09.06.2017 r.	31.12.2025 r.
3.	POL-DRÓG Drawsko Pomorskie S.A. ul. Podmiejska 2, 78-500 Drawsko Pomorskie	OS.6224.5.2016.JD	25.01.2017 r.	25.01.2027 r.
4.	Zakład Ciepłownictwa Sp. z o.o. w Złocieńcu ul. Aleja Piastów 2, 78-520 Złocieniec	OS.6224.2.2017.JD	26.07.2017 r.	26.07.2027 r.
5.	Zakład Produkcyjno-Usługowo-Handlowy Zbigniew Stebnicki ul. Wolności 20, 78-523 Nowe Worowo	OS.6224.5.2017.KA	12.09.2017 r.	12.09.2027 r.
6.	POL-DRÓG Drawsko Pomorskie S.A. ul. Podmiejska 2, 78-500 Drawsko Pomorskie	OS.6224.2.2021.MW	07.05.2021 r.	07.05.2031 r.
7.	Koszalińskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego S.A. ul. Waryńskiego 2, 78-400 Szczecinek	OS.6224.3.2022.MW	07.11.2022 r.	07.11.2032 r.
8.	Koszalińskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego S.A. ul. Waryńskiego 2, 78-400 Szczecinek	OS.6224.6.2022.MW	07.02.2023 r.	07.02.2032 r.
9.	Koszalińskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego S.A. ul. Waryńskiego 2, 78-400 Szczecinek	OS.6224.2.2023.RZ	09.08.2023 r.	09.08.2033 r.
10.	Koszalińskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego S.A. ul. Waryńskiego 2, 78-400 Szczecinek	OS.6224.4.2023.MW	29.11.2023 r.	29.11.2033 r.
11.	ENERGO-BIOMASA Sp. z o.o. Suliszewo 97, 78-500 Drawsko Pomorskie	OS.6224.5.2023.MW	01.12.2023 r.	01.12.2033 r.

L.P.	PODMIOT	NR DECYZJI	DATA WYDA-NIA	DATA WAŻNO-ŚCI
12.	Zakład Produkcyjno-Usługowy „ROLAK” Robert Pietrzak ul. Poznańska 24-26, 78-550 Czaplinek	OS.6224.7.2023.KA	23.01.2024 r.	23.01.2034 r.
13.	Koszalińskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego S.A. ul. Waryńskiego 2, 78-400 Szczecinek	OS.6224.2.2024.ASK	30.09.2024 r.	30.09.2034 r.

Źródło: Starostwo Powiatowe

4.2.4. Ocena realizacji podjętych zadań na terenie powiatu drawskiego

Na podstawie Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 stwierdzono, że w latach 2021-2024 na terenie powiatu zrealizowano szereg zadań mających na celu ochronę jakości powietrza i klimatu. Szczegółowe informacje na temat zadań przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 12. Zadania realizowane w ramach Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego za lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 w obszarze „Ochrona klimatu i jakości powietrza”

ZADANIE	SKUTEK REALIZACJI ZADANIA
Termomodernizacja budynków	P, D, L, O
Budowa i rozbudowa, modernizacja sieci ciepłowniczej na terenie powiatu	B, K, L, O
Modernizacja instalacji gazowych	B, K, L, O
Modernizacja, wymiana źródeł ciepła/systemów ogrzewania na bardziej ekologiczne	B, K, L, O
Remont, przebudowa, budowa dróg na terenie powiatu	B, D, R, O
Rozwój sieci dróg rowerowych	B, D, R, O
Instalacja odnawialnych źródeł energii	B, D, L, O

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

Objaśnienia:

B – bezpośredni, P – pośredni, D- długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.

Realizacja zadań przyczyniła się do utrzymania dobrej jakości powietrza. Ponownie jednak nie udało się osiągnąć poziomu celu długoterminowego dla ozonu. Dzięki przeprowadzonej termomodernizacji budynków wzrosła ich efektywność energetyczna, co przełożyło się na spadek zużycia energii cieplnej. Nastąpił również rozwój sieci gazowej na terenie powiatu, jednak w porównaniu z rokiem 2021 zmniejszyła się liczba osób z niej korzystających. W ciągu roku odnotowano spadek ilości zanieczyszczeń gazowych i pyłowych emitowanych do powietrza. Znacznemu zmniejszeniu uległa także liczba pojazdów samochodowych oraz ciągników. W poniższej tabeli przedstawiono wskaźniki monitoringu jakości powietrza atmosferycznego.

Tabela 13. Wskaźniki monitoringu dla obszaru „Ochrona klimatu i jakości powietrza”

LP.	WSKAŹNIK	JEDNOSTKA	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA				ZMIANA WSKAŹNIKA
			2021	2022	2023	2024	
1.	Wyniki klasyfikacji strefy pod kątem ochrony zdrowia dla strefy zachodniopomorskiej						
	SO ₂	-	A	A	A	A	Brak zmian
	NO ₂	-	A	A	A	A	Brak zmian
	PM10	-	A	A	A	A	Brak zmian
	PM2,5	-	A1	A1	A1	A1	Brak zmian
	C ₆ H ₆	-	A	A	A	A	Brak zmian
	CO	-	A	A	A	A	Brak zmian
	Pb	-	A	A	A	A	Brak zmian
	As	-	A	A	A	A	Brak zmian
	Cd	-	A	A	A	A	Brak zmian
	Ni	-	A	A	A	A	Brak zmian
	B _(a) P	-	C	A	A	A	Poprawa
	O ₃ – poziom celu docelowego	-	A	A	A	A	Brak zmian
	O ₃ – poziom celu długoterminowego	-	D2	D2	D2	D2	Brak zmian
2.	Długość sieci gazowej	km	262 451	266 458	271 951	275 737	Wzrost
3.	Czynne przyłącza sieci gazowej ogółem	szt.	3 973	4 114	4 215	4 275	Wzrost
4.	Ludność korzystająca z sieci gazowej	os.	32 679	32 802	32 579	32176	Spadek
5.	Sprzedaż energii ciepłej w ciągu roku ogółem	Gj	166 346	149578	151 685	138 054	Spadek
6.	Liczba kotłowni ogółem	szt.	74	80	81	89	Wzrost
7.	Odbiorcy gazu	os.	13 418	13 804	14 308	12 708	Spadek
8.	Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania	os.	4 776	4 762	4 833	4 906	Wzrost
9.	Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych	%	85,4	84,3	85,9	91,1	Wzrost
10.	Zanieczyszczenia gazowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w %	%	0,0	0,0	0,0	0,0	Brak zmian

LP.	WSKAŹNIK	JEDNOSTKA	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA				ZMIANA WSKAŹNIKA
			2021	2022	2023	2024	
	zanieczyszczeń wytworzonych						
11.	Roczna emisja zanieczyszczeń pyłowych powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	t/r	36	31	25	23	Spadek
12.	Roczna emisja zanieczyszczeń gazowych powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	r/t	24 6333	22 952	23 283	21 905	Spadek
13.	Pojazdy samochodowe i ciągniki	szt.	50 033	50 888	51 610	37 957	Spadek

Źródło: GUS, GIOŚ

Objaśnienia:

Kolor zielony – poprawa lub brak zmian**Kolor czerwony** – pogorszenie wartości wskaźnika lub przekroczenie wartości dopuszczalnych

4.2.6. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu²

Zgodnie z analizami wykonanymi na potrzeby programu KLIMADA, zamieszczonymi w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020, na przestrzeni następnych lat warunki klimatyczne Polski zmieniają się. Przewidywane jest zwiększenie się średniej rocznej temperatury, liczby dni upalnych (z temperaturą powyżej 25o C) oraz zmniejszenie się liczby dni z temperaturami poniżej 0o C. Efektem tego może być ograniczenie zapotrzebowania na energię potrzebną do ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych, co jednocześnie spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Zwiększenie się liczby dni upalnych, może z kolei spowodować wzrost zapotrzebowania na energię (urządzenia klimatyzacyjne). Większa ilość dni słonecznych przyczyni się natomiast do polepszenia się warunków słonecznych, wyjątkowo ważnych przy korzystaniu z energii odnawialnej.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Istotnym elementem, który determinuje poziom stężeń zanieczyszczeń powietrza są przede wszystkim warunki meteorologiczne, a szczególnie:

- temperatura powietrza, która wpływa na wielkość zapotrzebowania na energię ciepłą, której wytwarzanie generuje emisję zanieczyszczeń do powietrza w wyniku spalania paliw;
- prędkość wiatru, która determinuje sposób rozpraszania się zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza;
- kierunek wiatru, który decyduje o tym skąd pochodzą transportowane przez masy powietrza zanieczyszczenia;
- stan równowagi atmosfery i wysokość warstwy mieszania w pośredni sposób wpływają na kumulację lub rozproszenie zanieczyszczeń wprowadzonych do powietrza;
- wilgotność powietrza;
- opady atmosferyczne powodują wymywanie zanieczyszczeń z powietrza.

Czynnikiem wpływającym również na poziom zanieczyszczeń w powietrzu jest ukształtowanie terenu, w którym mogą występować obszary o specyficznym klimacie, mikroklimacie i specyficznych warunkach meteorologicznych. Najkorzystniejsze warunki rozprzestrzeniania zanieczyszczeń panują na terenach płaskich, gdzie występują: duża liczba dni z nasłonecznieniem, dobre warunki termiczne oraz wysokie prędkości mas powietrza (dobre przewietrzanie).

² Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

Edukacja ekologiczna

Działania edukacyjne powinny obejmować zagadnienia związane z promowaniem stosowania odnawialnych źródeł energii oraz sposobami ograniczania emisji zanieczyszczeń do atmosfery. W ich realizacji szczególnie pomocne mogą być warsztaty, szkolenia i spotkania informacyjne skierowane do mieszkańców, mające na celu podnoszenie świadomości ekologicznej oraz zachęcanie do stosowania rozwiązań przyjaznych środowisku.

Monitoring środowiska³

Monitoring powietrza w województwie zachodniopomorskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie. W 2025 roku na terenie województwa zlokalizowane łącznie były 74 stanowiska pomiarowe.

4.2.7. Analiza SWOT

Tabela 14. Analiza SWOT dla obszaru „Ochrona klimatu i jakości powietrza”

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Brak wyznaczenia na terenie powiatu obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych dla pyłów zawieszonych PM 10 i PM 2,5 – Obecność instalacji odnawialnych źródeł energii na terenie powiatu – Wzrost długości dróg rowerowych względem ostatnich lat – Wzrost ilości gospodarstw domowych ogrzewanych gazem	– Stężenie ozonu przekracza poziom celu długoterminowego – Emisja zanieczyszczeń pyłowo-gazowych z zakładów przemysłowych – Niska świadomość ekologiczna mieszkańców w zakresie jakości powietrza atmosferycznego – Korzystanie z przestarzałych kotłów przez mieszkańców
SZANSE	ZAGROŻENIA
– Ochrona powietrza atmosferycznego poprzez termomodernizację budynków mieszkalnych. – Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa. – Możliwość uzyskania dofinansowania na realizację inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczających emisję zanieczyszczeń. – Ocieplający się klimat powodujący mniejsze zużycie paliw na cele grzewcze. – Promowanie i realizacja działań sprzyjających adaptacji do zmian klimatu. – Rozwój sieci dróg rowerowych	– Nasilające się ekstremalne zjawiska pogodowe – Wysoki koszt inwestycji w odnawialne źródła energii i budownictwo energooszczędne – Wzrost emisji zanieczyszczeń z zakładów przemysłowych – Wzrost ilości pojazdów

Źródło: opracowanie własne

4.3. Zagrożenie hałasem

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.) hałasem nazywamy dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Dyrektywa 2002/49/WE pojęcie hałasu traktuje szerzej: hałas w środowisku to niepożądane lub szkodliwe dźwięki powodowane przez działalność człowieka na wolnym powietrzu, w tym hałas emitowany przez środki transportu, ruch drogowy, ruch kolejowy, ruch samolotowy, oraz hałas pochodzący z obszarów działalności przemysłowej.

Hałas uważany jest za jeden z czynników zanieczyszczających środowisko. W związku z rozwojem komunikacji, uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją stanowi on dużą uciążliwość dla człowieka – m.in. może powodować częściową lub całkowitą utratę słuchu, ponadto bywa przyczyną nadciśnienia, zaburzeń nerwowych, zaburzeń w układzie kostno-naczyniowym, wywołuje zmęczenie, złe samopoczucie, utrudnia wypoczynek.

Na podstawie ww. definicji Dyrektywy 2002/49/WE hałas środowiskowy można podzielić wg źródła powstawania na:

³ https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/content/measuring_air_assessment_measureings

- komunikacyjny - generowany przez ruch drogowy, kolejowy i lotniczy;
- przemysłowy - generowany przez zakłady przemysłowe lub poszczególne maszyny i urządzenia zlokalizowane na ich terenie.

W dniu 26 czerwca 2024 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego podjął Uchwałę Nr II/27/24 w sprawie „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego”. Niniejsza uchwała w dniu 02 lipca 2024 r. została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2024 r., poz. 3294). Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego (POH) jest dokumentem strategicznym, który stanowi istotny element długookresowej polityki w zakresie ochrony mieszkańców województwa przed hałasem w środowisku.

Celem programu jest:

- zapobieganie powstawaniu hałasu w środowisku,
- poprawa klimatu akustycznego w środowisku poprzez działania ograniczające poziom hałasu tam, gdzie jest to konieczne, tj. na terenie miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy jak również wzdłuż głównych dróg i głównych linii kolejowych - tzw. ochrona czynna,
- zachowanie korzystnych warunków akustycznych w środowisku - tzw. ochrona bierna.

W ramach POH wskazano:

- działania w zakresie ochrony przed hałasem planowane do podjęcia w latach 2024-2029,
- długofalową strategię ukierunkowaną na określenie i realizację celów w zakresie ochrony przed hałasem po 2029 r.

Dokumentami stanowiącymi podstawę do opracowania POH dla województwa zachodniopomorskiego są strategiczne mapy hałasu (SMH) sporządzone w roku 2022 przez podmioty do tego zobligowane i przekazane do Marszałka Województwa, tj.:

- „Strategiczna Mapa Hałasu Miasta Szczecin”;
- „Strategiczne mapy hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie zachodniopomorskim o łącznej długości 437,861 km”;
- „Strategiczne mapy hałasu dla dróg wojewódzkich na terenie województwa zachodniopomorskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie”;
- „Strategiczna mapa akustyczna głównych dróg przebiegających przez miasto Koszalin”;
- „Strategiczna mapa hałasu dla dróg powiatowych na terenie powiatu kołobrzeskiego”;
- „Strategiczna mapa hałasu dla głównych dróg powiatowych zlokalizowanych na terenie Powiatu Polickiego wraz z przeprowadzeniem pomiarów hałasu drogowego o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów/rok”;
- „Strategiczna mapa hałasu dla głównych dróg na terenie powiatu stargardzkiego”.

4.3.1. Hałas komunikacyjny

Hałas komunikacyjny jest hałasem typu liniowego. Ze względu na obszar oddziaływania oraz liczbę ludności narażonej na jego oddziaływanie, ruch drogowy jest jednym z najbardziej uciążliwych źródeł hałasu komunikacyjnego w środowisku. Obserwowany wzrost liczby pojazdów i wzmożony ruch tranzytowy powodują ciągły wzrost poziomu hałasu w środowisku.

Monitoring hałasu ma na celu dostarczenie informacji niezbędnych dla potrzeb ochrony przed hałasem. Zadanie to realizowane jest poprzez instrumenty planowania przestrzennego oraz ochrony środowiska takie jak strategiczne mapy hałasu i programy ochrony przed hałasem, a także rozwiązania techniczne ukierunkowane na źródła lub minimalizujące ich oddziaływanie, np. ekrany akustyczne.

Obecnie oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska dla terenów:

- miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy, głównych dróg, głównych linii kolejowych, głównych lotnisk - na podstawie strategicznych map hałasu lub wyników pomiarów poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami hałasu L_{AeqD} , L_{AeqN} , L_{DWN} i L_N , z uwzględnieniem w szczególności danych demograficznych oraz dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu,
- innych niż powyżej - na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami hałasu L_{AeqD} , L_{AeqN} , L_{DWN} i L_N lub innych metod oceny poziomu hałasu.

Strategiczne mapy hałasu są sporządzane przez zarządzających głównymi drogami, głównymi liniami kolejowymi lub głównymi lotniskami oraz prezydentów miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy, w oparciu o dane dotyczące poprzedniego roku kalendarzowego oraz są niezwłocznie zamieszczane na ich stronach internetowych.

Jeżeli hałas przekraczający wartości dopuszczalne powstaje w związku z eksploatacją drogi lub linii kolejowej, zarządzający zobowiązany jest do podjęcia działań eliminujących stwierdzone przekroczenia. Nie przewiduje się natomiast wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku. Inspekcja Ochrony Środowiska nie ma zatem możliwości dyscyplinowania zarządzających drogami poprzez ukaranie administracyjną karą pieniężną. Z tego powodu, jak również z uwagi na trudności w likwidacji konfliktów akustycznych, tak ważne jest uwzględnienie potrzeby zapewnienia komfortu akustycznego środowiska na etapie sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego.

Metodyka i częstotliwość wykonywania pomiarów określone są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz. U. z 2011 r., nr 140, poz. 824). Parametrem wykorzystywanym do oceny warunków korzystania ze środowiska jest poziom równoważny. W polityce długofalowej oraz w programach ochrony środowiska przed hałasem parametrem wykorzystywanym jest wskaźnik długookresowy L_{DWN} . Wskaźnik L_{DWN} wyraża średni poziom dźwięku w decybelach, wyznaczony w ciągu wszystkich dób roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od g. 6.00 do g. 18.00), pory wieczoru (od 18.00 do 22.00) oraz pory nocy (od 22.00 do 6.00).

W przypadku hałasu pochodzącego z dróg i linii kolejowych dopuszczalny poziom hałasu dla wskaźnika długookresowego L_{DWN} (poziom dziennie-wieczornonocny) wynosi - w zależności od przeznaczenia terenu - od 50 dB do 70 dB, natomiast dla wskaźnika L_N (długookresowy poziom hałasu w porze nocy) od 45 dB do 65 dB. W odniesieniu do pojedynczej doby ustalono wartość dopuszczalną równoważnego poziomu hałasu L_{AeqD} w porze dnia równą od 50 dB do 68 dB, natomiast wartość równoważnego poziomu hałasu w porze nocy (L_{AeqN}) wynosi od 45 dB do 60 dB.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w pięcioletnich cyklach wykonuje Generalny Pomiar Hałasu (GPH). W ramach opracowania SMH GDDKiA 2022 udostępniono dane dotyczące powierzchni przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu oraz liczby mieszkańców narażonych na przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu drogowego. Dane te zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 15. Powierzchnia przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu oraz liczba mieszkańców narażonych na przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu drogowego dla powiatu drawskiego

Przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu [km ²]- wskaźnik L_{DWN}	Przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu [km ²]- wskaźnik L_N	Szacunkowa liczba osób zamieszkujących na terenach, na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu – wskaźnik L_{DWN}	Szacunkowa liczba osób zamieszkujących na terenach, na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu – wskaźnik L_N
00,035	0,020	0	0

Źródło: Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego, 2024

W celu identyfikacji dominujących źródeł hałasu na terenie województwa wykorzystano statystyczne wskaźniki dotyczące wpływu hałasu na mieszkańców tj.:

- całkowita liczba osób dotkniętych znaczną dokuczliwością hałasu – NHA,
- całkowita liczba osób dotkniętych znacznymi zaburzeniami snu – NHSD,
- całkowita liczba osób dotkniętych chorobą niedokrwienną serca – NIHD.

Zgodnie z aktualnym stanem wiedzy i badań naukowych, wskaźniki NHA i NHSD mają zastosowanie dla wszystkich źródeł hałasu komunikacyjnego (pochodzącego od dróg, linii kolejowych i tramwajowych oraz lotnisk), podczas gdy wskaźnik NIHD stosuje się wyłącznie w przypadku hałasu drogowego.⁴

Tabela 16. Całkowita liczba osób dotkniętych szkodliwymi skutkami hałasu na terenie powiatu drawskiego, obliczona na podstawie danych ze strategicznych map hałasu

$N_{HA}drogowy$	$N_{HSD}drogowy$	N_{IHD}
174	54	0

Źródło: Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego, 2024

Jednym z elementów infrastruktury ochrony przed oddziaływaniem hałasu są ekrany akustyczne. Na terenie powiatu drawskiego ekrany akustyczne są zlokalizowane wzdłuż drogi krajowej nr 10. Ich łączna długość wynosi 84 m, a wysokość waha się między 1,6 a 3,5 m.

Tabela 17. Ekrany akustyczne na terenie powiatu drawskiego

NR DROGI	KM POCZĄTKU ZABEZPIECZENIA (RZECZYWISTY)	KM KOŃCA ZABEZPIECZENIA (RZECZYWISTY)	DŁUGOŚĆ [m]	WYSOKOŚĆ [m]	STRONA DROGI
DK 10	104316	104328	12	1,64	P
DK 10	108250	108300	50	3,50	L
DK 10	108695	108705	10	1,60	L
DK 10	109705	108718	12	1,60	L

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDDKiA

W ramach Generalnego Pomiaru Ruchu w latach 2020/2021 dokonano pomiaru średniego dobowego ruchu rocznego na drogach krajowych. Wyniki pomiarów dla powiatu drawskiego przedstawiono w poniższej tabeli.

⁴ Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego, 2024

Tabela 18. Wyniki pomiarów natężenia ruchu w ramach GPR 2020/21

NR DROGI	NAZWA	*SDRR POJ. SILNIK. OGÓŁEM	MOTOCYKLE	SAMOCHODY OSOBOWE/MIKROBUSY	LEKKIE SAMOCHODY CIĘŻAROWE (DOSTAWCZE)	SAM. CIĘŻAROWE		AUTOBUSY	CIĄGNIKI ROLNICZE
						BEZ PRZYZ.	Z PRZYZ.		
DK 10	RECZ /DW151/ - KALISZ POM. /UL. DWORCOWA (DW175)/	5600	21	3134	605	176	1650	12	2
DK 10	KALISZ POM. /PRZEJŚCIE: UL. DWORCOWA (DW175) - UL. DRAWSKA (DW175)/	9238	47	6298	865	212	1780	24	12
DK 10	KALISZ POM. /UL. DRAWSKA (DW175)/ - MIROSŁAWIEC /UL. SPRZYMIERZONYCH (DW177)/	7115	30	4233	757	190	1886	12	7
DK 20C 20	WĘGORZYNO /UL. STRZELECKA (DW151)/ - DRAWSKO POM.	3904	56	3103	338	103	285	13	6
DK 20	DRAWSKO POM. /PRZEJŚCIE: UL. PODMIEJSKA (DW175) - UL. 11 PUŁKU PIECHOTY (DW173)/	8924	139	7455	690	197	377	42	24
DK 20	DRAWSKO POM. /UL. 11 PUŁKU PIECHOTY (DW173)/ - ZŁOCIENIEC /UL. CHOPINA/	6146	39	5148	536	98	275	43	7
DK 20A 20	ZŁOCIENIEC /PRZEJŚCIE: UL. CHOPINA - UL. I DYWIZJI WOJSKA POLSKIEGO/	6713	53	5627	559	128	290	42	14
DK 20	ZŁOCIENIEC /UL. I DYWIZJI WOJSKA POLSKIEGO/ - CZAPLINEK /UL. PŁAWIEŃSKA (DW177)/	5480	52	4455	532	117	278	26	20
DK 20	CZAPLINEK /UL. PŁAWIEŃSKA (DW177)/ - SZCZECINEK /RONDO OSIŃSKIEGO/	4788	31	4037	396	52	255	11	6

*SDRR – Średni Dobowy Ruch Roczny

Źródło: Generalny Pomiar Ruchu w 2020/21 roku, GDDKiA

Czynnikiem, który wpływa na poziom hałasu komunikacyjnego jest także stan techniczny nawierzchni.

Stan dróg przebiegających przez teren powiatu przedstawia się następująco:

- a) drogi krajowe:
 - stan pożądany – 32,2%
 - stan ostrzegawczy – 41,1%
 - stan krytyczny – 26,7%
- b) drogi wojewódzkie:
 - stan dobry – 46%
 - stan zadowalający – 40%
 - stan niezadowalający – 14%

4.3.2. Hałas przemysłowy

Uciążliwość hałasu przemysłowego zależy od ilości źródeł powstawania, czasu pracy tych urządzeń/zakładów, stopnia wytłumienia oraz wartości normatywnej dopuszczalnego poziomu hałasu na danym terenie. Na hałas przemysłowy składają się wszelkie źródła dźwięku znajdujące się na terenie zakładu. Rozróżniamy:

- hałas punktowy - źródła hałasu znajdują się na zewnątrz budynków, są to np. wentylatory, sprężarki i inne urządzenia umieszczone na otwartej przestrzeni,
- hałas wtórny - źródła hałasu znajdują się wewnątrz budynków (np. produkcyjnych), gdzie hałas emitowany przez maszyny i urządzenia dostaje się do środowiska przez ściany, strop, drzwi i okna,
- hałas dodatkowy - źródła hałasu znajdują się na zewnątrz budynków i są spowodowane przez obsługę transportową zakładów (transport kołowy) oraz prace dorywcze wykonywane poza budynkami zakładów (np. remonty).

W przypadku stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu powodowanego przez instalację, starosta powiatowy wydaje decyzję, w której określa dopuszczalne poziomy hałasu oraz warunki ich dotrzymania.

Tabela 19. Decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu wydane na terenie powiatu drawskiego

LP.	NAZWA PRZEDSIĘBIORSTWA	ADRES	NUMER I DATA WYDANIA DECYZJI
1.	P.O.M. „GUZMET” S.C.	ul. Mirosławiecka 38, 78-520 Złocieniec	Decyzja OS.AW.7645-1-18/2008/10 z dnia 10.11.2010 r.
2.	zakład Usługi-Montersko-Spawalnice Krzysztof Kosik	ul. Mirosławiecka 38, 78-520 Złocieniec	Decyzja OS.6241.5.2022.MW z dnia 05.01.2024 r.
3.	Zespół Elektrowni Wiatrowych Drawsko	działka nr 6/8 obręb Gajewo, gmina Drawsko Pomorskie	Decyzja OS.6241.3.2017.KA z dnia 04.09.2017 r.
4.	Zakład Produkcji Drzewnej	ul. Wałęcka 91, 78-550 Czaplinek	Decyzja OS.6241.4.2013.JD z dnia 01.09.2016 r.
5.	Zakład Produkcyjno-Usługowo-Handlowy Zbigniew Stebnicki	Aleja Wolności 20, 78-523 Nowe Worowo	Decyzja OS.6241.2.2014.JD z dnia 31.08.2016 r.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Drawsku Pomorskim

4.3.3. Ocena realizacji podjętych zadań na terenie powiatu drawskiego

W ramach obszaru „Zagrożenie hałasem” w latach 2021-2024 zrealizowano następujące zadania.

Tabela 20. Zadania realizowane w ramach Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego za lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 w obszarze „Zagrożenie hałasem”

ZADANIE	SKUTEK REALIZACJI ZADANIA
Wprowadzanie do MPZP informacji z map akustycznych, zapisów dotyczących klasyfikacji terenów pod względem akustycznym, stosowanie zasad strefowania oraz elementów uspokojenia ruchu w centrach miast i na terenach mieszkaniowych	P, D, L, O
Realizacja zapisów Programów ochrony środowiska przed hałasem	B, D, R, O
Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowanie ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego	P, D, L, O

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

Objaśnienia:

B – bezpośredni, P – pośredni, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.

Celem zrealizowanych zadań była ochrona mieszkańców powiatu przed negatywnymi skutkami hałasu komunikacyjnego i podniesienie ich świadomości w zakresie szkodliwości hałasu. Przez teren powiatu przebiegają ciągi komunikacyjne o dużym natężeniu ruchu, czego skutkiem jest występowanie terenów narażonych na negatywne oddziaływanie hałasu. Do częściowej poprawy klimatu akustycznego powiatu drawskiego mogły przyczynić się remonty dróg realizowane na jego terenie. W kolejnych latach rekomenduje się kontynuację działań zmierzających do minimalizacji jego negatywnego wpływu.

4.3.4. Zagadnienia horyzontalne⁵

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost średnich temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym powoduje zwiększenie się poziomów dźwięków – zwłaszcza tych generowanych przez urządzenia mechaniczne oraz elektryczne. Wzrost temperatury wymusza również, intensywniejsze działanie układów chłodzących, co również może powodować uciążliwości dla środowiska, zwłaszcza w miastach gdzie naturalny krajobraz ulega największym przekształceniom. Aby zmniejszyć negatywny wpływ wysokich temperatur należy zwiększać powierzchnię terenów zielonych oraz niwelować efekt tzw. „miejskiej wyspy ciepła” poprzez prawidłową gospodarkę przestrzenną. Wzrost częstotliwości występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych powoduje także niszczenie infrastruktury drogowej, co powoduje wzrost poziomów hałasu w okolicach ciągów komunikacyjnych.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie zagrożenia hałasem można zaliczyć wszelkiego rodzaju zdarzenia losowe powodujące nagłe zwiększenie emisji dźwięku. Mogą być one spowodowane awariami urządzeń w zakładach przemysłowych, a także awariami zabezpieczeń akustycznych (zarówno w obiektach przemysłowych jak i wzdłuż ciągów komunikacyjnych). W ramach zapobiegania takim zagrożeniom zaleca się budowę obiektów ograniczających hałas takich jak ekrany akustyczne oraz nasadzanie zieleni izolacyjnej w miejsca gdzie nadzwyczajne zagrożenie może wystąpić, stosowanie tzw.

⁵ Program ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

„cichych” nawierzchni asfaltowych, wyprowadzanie ruchu drogowego poza obszary narażone na nadmierny hałas, a także stosowanie ograniczeń prędkości pojazdów.

Edukacja ekologiczna

Zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczącej zagrożenia nadmiernym poziomem dźwięku w powietrzu, zwłaszcza przy nieustannie rosnącej liczbie pojazdów mechanicznych, powinno być jednym z priorytetów jednostek samorządu terytorialnego. Ważnym krokiem w tym kierunku może być organizacja szkoleń, dla mieszkańców powiatu, mających na celu propagowanie wiedzy na temat zagrożeń związanych z hałasem oraz sposobów niwelowania jego skutków.

Monitoring środowiska

Monitoring poziomów dźwięku w województwie zachodniopomorskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie. Badania obejmują okolice dróg o dużym natężeniu ruchu, okolice linii kolejowych oraz lotnisk. Ponadto wymagane jest sporządzanie map akustycznych dla miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy, głównych dróg, głównych linii kolejowych oraz głównych lotnisk. Pod pojęciem głównej drogi oraz głównej linii kolejowej rozumie się drogę o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów na rok i linię kolejową po której przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie prowadzi także kontrole poziomów dźwięku w powietrzu, jeżeli zgłoszone zostały nieprawidłowości.

4.3.1. Analiza SWOT

Tabela 21. Analiza SWOT dla obszaru „Zagrożenie hałasem”

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Dobry lub zadowalający stan techniczny dróg wojewódzkich na terenie powiatu - Obecność ekranów akustycznych na terenie powiatu	- Przewaga dróg krajowych o stanie ostrzegawczym lub krytycznym - Negatywny wpływ hałasu na część mieszkańców powiatu - Duże natężenie ruchu komunikacyjnego - Niedostatecznie rozwinięta sieć dróg rowerowych
SZANSE	ZAGROŻENIA
— Modernizacja nawierzchni dróg — Rozwój sieci dróg rowerowych — Prowadzenie monitoringu poziomów hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych na terenie powiatu — Wprowadzenie w Miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów regulujących poziomy hałasów	— Wzrost natężenia ruchu — Brak funduszy na działania mające poprawić klimat akustyczny

Źródło: opracowanie własne

4.4. Pola elektromagnetyczne

Na pojęcie pola elektromagnetycznego, zgodnie ze ustawą Prawo ochrony środowiska, składają się pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz, które tworzą Źródłami niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego mającego negatywny wpływ na środowisko są m.in. linie przesyłowe energii elektrycznej, stacje elektroenergetyczne, stacje radiowe i telewizyjne, stacje telefonii komórkowej, urządzenia diagnostyczne, niektóre urządzenia przemysłowe. Stacje i linie elektroenergetyczne mogą być także źródłem hałasu uciążliwego dla otoczenia.

Stacje telefonii komórkowej są obecnie najbardziej rozpowszechnionym rodzajem obiektów radiokomunikacyjnych. W otoczeniu typowych stacji bazowych telefonii komórkowych pola elektromagnetyczne o wartościach wyższych od dopuszczalnych występują nie dalej niż kilkadziesiąt metrów od samych anten i na wysokości ich zainstalowania. Ze względu na powszechność używania przez mieszkańców telefonów komórkowych, ważnym zagadnieniem jest zapewnienie prawidłowych

parametrów ich funkcjonowania (wyeliminowanie problemów z „zasięgiem” poszczególnych sieci). Należy zwrócić uwagę na taką lokalizację infrastruktury telekomunikacyjnej (przede wszystkim stacji bazowych), by minimalizować jej wpływ na estetykę i harmonię krajobrazu. Liczbę stacji bazowych należy ograniczać do absolutnego minimum niezbędnego dla zachowania prawidłowych parametrów, a urządzenia różnych operatorów powinny być lokowane na tych samych masztach.

Monitoring pól elektromagnetycznych realizowany jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W 2020 roku badania wykonywane były w oparciu o Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2007 r., nr 221, poz. 1645) oraz Rozporządzenie ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r., poz. 2448).

Monitoring polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz, w 135 punktach pomiarowych (po 45 na rok) rozmieszczonych równomiernie na obszarze województwa w miejscach dostępnych dla ludności, usytuowanych:

- w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy;
- w pozostałych miastach;
- na terenach wiejskich.

W latach 2021-2024 na terenie powiatu drawskiego dokonano pomiaru pól elektromagnetycznych w następujących punktach przedstawionych w tabeli.

Tabela 22. Wynik pomiarów PEM na terenie powiatu drawskiego w 2021-2024 r.

LOKALIZACJA PUNKTU	WYNIK POMIARU [V/m]
2021	
Wierzchowo	0,52
Kalisz Pomorski	<0,5
Czaplinek	0,73
Złocieniec	1,12
2022	
Drawsko Pomorskie	0,68
2023	
Kalisz Pomorski	1,19
2024	
Drawsko Pomorskie	1,04

Źródło: Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w województwie zachodniopomorskim za rok 2021, Wyniki monitoringu pól elektromagnetycznych za rok 2022, : Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w województwie zachodniopomorskim za rok 2023, Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w województwie zachodniopomorskim w roku 2024, GIOŚ

Tabela 23. Stacje bazowe na terenie powiatu drawskiego

NAZWA PODMIOTU	LOKALIZACJA	IDENTYFIKATOR STACJI
Gmina Czaplinek		
Polkomtel. Sp. z o.o.	Kluczewo k/Szczecinka, dz. nr 82/1 82	BT44314

NAZWA PODMIOTU	LOKALIZACJA	IDENTYFIKATOR STACJI
Orange Polska S.A.	Kluczewo, Orła Białego	42728N!
T-Mobile Polska S.A.	Kluczewo, Orła Białego	32728 (42728N!)
P4 Sp. z o.o.	Kluczewo, dz. nr 51	DRA 1201
P4 Sp. z o.o.	Czarne Wielkie, 57	DRA1401
P4 Sp. z o.o.	Siemczyno, 89	DRA0601
Polkomtel. Sp. z o.o.	Siemczyno, działka 149/6, Siemczyno 149	BT44549
Orange Polska S.A.	Siemczyno, dz. nr 149/5	42628N!
T-Mobile Polska S.A.	Siemczyno, dz. nr 149/8	32628 (42628N!)
P4 Sp. z o.o.	Czaplinek, dz. nr 223	DRA0202
Orange Polska S.A.	ul. Długa 11 Czaplinek	42893N!
T-Mobile Polska S.A.	ul. Długa 31 Czaplinek	32893 ((42893N!))
P4 Sp. z o.o.	ul. Grunwaldzka	DRA0201
Polkomtel. Sp. z o.o.	Czaplinek, ul. Poznańska dz. nr 502/25 Istniejąca wieża PTC 502	BT42948
Orange Polska S.A.	ul. Pławieńska 5, Czaplinek	42892N!
T-Mobile Polska S.A.	ul. Pławieńska 5, Czaplinek	32892 (42892N!)
P4 Sp. z o.o.	Czaplinek, dz. nr 33/8, obr. 0005	DRA0204
P4 Sp. z o.o.	Broczyno, dz. nr 466/7, obr. 0025	DRA8005
P4 Sp. z o.o.	Broczyno, dz. nr 466/7, obr. 0025	DRA8002
P4 Sp. z o.o.	Broczyno, dz. nr 466/7, obr. 0025	DRA8006
P4 Sp. z o.o.	Broczyno, dz. nr 466/7, obr. 0025	DRA8007
P4 Sp. z o.o.	Broczyno, dz. nr 466/7, obr. 0025	DRA8004
P4 Sp. z o.o.	Broczyno, dz. nr 466/7, obr. 0025	DRA8003
P4 Sp. z o.o.	Broczyno, dz. nr 466/7, obr. 0025	DRA8001
P4 Sp. z o.o.	Broczyno, dz. nr 100/2	DRA1001
P4 Sp. z o.o.	Machliny, 51	DRA1301
Polkomtel. Sp. z o.o.	Czaplinek, Machliny, działka nr 221	BT44313
Gmina Drawsko Pomorskie		
T-Mobile Polska S.A.	Jelenino, Jelenino	34354 (42487N!)
Orange Polska S.A.	Jelenino, 34	42487N!
P4 Sp. z o.o.	Jelenino, Jelenino	DRA1701

NAZWA PODMIOTU	LOKALIZACJA	IDENTYFIKATOR STACJI
Orange Polska S.A.	Ostrowice, 57, Dz. nr 10/2	42717N!
Polkomtel. Sp. z o.o.	Ostrowice k/Drawska Pomorskiego, gminna oczyszczalnia ścieków	BT44142
P4 Sp. z o.o.	Łabędzie, dz. nr 313/3	DRA1601
Orange Polska S.A.	Łabędzie, dz. nr 188/1	42730N!
T-Mobile Polska S.A.	Łabędzie dz. nr 188/2	32730 (42730N!)
Polkomtel. Sp. z o.o.	Rydzewo, Łabędzie, dz. nr 188/1 188	BT43684
P4 Sp. z o.o.	Żółte, dz. nr 121/1	DRA2001
Orange Polska S.A.	Artura Grottgera, Drawsko Pomorskie	42871N!
T-Mobile Polska S.A.	Artura Grottgera, Drawsko Pomorskie	32871 (42871N!)
Polkomtel. Sp. z o.o.	ul. Mickiewicza 2, Drawsko Pomorskie - komin kotłowni 2	DRA0001
P4 Sp. z o.o.	ul. Mickiewicza 1a, Drawsko Pomorskie	BT43585
P4 Sp. z o.o.	Drawsko Pomorskie, Zamkowa 18	DRA0004
T-Mobile Polska S.A.	Drawsko Pomorskie, Piłsudskiego 21	32872 (3976N!)
Polkomtel. Sp. z o.o.	Drawsko Pomorskie, ul.B.Chrobrego 4	BT43479
Polkomtel. Sp. z o.o.	Drawsko Pomorskie, (Drawsko Pomorskie Centrum 2)	BT41963
P4 Sp. z o.o.	Drawsko Pomorskie, ul. Sobieskiego 6	DRA0002
P4 Sp. z o.o.	Drawsko Pomorskie, Starogardzka, dz. nr 92/4, obr. 0010	DRA0003
P4 Sp. z o.o.	Suliszewo, dz. nr 112/2	DRA1801
Orange Polska S.A.	Suliszewo, dz. nr 347/2	42625N!
T-Mobile Polska S.A.	Suliszewo, dz. nr 347/4	32625 (42625N!)
Polkomtel. Sp. z o.o.	Suliszewo, 78-550 Suliszewo dz. nr 347/2 78	BT43193
P4 Sp. z o.o.	Suliszewo, dz. nr 112/2	DRA1801
P4 Sp. z o.o.	Gudowo, dz. nr 278/36, obr. 0042	DRA3001
P4 Sp. z o.o.	Mielenko Drawskie, 28	DRA0501
Polkomtel. Sp. z o.o.	Oleszno k/Drawska Pomorskiego, JW 1965 Oleszno, dz. nr 430/5 1965	BT44586
Orange Polska S.A.	Oleszno, ul. Główna 1	42142N!
T-Mobile Polska S.A.	Oleszno, Oleszno dz. nr 430/5	32142 (42142N!)

NAZWA PODMIOTU	LOKALIZACJA	IDENTYFIKATOR STACJI
Polkomtel. Sp. z o.o.	Drawsko Pomorskie, ul. Starogardzka 38, 78-500 Drawsko Pomorskie 38	BT43505
Polkomtel. Sp. z o.o.	Ziemsko, Wieża Nadleśnictwa Drawsko Pomorskie	BT44597
P4 Sp. z o.o.	Konotop, dz. nr 181/2	DRA0701
Polkomtel. Sp. z o.o.	Konotop, dz. nr 181/1 181	BT43537
Orange Polska S.A.	Konotop, 181/1	42877N!
T-Mobile Polska S.A.	Konotop, 181/1	32877 (42877N!)
Gmina Kalisz Pomorski		
P4 Sp. z o.o.	Pożrzadło Wielkie, Poligon – rejon Głębokie	DRA0801
Orange Polska S.A.	Pożrzadło Wielkie, dz. nr 910	42608N!
T-Mobile Polska S.A.	Głębokie, Głębokie dz. nr 910/2	32608 (42608N!)
Orange Polska S.A.	Głębokie, 974/3	4026 (42609N!)
T-Mobile Polska S.A.	Głębokie, 974/3	42609N!
Polkomtel. Sp. z o.o.	Kalisz Pomorski, Rejonowy Węzeł łączności Drawsko Pomorskie	BT44238
P4 Sp. z o.o.	Prostynia, dz. nr 26/6	DRA2301
Polkomtel. Sp. z o.o.	Suchowo, działka nr 17/18 Suchowo 17	BT44642
Orange Polska S.A.	Ślizno, Dz. nr 1088	42606N!
T-Mobile Polska S.A.	Ślizno, Dz. nr 1088	32606 (42606N!)
P4 Sp. z o.o.	Pożrzadło Wielkie, dz. nr 89/3	DRA0901
Polkomtel. Sp. z o.o.	Drawsko Pomorskie, Leśnictwo Pożrzadło dz. 239/3 239	BT44580
Polkomtel. Sp. z o.o.	Suchowo, działka nr 17/18 Suchowo 17	BT144642
P4 Sp. z o.o.	Kalisz Pomorski, dz. nr 4/1	DRA0303
Orange Polska S.A.	Kalisz Pomorski, ul. Wolności 38	42605N!
T-Mobile Polska S.A.	Kalisz Pomorski, ul. Wolności 38	32605 (42605N!)
P4 Sp. z o.o.	Kalisz Pomorski, ul. Sikorskiego 3, dz. nr 73/5	DRA0304
Orange Polska S.A.	Kalisz Pomorski ul. Dworcowa 1	42602N!
T-Mobile Polska S.A.	Kalisz Pomorski ul. Dworcowa 1	32604 (42602N!)
Polkomtel. Sp. z o.o.	Kalisz Pomorski, ul. Lipinki 4, dz. nr 16/2 4	BT43293

NAZWA PODMIOTU	LOKALIZACJA	IDENTYFIKATOR STACJI
P4 Sp. z o.o.	Lipinki, dz. nr 16/4	DRA0302
Gmina Złocieniec		
P4 Sp. z o.o.	Złocieniec, ul. Mirosławiecka 38	DRA0101
Orange Polska S.A.	Złocieniec, ul. Mirosławiecka 38	42881N!
T-Mobile Polska S.A.	Złocieniec, ul. Mirosławiecka 38	33375 (42881N!)
P4 Sp. z o.o.	Złocieniec, Kościelna 1, dz. nr 58	DRA0103
Polkomtel. Sp. z o.o.	Złocieniec, ul. Kościelna 1	BT43584
P4 Sp. z o.o.	Złocieniec, Piastów, dz. nr 52/3, obr. 0012	DRA0104
Polkomtel. Sp. z o.o.	Złocieniec, Al. Piastów 2	BT42927
Orange Polska S.A.	Złocieniec, Aleja Piastów 2	42883N!
T-Mobile Polska S.A.	Złocieniec, Aleja Piastów dz. 52/6	32883 (42883N!)
Gmina Wierzchowo		
Polkomtel. Sp. z o.o.	Wierzchowo, wieża PTC, działka nr 131, Wierzchowo, ul. 3 Marca 23/2 131	BT43501
Orange Polska S.A.	Wierzchowo, ul. 3-go Marca 23/2	42724N!
T-Mobile Polska S.A.	Wierzchowo, ul. 3-go Marca 23	32724 (42724N!)
P4 Sp. z o.o.	Wierzchowo, dz. nr 520/10	DRA1901
P4 Sp. z o.o.	Nowe Łaski, 26a	DRA2201
P4 Sp. z o.o.	Sośnica, dz. nr 42/3	DRA0401
Orange Polska S.A.	Sośnica, działka 367/21	42631N!
Polkomtel. Sp. z o.o.	Sośnica, działka 367/9 367	BT44540
P4 Sp. z o.o.	Świerczyna, dz. nr 60/17	DRA2101
Orange Polska S.A.	Świerczyna, dz. nr 60/17	42721N!
T-Mobile Polska S.A.	Świerczyna, Świerczyna Dz. nr 60/40	32721 (42721N!)

Źródło: <https://si2pem.gov.pl/>

4.4.1. Ocena realizacji podjętych zadań na terenie powiatu drawskiego

Zadania realizowane w ramach tego obszaru zestawiono w poniższej tabeli. Ich głównym celem była ochrona przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych. Podjęte działania sprzyjały ograniczaniu narażenia ludności i środowiska na oddziaływanie pól elektromagnetycznych. Pozyskiwanie informacji o źródłach pól elektromagnetycznych oraz prowadzenie przez organy ochrony środowiska ewidencji instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne umożliwia bieżący monitoring poziomów emisji, skuteczniejszą kontrolę ich oddziaływania oraz podejmowanie działań zapobiegawczych. W latach 2021–2024 nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów. Zaleca się, aby w kolejnych latach kontynuować monitoring pól elektromagnetycznych.

Tabela 24. Zadania realizowane w ramach Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego za lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 w obszarze „Pola elektromagnetyczne”

ZADANIE	SKUTEK REALIZACJI ZADANIA
Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi	P, D, L, O
Pozyskanie informacji o źródłach pól elektromagnetycznych, prowadzenie przez organy ochrony środowiska ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne (zgłoszenia instalacji)	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

Objaśnienia:

B – bezpośredni, P – pośredni, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.

4.4.2. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu⁶

Zmiany klimatu mogą wpływać na sposób rozprzestrzeniania się pól elektromagnetycznych w środowisku, a w efekcie negatywnie wpływać na ludność oraz środowisko. W celu zmniejszenia takiego wpływu należy zwiększać powierzchnię terenów zielonych oraz brać pod uwagę czynniki klimatyczne, podczas wybierania lokalizacji dla źródeł promieniowania elektromagnetycznego, oraz zmniejszyć ryzyko awarii sieci przesyłowych poprzez stosowanie kablowych przewodów niskiego, średniego oraz wysokiego napięcia.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska w tym obszarze wiążą się z ryzykiem wystąpienia awarii urządzeń emitujących pola elektromagnetyczne. W celu minimalizacji ryzyka awarii lub zapobiegania ich wystąpieniu należy prowadzić regularne kontrole urządzeń oraz edukacja społeczności lokalnych w zakresie zachowań minimalizujących ekspozycję na pola elektromagnetyczne w sytuacjach awaryjnych.

Działania edukacyjne⁴

Działania edukacyjne w zakresie pól elektromagnetycznych powinny skupiać się na uświadomieniu mieszkańcom zagrożeń związanych z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz urządzeniami, które takie promieniowanie emitują.

Monitoring środowiska⁷

Poziom pól elektromagnetycznych w środowisku jest monitorowany przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w sposób ujednolicony dla całego kraju od 2008 roku. Zadaniem podsystemu monitoringu PEM jest ocena i obserwacja zmian wielkości pola elektromagnetycznego. Obserwacja ta ma na celu śledzenie poziomów sztucznie wytworzonych pól elektromagnetycznych w środowisku w odniesieniu do wartości poziomów dopuszczalnych określonych dla miejsc dostępnych dla ludności.

W ramach stałej sieci monitoringu punkty wyznacza się w każdym mieście dla dwuletniego cyklu pomiarowego, według zasady:

- poniżej 20 000 mieszkańców - 1 punkt pomiarowy,
- w przedziale od 20 000 do 50 000 mieszkańców - 2 punkty pomiarowe

⁶ Program ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

⁷ Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, <https://www.gov.pl/web/gios/monitoring-pol-elektromagnetycznych>

- w przedziale powyżej 50 000 do 100 000 mieszkańców - 3 punkty pomiarowe,
- w przedziale powyżej 100 000 do 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe,
- powyżej 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe i 3 punkty pomiarowe na każde rozpoczęte kolejne 100 000 mieszkańców - w każdym mieście

4.4.3. Analiza SWOT

Tabela 25. Analiza SWOT dla obszaru „Pola elektromagnetyczne”

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Prowadzenie pomiarów PEM na terenie powiatu – Brak przekroczeń dopuszczalnych wartości promieniowania elektromagnetycznego na terenie powiatu	– Duża liczba źródeł pól elektromagnetycznych
SZANSE	ZAGROŻENIA
– Kontynuacja i rozwój monitoringu PEM – Wsparcie planowania przestrzennego poprzez dane z monitoringu środowiska, możliwość włączenia wyników do Miejsowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego	– Zwiększenie zabudowy mieszkaniowej wokół infrastruktury energetycznej i nadajników – Przerwy w pomiarach lub niewystarczająco pokrycie – Rozwój telefonii komórkowej

Źródło: opracowanie własne

4.5. Gospodarowanie wodami

4.5.1. Wody powierzchniowe

4.5.1.1. Monitoring wód powierzchniowych

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) na podstawie wyników klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego, uzyskanych w reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym. Jednolita część wód powierzchniowych to oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych. Zarówno stan ekologiczny naturalnych jednolitych części wód oraz potencjał ekologiczny silnie zmienionych i sztucznych jednolitych części wód określa się na podstawie wyników badań elementów biologicznych (fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce bentosowe, fitoplankton i ichtiofauna) oraz na podstawie wyników badań elementów wspierających, czyli elementów hydromorfologicznych i elementów fizykochemicznych. Stan ekologiczny jednolitych części wód klasyfikuje się nadając im jedną z pięciu klas jakości.

Stan chemiczny określany jest na podstawie wyników badań substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń chemicznych, prowadzonych w reprezentatywnych punktach pomiarowo-kontrolnych w odniesieniu do środowiskowych norm jakości określonych aktualnym rozporządzeniem Ministra Środowiska.

W przypadku, gdy jednolita część wód powierzchniowych znajduje się w obszarze chronionym, ocenę stanu wód (stan/potencjał ekologiczny i stan chemiczny) wykonuje się dodatkowo w punkcie monitoringu obszarów chronionych, uwzględniając jednocześnie ocenę spełniania wymagań dodatkowych określonych dla obszaru chronionego. Ocena ostateczna jednolitej części wód położonej w obszarze chronionym polega na porównaniu wyników oceny uzyskanej w punkcie reprezentatywnym oraz oceny wykonanej w punkcie (punktach) monitoringu obszarów chronionych. Ostateczna ocena stanu jednolitej części wód determinowana jest zawsze przez gorszy z uzyskanych stanów. Ocenę stanu jednolitych części wód wykonuje się także, gdy brak jest klasyfikacji jednego z elementów składowych oceny stanu wód, a stan/potencjał ekologiczny lub stan chemiczny osiągnął stan niższy niż dobry lub nie zostały spełnione wymagania dodatkowe określone dla obszarów chronionych. Stan wód oceniany jest wówczas jako zły.

Powiat drawski znajduje się w granicach 73 jednolitych części wód powierzchniowych, w tym 42 jeziornych i 31 rzecznych. Jednolite części wód powierzchniowych na terenie powiatu to:

- Drawa od Studzienicy do Płocicznej RW600011188877
- Słopica RW600009188869
- Głęboka RW60000918885669
- Ina od źródeł do Stobnicy RW600009198399
- Drawica RW6000091888587
- Korytnica RW6000091888729
- Wąsówka RW60000918885189
- Rów Suliszewski RW60000918885329
- Drawa od jez. Krosino do jez. Lubie RW60001118885359
- Kamienna RW600018188853589
- Pęknica RW6000091888564
- Radówka RW6000091888562
- Brzeźnicka Węgorza RW600018424699
- Dobrzyca do Świerczyńca RW60000918865994871
- Dopływ z jez. Businowskiego Dużego RW60001818865994869
- Piława do zb. Nadarzyckiego RW60001818865994719
- Dębica od źródeł do Brusny wraz z Brusną RW60000944431
- Drawa do jez. Krosino RW6000181888513
- Studzienica RW6000091888538
- Płociczna do Runicy RW60000918887819
- Iłowiec RW60000918865994874
- Reska Węgorza od Golinicy do ujścia RW6000114249
- Łożnica RW60001042349
- Stara Rega od Rzepczynki do ujścia RW60001142299
- Stara Rega do Rzepczynki RW600017422919
- Rakoń RW60000918885229
- Rzepczynka RW6000104229129
- Kokna RW6000091888529
- Rega od źródeł do dopływu spod Bystrzyny wraz z dopływem spod Bystrzyny RW60000942135
- Miedzianik RW60000918885112
- Dominikowskie LW10752
- Głębokie LW10732
- Mąkowskie LW10743
- Krzywe Dębsko LW10751
- Trzebuń LW10736
- Szerokie LW10750
- Korytnica LW10760

- Żerdno LW10682
- Krosino LW10694
- Wilczkowo LW10695
- Wąsosze LW10699
- Ostrowiec LW10705
- Dołgie LW10706
- Czaplino LW10689
- Krzemno LW10606
- Jelenie LW10721
- Pławno LW10685
- Kańsko LW10723
- Prosino LW10681
- Kaleńskie LW10605
- Drawsko LW10684
- Dołgie LW20818
- Zarańskie LW20820
- Wielkie Dąbie LW20826
- Ostrowiec LW20843
- Bucierz LW20845
- Czapple LW20846
- Komorze LW10579
- Niewlino LW10597
- Businowskie Duże LW10615
- Lubie LW10717
- Żabickie LW20849
- Gęgnowskie LW20824
- Przytonko LW20827
- Klęckie LW20811
- Siecino LW10708
- Resko Górne LW20810

Tabela 26. Ocena stanu JCWP rzecznych na terenie powiatu drawskiego w latach 2019-2024

NAZWA JCWP	Drawa od Studzienicy do Płocicznej	Słopica	Ina od źródeł do Stobnicy	Reska Węgorza od Gołnicy do ujścia	Drawica	Korytnica	Wąsówka	Rów Suliszewski
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Drawa - powyżej ujścia Drawicy (m. Prostynia)	Słopica - ujście do Drawy (m. Międzybórz)	Ina - poniżej Recza Pomorskiego	Reska Węgorza - ujście do Regi	Drawica - powyżej jez. Mąkowskiego (m. Mąkowary)	Korytnica - ujście do Drawy (m. Bogdanka)	Wąsówka - uj. do Drawy m. Złoceniec	Rów Suliszewski - uj. do Drawy m. Suliszewo
Typ abiotyczny	RzN	PN	PN	RzN	PN	PN	PN	PN
Silnie zmieniona lub sztuczna jcw	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
Program monitoringu	MD, MO,	MD, MO	MD, MO	MD, MO	MD, MO	MD, MO	MO	MO
Klasa elementów biologicznych	II	II	III	II	III	II	V	IV
Klasa elementów hydromorfologicznych	I	I	I	I	I	I	II	III
Klasa elementów fizykochemicznych	I	II	>II	II	>II	II	>II	>II
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	I	I	I	II	I	I	-	-
Stan/potencjał ekologiczny	Dobry	Dobry	Umiarkowany	Dobry	Umiarkowany	Dobry	Zły	Słaby
Stan chemiczny	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	Brak klasyfikacji	Brak klasyfikacji
STAN WÓD	Zły	Zły	Zły	Zły	Zły	Zły	Zły	Zły

NAZWA JCWP	Drawa od jez. Krosino do jez. Lubie	Kamienna	Brzeźnicka Węgorza	Dobrzyca do Świerczyńca	Dopływ z jez. Businowskiego Dużego	Dębica od źródeł do Brusny wraz z Brusną	Piława do zb. Nadarzyckiego	Drawa do jez. Krosino
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Drawa - poniżej Drawska Pom. (m. Mielenko)	Kamienna - m. Lubieszewo	Brzeźnicka Węgorza - ujście do Reskiej Węgorzy	Dobrzyca - powyżej ujścia Świerczyńca	Dopływ z jez. Businowskiego Dużego - uj. do Dobrzycy	Dębica	Piława - m. Czochryń	Drawa - powyżej ujścia Miedznika (m.Rzepowo)
Typ abiotyczny	RzN	R_poj	R_poj	PN	R_poj	PN	R_poj	R_poj
Silnie zmieniona lub sztuczna jcw	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
Program monitoringu	MD , MO	MO	MD, MO	MD, MO	MO	MD, MO	MD, MO	MD, MO
Klasa elementów biologicznych	III	II	III	II	II	II	II	III
Klasa elementów hydromorfologicznych	I	I	I	I	I	I	I	I
Klasa elementów fizykochemicznych	>II	II	II	I	I	I	II	II
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	II	-	II	I	-	II	II	II
Stan/potencjał ekologiczny	Umiarkowany	Dobry	Umiarkowany	Dobry	Dobry	Dobry	Dobry	Umiarkowany
Stan chemiczny	Poniżej dobrego	Brak klasyfikacji	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	Brak klasyfikacji	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego
STAN WÓD	Zły	Brak możliwości wykonania oceny	Zły	Zły	Brak możliwości wykonania oceny	Zły	Zły	Zły

NAZWA JCWP	Studzienica	Płociczna do Runicy	Howiec	Łoźnica	Stara Rega od Rzepczynki do ujścia	Stara Rega do Rzepczynki	Rakoń	Rzepczynka
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Studzienica - uj. do Drawy m. Sienica	Płociczna do Runicy	Howiec - uj. do Dobrzycy (m. Rudki)	Łoźnica - ujście do Regi (m. Łobez)	Stara Rega - ujście do Regi (m. Słonowice)	Stara Rega pon. m. Łabędzie	Rakoń - uj. do Kokny m. Gronowo	Rzepczynka uj. do Starej Regi
Typ abiotyczny	PN	PN	PN	PNp	RzN	PL_poj	PN	PNp
Silnie zmieniona lub sztuczna jcw	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
Program monitoringu	MO	MD, MO	MO	MD, MO	MO	MD, MO	MO	MD, MO
Klasa elementów biologicznych	I	II	II	III	II	III	II	V
Klasa elementów hydromorfologicznych	I	I	I	I	I	III	I	III
Klasa elementów fizykochemicznych	II	II	I	>II	>II	>II	>II	>II
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	-	II	-	II	-	II	-	II
Stan/potencjał ekologiczny	Dobry	Dobry	Dobry	Umiarkowany	Umiarkowany	Umiarkowany	Umiarkowany	Zły
Stan chemiczny	Brak klasyfikacji	Poniżej dobrego	Brak klasyfikacji	Poniżej dobrego	Brak klasyfikacji	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	Dobry
STAN WÓD	Brak możliwości wykonania oceny	Zły	Brak możliwości wykonania oceny	Zły	Zły	Zły	Zły	Zły

NAZWA JCWP	Kokna	Rega od źródeł do dopływu spod Bystrzyny wraz z dopływem spod Bystrzyny	Miedznik
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Kokna - ujście do Drawy (m. Darskowo)	Rega pow. m. Bystrzynka	Miedznik uj. do Drawy pon. m. Skąpe
Typ abiotyczny	PN	PN	PN
Silnie zmieniona lub sztuczna jcw	Nie	Nie	Nie
Program monitoringu	MD, MO	MD, MO	MD, MO
Klasa elementów biologicznych	III	II	V
Klasa elementów hydromorfologicznych	II	I	I
Klasa elementów fizykochemicznych	>II	>II	>II
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	II	II	I
Stan/potencjał ekologiczny	Umiarkowany	Umiarkowany	Zły
Stan chemiczny	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego	Poniżej dobrego
STAN WÓD	Zły	Zły	Zły

Objaśnienia:**Typ abiotyczny:**

RzN - Wielka rzeka nizinna

Pl_poj - Potok w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy Łososiowy

PN - Potok lub strumień nizinny

PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty

Program monitoringu: MO - monitoring operacyjny || MD – monitoring diagnostyczny**Klasa elementów biologicznych:**

I - stan bdb/potencjał maksymalny	II - stan db/potencjał db	III – stan/potencjał umiarkowany	IV – stan/potencjał słaby	V – stan/potencjał zły
-----------------------------------	---------------------------	----------------------------------	---------------------------	------------------------

Klasa elementów hydromorfologicznych:

I - stan bdb/potencjał maksymalny	II - stan db/potencjał db	V-stan zły
-----------------------------------	---------------------------	------------

Klasa elementów fizykochemicznych:

I - stan bdb/potencjał maksymalny	II - stan db/potencjał db
-----------------------------------	---------------------------

Stan ekologiczny:

stan umiarkowany	stan słaby	stan zły
------------------	------------	----------

Stan chemiczny:

dobry	poniżej dobrego
-------	-----------------

Źródło: Monitoring wód powierzchniowych, GIOŚ

Według oceny jakości jednolitych części wód powierzchniowych przeprowadzonej w latach 2019-2024 stan wód wszystkich badanych JCW rzecznych został określony jako zły. Dla 4 JCW rzecznych stwierdzono brak możliwości wykonania oceny wód. Dobry stan ekologiczny stwierdzono dla 12 jednostek, a umiarkowany stan przyznano 11 jednostkom. Jedna JCW zakwalifikowana jako posiadająca słaby stan ekologiczny (Rów Suliszewski), a 3 jako posiadające zły stan ekologiczny (Miedznik, Rzepczynka, Wąsówka). Dla jednej JCW stan chemiczny wód został oceniony jako dobry (Rzepczynka), natomiast dla 7 JCW nie można było przeprowadzić klasyfikacji wód. Reszta jednostek uzyskała stan chemiczny poniżej dobrego.

Tabela 27. Ocena stanu JCWP jeziornych na terenie powiatu drawskiego w latach 2019-2024

NAZWA JCWP	STATUS	STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY	STAN WÓD
Dominikowskie	naturalna	Dobry	Poniżej dobrego	Zły
Głębokie	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Brak klasyfikacji	Brak możliwości wykonania oceny
Mąkowskie	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Brak klasyfikacji	Brak możliwości wykonania oceny
Krzywe Dębsko	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Poniżej dobrego	Zły
Trzebuń	naturalna	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły
Szerokie	naturalna	Dobry	Poniżej dobrego	Zły
Korytnica	naturalna	Słaby	Poniżej dobrego	Zły
Żerdno	naturalna	Dobry	Poniżej dobrego	Zły
Krosino	naturalna	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły
Wilczkowo	naturalna	Dobry	Poniżej dobrego	Zły
Wąsosze	naturalna	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły
Ostrowiec	naturalna	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły
Dołgie	naturalna	Umiarkowany	Brak klasyfikacji	Zły
Czaplino	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Poniżej dobrego	Zły
Krzemno	naturalna	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły
Jelenie	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Brak klasyfikacji	Brak możliwości wykonania oceny
Pławno	naturalna	Dobry	Poniżej dobrego	Zły
Kańsko	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Poniżej dobrego	Zły
Prosino	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Brak klasyfikacji	Brak możliwości wykonania oceny
Kaleńskie	naturalna	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły
Drawsko	naturalna	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły
Dołgie	naturalna	Umiarkowany	Brak klasyfikacji	Zły
Zarańskie	naturalna	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły
Wielkie Dąbie	naturalna	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły

NAZWA JCWP	STATUS	STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY	STAN WÓD
Ostrowiec	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Brak klasyfikacji	Brak możliwości wykonania oceny
Bucierz	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Brak klasyfikacji	Brak możliwości wykonania oceny
Czapple	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Poniżej dobrego	Zły
Komorze	naturalna	Dobry	Poniżej dobrego	Zły
Niewlino	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Brak klasyfikacji	Brak możliwości wykonania oceny
Businowskie Duże	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Brak klasyfikacji	Brak możliwości wykonania oceny
Lubie	naturalna	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły
Żabickie	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Brak klasyfikacji	Brak możliwości wykonania oceny
Gęgnowskie	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Brak klasyfikacji	Brak możliwości wykonania oceny
Przytonko	naturalna	Dobry	Poniżej dobrego	Zły
Kłęckie	naturalna	Słaby	Poniżej dobrego	Zły
Siecino	naturalna	Dobry	Poniżej dobrego	Zły
Resko Górne	naturalna	Brak możliwości klasyfikacji	Poniżej dobrego	Zły

Źródło: Monitoring wód powierzchniowych, GIOŚ

Według oceny jakości jednolitych części wód powierzchniowych przeprowadzonej w latach 2019-2024 stan wód wszystkich badanych JCW został określony jako zły. Dla 4 JCW rzecznych i 10 jeziornych stwierdzono brak możliwości wykonania oceny. Żadna JCWP jeziornych nie dobrego stanu chemicznego. Jednostki, dla których możliwe było przeprowadzenie oceny uzyskały stan chemiczny poniżej dobrego. Dobry stan ekologiczny przypisano ośmiu JCW, Dla 2 jednostek (Kleckie, Korytnica) stan ekologiczny określono jako słaby, a dla 12 jako umiarkowany. W przypadku 15 JCW nie było możliwości dokonania oceny.

4.5.2. Wody podziemne

Teren powiatu drawskiego położony jest w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Wałcz-Piła.

Tabela 28. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych na terenie powiatu drawskiego

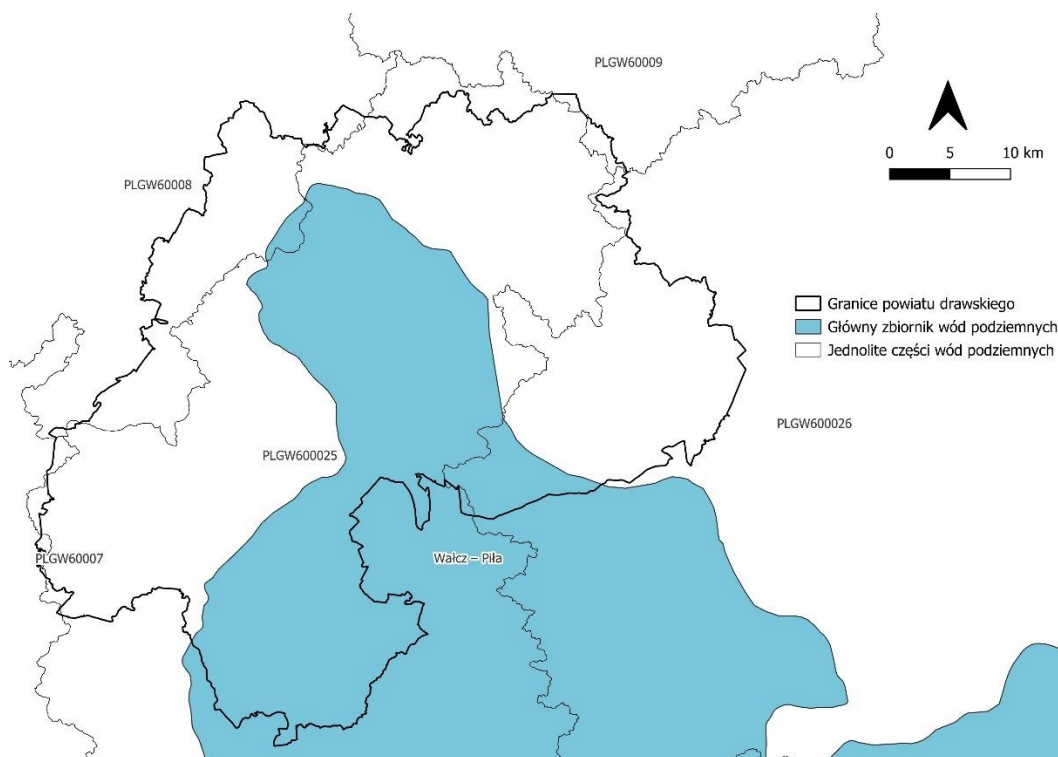
ID	NAZWA ZBIORNIKA	WIEK UTWORU	TYP ZBIORNIKA	SZACUNKOWE ZASOBY DYSPOZYCYJNE [m ³ /d]
125	Wałcz-Piła	czwartorzęd	porowy	169 000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIG

Zgodnie z obecnym podziałem jednolitych części wód podziemnych, teren powiatu drawskiego znajduje się w granicach pięciu JCWPd. Należą do nich:

- JCWPd nr 7 (GW60007)
- JCWPd nr 8 (GW60008)

- JCWPd nr 9 (GW60009)
- JCWPd nr 25 (GW600025)
- JCWPd nr 26 (GW600026)

Rycina 5. Jednolite części wód podziemnych i główny zbiornik wód podziemnych na terenie powiatu drawskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIG-PIB (dostęp 02.09.2025 r.)

4.5.2.1. Monitoring wód podziemnych

Oceny stanu chemicznego JCWPd w punktach badawczych dokonuje się na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2019 r., 2148), które wyróżnia pięć klas jakości wód:

- klasa I – wody bardzo dobrej jakości,
- klasa II – wody dobrej jakości,
- klasa III – wody zadowalającej jakości,
- klasa IV – wody niezadowalającej jakości,
- klasa V – wody złej jakości.

W 2022 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego wszystkich 174 jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 1404 punktach pomiarowych. Na terenie powiatu drawskiego pomiaru jakości wód pobrano w sześciu punktach. W czterech punktach pomiarowych jakość wód oceniono jako dobrą, natomiast w jednym punkcie stwierdzono niezadowalającą jakość wód.

Tabela 29. Ocena jakości wód podziemnych na terenie powiatu drawskiego w 2022 roku

LOKALIZACJA OTWORU	STRATYGRAFIA	JCWPd	UŻYTKOWANIE TERENU	KLASA JAKOŚCI WÓD
Ziemsko	Q	8	Łąki i pastwiska	II
Złocieniec	Q	25	Miejskie tereny zielone	II
Czaplinek	Q	25	Grunty orne	IV
Biały Zdrój	Q	25	Lasy	II
Wierzchowo	Q	25	Grunty orne	II
Głęboć	Q	25	Lasy	II

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

Klasa jakości wód:

I – wody bardzo dobrej jakości	II – wody dobrej jakości	III - wody zadowalającej jakości	IV – wody niezadowalającej jakości	V – wody złej jakości
--------------------------------	--------------------------	----------------------------------	------------------------------------	-----------------------

źródło: Wojewódzki Inspektorat Środowiska w Poznaniu, Monitoring wód podziemnych za rok 2022

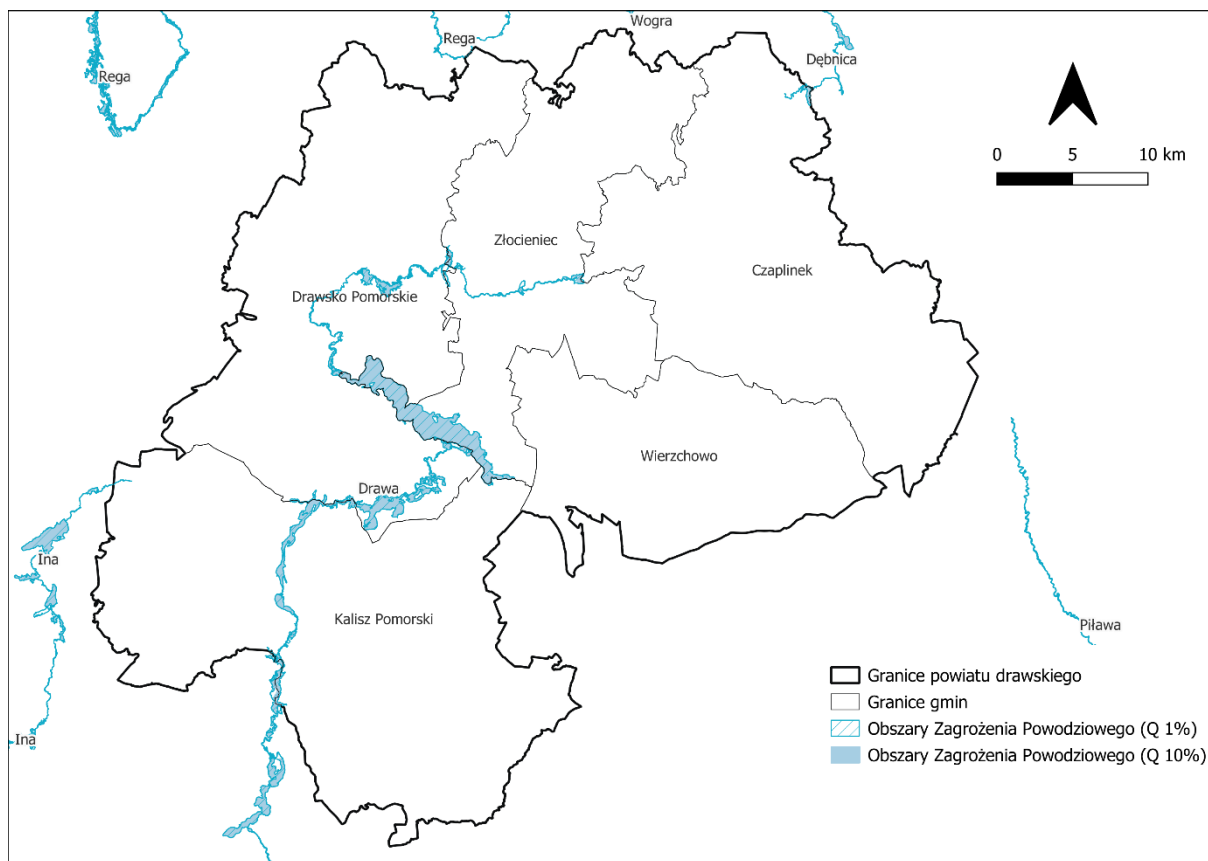
4.5.3. Zagrożenie powodziowe

Powódź w rozumieniu art. 16 pkt. 43 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 960.) to czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych.

W celu wdrożenia Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dz. U. UE. L. z 2007 r., nr 288, str. 27) (tzw. Dyrektywa Powodziowa) wymagane było przygotowanie map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP). Mapy te zostały opracowane w ramach projektu Informatyczny System Ochrony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami (ISOK) przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej PIB – Centra Modelowania Powodzi i Suszy w Gdyni, Poznaniu, Krakowie i we Wrocławiu, na zlecenie Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego (ryc. 6) na terenie powiatu drawskiego obszary zagrożone powodzią występują głównie wzdłuż rzeki Drawy, która jest główną rzeką powiatu i ma przebieg południkowy.

Na terenie powiatu drawskiego nie występują wały przeciwpowodziowe. Ponadto nie znajdują się tam również zbiorniki retencyjne.

Rycina 6. Obszary zagrożenia powodziowego na terenie powiatu drawskiego

Źródło: opracowano na podstawie danych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

4.5.4. Zagrożenie suszą

Suszą nazywa się długotrwały okres, podczas którego nie występują opady atmosferyczne lub, w stosunku do średnich wartości wieloletnich, ich występowanie jest nieznaczne. Zjawisko suszy może w konsekwencji powodować przesuszenie gleby, zmniejszenie lub całkowite zniszczenie upraw roślinnych, a także zwiększone prawdopodobieństwo pożarów. Suszą określa się nie tylko występowanie zjawisk ekstremalnych, ale wszystkie sytuacje, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego obszaru. Susza jest zjawiskiem wolno rozwijającym się, w związku z czym trudny do uchwycenia jest jej początek oraz koniec.

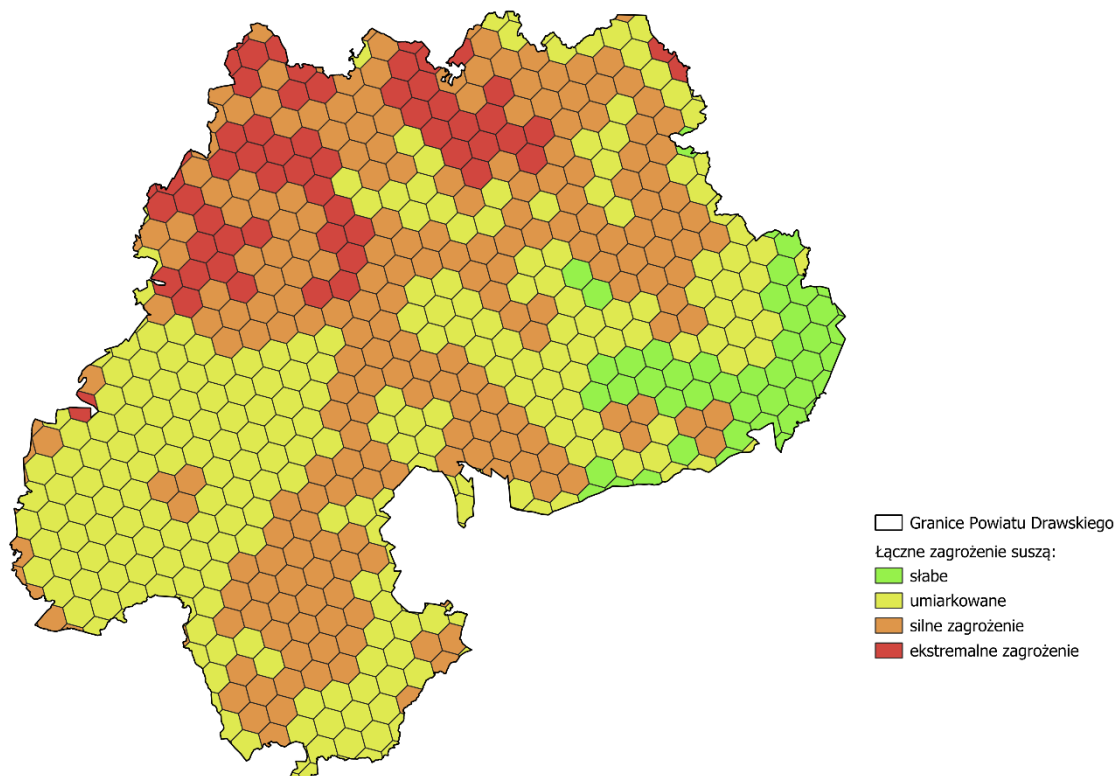
Wyróżnia się kilka etapów suszy:

1. **SUSZA ATMOSFERYCZNA** jest pierwszą fazą rozwoju zjawiska. Oznacza brak lub znaczny niedobór opadów na danym terenie.
2. **SUSZA GLEBOWA**, zwana również rolniczą, jest drugą fazą suszy i bezpośrednią konsekwencją wydłużającej się suszy atmosferycznej. Mamy z nią do czynienia, gdy wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb np. roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie. Monitorowaniem tej fazy suszy zajmuje się Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy. Stanowi ona poważne zagrożenie dla rolnictwa.
3. **SUSZA HYDROLOGICZNA** oznacza niedobór zasobów wody w rzekach i jeziorach. Jej symptomami są niskie stany wody i przepływy. Dla celów opracowywania ostrzeżeń przed suszą hydrologiczną wartością progową jest wartość SNQ, tj. średni niski przepływ z wielolecia. IMGW-PIB na bieżąco prowadzi monitoring suszy, publikując najnowsze informacje na stronie stopsuszy.imgw.pl. W jednym miejscu znajdują się wszystkie dane i analizy służące do monitorowania stanu wód i sytuacji hydrologicznej w całym kraju: dane pomiarowe ze stacji, ostrzeżenia, prognozy, ale także biuletyny i artykuły poświęcone tematyce suszy i oszczędzania wody.

4. SUSZA HYDROGEOLOGICZNA to niedobór wody w zasobach podziemnych.

Powiat Drawski charakteryzuje się zróżnicowanym stopniem zagrożenia suszą. Najbardziej narażone na suszę są północno-zachodnie tereny powiatu. We wschodniej części powiatu zagrożenie suszą jest słabe. Reszta obszaru powiatu charakteryzuje się umiarkowanym i silnym zagrożeniem suszą.

Na poniższej rycinie przedstawiono łączne zagrożenie suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną na terenie Powiatu Drawskiego.

Rycina 7. Łączne zagrożenie suszą na terenie Powiatu Drawskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy

4.5.5. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu drawskiego

Zadania podjęte w ramach obszaru „Gospodarowanie wodami” przedstawiono w poniższej tabeli. Ich głównym celem była poprawa bezpieczeństwa powodziowego mieszkańców powiatu.

Tabela 30. Zadania realizowane w ramach Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego za lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 w obszarze „Gospodarowanie wodami”

ZADANIE	SKUTEK REALIZACJI ZADANIA
Uwzględnianie w dokumentach planistycznych na poziomie wojewódzkim i gminnym map ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz terenów zagrożonych podtopieniami	P, D, R, O
Przygotowanie dokumentacji niezbędnej dla realizacji zadania inwestycyjnego polegającego na zwiększeniu naturalnej retencji jeziora Maleszewo	P, D, R, O
Przygotowanie dokumentacji niezbędnej dla realizacji zadania inwestycyjnego polegającego na wykonaniu sieci kanalizacji deszczowej	P, D, L O
Bieżąca konserwacja rowów melioracyjnych	B, K, L, O

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

Objaśnienia:

B – bezpośredni, P – pośredni, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.

Dzięki realizacji powyższych zadań przyczynia się do ograniczenia ryzyka powodziowego i podtopień oraz poprawy stanu gospodarki wodnej powiatu poprzez zwiększenie retencji. Na podstawie oceny jakości wód powierzchniowych przeprowadzonej w latach 2019–2024 wszystkie JCWP zostały sklasyfikowane jako jednostki o złym stanie ogólnym wód. Według oceny jakości wód podziemnych przeprowadzonej w 2022 roku w jednym punkcie pomiarowym jakość wód została sklasyfikowana jako słaba. Reszta punktów pomiarowych uzyskała dobrą jakość wód. W następnych latach zaleca się podjęcie działań mających na celu poprawę jakości wód na terenie powiatu drawskiego.

4.5.6. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu⁶

Postępujące zmiany klimatu przyczyniają się do istotnych zaburzeń w gospodarce wodnej. W ostatnich latach obserwowano zwiększoną częstotliwość występowania susz. Ponadto ekstremalne zjawiska pogodowe, takie jak intensywne ulewy, coraz częściej prowadzą do powodzi błyskawicznych, które powodują szybkie zalewanie terenów, erozję gleby oraz zanieczyszczenie cieków wodnych.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska w zakresie gospodarki wodnej należą przede wszystkim susze i powódzie. Tworzenie odpowiedniej infrastruktury oraz regularny monitoring stanu wód mogą skutecznie zapobiegać tym zjawiskom lub minimalizować ich skutków. Istotnym elementem tych działań jest również rozwój infrastruktury retencyjnej, która zwiększa odporność obszaru na ekstremalne warunki hydrologiczne.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne w tym obszarze powinny skupiać się na podniesieniu świadomości mieszkańców w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi, a także ochrony ich jakości.

Monitoring środowiska⁸

System monitorowania stanu środowiska, w ramach monitoringu wód, powinien obejmować dwa główne obszary. Pierwszym z nich jest rozwój systemów prognozowania zagrożeń oraz monitorowanie skutków nadzwyczajnych zagrożeń klimatycznych i hydrologicznych. Drugim obszarem jest dalsze prowadzenie monitoringu jakości wód i sytuacji hydrologicznej i hydro-meteorologicznej przez odpowiedzialne służby. Monitoring wód w województwie zachodniopomorskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie. W ramach monitoringu prowadzone są badania wód rzecznych, jeziornych, wód przejściowych oraz przybrzeżnych. Wykonawcą monitoringu wód podziemnych (chemicznego i ilościowego) jest Państwowa Służba Hydrogeologiczna (PSH). Kontrolą sytuacji hydrologicznej zajmuje się również Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

4.5.7. Analiza SWOT

Tabela 31. Analiza SWOT dla obszaru „Gospodarowanie wodami”

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Obecność Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w granicach powiatu – Dobry stan chemiczny następujących JCWPd położonych w obrębie powiatu: nr 8 i 25 – Monitoring jakości wód	– Zły stan wszystkich monitoringowanych JCWP powierzchniowych – Obecność terenów szczególnie narażonych na ryzyko powodzi – Znaczna część powiatu charakteryzuje się umiarkowanym lub silnym zagrożeniem suszą

⁸ Program ochrony środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

SZANSE	ZAGROŻENIA
– Realizacja krajowych i unijnych programów ochrony wód – Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie oszczędzania wody oraz zapobiegania jej zanieczyszczeniu.	– Ekstremalne zjawiska pogodowe, wzrastające ryzyko powodzi i deficytów wodnych – Brak funduszy na inwestycje mające na celu poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych

Źródło: opracowanie własne

4.6. Gospodarka wodno-ściekowa

4.6.1. Zaopatrzenie w wodę

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2024 roku długość sieci wodociągowej na terenie powiatu drawskiego wynosiła 502,4 km. Najdłuższą sieć posiadała gmina Drawsko Pomorskie, a najkrótszą Wierzchowo. Liczba przyłączy do budynków mieszkalnych na terenie powiatu wynosiła 7 026 sztuk. Najwięcej przyłączy zlokalizowanych było w gminie Złocieniec, a najmniej w gminie Kalisz Pomorski. W 2024 roku do gospodarstw domowych dostarczono 2 064,4 dam³ wody, a zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na jednego mieszkańca powiatu wyniosło 34,0 m³. Liczba osób korzystających z sieci wodociągowej na terenie powiatu w 2024 roku wynosiła 50 455 osób. Stopień zwodociągowania powiatu w 2024 roku wyniósł 78,1%.

Tabela 32. Sieć wodociągowa na terenie powiatu drawskiego w 2024 roku

NAZWA GMINY	DŁUGOŚĆ SIECI WODOCIĄGOWEJ [KM]	LICZBA PRZYŁĄCZY DO BUDYNKÓW MIESZKALNYCH [SZT.]	LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI [OS.]	ZUŻYCIE WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH OGÓŁEM NA 1 MIESZKAŃCA [M3]	WODA DOSTARCZONA GOSPODARSTWOM DOMOWYM [M3/ROK]
Czaplinek	113,6	1 721	10 354	34,6	426,3
Drawsko Pomorskie	156,4	1 541	14 902	30,0	671,5
Kalisz Pomorski	56,5	766	6 393	41,2	290,1
Wierzchowo	46,9	802	3 811	35,9	159,0
Złocieniec	129,0	2 196	14 995	34,2	518,7
POWIAT DRAWSKI	502,4	7 026	50 455	34,0	50 921

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (dostęp 25.08.2025 r.)

Na obszarze powiatu drawskiego zlokalizowanych jest 21 ujęć wód powierzchniowych oraz 118 ujęć wód podziemnych. Ustanowione zostały 72 strefy ochronne ujęć wód podziemnych.⁹

4.6.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Zgodnie z definicją zawartą w ustawach: *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2025 r., 960 ze zm.) oraz *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.) za ścieki uważa się m.in. wody zużyte, w szczególności na cele bytowe lub gospodarcze.

W zależności od pochodzenia ścieki dzieli się na: ścieki bytowe, komunalne i przemysłowe. Zanieczyszczenia niesione w ściekach obejmują substancje nieorganiczne (mineralne) i organiczne

⁹ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

rozpuszczone oraz w formie koloidów, zawiesin i emulsji. W przeciętnym gospodarstwie domowym ilość wyprodukowanych ścieków zwykle nie przekracza 5 m³ w ciągu doby.

W 2024 roku długość sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu drawskiego wynosiła 420,3 km, Gminą posiadającą najdłuższą sieć była gmina Drawsko Pomorskie, a najkrótsza sieć występowała w gminie Czaplinek. Liczba przyłączy poprowadzonych do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych była równa 4 939 sztuk. Najmniej przyłączy znajdowało się w gminie Kalisz Pomorski, a najwięcej w gminie Złocieniec (dane GUS).

W 2024 roku z sieci kanalizacyjnej korzystało 41 477 osób, czyli 78,1 % mieszkańców powiatu. Gmina Złocieniec charakteryzowała się najwyższym odsetkiem osób korzystających z sieci kanalizacyjnej 92,8% (13 959os.), a gmina Kalisz Pomorski najmniejszym odsetkiem korzystających – 63,4 % (4 296 os.).

Tabela 33. Sieć kanalizacyjna na terenie powiatu drawskiego w 2024 roku

NAZWA GMINY	DŁUGOŚĆ SIECI KANALIZACYJNEJ [km]	LICZBA PRZYŁĄCZY DO BUDYNKÓW MIESZKALNYCH I NIEMIESZKALNYCH [szt.]	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z SIECI [os.]	ŚCIEKI BYTOWE ODPROWADZONE SIECIĄ [dam ³]
Czaplinek	52,2	930	7 581	374,4
Drawsko Pomorskie	126,3	1 268	12 686	491,6
Kalisz Pomorski	73,5	524	4 296	214
Wierzchowo	50,3	618	2 855	129,7
Złocieniec	118	1 599	13 959	792,2
POWIAT DRAWSKI	420,3	4 939	41 377	2 001,90

Źródło GUS, BDL (dostęp 25.08.2025 r.)

Według danych GUS w 2024 roku na terenie powiatu drawskiego znajdowało się 7 oczyszczalni komunalnych, w tym 4 biologiczne i 3 z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Na terenie powiatu w 2024 roku funkcjonowało 1 401 zbiorników bezodpływowych i 400 przydomowych oczyszczalni ścieków. Ponadto funkcjonuje tutaj 5 stacji zlewnych służących do przyjmowania ścieków dowożonych samochodami asenizacyjnymi (GUS, stan na 31.12.2024 r.).

Tabela 34. Zbiorniki bezodpływowe, oczyszczalnie przydomowe i stacje zlewne na terenie powiatu drawskiego w 2024 r.

JEDNOSTKA ADMINISTRACYJNA	ZBIORNIKI BEZODPŁYWOWE	OCZYSZCZALNIE PRZYDOMOWE	STACJE ZLEWNE
Czaplinek	547	106	1
Drawsko Pomorskie	497	181	1
Kalisz Pomorski	70	15	1
Wierzchowo	94	38	1
Złocieniec	193	60	1
POWIAT ŁĄCZNIE	1 401	400	5

Źródło: opracowano na podstawie danych GUS (dostęp 1.12.2025r.)

4.6.3. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

Poprzez przystąpienie do Unii Europejskiej, Polska zobowiązała się do spełnienia wymogów dyrektywy 91/271/EWG dotyczących systemów kanalizacji i oczyszczalni ścieków komunalnych. Podstawowym instrumentem wdrożenia postanowień dyrektywy 91/271/EWG jest Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK). Celem Programu, przez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. KPOŚK jest dokumentem strategicznym, w którym oszacowano potrzeby i określono działania na rzecz wyposażenia aglomeracji, o RLM większej od 2 000, w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków komunalnych. Program koordynuje działania gmin i przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych w realizacji infrastruktury sanitacyjnej na ich terenach.

Obowiązek aktualizacji KPOŚK wynika z art. 96 ustawy Prawo wodne, zgodnie z którym aktualizacji Programu dokonuje się co najmniej raz na 4 lata. W 2022 roku Rada Ministrów przyjęła VI aktualizację Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (AKPOŚK 2022). Przyjęta aktualizacja zawiera listę przedsięwzięć zaplanowanych przez samorządy do realizacji w latach 2022-2027. Przedstawione w dokumencie plany inwestycyjne zakładają wybudowanie 8 022 km sieci kanalizacyjnej oraz zmodernizowanie 3 173 km sieci. Ponadto planowane jest wybudowanie 60 nowych oczyszczalni ścieków oraz przeprowadzenie 978 innych inwestycji na istniejących oczyszczalniach. Koszt inwestycji zaplanowanych w dokumencie i zgłoszonych do VI AKPOŚK oszacowano na 28,7 mld zł.

Zgodnie z ustawą Prawo wodne aglomeracja oznacza teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków albo końcowego punktu zrzutu tych ścieków.

Uchwałą Nr XXV/229/20 Rady Miejskiej W Czaplinku z dnia 15 października 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru, wielkości i granic Aglomeracji Czaplinek wyznaczono aglomerację Czaplinek obejmującą miejscowości: Czaplinek, Drahimek, Łąka, Kołomąt, Niwka, Stare Drawsko. Równoważną liczbę mieszkańców aglomeracji (w rozumieniu substancji organicznych biologicznie rozkładanych, wyrażonych jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania tlenu (BZT₅) w ilości 60 g na dobę) ustalono na poziomie 10 540,79. Ścieki komunalne z obszaru aglomeracji odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Czaplinku.

Uchwałą NR XXXVII/290/2020 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Drawsko Pomorskie wyznaczono aglomerację Drawsko Pomorskie obejmującą swoim zasięgiem miejscowości: Żółte, Kolonia Żółte, Roztoka, Zarańsko, Gogółczyn, Jankowo Małe, Jankowo, Drawsko Pomorskie, Dalewo, Zagórki, Suliszewo, Woliczno, Gudowo, Linowo, Mielenko Drawskie, Oleszno wraz z częścią terenu poligonu wojskowego. Równoważną liczbę mieszkańców aglomeracji (w rozumieniu substancji organicznych biologicznie rozkładanych, wyrażonych jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania tlenu (BZT₅) w ilości 60 g na dobę) ustalono na poziomie 15 050. Ścieki komunalne z obszaru aglomeracji odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Drawsku Pomorskim.

Uchwałą NR XXXIII/248/20 Rady Miejskiej W Kaliszu Pomorskim z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Kalisz Pomorski wyznaczono aglomerację Kalisz Pomorski obejmującą swoim zasięgiem miejscowości: Kalisz Pomorski, Pożrządło Wielkie, Prostynia, Suchowo, Jasnopole, Ślizno, Pomierzyn, Giżyno, Cybowo, Dębsko, Biały Zdrój, Bralin, Stara Korytnica. Równoważną liczbę mieszkańców aglomeracji (w rozumieniu substancji organicznych biologicznie rozkładanych, wyrażonych jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania tlenu (BZT₅) w ilości 60 g na dobę) ustalono na poziomie 7 525. Ścieki komunalne z obszaru aglomeracji odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Kaliszu Pomorskim.

Uchwałą Nr XXXII/235/2020 Rady Miejskiej w Złocieniu z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Złocieniec wyznaczono aglomerację Złocieniec, która swoim zasięgiem obejmuje miejscowości: Bobrowo, Chlebowo, Cieszyno, Darskowo, Kosobudy, Lubieszewo, Męcidół, Nowe Worowo, Rzęsnica, Skąpe, Stare Worowo, Stawno, Uraz, Warnięg, Wąsosz i Złocieniec. Równoważną liczbę mieszkańców aglomeracji (w rozumieniu substancji organicznych biologicznie rozkładanych, wyrażonych jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania tlenu (BZT₅) w ilości 60 g na dobę) ustalono na poziomie 16 187. Ścieki komunalne z obszaru aglomeracji odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Złocieniu.

Uchwałą Nr XXIV/129/2020 Rady Gminy Wierzchowo z dnia 30 września 2020r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Wierzchowo wyznaczono aglomerację Wierzchowo, która swoim zasięgiem obejmuje

miejsowości: Wierzchowo, Żabin, Żabinek, Żeńsko, Osiek Drawski, Otrzep, Będolino, Sośnica, Świerczyna. Równoważną liczbę mieszkańców aglomeracji (w rozumieniu substancji organicznych biologicznie rozkładanych, wyrażonych jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania tlenu (BZT₅) w ilości 60 g na dobę) ustalono na poziomie 4284. Ścieki komunalne z obszaru aglomeracji odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Żłocieńcu. Ścieki komunalne z obszaru aglomeracji odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Wierzchowie.

Tabela 35. Charakterystyka aglomeracji na terenie powiatu drawskiego

ID	NAZWA AGLOMERACJI	LICZBA RZECZYWISTYCH MIESZKAŃCÓW AGLOMERACJI	LICZBA MIESZKAŃCÓW KORZYSTAJĄCYCH Z SYSTEMU KANALIZACYJNEGO	LICZBA MIESZKAŃCÓW KORZYSTAJĄCYCH ZE ZBIORNIKÓW BEZODPŁYWOWYCH	LICZBA MIESZKAŃCÓW KORZYSTAJĄCYCH Z PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW
PLZA029	Czaplinek	10 541	6 991	100	0
PLZA030	Żłocieniec	16 187	14 203	320	100
PLZA031	Drawsko Pomorskie	15 050	13 411	255	0
PLZA046	Kalisz Pomorski	7 525	7 210	85	65
PLZA084	Wierzchowo	4 623	3 591	87	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania KPOŚK za 2023 rok

4.6.4. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu drawskiego

Zadania zrealizowane w tym obszarze przyczyniły się do poprawy efektywności sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie powiatu drawskiego. Ponadto dzięki nim zwiększyło się również bezpieczeństwo środowiska przyrodniczego. Zestawienie zadań podjętych w latach 2021-2024 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 36. Zadania realizowane w ramach Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego za lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 w obszarze „Gospodarka wodno-ściekowa”

ZADANIE	SKUTEK REALIZACJI ZADANIA
Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej	B, D, L, O
Budowa i modernizacja sieci wodociągowej	B, D, L, O
Modernizacji oczyszczalni ścieków	B, D, L, O
Modernizacja ujęcia wody i stacji uzdatniania wody	B, D, L, O

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

Objaśnienia:

B – bezpośredni, P – pośredni, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.

W ostatnich latach nastąpił rozwój sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie powiatu. W poniższej tabeli przedstawiono wskaźniki monitorowania dla tego obszaru.

Tabela 37. Wskaźniki monitoringu dla obszaru „Gospodarka wodno-ściekowa”

WSKAŹNIK	JEDNOSTKA	2021	2022	2023	2024	ZMIANA WSKAŹNIKA
Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej	km	492,8	493,4	499,7	502,4	Wzrost
Liczba przyłączy prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	6 749	6 842	6 887	7 026	Wzrost
Woda dostarczana gospodarstwom domowym	tys. m ³	1 815,4	1 755,9	1 810,5	1 809,7	Spadek
Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej	%	95,1	95,1	95,2	95,2	Wzrost
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	377,3	393,4	408,3	420,3	Wzrost
Liczba przyłączy prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	4 224	4 519	4 736	4 939	Wzrost
Ścieki bytowe odprowadzane siecią kanalizacyjną	dam ³	1 703,6	1 933,6	2 010,1	2 001,9	Wzrost
Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	%	75,1	76,1	77,5	78,1	Wzrost
Liczba zbiorników bezodpływowych na terenie powiatu	szt.	1 135	1 044	1 328	1 401	Wzrost
Liczba przydomowych oczyszczalni na terenie powiatu	szt.	300	314	327	400	Wzrost

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (BDL)

Objaśnienia:

Kolor zielony – poprawa lub brak zmian**Kolor czerwony** – pogorszenie wartości wskaźnika lub przekroczenie wartości dopuszczalnych

4.6.5. Zagadnienia horyzontalne¹⁰

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany zachodzące obecnie w klimacie cechuje zwiększenie się gwałtowności zjawisk pogodowych. Częściej występują także skrajne zjawiska takie jak burze. Wiąże się to z dostarczeniem do sieci kanalizacyjnych dużych ilości wody w krótkim czasie. Infrastruktura może być nieprzygotowana na taką sytuację co może spowodować wydostawanie się wody, wraz z zanieczyszczeniami, z sieci kanalizacyjnej. Również przepustowość oczyszczalni ścieków może być niewystarczająca w przypadku wystąpienia gwałtownych zjawisk pogodowych. Wśród działań mających ograniczyć negatywny wpływ zmian klimatu w tym obszarze zaleca się m.in.

- modernizację sieci wodociągowych oraz kanalizacyjnych w celu zwiększenia ich odporności na gwałtowne zjawiska pogodowe;
- stosowanie przydomowych oczyszczalni ścieków z systemem odzysku energii;
- wprowadzanie technologii pozwalających oszczędzać wodę

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie gospodarki wodno-ściekowej można zaliczyć wszelkiego rodzaju awarie sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej powodujące zanieczyszczenie środowiska (np. wypadki pojazdów transportujących nieczystości ciekłe). Ponadto istnieje zagrożenie dostaw wód związane z możliwością wystąpienia zjawiska suszy spowodowanej czynnikami pogodowymi. Rozwiązaniem jest odpowiednia kontrola i konserwacja sieci wodno-kanalizacyjnej, a w przypadku

¹⁰ Program ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

wystąpienia nadzwyczajnego zagrożenia suszą, zastosowanie procedur mających na celu ograniczenie zużycia wody.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne na terenie powiatu powinny skupić się wokół zwiększenia świadomości mieszkańców na temat roli sieci wodno-kanalizacyjnych w ochronie wód oraz propagowaniu racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi.

Monitoring środowiska

Oceną jakości wód pitnych na terenie powiatu drawskiego zajmuje się Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Drawsku Pomorskim. W celu wykonania takiej oceny wykorzystywane są wyniki próbek pobieranych i badanych przez Państwową Inspekcję Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 98 Sanitarną, a także wyniki uzyskane przez producentów wody w ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej. Badania jakości ścieków są natomiast prowadzone przez jednostki zarządzające oczyszczalniami ścieków oraz sieciami kanalizacyjnymi.

4.6.6. Analiza SWOT

Tabela 38. Analiza SWOT dla obszaru „Gospodarka wodno-ściekowa”

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Wzrost liczby mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej – Wysoki stopień zwodociągowania i skanalizowania powiatu – Systematyczny rozwój i modernizacja systemu wodno-kanalizacyjnego na terenie powiatu	– Wzrost ilości odprowadzania ścieków komunalnych – Nieekologiczne systemu gromadzenia ścieków sanitarnych na terenie gospodarstw (szamba)
SZANSE	ZAGROŻENIA
– Wprowadzanie nowych technologii z zakresu oczyszczania ścieków – Dalszy rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej – Stała kontrola zbiorników bezodpływowych, prowadzenie ich ewidencji – Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa z zakresu właściwego postępowania ze ściekami i oszczędzania wody	– Niewłaściwa eksploatacja oraz opróżnianie indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych), a tym samym przedostawanie się zanieczyszczeń do wód gruntowych. – Wzrost zapotrzebowania na wodę – Brak funduszy na inwestycje związane z rozwojem sieci kanalizacyjnej i wodociągowej – Awarie i uszkodzenia urządzeń sieciowych

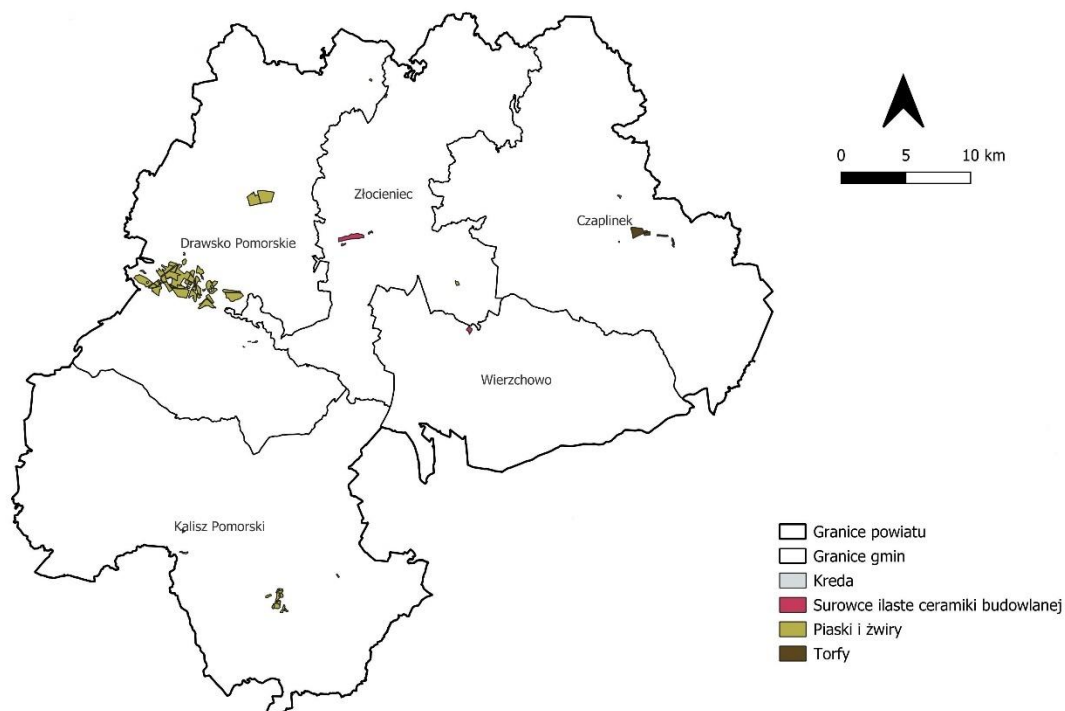
Źródło: opracowanie własne

4.7. Zasoby geologiczne

Zgodnie z objaśnieniami do map geologicznych teren powiatu drawskiego położony jest w północnej części antyklinorium kujawsko-pomorskiego, w środkowej, najbardziej wydźwigniętej części antykliny Świdwina. Strukturę przecinają liczne uskoki, prostopadłe do osi antyklinorium, tworząc zrębowy układ podłoża przedkenozoicznego.

4.7.1. Złoża surowców mineralnych

Zgodnie z *Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce* według stanu na 31.12.2024 r. na omawianym terenie znajdowało się 37 złóż. Najliczniejszą grupę stanowiły złoża piasku i żwiru (25). Oprócz nich na terenie powiatu znajdowały się również złoża kredy (4), surowców ilastych ceramiki budowlanej (3), torfu (5). Wydobycie prowadzono tylko w trzech złożach.

Rycina 8. Złoża kopalin na terenie powiatu drawskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PIG-PIB

W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę złóż.

Tabela 39. Złoża kopalina na terenie powiatu drawskiego wg stanu na 31.12.2024r.

LP.	NAZWA ZŁOŻA / ORGAN KONCESYJNY	SPOSÓB ZAGOSPODAROWANIA	ZASOBY		WYDOBYCIE
			GEOLOGICZNE BILANSOWE	PRZEMYSŁOWE	
Kreda [tys. t]					
1.	Konotop III	P	154	-	-
2.	Mielenko Drawskie	Z	128	-	-
3.	Prostynia II	Z	-	-	-
4.	Prostynia III	Z	326	-	-
Piaski i żwiry [tys. t]					
5.	Bobrowo KO	R	550	-	-
6.	Ciemnik	R	15 240	-	-
7.	Drawsko III*	Z	4 320	-	-
8.	Drawsko Pomorskie II*	Z	1 260	-	-
9.	Jankowo	R	424	-	-

LP.	NAZWA ZŁOŻA / ORGAN KONCESYJNY	SPOSÓB ZAGOSPODAROWANIA	ZASOBY		WYDOBYCIE
			GEOLOGICZNE BILANSOWE	PRZEMYSŁOWE	
10.	Kalisz Pomorski*	Z	4 233	-	-
11.	Kalisz Pomorski II	Z	91	-	-
12.	Kalisz Pomorski III	R	3 556	-	-
13.	Kalisz Pomorski IV	R	1 405	-	-
14.	Karsno*	Z	342	-	-
15.	Krężno	R	556	-	-
16.	Mielenko Drawskie IV	Z	-	-	-
17.	Mielenko Drawskie MD	R	13 868	-	-
18.	Mielenko Drawskie V	E	10 810	9 522	526
19.	Mielenko Drawskie VI*	R	3 665	3 665	-
20.	Ostrowice N*	P	378	-	-
21.	Piekary*	Z	71	-	-
22.	Siecino*	R	418	-	-
23.	Woliczno DB*	R	25 257	21 688	-
24.	Woliczno II	Z	3 490	-	-
25.	Woliczno III	R	7 529	7 529	-
26.	Woliczno IV	R	12 578	1 100	-
27.	Woliczno SW*	E	17 953	17 953	603
28.	Woliczno-Gudowo	P	94 637	-	-
29.	Zarańsko	R	44 763	-	-
Surowce ilaste ceramiki budowlanej [tys. m3]					
30.	Rzęsnica	Z	295	-	-
31.	Wierzchowo	Z	622	-	-
32.	Złocieniec	Z	6 520	6 277	-
Torfy [tys. m3]					
33.	Broczyno	R	232.86	210.44	-
34.	Łazice	E	63.14	56.34	32.05

LP.	NAZWA ZŁOŻA / ORGAN KONCESYJNY	SPOSÓB ZAGOSPODAROWANIA	ZASOBY		WYDOBYCIE
			GEOLOGICZNE BILANSOWE	PRZEMYSŁOWE	
35.	Łazice I	R	175.61	-	-
36.	Łysinin	Z	83.74	-	-
37.	Łysinin-pole B	Z	25.48	-	-

Objaśnienia:

E – złoża eksploatowane

P – złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie (w kat. C2+D, a w przypadku ropy i gazu – kat. C)

R – złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A+B9C1, a w przypadku ropy i gazu – w kat. A+B)

Z – złoża, z którego wydobywanie zostało zaniechane

* złoża zawierające piasek ze żwirem

Źródło: Bilans Zasobów Żłóż Kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2024 roku

Tabela 40. Zestawienie koncesji na wydobywanie surowców naturalnych na terenie powiatu drawskiego wydanych przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego

LP.	PODMIOT, DLA KTÓREGO WYDANO KONCESJE	DATA WYDANIA KONCESJI	ZŁOŻE
1.	Spółka Akcyjna WOKAS z siedzibą w Łosicach	Koncesja z dnia 5 kwietnia 2017 r., znak: WZU.7422.7.2017.WP	Broczyno
2.	AGROTORF z siedzibą w Czaplunku	Koncesja z dnia 2 grudnia 2003 r., znak: SR-GGW/7415/13/03 ¹¹	Łazice
3.	Kopalnia Surowców Mineralnych Mielenko z siedzibą w Drawsku Pomorskim	Koncesja z dnia 1 września 2009 r., znak: WRiOŚ.II-WP/7514/1/08	Mielenko Drawskie Vi
4.	Kopalnia Surowców Mineralnych Mielenko z siedzibą w Drawsku Pomorskim	Koncesja z dnia 23 kwietnia 1997 r., znak: Os.V.7512/1/97	Mielenko Drawskie V
5.	Kopalnia Surowców Mineralnych Mielenko z siedzibą w Drawsku Pomorskim	Koncesja z dnia 26 lipca 2013r., znak: WOŚ.III.7422.8.2013.WP	Woliczno Bd
6.	Kopalnia Surowców Mineralnych Mielenko z siedzibą w Drawsku Pomorskim	Koncesja z dnia 26 lutego 2010 r., znak: WRiOŚ.III-WP/7515/23/09/10	Woliczno Iii
7.	Kopalnia Surowców Mineralnych Mielenko z siedzibą w Drawsku Pomorskim	Koncesja z dnia 22 lipca 2019 r., znak: WZU.7422.12.2019.WP	Woliczno Iv
8.	KSM Parsecko Sp. z o.o. z siedzibą w Parsecku	Koncesja z dnia 27 grudnia 2011 r., znak: WOŚ.III.7422.33.2011.WP	Woliczno Sw
9.	Wienerberger Ceramika Budowlana Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie	Koncesja z dnia 27 sierpnia 1994 r., znak: 178/94	Złocieniec

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

¹¹ Ostatnia zmiana koncesji z dnia 10 grudnia 2024 r., znak: WOŚ-IV.7422.31.2024.MMI

4.7.2. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu drawskiego

Zadania z obszaru „Zasoby geologiczne” zrealizowane w latach 2021-2024 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 41. Zadania realizowane w ramach Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego za lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 w obszarze „Zasoby geologiczne”

ZADANIE	SKUTEK REALIZACJI ZADANIA
Ograniczanie niekoncesjonowanej eksploatacji zasobów, poprzez prowadzenie systematycznych kontroli	B, D, L, O
Kontrola realizacji koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż	B, D, L, O

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

Objaśnienia:

B – bezpośredni, P – pośredni, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.

Działania podjęte w ramach tego obszaru przyczyniły się do zrównoważonego wykorzystania zasobów mineralnych powiatu oraz zwiększenia skuteczności nadzoru nad działalnością wydobywczą. Zmniejszyło się wydobywanie kopalin na terenie powiatu. Kontrole w zakresie działalności związanej z wydobywaniem złóż kopalin realizowane są przez jednostki wydające koncesje w ramach działań własnych.

4.7.3. Zagadnienia horyzontalne¹²

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają również wpływ na wydobywanie surowców. Do negatywnego wpływu zmian klimatycznych na przemysł wydobywczy należą głównie ekstremalne warunki pogodowe – powodzie, wiatry huraganowe, ulewy, deszcze marznące oraz długotrwałe zaleganie pokrywy lodowej. Działania adaptacyjne w sektorze powinny być skupione wokół zagadnień związanych z:

- Ograniczeniem wpływu na środowisko wodne oraz glebowe;
- Wykorzystywaniem najnowszych technologii wydobywania oraz przetwarzania surowców;
- Uwzględnianiem złóż surowców w dokumentach planistycznych;
- Zapobieganie erozji gruntów poprzez odpowiednie działania administracyjne.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie gospodarki kopalinami można zaliczyć wypadki i niespodziewane zdarzenia mogące wystąpić podczas eksploatacji kopalin – w przypadku wydobywania metodami odkrywkowymi obejmują to zjawiska pokroju osunięć terenu na skutek złego zabezpieczenia. W celu ich minimalizacji zaleca się odpowiednie zabezpieczenie terenu wydobywania, zwłaszcza przed wystąpieniem erozji i osuwisk oraz zmianami stosunków wodnych.

Działania edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące gospodarki zasobami geologicznymi powinny dotyczyć głównie uświadamiania mieszkańcom powiatu wagi wykorzystania surowców naturalnych oraz realnego negatywnego wpływu na środowisko i mieszkańców powiatu.

Monitoring środowiska

Gospodarowanie zasobami geologicznymi podlega kontroli Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska oraz Okręgowych Urzędów Górniczych.

¹² Program ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

Urzędy Górnicze, w granicach ich właściwości miejscowej, wykonują zadania określone w przepisach, określających kompetencje organów nadzoru górniczego, sprawujących w szczególności nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów górniczych w zakresie:

- bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego,
- ratownictwa górniczego,
- gospodarki złożami kopalin w procesie ich wydobywania,
- ochrony środowiska, w tym zapobiegania szkodom,
- budowy i likwidacji zakładu górniczego, w tym rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej.

4.7.4. Analiza SWOT

Tabela 42. Analiza SWOT dla obszaru „Zasoby geologiczne”

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Występowanie licznych rozpoznanych i udokumentowanych złóż	– Zagrożenie degradacją powierzchni ziemi wskutek potencjalnego wzrostu eksploatacji złóż – Zagrożenia dla środowiska gruntowo-wodnego – Zagrożenie dla lokalnych ekosystemów
SZANSE	ZAGROŻENIA
– Racjonalna gospodarka złożami, minimalizacja strat zasobów – Kontrola podmiotów prowadzących wydobywanie kopalin – Rozwój gospodarczy w oparciu o pozyskane surowce – Rekultywacja wyeksploatowanych złóż jako szansa na wzbogacenie różnorodności biologicznej i krajo-brazowej – Konieczność uwzględniania i ochrony złóż kopalin w dokumentach planistycznych	– Przypadki nielegalnej i niekontrolowanej eksploatacji kopalin – Wydobywanie kopalin niezgodnie z koncesją

Źródło: opracowanie własne

4.8. Gleby¹³

Na terenie Powiatu Drawskiego występują następujące typy gleb:

- gleby bielcowe – gleby tworzące się na różnego rodzaju piaskach, dochodzi w nich do procesu wymywania niektórych związków chemicznych tworzących minerały co nazywane jest bielcowaniem;
- gleby brunatne - powstające na glinach zwałowych oraz piaskach i piaskowcach, można wśród nich wyróżnić:
 - o brunatno – kwaśne, tworzące się na podłożach bogatych w związki fosforu, potasu, wapnia i magnezu;
 - o brunatno – wylugowane, które cechują się wylugowaniem górnej części profilu z kationów zasadowych oraz brakiem zawartości węglanu wapnia, co ogranicza ich żyzność;
- czarne ziemie - są to gleby powstające na utworach mineralnych bogatych w związki wapnia oraz materię organiczną, często powstają w miejscach oddziaływania wód gruntowych;

¹³ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

- gleby torfowe – gleby te tworzą się na obszarach o dużej, stałej wilgotności. Zachodzi w nich bagienny proces torfotwórczy związany z przemianami materii organicznej w warunkach beztlenowych i przy dużej wilgotności;
- gleby torfowo-murszowe – gleby te powstają z torfów przekształconych częściowo lub w całości, w gleby murszowe. Murszenie polega na stopniowej mineralizacji i humifikacji torfu pod wpływem osuszania oraz działania drobnoustrojów;
- gleby mułowo – torfowe – gleby te tworzą się na obszarach o stałej, dużej wilgotności;
- mady – są to gleby tworzące się w wyniku nagromadzenia się materiałów niesionych przez wody rzeczne;
- gleby murszowe – jest to gleba powstająca w wyniku zmurszenia substancji organicznych leżących na utworach mineralnych, do powstania wymagają one okresowego zalewania;
- glejowe – powstają w miejscach występowania wysokiego poziomu wód gruntowych lub podłoża o słabym przenikaniu wód opadowych, gdzie napotyka się warunki dużej wilgotności oraz słabego natlenienia. Zachodzi w nich proces glejowy – reakcje biochemiczne redukujące organiczne związki żelaza i manganu;

Na terenie powiatu drawskiego występują gleby klas bonitacyjnych I - VI, gdzie:

– gleby klasy I – gleby orne najlepsze. Są to gleby położone w dobrych warunkach fizjograficznych, najbardziej zasobne w składniki pokarmowe, posiadają dobrą naturalną strukturę, są łatwe do uprawy (czynne biologicznie, przepuszczalne, przewiewne, ciepłe, wilgotne).

– gleby klasy II – gleby orne bardzo dobre. Mają skład i właściwości podobne (lub nieco gorsze) jak gleby klasy I, jednak położone są w mniej korzystnych warunkach terenowych lub mają gorsze warunki fizyczne, co powoduje, że plony roślin uprawianych na tej klasie gleb, mogą być niższe niż na glebach klasy I; Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 110

– gleby klasy III (IIIa i IIIb) – gleby orne średnio dobre. W porównaniu do gleb klas I i II, posiadają gorsze właściwości fizyczne i chemiczne, występują w mniej korzystnych warunkach fizjograficznych. Odnaczają się dużym wahaniami poziomu wody w zależności od opadów atmosferycznych. Na glebach tej klasy można już zaobserwować procesy ich degradacji;

– gleby klasy IV (IVa i IVb) – gleby orne średnie. Plony roślin uprawianych na tych glebach są wyraźnie niższe niż na glebach klas wyższych, nawet gdy utrzymywane są one w dobrej kulturze rolnej. Są mało przewiewne, zimne, mało czynne biologicznie. Gleby te są bardzo podatne na wahania poziomu wód gruntowych (zbyt podmokłe lub przesuszone);

– gleby klasy V – gleby orne słabe, są ubogie w substancje organiczne, mało żyzne i nieurodzajne, do tej klasy zaliczmy również gleby położone na terenach nie posiadających melioracji albo takich, które do melioracji się nie nadają;

– gleby klasy VI – gleby orne najłabsze. W praktyce nadają się tylko do zalesienia. Posiadają bardzo niski poziom próchnicy. Próba uprawy roślin na glebach tej klasy niesie ze sobą duże ryzyko uzyskania bardzo niskich plonów.

Tabela 43. Charakterystyka kompleksów przydatności rolniczej gleb na terenie Powiatu Drawskiego

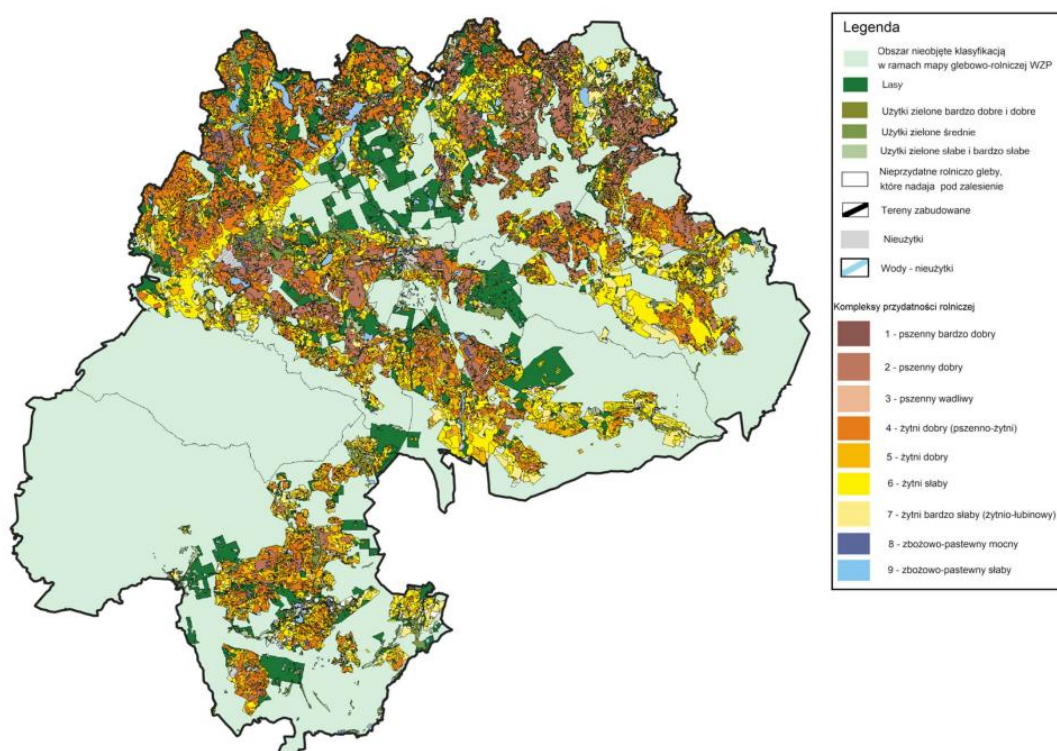
SYMBOL	KOMPLEKSY GRUNTY ORNE	KLASY	CHARAKTERYSTYKA
1	kompleks pszenney bardzo dobry	I, II	Najlepsze gleby w kraju, zasobne w składniki pokarmowe, o głębokim poziomie próchnicznym, dobrej strukturze, przepuszczalne, przewiewne, o optymalnej retencji; występują na terenach płaskich lub łagodnie nachylonych, są łatwe do uprawy, mają prawidłowe stosunki wodne. Osiąga się na nich wysokie plony wymagających roślin
2	kompleks pszenney dobry	IIIa, IIIb	Gleby nieco mniej urodzajne, zwęższe i cięższe do uprawy; w niektórych przypadkach poziom wody może się wahać, co okresowo pogarsza napowietrzanie lub powodować niedobory wilgoci. Wysokość

SYMBOL	KOMPLEKSY GRUNTY ORNE	KLASY	CHARAKTERYSTYKA
			plonów zależy od agrotechniki i przebiegu pogody. Najlepiej udaje się pszenica, a także burak cukrowy, jęczmień.
3	kompleks pszenney wadliwy	IIIb, Via, IVb,	Gleby średniozwięzłe i zwięzłe, okresowo za suche: *gleby zwięzłe, płytkie zalegające na zbyt przepuszczalnym podłożu np.; gleby wykształcone z iłów, glin, utworów pyłowych, podścielone piaskiem luźnym lub żwirem – podkompleks suchogruntowy; ** gleby średniozwięzłe i zwięzłe głębokie całkowite zlokalizowane na zboczach wzniesień, narażone na spływ powierzchniowy wód – podkompleks erozyjny.
4	kompleks żytni bardzo dobry (pszennożytni)	IIIb, IIIa, IVa,	Najlepsze gleby lekkie wytworzone przeważnie z piasków gliniastych mocnych całkowitych, piasków gliniastych mocnych i lekkich zalegających na utworach zwięzlejszych. Gleby strukturalne, z dobrze wykształconym poziomem próchnicznym i właściwymi stosunkami wodnymi. Uprawia się żyto, ziemniaki i inne rośliny mniej wymagające niż pszenica.
5	kompleks żytni dobry	IVa, IVb	Gleby lżejsze i mniej urodzajne niż zaliczane do kompleksu 4. Są to głównie gleby wytworzone z piasków gliniastych lekkich zalegających na najzwięzlejszym podłożu oraz gleby wytworzone z piasków gliniastych, całkowite. Są to gleby wrażliwe na suszę, głęboko wylugowane i zakwaszone.
6	kompleks żytni słaby	IVb, V	Gleby wytworzone z piasków słabogliniastych głębokich oraz z piasków gliniastych lekkich podścielonych płytko piaskiem luźnym lub żwirem piaszczystym. Gleby nadmiernie przepuszczalne, okresowo lub trwale zbyt suche. Są to gleby ubogie w składniki pokarmowe, a niedobór wody jest czynnikiem ograniczającym stosowanie nawozów. Nie wykorzystane przez rośliny składniki są wymywane bardzo szybko. Uprawia się żyto, owies, ziemniaki, seradę i łubin.
7	kompleks żytni bardzo słaby (żytniołubinowy)	V, V	Najslabsze gleby wytworzone z piasków luźnych i piasków słabogliniastych przechodzących w piasek luźny lub żwir. Gleby są ubogie w składniki pokarmowe, trwale zbyt suche, stąd nawożenie daje nieznaczny wzrost plonów. Uprawia się prawie wyłącznie żyto i łubin gorzki żółty.
8	Kompleks zbożowopastewny mocny	IIIa, IIIb, IVa, IVb, V	Gleby zwięzłe i ciężkie, okresowo nadmiernie wilgotne. Są zasobne w składniki pokarmowe, więc potencjalnie żyzne. Nadmierne okresowe uwilgotnienie utrudnia prawidłową agrotechnikę i ogranicza dobór roślin. Lepsze plony uzyskuje się w latach suchych. Po uregulowaniu stosunków wodnych mogą przejść do kompleksu 2.
9	kompleks zbożowo - pastewny słaby	IVa, IVb, V, VI	Gleby lekkie wytworzone z piasków (skład granulometryczny odpowiada glebom z kompleksów 5, 6, 7) okresowo podmokłe. Podmokłość tych gleb wynika z położenia tych gleb w obniżeniu terenu w zasięgu wody gruntowej lub występowaniem w dolnej części profilu warstw słabo przepuszczalnych. Nadmierne uwilgotnienie na wiosnę, później obserwuje się niedobór wilgoci.
14	Gleby orne przeznaczone pod użytki zielone	V, V	Gleby zbyt wilgotne, których meliorowanie doprowadzić może do przesuszenia terenów przylegających; gleby położone na zbyt stromych stokach do uprawy, podlegających erozji; gleby predestynowane pod trwałe użytki zielone.
KOMPLEKSY UŻYTKI ZIELONE			
1z	użytki zielone bardzo dobre i dobre	I II	Użytki zielone na glebach mineralnych i mułowo-torfowych; znajdują się w warunkach z możliwościami regulowania stosunków wodnych lub naturalnych, mających najkorzystniejszy układ stosunków wodnych. Łąki 2-3-kośne, dające ponad 5 t siana z ha. Pastwiska pozwalają na 4-krotne spasanie i dają możliwość wyżywienia 3 krów w okresie wegetacyjnym.

SYMBOL	KOMPLEKSY GRUNTY ORNE	KLASY	CHARAKTERYSTYKA
2z	użytki zielone średnie	III IV	Użytki zielone na glebach mineralnych i mułowo-torfowych, torfowych i murszowych. Są to gleby okresowo za suche lub nadmiernie uwilgotnione. Łąki dwukośne, 2,5-3,0 t z ha siana średniej jakości. Pastwiska pozwalają na wyżywienie 2 krów przez 130 dni
3z	użytki zielone słabe i bardzo słabe	V VI	Użytki zielone na glebach mineralnych zbyt suchych lub zbyt wilgotnych, na glebach mułowo-torfowych i torfowych przesuszonych lub podtapianych. Łąki jednokośne, turzycowe i trawiaste, dają plon 1,5 t z ha siana słabej jakości. Aby wyżywić 1 krowę w ciągu 120 dni potrzebny >1ha pastwiska.

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 (materiały dydaktyczne Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie)

Na poniższej mapie przedstawiono lokalizację poszczególnych typów gleb wraz z kompleksami przydatności rolniczej na terenie Powiatu Drawskiego.

Rycina 9. Mapa glebowo-rolnicza Powiatu Drawskiego

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

4.8.1. Monitoring chemizmu gleb

Program "Monitoring chemizmu gleb ornych Polski" stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) - Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich.

Na terenie powiatu drawskiego w ramach Monitoringu badania gleby przeprowadzono w jednym punkcie zlokalizowanym w miejscowości Jankowo (gmina Drawsko Pomorskie).

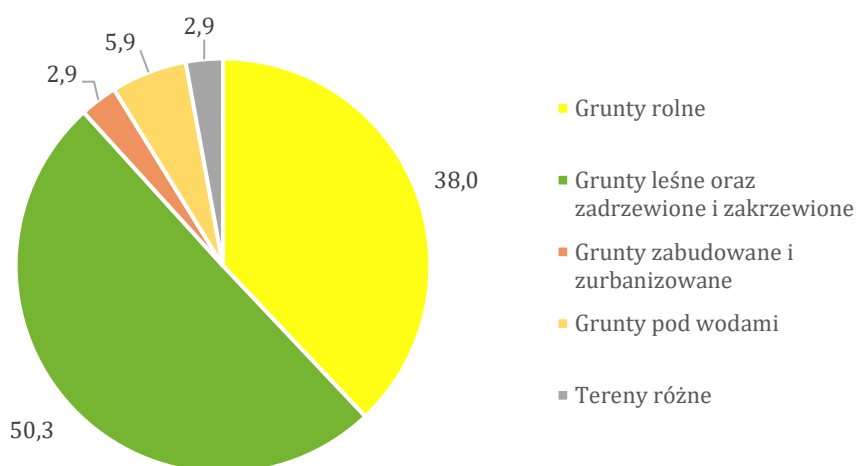
Wyniki pomiaru z 2020 roku przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 44. Wyniki pomiarów Monitoring Chemizmu Gleb Ornych Polski z 2020 roku

MAKROELEMENT	ZAWARTOŚĆ %
Fosfor	0,034
Wapń	0,04
Magnez	0,05
Potas	0,03
Sód	0,002
Siarka	0,008
Glin	0,41
Żelazo	0,38

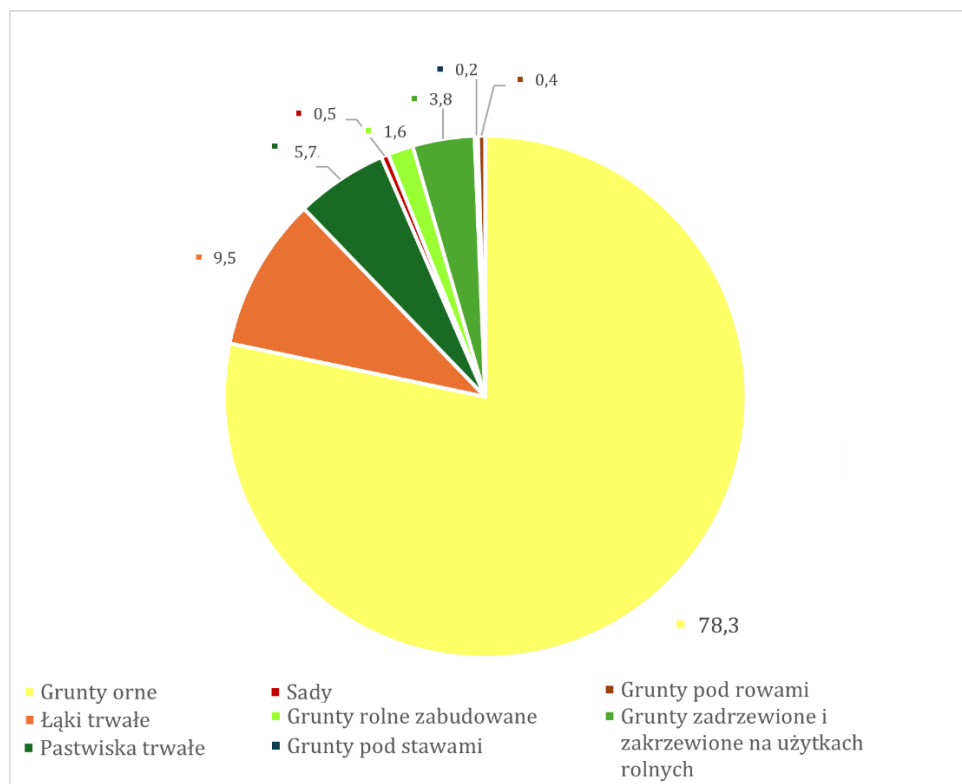
Źródło: Monitoring Chemizmu Gleb Ornych Polski, GIOŚ

W strukturze użytkowania gruntów Powiatu Drawskiego dominują grunty leśne oraz tereny zadrzewione i zakrzewione, zajmujące ponad 50% powierzchni powiatu. Grunty rolne stanowią 38% ogólnej powierzchni, natomiast grunty pod wodami – 5,9%.

Rycina 10. Struktura użytkowania gruntów na terenie Powiatu Drawskiego wg stanu na 31 stycznia 2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Drawsku Pomorskim

Wśród użytków rolnych największym udziałem charakteryzują się grunty orne, które zajmują ponad 78% ich powierzchni. Na drugim miejscu znajdują się łąki trwałe (9,5%), a następnie pastwiska (5,7%). Sady stanowią natomiast 0,5% wszystkich użytków rolnych w powiecie.

Rycina 11. Struktura (%) użytków rolnych na terenie Powiatu Drawskiego wg stanu na 31 stycznia 2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Drawsku Pomorskim

Tabela 45. Struktura użytkowania gruntów w poszczególnych gminach powiatu drawskiego wg stanu na 31 stycznia 2025

			POWIAT DRAWSKI	CZAPLINEK	DRAWSKO POMORSKIE	KALISZ POMORSKI	WIERZCHOWO	ZŁOCENIEC
Powierzchnia ogólna gruntów			176 089	36 484	40 946	47 747	22 919	27 993
Grunty rolne	Użytki rolne	Grunty orne	47 259	12 045	13 854	6 446	6 168	8 746
		Łąki trwałe	5742	1120	1980	850	245	1 547
		Pastwiska trwałe	3435	718	1207	494	361	655
		Sady	277	45	46	143	14	29
		Grunty rolne zabudowane	949	270	250	108	143	178
		Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	2313	656	741	344	132	440
		Grunty pod stawami	126	14	27	80	-	5
		Grunty pod rowami	268	77	80	29	11	71
		Nieużytki	6 473	1010	1752	2 487	270	954
	Razem		66 842	15 955	19 937	10 981	7344	12 625
	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Lasy	87 121	15 354	15 253	30 753	14857	10 904
Grunty zadrzewione i zakrzewione		1477	73	414	944	9	37	
Grunty pod rowami		-	-	-	-	-	-	
Razem		88 598	15 427	15 667	31 697	14 866	10 941	
Tereny mieszkaniowe			603	113	203	93	30	162

			POWIAT DRAWSKI	CZAPLINEK	DRAWSKO POMORSKIE	KALISZ POMORSKI	WIERZCHOWO	ZŁOCIENIEC
Grunty zabudowane i zurbanizowane	Tereny przemysłowe		310	45	54	125	54	32
	Inne tereny zabudowane		476	94	137	60	32	153
	Zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy		163	33	49	34	2	45
	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe		335	85	94	45	10	101
	Użytki kopalne		162	10	113	2	1	36
	Tereny komunikacyjne		3 093	776	838	483	392	604
	Razem		5 142	1 158	1 488	842	521	1 133
Grunty pod wodami	Morskimi wewnętrznymi		-	-	-	-	-	-
	Powierzchniowymi płynącymi		9 973	3 348	2 021	1 232	132	3 240
	Powierzchniowymi stojącymi		451	77	167	119	43	45
	Razem		10 424	3 425	2 188	1351	175	3 285
Tereny różne			5 083	519	1 666	2 876	13	9

Źródło: Starostwo Powiatowe w Drawsku Pomorskim

Tabela 46. Wykaz klas bonitacyjnych użytków rolnych i lasów na terenie powiatu drawskiego wg stanu na 1 stycznia 2025 r.

GRUNTY ORNE									
Klasy bonitacyjne	RI	RII	RIIIa	RIIIb	RIVa	RIVb	RV	RVI	RVIZ
Powierzchnia [ha]	-	-	482	2 960	12 248	12 758	14 044	7 248	346
ŁĄKI									
Klasy bonitacyjne	ŁI	ŁII	ŁIII	ŁIV		ŁV		ŁVI	
Powierzchnia [ha]	-	-	922	2 941		1 821		666	
PASTWISKA									
Klasy bonitacyjne	PsI	PsII	PsIII	PsIV		PsV		PsVI	
Powierzchnia [ha]	-	-	515	1 670		1 127		478	
LASY									
Klasy bonitacyjne	LsI	LsII	LsIII	LsIV	LsV		LsVI		Ls (art. 20 ust. 3b ustawy Pgik)
Powierzchnia [ha]	-	12	295	813	1 623		188		84 105

Źródło: Starostwo Powiatowe w Drawsku Pomorskim

4.8.2. Osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi

Od 2006 roku na terenie Polski realizowany jest projekt System Osłony Przeciwosuwiskowej, którego głównym celem jest stworzenie systemu skutecznego zarządzania zagrożeniami osuwiskowymi, a w rezultacie – wdrożenie strategii redukcji ryzyka osuwiskowego w Polsce. Całość prac SOPO koordynuje Państwowy Instytut Geologiczny- Państwowy Instytut Badawczy

Wynikiem realizacji tego projektu są m.in. mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi w skali 1:10 000 i karty dokumentacyjne osuwisk z opiniami.

Zgodnie z danymi SOPO na terenie powiatu drawskiego nie występują osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi.

4.8.3. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu drawskiego

W latach 2021-2024 ochrona gleb była realizowana głównie poprzez zadania z obszaru „Zasoby geologiczne” tj. opiniowanie kierunków, terminu oraz osoby zobowiązanej do rekultywacji oraz zakończenia rekultywacji. Na terenie powiatu funkcjonuje jeden punkt pomiarowo-kontrolny w ramach Monitoringu Chemizmu Gleb Ornych Polski. W kolejnych edycjach Monitoringu zaleca się zwiększenie liczby punktów pomiarowych, co umożliwi uzyskanie bardziej szczegółowych danych dotyczących jakości gleb na obszarze powiatu.

4.8.4. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu w przypadku gleb powodować będą głównie występowanie susz, które będą wpływały na stopniową degradację gleb i zwiększoną podatność na erozję. Aby ograniczyć negatywne skutki tych procesów, konieczne jest dbanie o dobry stan gleb oraz prowadzenie zrównoważonej gospodarki rolnej.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska¹²

Do nadzwyczajnych zagrożeń gleb można zaliczyć ruchy masowe ziemi, m. in. w formie osuwisk. W celu minimalizowania skutków takich zagrożeń należy zidentyfikować oraz zinwentaryzować obszary zagrożone oraz uwzględnić je w dokumentach planistycznych. Niezbędne jest także zabezpieczanie tych miejsc, np. poprzez: regulację stosunków wodnych na terenie osuwiskowym, rozwiązania techniczne (przypory dociążające, gabiony, pale), zabezpieczenia powierzchniowe i zabezpieczenia naturalne (np. hydroobsiewy).

Działania edukacyjne¹⁴

Działania edukacyjne dotyczące rolnictwa oraz zagospodarowania gleb powinny dotyczyć tematów takich jak dobre praktyki rolnicze, ochrona gleb, bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin oraz nawozów, a także ograniczanie erozji gleb. Szkolenia poruszające tematy rolnicze organizowane są przez Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach oraz jego oddziały. Organizowane są tam szkolenia dla rolników obejmujące zagadnienia takie jak: nowe rozwiązania chroniące środowisko w gospodarstwach rolnych, pozyskiwanie dofinansowań na wymianę źródeł ciepła, rolnictwa ekologicznego oraz tematykę rolnictwa przyjaznego środowisku. W szkoleniach tych mogą brać udział zainteresowani właściciele gospodarstw rolnych.

Monitoring środowiska¹⁵

Program "Monitoring chemizmu gleb ornych Polski" stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Monitoring chemizmu gleb ornych Polski jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju.

4.8.5. Analiza SWOT

Tabela 47. Analiza SWOT dla obszaru „Gleby”

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Obecność punktu pomiarowego w ramach Monitoringu Gleb Ornych Polski – Brak osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi	- Przewaga gruntów ornych średniej i słabej jakości
SZANSE	ZAGROŻENIA
– Zalesianie gruntów o niskiej przydatności rolniczej – Stosowanie dobrych praktyk rolniczych – Wsparcie dla rolników wprowadzających uprawy ekologiczne oraz bezpłatne doradztwo rolnicze	– Zmiany klimatyczne powodujące nasilenie występowania zjawisk ekstremalnych np. susze, powodzie – Rozwój obszarów zurbanizowanych. – Zabudowa gruntów najlepszej jakości

Źródło: opracowanie własne

4.9. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

4.9.1. Gospodarowanie odpadami komunalnymi

Opady komunalne, zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 roku o *odpadach* (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1834 ze zm.), to odpady powstające w gospodarstwach domowych oraz odpady pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter i skład są podobne do odpadów z gospodarstw

¹⁴ Program ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

¹⁵ Monitoring Chemizmu Gleb Ornych Polski, https://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/

domowych, w szczególności niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne i odpady selektywnie zebrane:

a) z gospodarstw domowych, w tym papier i tektura, szkło, metale, tworzywa sztuczne, bioodpady, drewno, tekstylia, opakowania, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory oraz odpady wielkogabarytowe, w tym materace i meble, oraz

b) ze źródeł innych niż gospodarstwa domowe, jeżeli odpady te są podobne pod względem charakteru i składu do odpadów z gospodarstw domowych

– przy czym odpady komunalne nie obejmują odpadów z produkcji, rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa, zbiorników bezodpływowych, sieci kanalizacyjnej oraz z oczyszczalni ścieków, w tym osadów ściekowych, pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych; niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne pozostają niesegregowanymi (zmieszanymi) odpadami komunalnymi, nawet jeżeli zostały poddane przetwarzaniu odpadów, ale przetwarzanie to nie zmieniło w sposób znaczący ich właściwości;

Mocą ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. *o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2021 r. poz. 2151) zniesiono regiony gospodarki odpadami komunalnymi, a także wskazano instalacje komunalne (zamiast dotychczasowych instalacji RIPOK), tj. instalacje zapewniające:

1. mechaniczno-biologiczne przetwarzanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i wydzielanie z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku;
2. składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.

W dniu 13 marca 2025 r. Uchwałą Nr /VII/97/25 Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego uchwalił Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2025-2030 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2031-2036.

Gmina Czaplinek¹⁶

Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie miasta i gminy Czaplinek, właściciele nieruchomości zobowiązani są do prowadzenia selektywnego zbierania następujących frakcji odpadów:

- papier;
- metale;
- tworzywa sztuczne;
- szkło;
- odpady opakowaniowe wielomateriałowe;
- bioodpady;
- odpady niebezpieczne;
- przeterminowane leki i chemikalia;
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek;
- zużyte baterie i akumulatory;
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- meble i inne odpady wielkogabarytowe;
- zużyte opony;
- odpady budowlane i rozbiórkowe;
- odpady tekstyliów i odzieży.

Obecnie na terenie gminy nie funkcjonuje punkt PSZOK. Gmina Czaplinek, utworzono jednak punkt przeładunkowy przy ul. Leśników 3 w Czaplinku, do którego mieszkańcy przez cały rok mogą dostarczać wysegregowane odpady komunalne tj.:

- papier, w tym tektura, odpady opakowaniowe z papieru i odpady opakowaniowe z tektury,

¹⁶ Uchwała nr XXII/190/20 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 2 lipca 2020 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta i gminy Czaplinek

- szkło, w tym odpady opakowaniowe ze szkła,
- metale, w tym odpady opakowaniowe z metali, odpady tworzyw sztucznych, w tym odpady opakowaniowe tworzyw sztucznych oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyte opony samochodowe (np. od aut osobowych, motocykli, motorowerów, rowerów) w ilości maksymalnie 4 szt. w roku na gospodarstwo domowe,
- przeterminowane leki i chemikalia (opakowania zawierające resztki farb, lakierów, rozpuszczalników, środków do konserwacji drewna, środków ochrony roślin, olejów),
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek,
- odpady niebezpieczne, budowlane i rozbiórkowe - pochodzące z drobnych prac remontowych maksymalnie do 100 kg miesięcznie na gospodarstwo domowe,
- szkło poremontowe,
- pozostałości farb oraz opakowań po nich,
- odzież i tekstylia.

W Gminie Czaplinek zagospodarowaniem odpadów komunalnych zebranych z terenu gminy zajmuje się Międzygminne Gospodarstwo Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. z siedzibą w Wardyniu Górnym. Na mocy podpisanego porozumienia gmina Czaplinek wraz ze współnikami Międzygminnego Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami w Wardyniu Górnym tworzą PSZOK na terenie instalacji w Wardyniu Górnym 35, 78-320 Połczyn-Zdrój (gmina Połczyn-Zdrój)¹⁷

Gmina Drawsko Pomorskie¹⁸

Zgodnie z uchwałą nr LXXVI/646/2023 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 28 lutego 2023 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Drawsko Pomorskie, właściciele nieruchomości zobowiązani są do selektywnego zbierania następujących odpadów komunalnych:

- opakowania z papieru i tektury,
- papier i tektura,
- opakowania z tworzyw sztucznych,
- tworzywa sztuczne,
- opakowania z metali,
- metale,
- opakowania wielomateriałowe,
- opakowania ze szkła,
- szkło,
- odpady komunalne ulegające biodegradacji, odpady zielone,
- opakowania z drewna,
- zużyte baterie i akumulatory,
- opakowania z tekstyliów,
- odzież,
- tekstylia,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, Dziennik Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego – 2 – Poz. 1717
- zużyte opony,
- chemikalia,
- odpady budowlane i rozbiórkowe z gospodarstw domowych,
- przeterminowane leki,
- odpady niebezpieczne,
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki,

¹⁷ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Czaplinek za 2024 rok

¹⁸ Uchwała nr LXXVI/646/2023 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 28 lutego 2023 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Drawsko Pomorskie

- zmieszane odpady komunalne

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych¹⁹

Na terenie gminy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowany w Mielenku Drawskim 63. W PSZOK przyjmowane są następujące rodzaje odpadów komunalnych:

- opakowania z papieru i tektury,
- opakowania z tworzyw sztucznych,
- opakowania z drewna,
- opakowania z metali,
- opakowania wielomateriałowe,
- zużyte baterie i akumulatory,
- opakowania ze szkła,
- opakowania z tekstyliów,
- papier i tektura,
- szkło,
- odzież,
- tekstylia,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- zużyte opony,
- odpady zielone,
- chemikalia,
- odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne,
- przeterminowane leki,
- tworzywa sztuczne,
- metale,
- odpady niebezpieczne o kodach: 20 01 21*, 20 01 35* oraz 20 01 23*,
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki.

Gmina Kalisz Pomorski²⁰

Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kalisz Pomorski, właściciele nieruchomości zobowiązani są do prowadzenia selektywnego zbierania następujących frakcji odpadów:

- papier;
- metale;
- tworzywa sztuczne;
- szkło;
- odpady opakowaniowe wielomateriałowe;
- bioodpady;
- odpady niebezpieczne;
- przeterminowane leki i chemikalia;
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki;
- zużyte baterie i akumulatory;
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- meble i inne odpady wielkogabarytowe;
- odpady budowlane i rozbiórkowe;
- zużyte opony;
- tekstylia i odzież.

¹⁹ Regulamin określający szczegółowe zasady funkcjonowania punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych gminy Drawsko Pomorskie zlokalizowanego przy Stacji Przeładunkowej Odpadów w Mielenku Drawskim

²⁰ Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kalisz Pomorski

Obecnie na terenie gminy Kalisz Pomorski nie funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), ale jego utworzenie zostało ujęte w harmonogramie realizacyjnym na lata 2025-2028. Mieszkańcy mają jednak możliwość korzystania z Punktu Czasowego Przechowywania Selektywnych Odpadów Komunalnych.

Punkt Czasowego Przechowywania Selektywnych Odpadów Komunalnych²¹

Na terenie gminy funkcjonuje Punkt Czasowego Przechowywania Selektywnych Odpadów Komunalnych przy ul. Wolności 10 w Kaliszu Pomorskim. Do punktu mieszkańcy gminy mogą dostarczać nieodpłatnie trzy razy w tygodniu selektywnie zebrane odpady komunalne takie jak:

- papier, metal, tworzywa sztuczne, odpady opakowaniowe wielomateriałowe oraz odzież i tekstylia szkło, bioodpady;
- odpady wielkogabarytowe, opróżnione z zawartości i zdemontowane kanapy, łóżka, fotele, krzesła, materace, wykładziny, dywany, zepsute wózki dziecięce, dętki i opony rowerowe, zepsute rowery, zabawki dużych rozmiarów (chodziki, koniki na biegunach);
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- czysty gruz budowlany;
- zużyte akumulatory i świetlówki;
- zużyte baterie;
- przeterminowane leki – w oryginalnych opakowaniach;
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych;
- zużyte opony – od wózków, rowerów, motocykli i pojazdów samochodowych do użytku własnego o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony;
- zużyte świetlówki i żarówki;
- chemikalia i przepracowane oleje;
- odpady zielone.

Gmina Wierzchowo²²

Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wierzchowo wszyscy właściciele nieruchomości na terenie gminy zobowiązani są do prowadzenia selektywnej zbiórki następujących rodzajów odpadów komunalnych:

- papier i makulatura;
- szkło;
- tworzywa sztuczne, metale i opakowania wielomateriałowe;
- odpady ulegające biodegradacji, w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji i odpady zielone;
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- meble i inne odpady wielkogabarytowe;
- zużyte opony;
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki;
- powstające w gospodarstwach domowych przeterminowane leki, chemikalia, środki ochrony roślin i odpady niebezpieczne;
- zużyte baterie i akumulatory;
- zużyte tekstylia i odzież;
- odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne;
- użyte lampy fluorescencyjne, żarówki, świetlówki, termometry, przełączniki zawierające rtęć, płyty CD;
- aerozole, kartridże i tonery.

Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych²³

Na terenie gminy Wierzchowo funkcjonuje Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, który znajduje się przy ul. Szkolnej 6 w Wierzchowie. Mieszkańcy w ramach uiszczanej opłaty mogą przekazywać do Punktu posegregowane odpady komunalne.

²¹ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Kalisz Pomorski za 2024 rok

²² Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wierzchowo

²³ <https://wierzchowo.pl/gminny-punkt-selektywnej-zbiorki-odpadow-komunalnych.html>

Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych przyjmuje następujące rodzaje odpadów:

- odpady wielkogabarytowe
- zużyte opony z pojazdów osobowych (z wyłączeniem ciągnikowych)
- czysty gruz budowlany
- elektrośmieci, czyli zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne
- baterie i akumulatory
- przeterminowane leki
- lampy, świetlówki i żarówki
- opakowania po farbach, środkach ochrony roślin, detergentach
- papier, szkło, tworzywa sztuczne i metale

Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych nie przyjmuje następujących rodzajów odpadów:

- nieposegregowanych i zmieszanych odpadów komunalnych
- odpadów, których nie można zidentyfikować
- azbestu, papy, smoły, styropianu budowlanego
- szyb i innych części samochodowych
- chemikaliów i przepracowanych olejów
- odpadów zielonych
- gruzu, ani odpadów budowlanych
- inne wskazujące na to, że nie powstały w gospodarstwie domowym

Gmina Złocieniec²⁴

Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Złocieniec właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku na terenie nieruchomości przez prowadzenie selektywnego zbierania następujących odpadów komunalnych:

- papieru (w tym tektury i opakowań z papieru i tektury),
- metali (w tym opakowań z metali),
- tworzyw sztucznych (w tym opakowań z tworzyw sztucznych),
- szkła (w tym opakowań ze szkła),
- odpadów opakowaniowych wielomateriałowych,
- bioodpadów,
- odpadów niebezpiecznych,
- chemikaliów,
- przeterminowanych leków
- odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek,
- zużytych baterii i akumulatorów,
- zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego
- mebli i innych odpadów wielkogabarytowych,
- zużytych opon, o) odpadów tekstyliów i odzieży,
- odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne
- zmieszane odpady komunalne.

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych²⁵

Na terenie gminy Złocieniec funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowany przy ul. Piaskowej 4 w Złocińcu.

W PSZOK nieodpłatnie przyjmowane są od właścicieli nieruchomości zamieszkałych niżej wymienione odpady:

²⁴ Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Złocieniec

²⁵ Regulamin funkcjonowania Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), zlokalizowanego na terenie Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. dla właścicieli nieruchomości z terenu gminy Złocieniec

1) W każdej ilości:

- zużyte baterie i akumulatory inne niż przemysłowe;
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- meble i inne odpady wielkogabarytowe;
- przeterminowane leki,
- odpady ulegające biodegradacji, w tym zielone (trawy, drobne gałęzie itp.);
- papier i tektura (gazety, prospekty, papier do pisania, papier ksero, zeszyty, książki, torebki papierowe, kartony, pudełka, tektura);
- szkło (szklane butelki po sokach, alkoholu, słoiki po sokach, przecierach);
- tworzywa sztuczne (butelki plastikowe, puszki aluminiowe);
- drobne metale;
- opakowania wielomateriałowe (np. kartony po napojach i mleku).
- resztki farb, lakierów, klejów, żywic, środków do konserwacji i ochrony drewna oraz opakowań po nich,
- rozpuszczalniki, środki czyszczące, substancje do wywabiania plam i opakowania po nich
- zbiorniki po aerozolach, pozostałości po domowych środkach do dezynfekcji i deratyzacji,
- środki ochrony roślin oraz opakowania po nich
- lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć, w tym świetlówki, termometry, przełączniki,
- zużyte tonery i kartridże,

2) odpady budowlane i rozbiórkowe, pochodzące ze strumienia odpadów komunalnych z gospodarstw domowych,

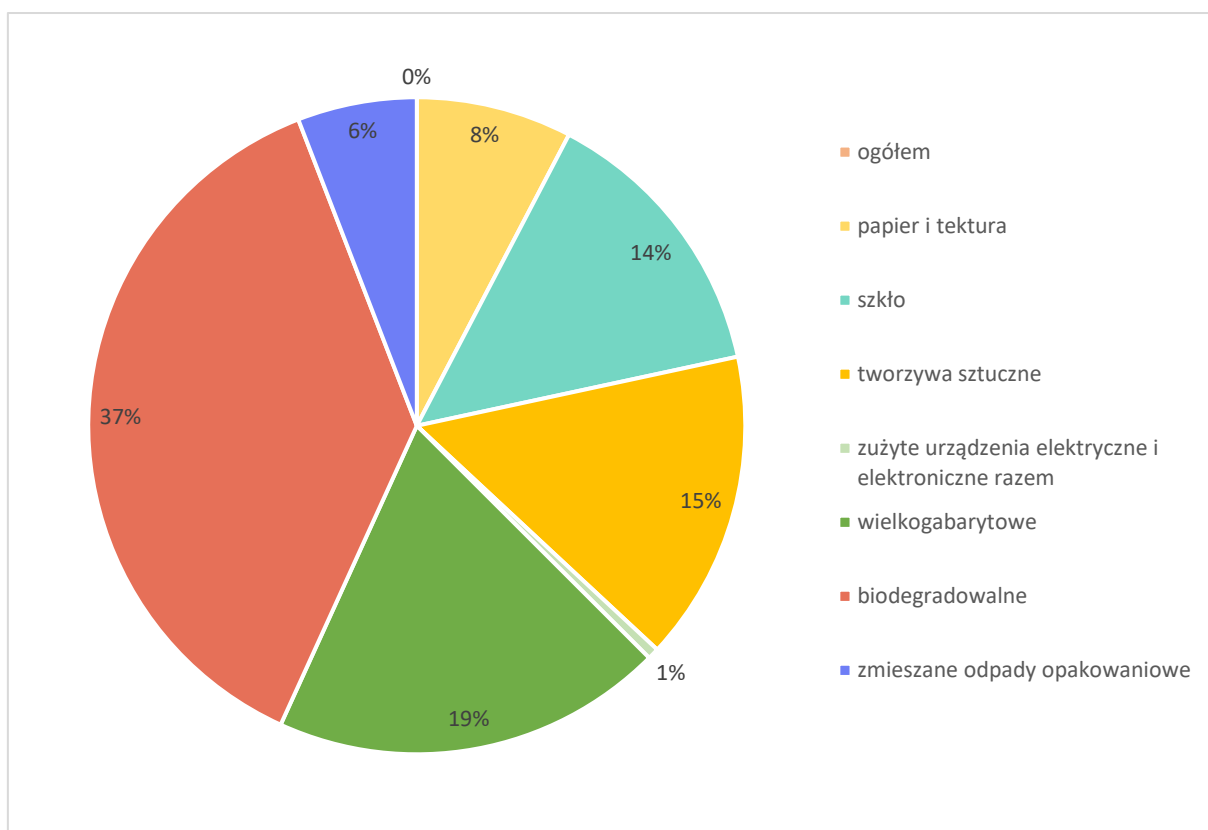
3) zużyte opony pochodzące z pojazdów użytkowanych w gospodarstwie domowym do 12 sztuk na rok.

2.

W PSZOK nieodpłatnie przyjmowane są od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych niżej wymienione odpady w każdej ilości:

- papier i tektura (gazety, prospekty, papier do pisania, papier ksero, zeszyty, książki, torebki papierowe, kartony, pudełka tekturę);
- tworzywa sztuczne (np. butelki plastikowe, puszki aluminiowe);
- szkło (szklane butelki po sokach, alkoholu, słoiki po sokach, przecierach);
- drobne metale;

W 2024 roku z terenu powiatu drawskiego zebrano 22 316,51 Mg odpadów komunalnych, z czego odpady zebrane selektywnie stanowiły 32% (7 145,08 Mg) wszystkich odpadów (GUS).

Rycina 12. Struktura odpadów zebranych selektywnie w trakcie roku z terenu powiatu w 2024 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (dostęp 26.08.2025 r.)

Na terenie powiatu drawskiego funkcjonuje 8 podmiotów posiadających pozwolenia na wytwarzanie odpadów. Ich zestawienie przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 48. Zestawienie podmiotów, z terenu powiatu drawskiego, posiadających pozwolenia na wytwarzanie odpadów

LP.	PODMIOT	DATA WAŻNOŚCI	ZAKRES
1.	PGB Energetyka 1 Sp. z o.o. ul. Gotarda 9, 02-683 Warszawa	bezterminowo	pozwolenie na wytwarzanie odpadów z uwzględnieniem przetwarzania odpadów w elektrociepłowni na biogaz w miejscowości Darskowo, gmina Złocieniec
2.	PGB Energetyka 1 Sp. z o.o. ul. Gotarda 9, 02-683 Warszawa	bezterminowo	pozwolenie na wytwarzanie odpadów z uwzględnieniem przetwarzania odpadów w elektrociepłowni na biogaz w miejscowości Złocieniec, gminie Złocieniec
3.	ENERGO-BIOMASA Sp. z o.o. Suliszewo 97, 78-500 Drawsko Pomorskie	26.10.2027 r.	pozwolenie na wytwarzanie odpadów
4.	Kabel-Technik- Polska Sp. z o.o. ul. Pławieńska 5, 78-550 Czaplinek	23.10.2029 r.	pozwolenie na wytwarzanie odpadów w firmie przy ul. Pławieńskiej 5, 78-550 Czaplinek oraz przy ul. Podmiejskiej 1, 78-500 Drawsko Pomorskie
5.	Koszalińskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego S.A. ul. Waryńskiego 2, 78-400 Szczecinek	31.12.2029 r.	pozwolenie na wytwarzanie i przetwarzanie odpadów w Zakładzie Przemysłu Drzewnego w Kaliszu Pomorskim ul. Wrocławska 1, 78-540 Kalisz Pomorski
6.	ENERGA-OPERATOR SA Oddział w Koszalinie ul. Morska 10, 75-950 Koszalin	14.02.2032 r.	pozwolenie na wytwarzanie odpadów
7.	Goodvalley Agro S.A. ul. Dworcowa 25, 77-320	14.12.2031 r.	pozwolenie na wytwarzanie odpadów w Biogazowni Rolniczej w Giżynie Giżyno 27, 78-540 Kalisz Pomorski
8.	Goodvalley Agro S.A. ul. Dworcowa 25, 77-320	18.10.2033 r.	pozwolenie na wytwarzanie odpadów w Biogazowni Rolniczej w Giżynie Giżyno 27, 78-540 Kalisz Pomorski

Źródło: Starostwo Powiatowe

Tabela 49. Poziomy recyklingu osiągnięte przez gminy powiatu drawskiego w 2024 r.

WSKAŹNIK	GMINA				
	CZAPLINEK	DRAWSKO POMORSKIE	KALISZ POMORSKIE	ZŁOCIENIEC	WIERZCHOWO
Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych [%]	25,96	29,44	52,05	22,18	52,8
Osiągnięty poziom składowania odpadów komunalnych [%]	55,08	21,50	34,27	12,09	15,02
Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania [%]	11,18	0,07	6,08	0,00	0,94

Źródło: opracowana na podstawie danych uzyskanych od urzędów gmin oraz Analizy stanu gospodarki odpadami na terenie gminy Czaplinek za rok 2024, Analizy stanu gospodarki odpadami na terenie gminy Drawsko Pomorskie za rok 2024, Korekta analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Kalisz Pomorski za 2024 rok

4.9.2. Usuwanie i unieszkodliwianie azbestu

Azbest znajduje się w wykazie substancji niebezpiecznych sporządzonym przez Ministra Zdrowia jako substancja o udokumentowanym działaniu rakotwórczym stanowiącym poważne zagrożenie zdrowia przy długotrwałym oddziaływaniu na drogi oddechowe. Od roku 1997 w Polsce obowiązuje zakaz stosowania wyrobów zawierających azbest dopuszcza się w użytkowanych urządzeniach nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 roku.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest wymaga zachowania szczególnych procedur postępowania i przestrzegania przepisów, aby nie następowała emisja włókien azbestowych do środowiska i nie powodowała narażenia zdrowia ludzkiego.

Aktualnie obowiązującym dokumentem na szczeblu krajowym jest Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 (POKzA), uchwalony przez Radę Ministrów w dniu 14 lipca 2009 r., zmieniony uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r., który jest kontynuacją i aktualizacją przyjętego pierwotnie Programu. Zaproponowano wprowadzenie trzech okresów usuwania azbestów w perspektywie od 2009 do 2032 roku:

- lata 2015 – 2018: 28%;
- lata 2019 – 2024: 35%;
- lata 2025 – 2032: 37%.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest wymaga zachowania szczególnych procedur postępowania i przestrzegania przepisów, aby nie następowała emisja włókien azbestowych do środowiska i nie powodowała narażenia zdrowia ludzkiego.

Na obszarze powiatu drawskiego wyroby zawierające azbest występują przede wszystkim w obiektach budowlanych mieszkalnych i inwentarskich, głównie w postaci różnego rodzaju płyt azbestowo-cementowych wykorzystywanych w latach ubiegłych do wykonania pokryć dachowych oraz elewacji budynków (W01 - płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie, W02 - płyty azbestowo-cementowe faliste dla budownictwa), a także rury (W03.1 – rury i złącza azbestowo-cementowe do unieszkodliwiania, W03.2 – rury azbestowo-cementowe pozostawione w ziemi).

Zgodnie z Bazą Azbestową (stan na 28.11.2025 r.) na terenie powiatu pozostało do unieszkodliwiania 7 688 626 kg wyrobów zawierających azbest.

Tabela 50. Ilość wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu drawskiego (stan na 28.11.2025 r.)

NAZWA GMINY	ZINWENTARYZOWANE			UNIESZKODLIWIONE			POZOSTAŁE DO UNIESZKODLIWIENIA		
	Ogółem	Osoby fizyczne	Osoby prawne	Ogółem	Osoby fizyczne	Osoby prawne	Ogółem	Osoby fizyczne	Osoby prawne
	[kg]								
Czaplinek	2 271 879	954 370	1 317 508	317 446	272 303	45 143	1 954 433	682 067	1 272 365
Drawsko Pomorskie	3 300 331	3 084 302	216 029	1 012 539	887 808	124 731	2 287 792	2 196 494	91 298
Kalisz Pomorski	988 242	545 826	442 416	116 870	76 420	40 450	871 372	469 406	401 966
Wierzchowo	1 227 358	1 123 432	103 926	351 234	333 771	17 463	876 124	789 661	86 463
Złocieniec	2 130 411	1 682 625	447 786	431 506	336 033	95 473	1 698 905	1 346 592	352 313
POWIAT	9 918 220	7 390 555	2 527 666	2 229 595	1 906 335	323 260	7 688 626	5 484 220	2 204 405

Źródło: bazaazbestowa.gov.pl

4.9.3. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu drawskiego

W obszarze „Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów” zrealizowano następujące zadania.

Tabela 51. Zadania realizowane w ramach Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego za lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 w obszarze „Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”

ZADANIE	SKUTEK REALIZACJI ZADANIA
Realizacja gminnych Programów usuwania azbestu	B, D, L, O
Dotacje celowe na usuwanie azbestu.	P, D, L, O
Roczne sprawozdanie nt. postępowania z odpadami komunalnymi zebranymi w punkcie PSZOK przekazywane wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta	-
Działania edukacyjne w zakresie właściwego postępowania z odpadami	P, D, L, O

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

Objaśnienia:

B – bezpośredni, P – pośredni, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.

Realizacja powyższych zadań przyczyniła się do częściowej poprawy funkcjonowania systemu gospodarki odpadami na terenie powiatu drawskiego, jednak z analizy wskaźników wynika, że wciąż istnieje potrzeba dalszego doskonalenia działań, szczególnie w ograniczenia ilości odpadów zmieszanych. Wzrosła liczba zmieszanych odpadów komunalnych odbieranych z terenu powiatu. Jednocześnie zwiększył się udział odpadów zbieranych selektywnie, co świadczy o stopniowej poprawie efektywności systemu selektywnej zbiórki odpadów. Poniżej przedstawiono tabelę zawierającą wskaźniki monitoringu.

Tabela 52. Wskaźniki monitoringu dla obszaru „Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

WSKAŹNIK	JEDNOSTKA	2021	2022	2023	2024	ZMIANA WSKAŹNIKA
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku	Mg	13 606,46	14 930,91	14 828,41	15 171,43	Wzrost
Zmieszane odpady komunalne ogółem na 1 mieszkańca	kg	249,2	275,7	276,0	284,9	Wzrost
Zmieszane odpady zebrane z gospodarstw domowych w ciągu roku	Mg	9 981,88	9 862,79	9 948,56	10 680,70	Wzrost
Zmieszane odpady komunalne zebrane z gospodarstw domowych ogółem na 1 mieszkańca	kg	182,8	182,1	185,2	200,6	Wzrost
Odpady zmieszane zebrane z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji) zebrane w ciągu roku	Mg	3 624,58	5 068,12	4 879,85	4 490,73	Wzrost
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku	Mg	6 834,10	6 762,91	6 331,35	7 145,08	Wzrost
Odpady zebrane selektywnie z gospodarstw domowych	Mg	6 204,75	6 164,46	5 813,35	6 658,79	Wzrost
Odpady zebrane selektywnie z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)	Mg	629,35	598,45	518,00	486,29	Spadek

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, (BDL)

Objaśnienia:

Zielony - poprawa lub brak zmian**Czerwony** - pogorszenie wartości wskaźnika lub przekroczenie wartości dopuszczalnych.

4.9.4. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu¹²

Wpływ gwałtownych zjawisk pogodowych oraz ich efektów należy mieć na uwadze podczas wybierania lokalizacji oraz projektowania obiektów typu PSZOK oraz składowisk odpadów. Jednym ze sposobów adaptacji do zmian klimatu jest także zmniejszenie zapotrzebowania na surowce, poprzez zwiększenie recyklingu odpadów.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska związane z gospodarką odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów dotyczą głównie ekstremalnych zjawisk pogodowych i zdarzeń losowych, które mogą wpływać na nie na etapie transportu i składowania odpadów. Do takich zagrożeń zalicza się m.in. silne opady deszczu, powodzie, huragany czy burze, które mogą prowadzić do rozprzestrzeniania się odpadów, zanieczyszczenia gleby i wód, emisji niebezpiecznych substancji oraz utrudnień w bezpiecznym gospodarowaniu odpadami. Aby minimalizować ryzyko, niezbędne jest stosowanie odpowiednich zabezpieczeń oraz monitorowanie miejsc składowania i transportu.

Działania edukacyjne

Edukacja ekologiczna w tym obszarze powinna skupiać się na prawidłowym sposobie segregacji odpadów komunalnych. Mieszkańcy powinni zdobyć wiedzę i praktyczne umiejętności, które pozwolą im ograniczyć negatywny wpływ odpadów na środowisko. Istotne jest także uświadomienie skutków niewłaściwej segregacji, takich jak zanieczyszczenie gleby, wód, powietrza czy zwiększenie emisji szkodliwych substancji.

Monitoring środowiska²⁶

Analiza wpływu gospodarki odpadami na środowisko przyrodnicze powinna opierać się przede wszystkim na elementach takich jak:

- monitoring wpływu składowisk na wody powierzchniowe i podziemne;
- badanie poziomu i jakości wód podziemnych oraz objętości i składu wód odciekowych;
- kontrole w zakresie zbierania, przetwarzania oraz składowania odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych;
- monitoring dzikich składowisk oraz terenów po zlikwidowanych mogiłnikach.

4.9.5. Analiza SWOT**Tabela 53.** Analiza SWOT dla obszaru „Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Funkcjonowanie PSZOK - Realizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Drawsko Pomorskie na lata 2019 - 2032	- Nieprzestrzeganie przez wszystkich mieszkańców zasad segregacji odpadów, szczególnie wśród zabudowy wielorodzinnej - Występowanie wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Akcje informacyjno-edukacyjne zachęcające do segregacji odpadów. Rozwój systemu gospodarowania odpadami (np. nowe technologie recyklingu i odzysku). - Zwiększenie ponownego wykorzystania i recyklingu odpadów komunalnych. - Zagospodarowanie odpadów na cele energetyczne. - Ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji poprzez promowanie kompostowania przydomowego.	- Wzrost kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych. - Wysokie koszty wymiany azbestowych pokryć dachowych. - Niska świadomość ekologiczna społeczeństwa. - Powstawanie dzikich wysypisk odpadów. - Wzrost konsumpcjonizmu i niska jakość produktów trwałego użytku.

Źródło: opracowanie własne

4.10. Zasoby przyrodnicze

Zgodnie z art. 5 pkt 21 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2025 r. poz. 884) tereny zieleni to tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcom kolejowym oraz obiektom przemysłowym²⁷.

4.10.1. Lasy

Powierzchnia lasów na terenie powiatu drawskiego w 2024 roku wynosiła łącznie 84 163,91 ha, co stanowi 47,8 % powierzchni powiatu. Udział lasów w powierzchni powiatu był znacznie wyższy niż średnia krajowa (29,6%) i wojewódzka (35,9%). Lasy publiczne zajmowały powierzchnię 81 851,73 ha, z czego 81 666,06 ha stanowiły lasy Skarbu Państwa, a 185,09 ha lasy gminne. Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa znajdują się w zarządzie Lasów Państwowych, a działalność gospodarczą na ich terenie regulują plany urządzania lasów będące podstawowym dokumentem zawierającym opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej.

Teren powiatu drawskiego znajduje się w granicach 11 nadleśnictw: Czaplinek, Borne Sulinowo, Drawsko, Drawno, Kalisz Pomorski, Łobez, Połczyn, Mirosławiec, Świdwin, Świerczyna, Złocieniec (BDL).

²⁶ Program ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

²⁷ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 884)

Powierzchnia lasów prywatnych wynosiła 2 312,18 ha, co stanowiło 2,8 % powierzchni wszystkich lasów na terenie powiatu. W lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa, nadzór pełni Starosta Drawski.

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie powierzchni lasów w poszczególnych gminach powiatu drawskiego.

Tabela 54. Powierzchnia lasów na terenie powiatu drawskiego wg formy własności w 2024 roku

NAZWA GMINY	LASY OGÓŁEM	LASY PUBLICZNE			LASY PRYWATNE
		OGÓŁEM	SKARBUPAŃSTWA	GMINNE	
[ha]					
Czaplinek	14 864,13	14 248,28	14 212,22	35,48	615,85
Drawsko Pomorskie	14 775,00	14 228,12	14 149,98	78,14	546,88
Kalisz Pomorski	29 572,91	28 938,90	28 935,68	3,22	634,01
Wierzchowo	14 423,17	14 267,56	14 251,27	16,29	155,61
Złocieniec	10 528,70	10 168,87	10 116,91	51,96	359,83
POWIAT	84 163,91	81 851,73	81 666,06	185,09	2 312,18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

4.10.2. Formy ochrony przyrody

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego obszary prawnie chronione na terenie powiatu drawskiego w 2024 roku zajmowały 86 740,76 ha, co stanowi 49,3% powierzchni powiatu. Powiat drawski położony jest w granicach siedmiu rezerwatów przyrody, jednego parku krajobrazowego, dwóch obszarów chronionego krajobrazu i dziesięciu obszarów Natura 2000. Ponadto znajdują się tutaj 23 użytki ekologiczne (CRFOP).

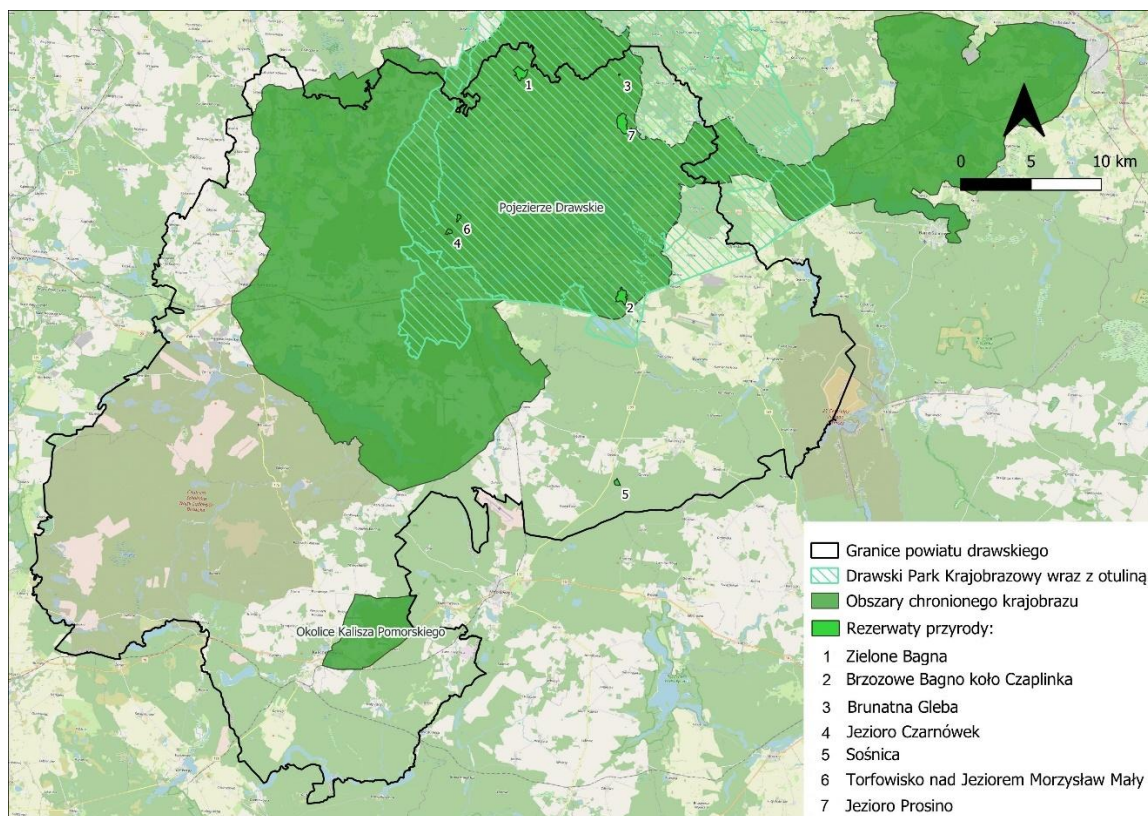
Tabela 55. Formy ochrony przyrody* na terenie powiatu drawskiego w 2024 roku

JEDNOSTKA ADMINISTRACYJNA	OGÓŁEM	REZERWATY PRZYRODY	PARKI KRAJOBRAZOWE	UŻYTKI EKOLOGICZNE	OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU
[ha]					
Powiat drawski	86 740,76	235,79	29 605,08	199,50	56 987,44

*W zestawieniu nie uwzględniono obszarów Natura 2000

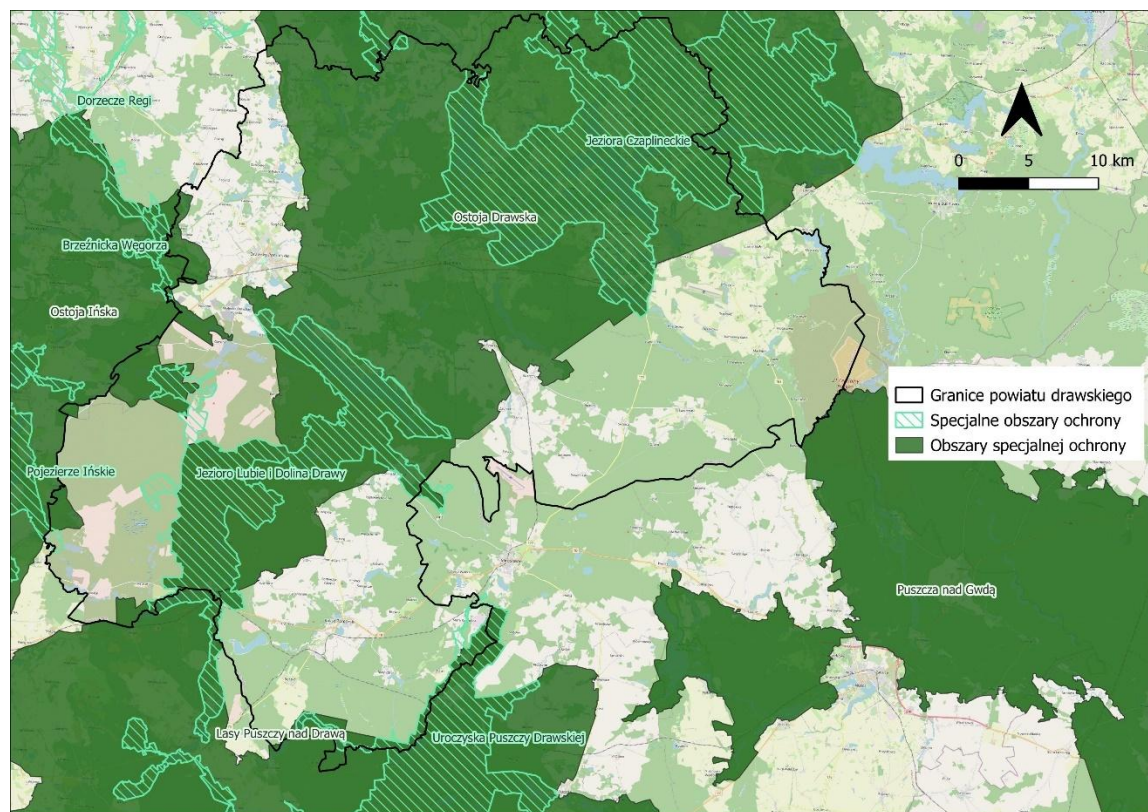
Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS, BDL (dostęp 27.08.2025 r.)

Na poniższych rycinach przedstawiono położenie wspomnianych form ochrony przyrody.

Rycina 13. Formy ochrony przyrody na terenie powiatu drawskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ (dostęp 02.09.2025 r.)

Rycina 14. Obszary Natura 2000 na terenie powiatu drawskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ (dostęp 02.09.2025r.)

Rezerваты przyrody²⁸**REZERWAT PRZYRODY TORFOWISKO NAD JEZIOREM MORZYSŁAW MAŁY**

Rezerwat przyrody Torfowisko nad Jeziorem Morzysław Mały został utworzony w 1965 roku i zajmuje powierzchnię 9,61 ha. Znajduje się na terenie gminy Złocieniec. Rezerwat powstał w celu zachowania kompleksu jeziora mezotroficznego, torfowiska mszarnego, łągu jesionowo - olszowego, olsu torfowcowego i boru bagiennego oraz populacji cennych gatunków roślin w tym: trzcinnika prostego, turzycy strunowej, turzycy bagiennnej, turzycy włosowatej, bagnicy torfowej, bażyny czarnej, bagna zwyczajnego, żurawiny drobnolistkowej, modrzewnicy zwyczajnej, rosiczki okrągłolistnej, wątlaka błotnego, storczyka błotnego i storczyka.

REZERWAT PRZYRODY BRUNATNA GLEBA

Rezerwat przyrody Brunatna Gleba został założony w 1972 roku w celu ochrony ze względów naukowych i dydaktycznych typowo wykształconej leśnej gleby brunatnej. Rezerwat znajduje się na terenie gminy Czaplinek i zajmuje powierzchnię 1,1 ha. Wśród gatunków drzew porastających rezerwat znajdziemy brzozy, świerki i buki. Runo jest bogate, rosną tutaj gatunki takie jak: marzanka wonna, zawilec gajowy, jaskier kosmaty, groszek wiosenny, gwiazdnica wielkokwiatowa, gajowiec żółty, fiołek leśny oraz podkolan biały. Gleba w rezerwacie pokryta jest grubą, silnie rozłożoną warstwą ściółki liściastej, poprzerastanej korzeniami drzew i runa leśnego.

REZERWAT PRZYRODY JEZIORO CZARNÓWEK

Rezerwat przyrody Jezioro Czarnówek zajmuje powierzchnię 11,88 ha i znajduje się w gminie Złocieniec. Został założony w 1974 roku, a celem ochrony jest zachowanie jeziora lobeliowego z roślinami reliktowymi. Jezioro lobeliowe charakteryzuje się jeziorem lobeliowe, bardzo czystą wodą i występowaniem rzadkiej rośliny lobelii jeziornej. Oprócz niej w rezerwacie występuje również poryblin jeziorny, brzeżyca jednokwiatowa, wywłócznik skrętoległy i sit drobny.

REZERWAT PRZYRODY SOŚNICA

Rezerwat przyrody Sośnica został utworzony w 1974 roku i zajmuje powierzchnię 12,42 ha. Położony jest na terenie gminy Wierchowó i został ustanowiony w celu zachowania starodrzewu dębowo-bukowego o charakterze naturalnym z licznymi drzewami pomnikowymi. Chroniony drzewostan posiada cechy lasu pierwotnego i porasta najwyższe w okolicy wzniesienie morenowe zwane Górą Młyną (181 m n.p.m.). Wiek tego drzewostanu o charakterze naturalnym jest określany na około 250-300 lat.

REZERWAT PRZYRODY JEZIORO PROSINO

Rezerwat przyrody Jezioro Prosino został założony w 1988 roku i znajduje się w gminie Czaplinek. Rezerwat zajmuje 86 ha i został powołany w celu ochrony gatunków ptaków wodno - błotnych oraz zajmowanych przez nie siedlisk. Powierzchnia rezerwatu obejmuje jezioro Prosino i wąski pas okalających jezioro gęstych zarośli i szuwarów. Swoje siedliska ma tutaj wiele gatunków rzadkich ptaków. Można tu spotkać 26 gatunków, są to m.in.: perkoz dwuczuby, bąk, łabędź niemy, krakwa, cyranka, płaskonos, błotniak stawowy, wodnik, czajka, zimorodek, pliszka żółta, trzciniak, kwiczoł, czarnogłówka i inne.

REZERWAT PRZYRODY ZIELONE BAGNA

Rezerwat przyrody Zielone Bagna powstał w 1996 roku w celu ochrony ze względów naukowych i dydaktycznych ekosystemów bagiennych z unikatowymi zbiorowiskami roślinnymi. Rezerwat położony jest na terenie gminy Złocieniec i zajmuje powierzchnię 55,38 ha. Na terenie rezerwatu znajduje się rozległe torfowisko zajmujące 44 ha. Dominują tu zarośla brzożowe i wierzbowe z niewielką ilością sosny, osiki i olszy czarnej. Ponadto rośnie tu prawie 200 gatunków roślin naczyniowych. Są to zarówno gatunki pospolite jak i bardzo rzadkie, sporadycznie występujące w Polsce i podlegające ścisłej ochronie (widłak torfowy, widłak jałowcowaty, rosiczki (długolistna, pośrednia i okrągłolistna), kruszyna pospolita, bagno zwyczajne i kalina koralowa). Rezerwat wyróżnia się także bogactwem mchów, których występują tutaj 72 gatunki.

REZERWAT PRZYRODY BRZOZOWE BAGNO KOŁO CZAPLINKA

Rezerwat przyrody Brzożowe Bagno koło Czaplinka został utworzony w 2010 roku i zajmuje 58,13 ha powierzchni. Położony jest na terenie gminy Czaplinek, a celem jego ochrony jest zachowanie unikalnych zespołów roślinnych związanych z torfowiskiem wysokim typu bałtyckiego oraz borami i lasami bagiennymi wraz rzadkimi, zagrożonymi i chronionymi gatunkami roślin. Teren rezerwatu jest podmokły i

²⁸ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, www.crfop.gdos.gov.pl

bagnisty. Przeważa tu roślinność związana z torfowiskiem i podmokłym lasem, a wiele z występujących tu roślin to gatunki rzadkie i chronione. Wśród występujących tu gatunków znajduje się: torfowiec ostrolistny, widłoząb miotlasty, rosiczka okrągłolistna, bagno zwyczajne, modrzewnica zwyczajna, przygiełka biała, borówka bagienna, nowelia krzywolistna, listera jajowata, widłak jałowcowaty, kruszyna pospolita, rokitnik pospolity, bielistka siwa, wełnianka pochwowata, wiciokrzew pomorski i pływacz zwyczajny. Oprócz bogactwa roślin na terenie rezerwatu występują również rzadkie i chronione gatunki zwierząt takie jak żaba jeziorkowa, żaba moczarowa, żaba trawna, rzekotka drzewna, traszka zwyczajna, ropucha szara, słonka, kszysk i brodziec samotny.

Parki krajobrazowe²⁹

DRAWSKI PARK KRAJOBRAZOWY

Drawski Park Krajobrazowy został utworzony w 1979 roku i zajmuje powierzchnię 42 291,79 ha. Teren parku położony jest w granicach pięciu gmin: Żłoceniec, Barwice, Borne Sulinowo, Połczyn-Zdrój i Czaplinek. Celem utworzenia parku jest zachowanie charakterystycznej fizjonomii krajobrazu Pojezierza Drawskiego oraz krajobrazu Wysoczyzny Połczyńskiej. Na terenie parku krajobrazowego utworzono 9 rezerwatów przyrody: Jezioro Czarnówek, Torfowisko nad Jeziorem Morzysław Mały, Brunatna Gleba, Dolina Pięciu Jezior, Jezioro Prosino, Zielone Bagna, Torfowisko Toporzyk, Przełom Rzeki Dębicy i Brzozowe Bagno koło Czaplinka. Ochroną objęto torfowiska, liczne jeziora i potoki, w szczególności jeziora lobeliowe oraz żyzną buczyną pomorską w pasie moren czołowych buczyny pomorskiej. W okolicach Czaplinka i Żłocieńca występuje największe skupisko reliktów glacialnych tj. trzcinnik prosty, bażyna czarna i bagno zwyczajne. Park charakteryzuje się bogatą szatą roślinną, w której spotkać można gatunki borealne, górskie oraz roślinność związana z wpływami oceanicznymi. Na terenie Drawskiego Parku Krajobrazowego stwierdzono obecność około 750 gatunków roślin naczyniowych, z których kilkadziesiąt gatunków objętych jest ochroną prawną. Ze względu na występowanie licznych jezior i charakterystyczne ukształtowanie terenu DPK cechuje się występowaniem wielu gatunków ryb, gadów i płazów. Na terenie parku spotkać można m.in. traszkę grzebieniastą, rzekotkę drzewną i ropuchę szarą. DPK stanowi również ostoję dla wielu gatunków ptaków m.in. bielika, płaskonosy, sowy uszatki i dzięcioła zielonego. Park zamieszkują również wilki i żubry europejskie. Na terenie DPK znajduje się około 300 pomników przyrody, wśród których największym jest występujący na terenie gminy Czaplinek głaz narzutowy. Jego obwód wynosi 19m a wysokość 3,5 m.

Obszary chronionego krajobrazu³⁰

OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU POJEZIERZE DRAWSKIE

Obszar chronionego krajobrazu Pojezierze Drawskie zajmuje powierzchnię 92616,4 ha i został wyznaczony w 1975 roku. Znajduje się tutaj Jezioro Drawsko z licznymi zatokami o mocno wyniesionych przybrzeżnych skarpach, porośniętych starodrzewiami, głównie buczyn Deschampsio Flexuosae-Fagetum, z wieloma niewielkimi wysepkami i dużą wyspą Bielawą. Ponadto teren jest bogaty w nie przeżyźnione jeziora, liczne zbiorniki dystroficzne i oligotroficzne, w tym lobeliowe jezioro Łęka. W szacie roślinnej występują duże kompleksy siedlisk olsowych i łęgowych z towarzyszącą im roślinnością źródliskową, szuwarową i ziołoroślową typu okrajkowego. W strefie pagórów morenowych na północy gminy (Nadl. Połczyn Zdrój) rośnie rozległy kompleks eu- i mezotroficznych lasów liściastych. Na terenie jego terenie żyje około 45 gatunków chronionych oraz blisko 55 gatunków regionalnie zagrożonych wymarciem. Ze względu na występowanie na obszarze licznych zbiorników wodnych wiele cennych gatunków ryb, płazów, gadów i ssaków posiada tutaj swoje siedliska.

OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU OKOLICE KALISZA POMORSKIEGO

Obszar chronionego krajobrazu Okolice Kalisza Pomorskiego obejmuje teren 2246,6 ha i został utworzony w 1975 roku. Obszar zawiera fragment krajobrazu pojeziernego. Spotykać tu można rozległe powierzchnie roślinności łąkowej, pastwiskowej i szuwarowej w dolinie płynącej rynną polodowcową rzeki Młyńskiej, duży kompleks roślinności niskotorfowiskowej (w dolinie lewobrzeżnego dopływu rzeki Młyńskiej) oraz jeziora: Giżyno z otaczającym je starodrzewiem buczynowym, Siekiercze - z wyjątkowo bogatą populacją grążela żółtego, Orle Małe, Bobrowo Małe, Bobrowo Duże oraz stawy rybne w dolinie rzeki Młynówki.

²⁹ Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego, <https://www.zpkwz.pl>

³⁰ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, <https://crfop.gdos.gov.pl>

Obszary Natura 2000 ³¹**SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK BRZEŹNICKA WĘGORZA PLH320002**

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Brzeznicka Węgorza zajmuje powierzchnię 592,16 ha. Obszar obejmuje dolinę Brzeznickiej Węgorzy wraz z jeziorami Brzeźniak, Żabice i Wierzno. Brzeznicka Węgorza swoje źródło ma w jez. Studnica na Pojezierzu Drawskim i stanowi lewy dopływ rzeki Regi. Brzeznicka Węgorza na całej swej długości przedstawia ogrom wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Stanowi niepowtarzalną mozaikę: w górnym odcinku (Kołatka - jez. Brzeźniak) jest potokiem o dużym spadku, wartkim nurcie i kamienistym dnie, poniżej jez. Żabice płynie szeroką i głęboką doliną, wzdłuż której występują bardzo bogate florystycznie łągi jesionowo-olszowe, bagienne olsy, żyzne i kwaśne buczyny oraz grądy. Na zboczach dolin oraz nad jeziorami spotkać można liczne źródła. O wysokiej klasie czystości potoku świadczy występowanie słodkowodnego krasnorosta. Powyżej jez. Brzeźniak i na jego brzegach rozciągają się rozległe i niedostępne trzcinowiska, będące miejscem lęgowym wielu ptaków. Obszar jest ostoją doskonale zachowanych i zróżnicowanych lasów liściastych. Są one szczególnie kontrastowe z monokulturami leśnymi rosnącymi wokół. Gatunkami zwierząt objętymi ochroną na obszarze ochrony jest poczwarówka zwięzła, skójką gruboskorupowa, trzepla zielona, zalotka większa. Na obszarze ochrony objęto następujące siedliska przyrodnicze: starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion, kwaśne buczyny, żyzne buczyny, grąd subatlantycki, łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródłiskowe.

SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK JEZIORA CZAPLINECKIE PLH320039

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Jeziora Czaplinskie o powierzchni 32 249,69 ha jest unikalnym obszarem na Pomorzu Zachodnim charakteryzującym się zróżnicowaną budową geomorfologiczną, urozmaiconymi warunkami hydrograficznymi i krajobrazowymi, co przekłada się na bogactwo flory i fauny tego obszaru. Większą część obszaru zajmują wysoczyzny polodowcowe z ciągami moren czołowych, poprzecinane polami sandrowymi. Charakterystycznym elementem rzeźby terenu mezoregionu są dwa rodzaje rynien glacialnych, przecinające się w obrębie jeziora Drawsko. Ostoja cechuje się znaczną jeziornością (10% jej powierzchni) o czym decyduje obecność 47 jezior. Jeziora mają urozmaiconą linię brzegową, często dużą powierzchnię i znaczne głębokości. Największym jeziorem w ostoi jest jezioro Drawsko, zaliczane do najgłębszych jezior krajowych. Duża jeziorność ostoi powoduje, że obszar jest szczególnie ważny dla jezior: eutroficznych, ramienicowych, lobeliowych i dystroficznych oraz zwierząt związanych z tymi ekosystemami, jak: bóbr, wydra, kumak nizinny, traszka grzebieniasta, skójką gruboskorupowa, piskorz, koza. Obszar istotny jest także dla zachowania siedlisk o charakterze leśnym (m.in. buczyny, grądy, łągi, bory bagienne), zajmujących ponad 50% powierzchni ostoi. Różnorodność biologiczną „Jezior Czaplinskich” wzbogacają również siedliska łąkowe i torfowiskowe.

SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK POJEZIERZE IŃSKIE PLH320067

Specjalny Obszar Ochrony Pojezierze Ińskie zajmuje powierzchnię 10 229,9 ha i obejmuje fragment Pojezierza Ińskiego o zróżnicowanej rzeźbie terenu (morena czołowa, morena denna, sandry) z licznymi jeziorami, oczkami wodnymi i torfowiskami oraz rozdrobnionymi lasami z dużym udziałem siedlisk podmokłych. Wszystkie te walory stwarzają doskonałe warunki bytowania dla ptaków. Cechą charakterystyczną ostoi są duże jeziora mezotroficzne (Ińsko, Wisola, Krzemień, Długie) z rozległymi łąkami ramienicowymi, rzadkimi i zagrożonymi gatunkami glonów oraz zbiorowiskami z klasy Littorelletea (zespół wywołacza skrzętołętego i brzeżnicy jednokwiatowej). Rozległe przestrzenie zajmują lasy z dominacją dobrze zachowanych buczyn żyznych (płaty z perłówką jednokwiatową i żywcem cebulkowym) i kwaśnych, tworzących mozaikę z grądami, łąkami oraz bagiennymi brzezynami, borami i olsami. W buczynach został odnaleziony grzyb *Botryobasidium pruinae*, uznawany już od wieku za wymarły, ponadto w obszarze tym stwierdzono dwa nowe dla Polski gatunki grzybów: czarnobrzuszek i *Tomentella subtestacea*. Wśród lasów rozproszone są dobrze zachowane torfowiska mszarne, a na torfowiskach niskich stwierdzono wiele gatunków storczyków. Obszar ma duże znaczenie dla fauny, w szczególności dla ptaków (148 gatunków lęgowych) oraz płazów (12 gatunków) i gadów (4 gatunki) ze względu na duży udział dobrze zachowanych siedlisk podmokłych. Duża liczba drobnych zbiorników i mokradeł sprzyja licznemu występowaniu bezkręgowców wodnych, w tym zalotki większej. Kompleks torfowisk i drobnych zbiorników położonych między jeziorem Pośrzedko i Sarnowo zasiedlają liczne i cenne populacje bezkręgowców związanych z siedliskami wodnymi i podmokłymi (zalotka większa, czerwonończyk nieparek, czerwonończyk fioletek). Niska gęstość zaludnienia, niski stopień urbanizacji oraz odśrodkowy układ hydrograficzny ostoi sprzyja zachowaniu i ochronie wartości przyrodniczych.

³¹ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, www.crfop.gdos.gov.pl

SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK JEZIORO LUBIE I DOLINA DRAWY PLH320023

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Jezioro Lubie i Dolina Drawy zajmuje powierzchnię 15 046,7 ha. Obszar obejmuje jedno z największych jezior Pojezierza Drawskiego – Lubie, przez które przepływa Drawa, oraz odcinek doliny Drawy i Starej Drawy poniżej jeziora, wraz z przyległymi łąkami i lasami, aż po jezioro Grażyna koło Drawna. W granicach obszaru znajdują się także: fragment doliny Studzienicy, z bardzo dobrze rozwiniętymi zjawiskami źródłiskowymi oraz najlepiej w regionie wykształconymi płatami grądów, fragmenty Puszczy Drawskiej z rozproszonymi torfowiskami mszarnymi i jeziorkami dystroficznymi, a także płaty rozległych wrzosowisk na poligonie drawskim. Jezioro Lubie to jezioro sielawowe, ramienicowe (3140), z reliktową fauną wodnych bezkręgowców. Odznacza się unikatową różnorodnością biologiczną związaną z tym siedliskiem: jest miejscem życia dwóch, bardzo rzadkich gatunków skorupiaków, uważanych za relikty polodowcowe: *Mysis relicta* i *Pallasea quadrispinosa*. Obszar skupia duże liczby cennych siedlisk przyrodniczych, ważny szczególnie dla jezior ramienicowych, eutroficznych i dystroficznych, torfowisk, przejściowych i nakredowych, suchych wrzosowisk. Jest ważny także dla ochrony wydry, bobra, kumaka nizinnego, traszki grzebieniastej i ryb z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, a także dla ochrony regionalnych zasobów lipiennika Loesela i sierpowca błyszczącego. W ostatnich latach utrwaliła się tu obecność żubra i wilka. Obszar posiada doskonale wykształcone kompleksy torfowiskowych siedlisk przyrodniczych, co czyni go ważnym w skali regionalnej. Obszar stanowi część ważnego korytarza ekologicznego doliny Drawy.

SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK DORZECZE REGI PLH320049

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dorzecze Regi zajmuje powierzchnię 14827,82 ha i swymi granicami obejmuje on dolinę rzeki Regi oraz szereg jej dopływów. Obszar odznacza się dużą różnorodnością krajobrazową i przyrodniczą, co ma istotne znaczenie dla ochrony bioróżnorodności w skali regionu. Dolina rzeczna jest w ogromnej większości mozaiką terenów leśnych i rolniczych, przerywaną kilkoma zespołami zwartej zabudowy miejskiej: Świdwina, Łobza, Reska, Gryfic. W przeważającej długości koryto rzeczne ma naturalny charakter, podobnie jak cały krajobraz znacznej części doliny. W obrębie obszaru w górnej części doliny Regi znajdują się dobrze zachowane kompleksy źródłiskowe, wilgotne i świeże łąki oraz jeziora rozproszone wśród lasów. Na zboczach doliny w wielu miejscach wykształca się kwaśna buczyna i grądy subatlantyckie. W środkowym odcinku dolina przecina tereny morenowe o zróżnicowanej rzeźbie terenu. Na dnie doliny wykształcają się tu miejscami rozległe lasy łęgowe i torfowiska. Na zboczach dolin liczne są kompleksy źródłiskowe. W dolnym biegu Regi dolina przecina tereny głównie rolnicze obejmując duże powierzchnie łąk i zbiorowisk zaroślowych. W obszarze występuje w sumie 17 siedlisk przyrodniczych, zarówno zbiorowisk roślinnych związanych z wodami (starorzecza, jeziora eutroficzne, jeziora dystroficzne, nizinne rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników), obszarów mokradłowych (torfowiska wysokie, przejściowe i alkaliczne), źródlisk wapiennych, oraz zróżnicowanych zbiorowisk leśnych (buczyny, grądy, dąbrowy, bory i lasy bagienne, łęgi). Bogactwo i różnorodność siedlisk sprawia, że obszar stanowi miejsce występowania licznych gatunków zwierząt z nimi powiązanych. Szczególne znaczenie obszar ten pełni dla ichtiofauny.

SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK UROCZYSKA PUSZCZY DRAWSKIEJ PLH320046

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Uroczyska Puszczy Drawskiej zajmuje powierzchnię 74768,36 ha i obejmuje większą część dużego kompleksu leśnego na równinie sandrowej, położonej w środkowym i dolnym biegu rzeki Drawy. W lasach dominują drzewostany sosnowe, jednak duży jest udział buczyn i dąbrów; niektóre ich płaty mają charakter zbliżony do naturalnego. W miejscach, gdzie teren jest pofałdowany, wzgórza osiągają wysokość do 121 m. Najcenniejszym przyrodniczo obszarem jest centralna część ostoi, położona w widłach rzek: Drawy i Płocicznej. Są tu liczne jeziora (największym z nich jest J. Ostrowieckie - 370 ha). W rzeźbie terenu odznaczają się meandry obu rzek, obramowane wysokimi skarpami. Charakterystyczną cechą tych rzek jest szybki prąd wywołany silnym spadkiem terenu. Ich koryta i doliny zachowały charakter zbliżony do naturalnego. Jeziora są zróżnicowane pod względem trofizmu wód, od dystroficznych przez mezotroficzne do eutroficznych. Na terenie ostoi rozproszone są liczne, małopowierzchniowe ale bardzo cenne torfowiska przejściowe i kilka dobrze zachowanych torfowisk alkalicznych. W odniesieniu do żyznych i kwaśnych buczyn jest to jeden z ważniejszych obszarów w Polsce. Obszar jest bardzo ważny dla zachowania zasobów torfowisk przejściowych (7140) i alkalicznych (7230) a także jezior różnych typów (3140, 3150, 3160). Jest to także obszar liczego występowania i bardzo dobrego zachowania rzek włosienicznikowych (3260). Ostoja ważna dla nocka dużego *Myotis myotis*, obejmuje przynajmniej 2 duże kolonie łęgowe, prawdopodobnie stanowiące miejsca lęgów nietoperzy zimujących w pobliskim obszarze Natura 2000 Strzalin k. Tucznia PLH320021.

OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW OSTOJA DRAWSKA PLB320019

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Drawska zajmuje powierzchnię 153906.15 ha i jest jedną z największych w kraju ostoi ptaków, obejmującą swym zasięgiem najcenniejsze pod względem przyrodniczym i krajobrazowym fragmenty Pojezierza Drawskiego. Obszar ten, ukształtowany geologicznie przez lądolód skandynawski, charakteryzuje znaczne zróżnicowanie krajobrazowe. Występują tu liczne formy polodowcowe, jak wały moreny czołowej, ozy, jary oraz liczne doliny rzek i jeziora, głównie o charakterze jezior rynnowych i wytopiskowych. Można tu także spotkać także liczne wąwozy, parowy, bezodpływowe zbiorniki wodne, bagna i torfowiska. Na terenie chronionym występuje ponad 50 jezior różnej wielkości (ok. 6 % pow. terenu), które charakteryzują się urozmaiconą linią brzegową, często wysokimi brzegami porośniętymi lasami bukowymi i łęgami. Jeziora o niskich brzegach mają dobrze rozwinięte zbiorowiska roślinności wodnej. Dominują tu bory sosnowe z niewielkim udziałem świerka. Mniejsze powierzchnie zajmują lasy bukowe, dębowe i olsy. Znaczna część terenu jest użytkowana rolniczo (ok. 43 %). Łącznie stwierdzono tu występowanie co najmniej 185 gatunków ptaków, a terenie Ostoi Drawskiej notuje się również rozród 14 gatunków ptaków z Polskiej Czerwonej Księgi, 9 z nich (bączek, rybołów, kania ruda, kania czarna, puchacz, bąk, włochatka, bielik, orlik krzykliwy), to przedmioty ochrony w ostoi. Na obszarze „Ostoi Drawskiej” stwierdzono ponadto występowanie co najmniej 17 gatunków zwierząt, m.in. bobra, wydry, mopka i nocka dużego.

OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW LASY PUSZCZY NAD DRAWĄ PLB320016

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Lasy Puszczy nad Drawą zajmuje powierzchnię 190279.05 ha i należy do największych obszarów Natura 2000 w kraju. Obejmuje większą część dużego kompleksu leśnego porastającego równinę sandrową nad środkową i dolną Drawą, a także przyległe obszary pofałdowanych równin morenowych. Rzeźba terenu charakteryzuje się znaczną dynamiką, z uwagi na duży udział zagłębień wytopiskowych, rynien i dolin oraz obecność stromych stoków. Główną osią hydrograficzną obszaru jest Dolina Drawy. Najcenniejsza pod względem przyrodniczym jest jego centralna część, położona w widłach Drawy i jej dopływu Płocicznej. Obie rzeki mają bystry prąd i kręte koryta, płyną głęboko wciętymi dolinami o stromych skarpach. W obrębie obszaru znajdują się liczne jeziora, zróżnicowane pod względem trofizmu wód. W lasach Puszczy nad Drawą dominują bory sosnowe, znaczne powierzchnie zajmują także buczyny o charakterze naturalnym, z partiami starodrzewu. W dolinach rzecznych występują niewielkie fragmenty łęgów, a na obrzeżach mis jeziornych – olsy. W północno-zachodniej części obszaru, w okolicach Dobiegniewa, Recza i Drawna, znajdują się większe tereny bezleśne, zajęte głównie przez pola uprawne oraz łąki i pastwiska, a także niewielkie kompleksy stawów rybnych. W obrębie obszaru znajduje się w całości Drawieński Park Narodowy wraz z otuliną, fragmenty kilku obszarów chronionego krajobrazu, siedliskowe obszary Natura 2000 oraz liczne rezerваты przyrody. W ostoi stwierdzono ponad 180 gatunków ptaków, w tym 154 gatunki lęgowe lub prawdopodobnie lęgowe. Lasy Puszczy nad Drawą są kluczowym obszarem w Polsce dla krajowej populacji rybołowa. Stanowią jedną z większych ostoi lęgowej populacji żurawia, ważną także w okresie migracji (notuje się tu duże koncentracje w okresie wędrówek), jak również są ważnym obszarem dla populacji puchacza, bielika, trzmielojada, kani czarnej i rudej, siniaka, zimorodka i muchołówki małej.

OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW PUSZCZA NAD GWDĄ PLB300012

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Puszcza nad Gwdą zajmuje powierzchnię 77678.9 ha i w przeważającej części jest to rozległy obszar sandrowy powstały w wyniku odwadniania lądolodu w okresie stadiału pomorskiego. Jedynie w części południowej sandr przechodzi w ciągi czołowo morenowych wzgórz i pagórków oraz powierzchnie moreny dennej o niewielkich deniwelacjach. Najbardziej zauważalnymi elementami topografii są tu liczne rynny erozyjne i sieć dolin rzecznych głęboko wciętych w powierzchnie sandrowe i morenowe. Część pierwotnych zbiorników, zarówno rynnowych, jak i wytopiskowych, przekształciła się w różnego rodzaju torfowiska. Obszar Puszczy nad Gwdą to rozległy kompleks leśny (bory sosnowe (suche, świeże i mieszane), a na dnie i zboczach dolin - lasy liściaste i mieszane). Rzeźba terenu jest poglądalna, silnie urozmaicona. Wokół jezior (głównie eutroficznych, ale również dystroficznych z cennymi gatunkami i zbiorowiskami roślinnymi) o powierzchni od kilku do kilkudziesięciu ha, utrzymują się rozległe torfowiska niskie, przejściowe i wysokie oraz tereny podmokłe. Często jest występowanie dobrze wykształconych rozległych kompleksów źródłiskowych ze specyficzną szatą roślinną. Występuje tu co najmniej 31 gatunków ptaków, z czego co najmniej 25 gatunków zaliczanych jest do lęgowych lub prawdopodobnie lęgowych. Występuje tu również 10 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt (PCK). Bardzo ważna ostoja lęgowa lelka, lerki i włochatki. Na terenie obszaru okresowo bytuje jedno z 5 wolnożyjących w Polsce stad żubrów, mających główną ostoję w sąsiadującym specjalnym obszarze ochrony siedlisk Mirosławiec PLH 320045.

OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW OSTOJA IŃSKA PLB320008

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Ostoja Ińska zajmuje powierzchnię 87710,94 ha i jest typowy dla krajobrazu postglacjalnego Pojezierza Ińskiego. Rzeźba terenu została ukształtowana podczas stadiału pomorskiego ostatniego zlodowacenia i charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem form i wysokości względnych - można tu wyróżnić trzy zasadnicze jednostki geomorfologiczne i związane z nimi typy krajobrazu: wyniesienia moreny czołowej, sandry i wysoczyznę moreny dennej. echy charakterystyczne ostoi to pofalowany teren, silnie rozczłonkowane lasy, liczne bagna i małe zbiorniki wodne. . Lasy zajmują blisko 60 % powierzchni. Są to przeważnie świeże lasy liściaste z bukiem i dębem oraz bory mieszane. Znaczący udział mają również lasy siedlisk wilgotnych i bagiennych z olchą i jesionem oraz sosną i brzozą. Stosunkowo niewielką część ostoi pokrywają zbiorowiska łąkowe oraz siedliska wilgotne: trzcinowiska, turzycowiska, roślinność szuwarowa, roślinność torfowisk niskich i przejściowych. Pozostała część to użytki rolne. Obszar stanowi bardzo ważną ostoją bielika i kilku innych gatunków drapieżnych, kilku gatunków kaczek i żurawia (>1% populacji krajowej). Dobrze zachowane są tu zbiorowiska roślinne, zwłaszcza leśne, oprócz nich, duże znaczenie przyrodnicze ma roślinność wodna i terenów podmokłych. Występują tu też cenne zespoły roślinności łąkowej. Na terenie ostoi znajdują się stanowiska licznych storczykowatych.

Pomniki przyrody

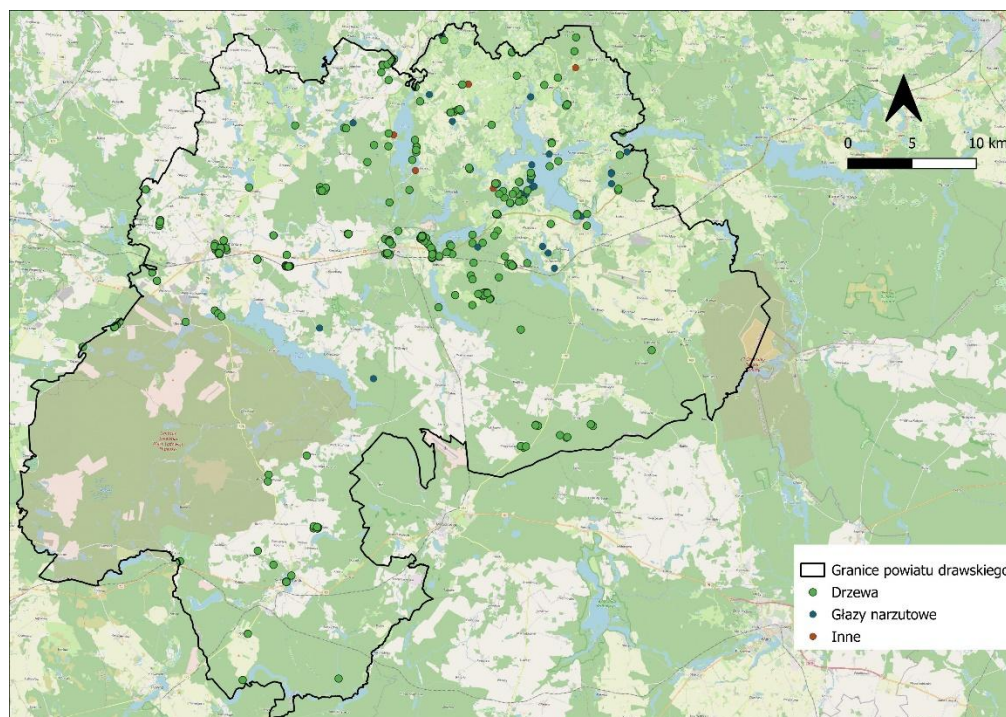
W granicach powiatu drawskiego znajduje się łącznie 237 pomników przyrody, z czego 205 stanowią pojedyncze drzewa, 24 głązy narzutowe, a 8 zakwalifikowano do kategorii inne. Obiekty z tej grupy stanowią głównie grupy bluszczu pospolitego. Wśród drzew dominuje buk pospolity, klon zwyczajny i lipa drobnolistna. Najwięcej pomników przyrody występuje w gminie Złocieniec, a najmniej w gminie Wierzchowo.

W poniższej tabeli i na rycinie przedstawiono ilość pomników przyrody w poszczególnych gminach powiatu.

Tabela 56. Pomniki przyrody na terenie powiatu drawskiego

NAZWA GMINY	ILOŚĆ POMNIKÓW PRZYRODY [szt.]			
	POJEDYNCZE DRZEWIA	GŁAZY NARZUTOWE	INNE	OGÓŁEM
Czaplinek	52	17	3	72
Drawsko Pomorskie	34	-	-	34
Kalisz Pomorski	24	-	-	24
Wierzchowo	14	-	-	14
Złocieniec	81	7	5	93
POWIAT	205	24	8	237

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP (dostęp 27.08.2025 r.)

Rycina 15. Pomniki przyrody na terenie powiatu drawskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ (dostęp 02.09.2025 r.)

Użytki ekologiczne**Tabela 57.** Użytki ekologiczne na terenie powiatu drawskiego

LP.	NAZWA	POWIERZCHNIA [ha]	RODZAJ UŻYTKU NAZWA	CEL OCHRONY	WARTOŚĆ PRZYRODNICZA
1.	-	5,96	bagno	zachowanie obszarów naturalnych wraz z różnorodnością występujących form biologicznych; stworzenie warunków ostożowych dla gatunków roślin i zwierząt	Bagno wraz z różnorodnością występujących form biologicznych
2.	Torfowisko nad Marglowym	3,78	torfowisko	ochrona unikatowego obszaru torfowo-bagiennego z szeregiem przedstawicieli flory polskiej objętych ochroną prawną takich jak: roszciska okrągłolistna, bobrek trójlistkowy itp	Obszar torfowo-bagienny z szeregiem przedstawicieli flory polskiej objętych ochroną prawną takich jak: roszciska okrągłolistna, bobrek trójlistkowy, starczyk krwisty , kruszyna pospolita i gatunki zagrożone wyginięciem narecznica grzebi
3.	Torfowisko Pruszcz	2,59	torfowisko	ochrona wąskiego pasma torfowisk wysokich z niewielkim lustrem wody; zbiorowisko roślinności wodno-błotnej	Wąskie pasmo torfowiska wysokiego z niewielkim lustrem wody. spośród zasobnego zbiorowiska roślinności wodno-błotnej na szczególną uwagę zasługują m. in. roszciska okrągłolistna, grzybienie białe, bobrek trójlistkowy i gatunek zagrożony wymarciem - turzy
4.	Giżyno I	6,24	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	ochrona znajdujących się tam gatunków flory zagrożonych wymarciem	Znajdują się tam gatunki flory zagrożone wymarciem: modrzewnica zwyczajna, przygielka biała oraz gatunku chronionego roszciska okrągłolistnej
5.	Giżyno II	6,18	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	ochrona znajdujących się tam gatunków flory zagrożonych wymarciem	Występują gatunki flory zagrożone wymarciem: modrzewnica zwyczajna, przygielka biała, turzyca bagienna, żurawina drobnolistkowa oraz gatunków chronionych: roszciska okrągłolistna, bagno zwyczajne , bobrek trójlistkowy
6.	Dolina Zgnilica	21,94	bagno	ochrona kompleksu rozległych bagien oraz zespołów roślinności wodnej i bagiennej oraz ochrona gatunków chronionych	Kompleks rozległych bagien oraz zespołów roślinności wodnej i bagiennej oraz ochrona gatunków chronionych, takich jak: kruszyk błotny, goździk kartuzek, kruszyna pospolita, kocanki piaskowe, gatunki zagrożone wymarciem: modrzewnica zwyczajna

LP.	NAZWA	POWIERZCHNIA [ha]	RODZAJ UŻYTKU NAZWA	CEL OCHRONY	WARTOŚĆ PRZYRODNICZA
7.	Jezioro Nenufar	1,23	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	ochrona szeregu przedstawicieli flory polskiej objętych ochroną prawną	Szereg przedstawicieli flory polskiej objętych ochroną prawną takich jak: rosiczka okrągłolistna, grązel żółty, grzybienie białe - nenufary , bobrek trójlistkowy
8.	Jezioro Lasek	1,08	bagno	ochrona znajdującego się tam kompleksu bagiennego oraz występowanie gatunków rzadkich	Kompleks bagienny oraz gatunki rzadkich: roślin wełnianka pochwowata (<i>Eriophorum vaginatum</i>) i żurawina błotna (<i>Oxycoccus palustris</i>)
9.	Jezioro Mała Korytnica	5,10	bagno	ochrona rozległych bagien oraz zespołów roślinności wodnej i bagiennej oraz gatunków roślin chronionych	Miejsce wyst.roślin chronionych: rosiczka okrągłolistna, grzybienie białe, kruszyna pospolita, bobrek trójlistkowy, kalina koralowa
10.	Skrzaty	3,71	bagno	ochrona unikatowego obszaru torfowo-bagiennego z szeregiem przedstawicieli flory polskiej objętych ochroną prawną takich jak: rosiczka okrągłolistna, bobrek trójlistkowy itp.	Obszar torfowo-bagienny z szeregiem przedstawicieli flory polskiej objętych ochroną prawną takich jak rosiczka okrągłolistna, bobrek trójlistkowy , roślinności wodnej takiej jak grzybienie północne oraz gatunki roślin naczyniowych zagrożonych wyginięciem
11.	Leśne Bagno	5,36	bagno	ochrona unikatowego obszaru bagiennego z gatunkiem chronionym, tj. bagno zwyczajne oraz występowania płazów: żaba jeziorkowa, moczarowa, trawna	Unikatowy obszar bagienny z gatunkami chronionymi, tj. bagno zwyczajne (<i>Ledum palustre</i>) oraz występowania płazów: żaba jeziorkowa, mo-czarowa, trawna
12.	Świńskie Doły	0,00	torfowisko	ochrona znajdującego się tam kompleksu rozległych torfowisk oraz zespołów roślinności wodnej i bagiennej, jak również bytujących na tym obszarze różnych przedstawicieli fauny polskiej	Miejsce wyst. zespołów roślinności wodnej i bagiennej, jak również bytujących na tym obszarze różnych przedstawicieli fauny polskiej
13.	Torfowisko Dębskie	5,3	torfowisko	ochrona unikatowego obszaru torfowo-bagiennego z szeregiem przedstawicieli flory polskiej objętych ochrona prawną takich jak rosiczka okrągłolistna, kruszyna pospolita, występująca rzadko wełnianka pochwowata, krwawnica pospolita	Obszar torfowo-bagienny z szeregiem przedstawicieli flory polskiej objętych ochroną prawną takich jak rosiczka okrągłolistna, bobrek trójlistkowy, roślinności wodnej takiej jak grzybienie północne oraz gatunki roślin naczyniowych zagrożonych wyginięciem
14.	Krzywe Bagno	3,16	torfowisko	ochrona cennych przyrodniczo gatunków flory	cenny przyrodniczo kompleks torfowisk

LP.	NAZWA	POWIERZCHNIA [ha]	RODZAJ UŻYTKU NAZWA	CEL OCHRONY	WARTOŚĆ PRZYRODNICZA
15.	Bagna Mścice	3,46	bagno	ostoją różnorodności biologicznej	bagno z unikatową roślinnością
16.	-	53,84	torfowisko	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk	Torfowisko w 50% zarośnięte wierzbą, brzozą i sosną, bagno porośnięte krzewami wierzby i kruszyny oraz trzciną pospolitą; Teren zabagniony porośnięty krzewami i drzewami olszy; Bagno w 80% porośnięte brzozą, osiką i wierzba białą. Miejsc kilku gatunków płazów
17.	Stawieńskie Bagna	62,9161	siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	Ochrona ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk	Miejsca rozrodu i przebywania wielu gatunków zwierząt, w tym płazów i gadów, a także będących stanowiskami lęgowymi między innymi żurawia pospolitego i błotniaka stawowego oraz żerowiskami kani rudej i bielika zwyczajnego
18.	-	1,68	bagno	zachowanie obszarów naturalnych wraz z różnorodnością występujących tam form biologicznych, a także stworzenie warunków ostojowych dla jak największej liczby gatunków roślin i zwierząt	Miejsce rozrodu ropuchy szarej, żaby moczarowej i trawnej
19.	-	0,98	bagno	zachowanie obszarów naturalnych wraz z różnorodnością występujących tam form biologicznych, a także stworzenie warunków ostojowych dla jak największej liczby gatunków roślin i zwierząt	Miejsce rozrodu ropuchy szarej, żaby moczarowej i trawnej
20.	-	1,10	bagno	zachowanie obszarów naturalnych wraz z różnorodnością występujących tam form biologicznych, a także stworzenie warunków 21.ostojowych dla jak największej liczby gatunków roślin i zwierząt	Miejsce rozrodu ropuchy szarej, żaby moczarowej i trawnej
21.	-	0,40	bagno	zachowanie obszarów naturalnych wraz z różnorodnością występujących tam form biologicznych, a także stworzenie warunków ostojowych dla jak największej liczby gatunków roślin i zwierząt	Miejsce rozrodu traszki zwyczajnej, ropuchy szarej, żaby wodnej, moczarowej i trawnej
22.	-	0,76	bagno	zachowanie obszarów naturalnych wraz z różnorodnością występujących tam form biologicznych, a także stworzenie warunków ostojowych dla jak największej liczby gatunków roślin i zwierząt	b.d.

LP.	NAZWA	POWIERZCHNIA [ha]	RODZAJ UŻYTKU NAZWA	CEL OCHRONY	WARTOŚĆ PRZYRODNICZA
23.	-	1,90	bagno	zachowanie obszarów naturalnych wraz z różnorodnością występujących tam form biologicznych, a także stworzenie warunków ostojowych dla jak największej liczby gatunków roślin i zwierząt	b,d,

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CFROP

4.10.3. Tereny zielone

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego tereny zielone w 2023 roku zajmowały 339,73 ha. W 2024 roku powierzchnia ta, bez uwzględnienia terenów zieleni osiedlowej, wynosiła 313,22 ha. Największą część terenów zielonych stanowiły lasy gminne zajmujące 185,09 ha, najmniejszą powierzchnię zajmowała zieleń uliczna – 22,31 ha.

Dokładne powierzchnie terenów zielonych przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 58. Tereny zielone na terenie powiatu drawskiego w 2024 roku

NAZWA GMINY	PARKI SPACEROWO-WYPOCZYNKOWE		ZIELEŃCE		ZIELEŃ ULICZNA	*TERENY ZIELENI OSIEDLOWEJ	CMENTARZE		LASY GMINNE
	[szt.]	[ha]	[szt.]	[ha]	[ha]	[ha]	[szt.]	[ha]	[ha]
Czaplinek	2	6,4	0	0	0,7	2,77	8	53,63	35,48
Drawsko Pomorskie	1	12,3	50	4,1	1,4	4,59	13	15,4	78,14
Kalisz Pomorski	0	0	24	3,6	3,5	4,12	4	4,16	3,22
Wierzchowo	0	0	16	3,7	0	0,84	16	10,3	16,29
Złocieniec	3	8,1	14	12,64	16,71	15,55	16	14,87	51,96
POWIAT	6	26,8	104	24,04	22,31	27,87	57	53,63	185,09

*Dane z 2023 roku z powodu braku danych za rok 2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (dostęp 26.08.2025 r.)

4.10.4. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu drawskiego

Zadania zrealizowane w ramach obszaru „Zasoby przyrodnicze” przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 59. Zadania realizowane w ramach Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego za lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 w obszarze „Zasoby przyrodnicze”

ZADANIE	SKUTEK REALIZACJI ZADANIA
Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasów dla lasów prywatnych	P, D, L, O
Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody	P, D, L, O
Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną	B, D, R, O
Monitoring form ochrony przyrody (pomniki przyrody, strefy ochronne gatunków) prowadzony przez pracowników terenowej Służby Leśnej.	P, D, R, O
Prace pielęgnacyjno-urządzeniowe drzewostanu parkowego objętego i nie objętego ochroną	B, D, L, O
Ustanowienie nowych form ochrony przyrody na terenie powiatu drawskiego	B, D, R, O
Działania informacyjne, działania mające na celu ograniczenie populacji, eliminacji poprzez usuwanie inwazyjnego gatunku obcego	P, D, L, O

Wykonywanie zadań z zakresu gospodarki leśnej	B, D, R, O
Pielęgnacja istniejących i tworzenie nowych terenów zieleni	B, D, L, O
Ustanowienie strefy ochrony ostoi, miejsca rozrodu i regularnego przebywania zwierząt	B, D, R, O
Bieżąca konserwacja oznakowania parków krajobrazowych w ramach prowadzenia działalności	-
Prace związane z opracowaniem, uzgodnieniem i opublikowaniem Planu ochrony dla Drawskiego Parku Krajobrazowego	P, D, R, O
Poprawa stanu siedlisk i gatunków - wdrażanie działań ochronnych: Zakończenie projektu „Wzmacnianie ochrony bociana białego i nietoperzy oraz realizacja zadań czynnej ochrony e rezerwatach przyrody na obszarach parków krajobrazowych województwa zachodniopomorskiego” Inwentaryzacja budek dla nietoperzy zamontowanych w parkach krajobrazowych województwa zachodniopomorskiego. Uzupełnienie brakujących i uszkodzonych elementów	B, D, R, O

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

Objaśnienia:

B – bezpośredni, P – pośredni, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.

Podjęte działania wpłynęły na zachowanie i wzmacnianie bioróżnorodności, poprawę stanu siedlisk przyrodniczych oraz trwałą ochronę zasobów przyrodniczych powiatu. Realizacja powyższych zadań przyczyniła się do poprawy wartości większości wskaźników. Negatywną zmianę zaobserwowano jedynie w przypadku powierzchni parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej.

Tabela 60. Wskaźniki monitoringu dla obszary „Zasoby przyrodnicze”

WSKAŹNIK	JEDNOSTKA	2021	2022	2023	2024	ZMIANA
Powierzchnia obszarów prawnie chronionych	ha	82 872,39	82 868,39	86 740,76	86 740,76	Wzrost
Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem	%	47,0	47,0	49,2	49,3	Wzrost
Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej ogółem	ha	79,47	78,71	78,71	b.d.	Spadek
Lesistość	%	47,5	47,6	47,7	47,8	Wzrost
Powierzchnia lasów ogółem	ha	83 747,78	83 898,33	84 166,17	84 163,91	Wzrost

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (BDL)

Objaśnienia:

Zielony - poprawa lub brak zmian

Czerwony - pogorszenie wartości wskaźnika lub przekroczenie wartości dopuszczalnych.

4.10.5. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Postępujące zmiany klimatu mają istotny wpływ na zasoby przyrodnicze, oddziałując zarówno na florę, jak i faunę. Dodatkowo skutki te odczuwalne są we wszystkich rodzajach siedlisk. Odnośnie roślin zmiany klimatyczne powodują zmiany w terminach kwitnienia i owocowania oraz większą podatność na susze i choroby. U zwierząt skutki te obejmują migracje w poszukiwaniu korzystniejszych warunków, zaburzenia cykli rozrodczych, spadek liczebności niektórych gatunków oraz wzrost zagrożenia wyginięciem tych, które nie potrafią szybko dostosować się do nowych warunków. Długofalowo zmiany te prowadzą do zaburzeń w

funkcjonowaniu ekosystemów i mogą powodować utratę bioróżnorodności. Działaniami, które mogą zminimalizować skutki zmian klimatu są m.in. prowadzenie odpowiedniej gospodarki leśnej, ochrona i monitoring siedlisk przyrodniczych.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska dotyczących zasobów przyrodniczych należą przede wszystkim zdarzenia losowe, takie jak pożary, oraz ekstremalne zjawiska pogodowe, m.in. burze, huragany czy długotrwałe susze. Ich wystąpienie może prowadzić do poważnych zniszczeń zasobów przyrodniczych, w tym degradacji lokalnych ekosystemów, utraty siedlisk, spadku bioróżnorodności oraz zakłócenia naturalnych procesów ekologicznych. W celu minimalizacji ryzyka wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń zaleca się m.in. prowadzenie działań zapobiegających wystąpieniu pożarów.

Działania edukacyjne

Edukacja ekologiczna w obszarze zasobów przyrodniczych powinna skupiać się na uświadomieniu mieszkańcom ich roli w kształtowaniu i ochronie środowiska naturalnego oraz racjonalnym korzystaniu z zasobów przyrody, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia form ochrony przyrody. Działania w tym zakresie powinny być prowadzone na różnych etapach edukacji, a także w formie szkoleń i warsztatów dla dorosłych, tak aby każdy miał możliwość zdobycia wiedzy i potrzebnych umiejętności do podejmowania świadomych decyzji proekologicznych.

Monitoring środowiska³²

Za monitoring przyrodniczy różnorodności biologicznej i krajobrazowej w ramach państwowego monitoringu środowiska odpowiada Główny Inspektor Ochrony Środowiska.

Ponadto na terenie kraju prowadzony jest Zintegrowany Monitoring Środowiska Przyrodniczego, który funkcjonuje w ramach podsystemu monitoringu przyrody Państwowego Monitoringu Środowiska koordynowanego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Celem ZMŚP jest dostarczenie danych do określania aktualnego stanu środowiska oraz w oparciu o wieloletnie cykle obserwacyjne, przedstawienie krótko i długookresowych przemian środowiska w warunkach zmian klimatu i narastającej antropopresji. Uzyskane wyniki z prowadzonych obserwacji stanowią podstawę do sporządzenia prognoz krótko i długoterminowych rozwoju środowiska przyrodniczego oraz przedstawienia kierunków zagrożeń i sposobów ich przeciwdziałania. Zintegrowany Monitoring Środowiska Przyrodniczego w odróżnieniu od monitoringów branżowych dostarcza kompleksowych informacji, nie tylko w ramach wybranych programów pomiarowych, lecz przede wszystkim o związkach przyczynowo-skutkowych i rezultatach ich oddziaływania na środowisko geograficzne.

4.10.6. Analiza SWOT

Tabela 61. Analiza SWOT dla obszaru „Zasoby przyrodnicze”

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Lokalizacja na terenie powiatu licznych form ochrony przyrody (obszary Natura 2000, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, pomniki przyrody). – Występowanie na terenie powiatu wielu cennych i chronionych gatunków fauny i flory oraz siedlisk przyrodniczych. – Wysoki udział lasów w powierzchni powiatu – Wzrost powierzchni lasów na terenie powiatu w ciągu ostatnich lat	– Presja urbanistyczna na tereny chronione w związku z postępującą urbanizacją – Spadek powierzchni terenów zieleni na terenie powiatu
SZANSE	ZAGROŻENIA
– Racjonalna gospodarka leśna.	– Niska świadomość społeczeństwa w zakresie ochrony zasobów przyrody i ochrony środowiska.

³² Zintegrowany Monitoring Środowiska Przyrodniczego, <https://centrumzmsp.web.amu.edu.pl>

– Działania w kierunku zachowania potencjału przyrodniczego obszarów chronionych. – Promowanie zachowań proekologicznych. – Utrzymanie i pielęgnacja zieleni. – Kompensacje przyrodnicze, nasadzenia drzew. – Działalność ochronna Nadleśnictw oraz RDOŚ. – Ustanawianie nowych form ochrony przyrody.	– Zanieczyszczenia środowiska (powietrza, gleb, wód). – Zmiany klimatyczne powodujące nieodwracalne przekształcenia w ekosystemach. – Presja rekreacyjna i turystyczna na obszary cenne przyrodniczo. – Występowanie gatunków inwazyjnych.
---	---

Źródło: opracowanie własne

4.11. Zagrożenia poważnymi awariami

Wedle art. 3 pkt 23 p.o.ś., przez poważną awarię rozumie się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar, eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

W przypadku wystąpienia awarii, powiat oraz inne organy administracji mają obowiązek zabezpieczenia środowiska przed awariami. Główne obowiązki administracyjne ciążyą na władzach wojewódzkich i straży pożarnej.

Zgodnie z danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska wg stanu na 31 grudnia 2024 r. na terenie powiatu drawskiego nie znajdował się żaden zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR).

W latach 2022-2023 na terenie powiatu nie doszło do zdarzeń noszących zmanioną poważnych awarii.

4.11.1. Ocena realizacji podjętych zadań dla powiatu drawskiego

Zadania zrealizowane w ramach obszaru „Zagrożenia poważnymi awariami” przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 62. Zadania realizowane w ramach Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego za lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 w obszarze „Zagrożenia poważnymi awariami”

ZADANIE	SKUTEK REALIZACJI ZADANIA
Poprawa technicznego wyposażenia służb OSP	P, D, R, O
Wsparcie finansowe na doposażenie jednostek straży pożarnej.	P, D, R
Modernizacja punktów alarmowych	P, D, L, O
Budowa dróg przeciwpożarowych	P, D, L, O

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

Objaśnienia:

B – bezpośredni, P – pośredni, D – długoterminowy, K – krótkoterminowy, M – miejscowy, L – lokalny, R – regionalny, O – odwracalny, N – nieodwracalny.

Realizacja powyższych zadań przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa środowiska przyrodniczego i mieszkańców powiatu drawskiego.

Tabela 63. Wskaźniki monitoringu dla obszaru „Zagrożenie poważnymi awariami”

WSKAŹNIK	JEDNOSTKA	2021	2022	2023	2024	ZMIANA
Liczba poważnych awarii	szt.	0	0	0	0	Brak zmian
Liczba zakładów dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej	szt.	0	0	0	0	Brak zmian

Źródło: WIOŚ

Objaśnienia:

Zielony - poprawa lub brak zmian**Czerwony** - pogorszenie wartości wskaźnika lub przekroczenie wartości dopuszczalnych.

4.11.2. Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu

Postępujące zmiany klimatu wpływają na wzrost zagrożenia poważnymi awariami. Ekstremalne zjawiska pogodowe, takie jak wysokie temperatury, intensywne opady deszczu, wichury i burze, niosą ze sobą ryzyko wystąpienia poważnych awarii. Ponadto zwiększają również ryzyko wystąpienia zdarzeń losowych, takich jak wypadki drogowe, pożary, zalania itp.. Ponadto zwiększają prawdopodobieństwo zdarzeń losowych, takich jak wypadki drogowe, pożary, podtopienia czy zalania. W związku z tym konieczne staje się podejmowanie działań zapobiegających powstawaniu awarii oraz ograniczających ich potencjalne skutki. Wśród działań tych należy wymienić wdrażanie systemów wczesnego ostrzegania, prowadzenie kontroli i stałego monitoringu zakładów o podwyższonym ryzyku wystąpienia awarii oraz wzmacnianie odporności infrastruktury na zmiany klimatu.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska w obszarze zagrożenia poważnymi awariami związane są w dużej mierze z wystąpieniem zdarzeń losowych, takich jak wypadki podczas transportu materiałów niebezpiecznych, awarie instalacji przemysłowych czy uszkodzenia infrastruktury technicznej spowodowane ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi. W celu minimalizacji ryzyka ich wystąpienia lub całkowitego ich uniknięcia zaleca się projektowanie infrastruktury transportowej i technicznej z uwzględnieniem aktualnych zmian klimatu i stosowanie nowoczesnych technologii i rozwiązań zwiększających odporność systemów na awarie.

Działania edukacyjne

Prowadzenie działań edukacyjnych wśród mieszkańców powiatu powinno zwiększyć ich świadomość na temat możliwych awarii oraz nauczyć właściwego sposobu postępowania w przypadku ich wystąpienia.

Monitoring środowiska

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi kontrole zakładów o dużym oraz zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii. Innym organem kontrolującym ich działanie jest Straż Pożarna.

4.11.3. Analiza SWOT

Tabela 64. Analiza SWOT dla obszaru „Zagrożenie poważnymi awariami”

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Brak na terenie powiatu zakładów ZDR – Brak poważnych awarii w ciągu ostatnich lat	– Słabsze systemy bezpieczeństwa w zakładach nieobjętych Dyrektywą Seveso (niezaliczanych do ZZR, ZDR)
SZANSE	ZAGROŻENIA
– Rozwój systemów powiadamiania o zagrożeniach i ekstremalnych zjawiskach pogodowych – Rozwój przedsiębiorczości opartej na nieuciążliwych ekologicznie nowoczesnych technologiach – Wykrywanie i zapobieganie potencjalnym zagrożeniom	– Zagrożenie pożarowe – Nasilenie się ekstremalnych zjawisk pogodowych – Brak funduszy na inwestycje związane z poprawą bezpieczeństwa – Zdarzenia losowe (wypadki, awarie)

Źródło: opracowanie własne

5. Główne problemy i zagrożenia środowiska dla powiatu drawskiego

Jako podsumowanie diagnozy stanu środowiska powiatu drawskiego w tabeli poniżej zamieszczono zestawienie głównych problemów i zagrożeń środowiska powiatu z podziałem na obszary przyszłej interwencji. Identyfikacja zagrożeń stanowi jeden z punktów wyjścia do sformułowania celów Programu do 2032 roku.

Tabela 65. Główne problemy i zagrożenia środowiska powiatu drawskiego

OBSZAR INTERWENCJI	PROBLEM/ZAGROŻENIE	CEL POPRAWY
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	- Przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza (poziomu długoterminowego dla ozonu)	- Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm; - Adaptacja do zmian klimatu - Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery - Rozwój odnawialnych źródeł energii
ZAGROŻENIE HAŁASEM	- Wzrost ilości samochodów osobowych, malejące zainteresowanie transportem publicznym - Pogarszający się stan techniczny dróg niższej klasy	- Dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	- Wzrost liczby źródeł pól elektromagnetycznych oraz zwiększenie ich koncentracji - Zbyt mała ilość punktów pomiarowych na terenie powiatu przy dużej liczbie źródeł elektromagnetycznych.	- Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych
GOSPODAROWANIE WODAMI	- Zły stan wód jednolitych części wód powierzchniowych	- Poprawa jakości wód jednolitych części wód powierzchniowych
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	- Obecność zbiorników bezodpływowych	- Dalszy rozwój sieci kanalizacyjnej - Prowadzenie ewidencji oraz kontrole zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków
GLEBY I ZASOBY SUROWCÓW NATURALNYCH	- Zagrożenie zanieczyszczenia gleb związane z infrastrukturą drogową	- Racjonalna gospodarka zasobami geologicznymi - Ochrona najlepszych gleb przed degradacją
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	- Obecność wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu - Nieprawidłowa segregacja odpadów przez mieszkańców powiatu	- Całkowite usunięcie wyrobów azbestowych z terenu powiatu - Osiągnięcie wysokiego poziomu segregacji odpadów przez mieszkańców

OBSZAR INTERWENCJI	PROBLEM/ZAGROŻENIE	CEL POPRAWY
	– Wzrost masy odpadów komunalnych	– Osiągnięcie wysokich poziomów recyklingu i odzysku
ZASOBY PRZYRODNICZE	- Presja urbanizacyjna i turystyczna na obszary cenne przyrodniczo	- Zachowanie różnorodności biologicznej - Działania w kierunku zachowania potencjału przyrodniczego obszarów chronionych.
ZAGROŻENIE POWAŻNYMI AWARIAMI	-	– Utrzymanie stanu bez incydentów o znamionach poważnej awarii

Źródło: opracowanie własne

6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie

6.1. Powiązania programu z innymi dokumentami

6.1.1. Dokumenty międzynarodowe i wspólnotowe

Globalna Agenda 21

Globalna Agenda 21 stanowi wynik Konferencji organizacji Narodów Zjednoczonych dla Spraw Środowiska i Rozwoju w Rio de Janeiro pod nazwą Szczytu Ziemi, w czerwcu 1992 roku. Jej polska wersja ukazała się w roku 1993 w opracowaniu „Dokumenty końcowe Konferencji Narodów Zjednoczonych Środowisko i Rozwój”. Agenda wyznacza kierunek działań na rzecz zrównoważonego rozwoju, aby pogodzić rozwój ludzkości z zachowaniem środowiska naturalnego w 21 wieku.

Według agendy największa rola w realizacji działań zgodnych ze zrównoważonym rozwojem przypadają władzom lokalnym zgodnie z propagowaną myślą „Myśl globalnie, działaj lokalnie”.

Agenda składa się z czterech zasadniczych części, omawiających następujące zagadnienia:

- problemy socjalne i gospodarcze;
- zachowanie i zagospodarowanie zasobów w celu zapewnienia rozwoju;
- wzmocnienia znaczenia ważnych grup społecznych;
- możliwości realizacyjne celów i zadań agendy.

Zasady zrównoważonego rozwoju przyjęte w Agendzie 21 zostały usankcjonowane na szczeblu krajowym między innymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju

Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 została przyjęta przez przywódców państw ONZ w dniu 25 września 2015 r. Określono w niej ambitny plan służący poprawie życia ludzi w każdym miejscu na świecie. Zgodnie z treścią dokumentu konieczne jest podjęcie działań mających na celu przeciwdziałanie zmianom klimatu i ich skutkom. Agenda ta ma uniwersalny charakter oraz stanowi wezwanie do działania skierowane do wszystkich państw niezależnie od ich poziomu rozwoju. Podobnie jak pozostałe państwa OECD, Polska poszukuje obecnie sposobów możliwie najlepszej realizacji Agendy oraz osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju do 2030 r.

Zgodnie z przyjętym dokumentem, w zakresie środowiska naturalnego Polska powinna:

- podjąć działania mające na celu osiągnięcie zrównoważonego wzrostu gospodarczego w sektorze rolnictwa;
- wykorzystać wodę w bardziej zrównoważony sposób;
- zwiększyć udział energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, z jednoczesnym zmniejszeniem produkcji gazów cieplarnianych związanych z produkcją energii;
- zwiększyć potencjał w zakresie innowacyjności;
- zapewnić mieszkańcom kraju czystsze powietrze;
- ograniczyć swój ślad środowiskowy wynikający z konsumpcji i produkcji dóbr;
- zapewnić edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju;
- ograniczać skutki zmian klimatu oraz stosować systemy wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami.

Europejski Zielony Ład

Europejski Zielony Ład to plan działania na rzecz zrównoważonej gospodarki UE. Osiągnięcie powyższego celu jest możliwe poprzez przekształcenie wyzwań związanych z klimatem i środowiskiem w nowe możliwości we wszystkich obszarach polityki, a także zadbanie o to, by transformacja była sprawiedliwa i sprzyjała włączeniu społecznemu. W skład Europejskiego Zielonego Ładu wchodzi wiele inicjatyw, na przykład w dziedzinie klimatu, energii, transportu, przemysłu, rolnictwa oraz środowiska. Pakiet 55 ma na celu przekształcenie tych ambicji na przepisy, czyli dostosować unijne przepisy do celów klimatycznych Unii Europejskiej.

Europejska Konwencja Krajobrazowa

Celem konwencji jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu oraz organizowanie współpracy europejskiej w tym zakresie, opartej na wymianie doświadczeń, specjalistów i tworzeniu dobrej praktyki krajobrazowej. Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi zamieszkujących wszędzie: w miastach i wsiach, na obszarach zdegradowanych, pospolitych, jak również na obszarach odznaczających się wyjątkowym pięknem – dlatego swoim zasięgiem obejmuje całe terytorium Polski.

W celu realizacji zapisów konwencji strony podejmują działania zmierzające do identyfikacji własnych krajobrazów, podnoszenia świadomości społecznej, określenia celów jakości krajobrazu oraz współpracy transgranicznej.

6.1.2. Nadrzędne dokumenty strategiczne

Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej

Polityka ekologiczna państwa 2030 to dokument przyjęty Uchwałą nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. Jest to najważniejszy dokument strategiczny w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Jego rolą jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski, a także zapewnienie wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców.

Jako cel główny wskazano rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Poprzez analizę najważniejszych trendów w obszarze środowiska wyznaczono cele szczegółowe oraz horyzontalne mające przyczynić się do realizacji celu głównego:

- Cel szczegółowy I: Środowisko i zdrowie – poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego;
- Cel szczegółowy II: Środowisko i gospodarka – zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska;
- Cel szczegółowy III: Środowisko i klimat – łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych;
- Cel horyzontalny: Środowisko i edukacja – rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa;
- Cel horyzontalny: Środowisko i administracja – poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku

Została przyjęta Uchwałą nr 105 Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 roku. Kierunek interwencji 5: ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko przedstawia:

- zwiększenie udziału tych rodzajów transportu, które powodują najmniejsze obciążenie środowiska oraz ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko poszczególnych gałęzi transportu, a w szczególności transportu samochodowego;
- utrzymanie harmonii układu komunikacyjnego z jego otoczeniem krajobrazowym: przyrodniczym, kulturowym oraz społeczno-gospodarczym;
- wprowadzenie pakietu mechanizmów ograniczających szarą strefę w obrocie paliwami;
- wprowadzenie odpowiednich rozwiązań planistycznych, technologicznych i architektoniczno-krajobrazowych, jako elementów zrównoważonej gospodarki przestrzennej;

- działania edukacyjno-informacyjne mające na celu zachęcanie do włączenia się w kampanie promujące zrównoważony transport na szczeblu lokalnym oraz rozpowszechniające wykorzystanie narzędzi pomiaru kwantyfikacji emisji gazów cieplarnianych w wyniku działalności transportowej, których efektem długofalowym będzie stopniowa poprawa jakości powietrza w miastach i gminach oraz zwiększenie świadomości lokalnych społeczności;
- działania o charakterze organizacyjno-systemowym:
 - ścisłe powiązanie polityki transportowej z polityką przestrzenną państwa i JST;
 - promowanie efektywności energetycznej;
 - promowanie elektryfikacji transportu drogowego poprzez wprowadzenie infrastruktury szybkiego ładowania pojazdów elektrycznych;
 - inwestowanie w gospodarkę niskoemisyjną;
 - tworzenie stref ograniczonej emisji transportu;
 - tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w tym poprzez generowanie hałasu;
 - rozwijanie systemu instrumentów o charakterze finansowym stymulujący zakup, posiadanie i użytkowanie pojazdów charakteryzujących się mniejszą presją na środowisko naturalne;
- działania o charakterze inwestycyjnym:
 - inwestycje związane bezpośrednio z ograniczeniem negatywnego wpływu na środowisko (m.in. rozwiązania ograniczające emisję hałasu, przejścia dla zwierząt);
 - rozwój infrastruktury paliw alternatywnych; o unowocześnianie taboru wszystkich gałęzi transportu; o modernizacja i rozbudowa infrastruktury transportowej;
- działania o charakterze innowacyjno-technicznym:
 - uwzględnienie wpływu transportu na środowisko, klimat i krajobraz, poprawienie, jego efektywności energetycznej oraz łagodzenie skutków zmian klimatu oddziałujących na infrastrukturę i działalność transportową;
 - zastosowanie nowych technologii, w tym cyfryzacji procedur oraz systemów wspierających zarządzanie;
 - coraz szersze zastosowanie przyjaznych środowisku środków transportu;
 - wdrożenie technicznych i naturalnych środków ograniczania wibracji i hałasu;
 - wdrażanie innowacyjnych technologii budownictwa infrastrukturalnego minimalizujących presję środowiskową;
 - rozwój i powszechne stosowanie nowatorskich rozwiązań służących ochronie zwierząt przed kolizjami z środkami transportu;
- monitoring środowiska i wskaźniki.

Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022

Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022 została przyjęta w drodze uchwały Nr 67 Rady Ministrów w dniu 9 kwietnia 2013 roku i określa warunki funkcjonowania i sposoby rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego, podnoszące jego efektywność i spójność w perspektywie średniookresowej.

Cel główny: wzmocnienie spójności i efektywności bezpieczeństwa narodowego, który powinien być zdolny do identyfikacji i eliminacji źródeł, przejawów oraz skutków zagrożeń bezpieczeństwa narodowego.

- Cel 3. Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego / Priorytet 3.1. Zwiększanie odporności infrastruktury krytycznej:
 - 3.1.3. Zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania energetyki jądrowej w Polsce;

- Cel 4. Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa / Priorytet 4.1. Integracja rozwoju społeczno-gospodarczego i bezpieczeństwa narodowego:
 - 4.1.1. Wzmocnienie relacji między rozwojem regionalnym kraju a polityką obronną;
 - 4.1.2. Koordynacja działań i procedur planowania przestrzennego uwzględniających wymagania obronności i bezpieczeństwa państwa;
 - 4.1.3. Wspieranie rozwoju infrastruktury przez sektor bezpieczeństwa;
 - 4.1.4. Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030) przyjęta Uchwałą nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 roku jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia jest zbiorem wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument wskazuje na systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalnie.

Głównym celem polityki regionalnej jest „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągania zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym środowiskowym i przestrzennym.

Wśród celów szczegółowych wymieniono m.in.:

- zwiększenie spójności rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
- przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych.

W dokumencie określono wyzwania rozwojowe w kraju regionalnym do 2030 roku w świetle analiz terytorialnych:

- adaptację do zmian klimatu oraz ograniczanie zagrożeń do środowiska;
- zachowanie bogactwa przyrodniczego regionów;
- przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych;
- rozwój i wsparcie kapitału ludzkiego i społecznego;
- wzrost produktywności i innowacyjności regionalnych gospodarek;
- rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach;
- zwiększenie efektywności zarządzania rozwojem (w tym finansowania działań rozwojowych) oraz współpracy między samorządami terytorialnymi i między sektorami;
- przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych.

Polityka Energetyczna Polski do 2040 r.

Dokument uchwalony przez Radę Ministrów z dnia 2 lutego 2021 roku wyznacza ramy transformacji energetycznej w Polsce – przedstawiono w nim zalecenia w zakresie stosowania technologii służących tworzeniu niskoemisyjnego systemu energetycznego. W Polityce uwzględniono skalę wyzwań jakie stawia przystosowanie krajowej gospodarki do uwarunkowań regulacyjnych UE związanych z m.in. celami klimatyczno-energetycznymi na 2030 r., Europejskim Zielonym Ładem. Przewidziana niskoemisyjna transformacja energetyczna inicjować będzie modernizację całej gospodarki gwarantując bezpieczeństwo

energetyczne z uwzględnieniem sprawiedliwego podziału kosztów i ochrony najbardziej wrażliwych grup społecznych.

W dokumencie zawarto opis stanu i uwarunkowań sektora energetycznego, wskazano 3 filary, na których opiera się 8 celów szczegółowych wraz z działaniami służącymi ich realizacji oraz projekty strategiczne. Przedstawiono także ujęcie terytorialne oraz wskazano źródła finansowania.

Filary:

I filar – sprawiedliwa transformacja;

II filar – zeroemisyjny system energetyczny;

III filar – dobra jakość powietrza.

Cele:

Cel szczegółowy 1. Optymalne wykorzystanie własnych zasobów energetycznych;

Cel szczegółowy 2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej;

Cel szczegółowy 3. Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych;

Cel szczegółowy 4. Rozwój rynków energii;

Cel szczegółowy 5. Wdrożenie energetyki jądrowej;

Cel szczegółowy 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii;

Cel szczegółowy 7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji;

Cel szczegółowy 8. Poprawa efektywności energetycznej.

6.1.3. Krajowe dokumenty sektorowe

Aktualizacja krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.

Aktualizacja krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. stanowi zaktualizowaną wersję dokumentu średniookresowej strategii poprawy jakości powietrza w Polsce, tj. KPOP. Zaktualizowany dokument ma na celu ograniczenie negatywnego wpływu poszczególnych obszarów działalności człowieka na stan powietrza i stanowi kluczowy dokument do spraw klimatu w obszarze polityki poprawy jakości powietrza.

Program zawiera rekomendacje i kierunki interwencji w newralgicznych obszarach gospodarczych i społecznych. Wprowadza zmiany w systemie zarządzania jakością powietrza w Polsce, w tym obowiązujących dokumentów strategicznych (strategii, polityk, programów).

Głównym celem KPOP jest ochrona zdrowia i komfortu życia mieszkańców oraz środowiska naturalnego jako całości, w szczególności – pilna poprawa na obszarach przekroczeń dopuszczalnych i docelowych poziomów niektórych zanieczyszczeń.

Planowanym efektem realizacji zaktualizowanego dokumentu jest poprawa stanu powietrza poprzez doprowadzenie go do stanu odpowiadającego normom jakości powietrza określonych w prawodawstwie krajowym oraz unijnym.

W celu osiągnięcia wyżej wymienionych celów, główne kierunki interwencji Programu obejmują:

- utrzymanie priorytetu poprawy jakości powietrza oraz rozwój systemu oceny jakości powietrza poprzez zwiększenie liczby stacji pomiarowych uwzględnionych w pomiarach jakości powietrza w ramach PMŚ;

- ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-komunalnego;
- ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu drogowego;
- ograniczenie poziomu zanieczyszczeń powietrza w miastach, polityka miejska;
- zwiększenie udziału czystej energii, ciepła, rozwój OZE;
- edukacja ekologiczna;
- zapewnienie finansowania przedsięwzięć ukierunkowanych na poprawę jakości powietrza;
- ograniczanie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z pozostałych sektorów mających wpływ na stan powietrza, w tym uwzględnieniem działań dla sektora mieszkalnictwa do realizacji na obszarach wiejskich.

Chcąc poprawić jakość powietrza w Polsce należy przede wszystkim wymienić stare piece węglowe na niskoemisyjne oraz stosować OZE. W tym celu niezwykle ważną rolę pełnią działania o charakterze edukacyjno-promocyjnym. Działania te powinny być prowadzone na wszystkich szczeblach zarządzania, w tym na poziomie wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym, gdzie jednostki samorządu terytorialnego mają bezpośredni kontakt z mieszkańcami oraz są odpowiedzialne za realizację działań naprawczych bezpośrednio ukierunkowanych na poprawę jakości powietrza.

Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej

Cel główny: Rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju.

Cele szczegółowe i priorytety:

Cel szczegółowy A: Niskoemisyjne wytwarzanie energii:

- Priorytet A.1. Modernizacja infrastruktury krajowego systemu elektroenergetycznego;
- Priorytet A.2. Rozwój wykorzystania OZE;
- Priorytet A.3 Upowszechnienie alternatywnych, innych niż odnawialne, metod pozyskiwania energii;

Cel szczegółowy B: Poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, w tym odpadami:

- Priorytet B.1 Promocja optymalnego wykorzystywania surowców
- Priorytet B.2 Rozwój niskoemisyjnej gospodarki odpadami;

Cel szczegółowy C: Rozwój zrównoważonej produkcji (przemysł, budownictwo, rolnictwo):

- Priorytet C.1 Tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju niskoemisyjnej gospodarki w sektorze przemysłu;
- Priorytet C.2 Rozpowszechnienie istniejących technologii niskoemisyjnych w procesach produkcyjnych;
- Priorytet C.3 Poprawa standardu energetycznego istniejących budynków;
- Priorytet C.5 Rozwój zrównoważonej produkcji w rolnictwie
- Priorytet C.4 Poprawa standardu energetycznego nowobudowanych budynków.

Cel szczegółowy D: Transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności:

- Priorytet D.1 Zwiększenie efektywności wybranych elementów łańcucha logistycznego;
- Priorytet D.2 Transformacja niskoemisyjna w sektorze handlu;

- Priorytet D.3 Modernizacja pojazdów oraz infrastruktury w celu upowszechnienia niskoemisyjnych form transportu;
- Priorytet D.4 Poprawa efektywności zarządzania transportem oraz wspieranie rozwoju transportu publicznego;
- Priorytet D.5 Rozwój i zastosowanie niskoemisyjnych paliw w transporcie oraz magazynowania energii w środkach transportu;

Cel szczegółowy E: Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji:

- Priorytet E.1 Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w edukacji;
- Priorytet E.2 Wspieranie dostępności oraz wiarygodności informacji na temat wpływu konsumpcji poszczególnych produktów i usług na emisyjność gospodarki;
- Priorytet E.3 Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w gospodarstwach domowych;
- Priorytet E.4 Promocja transformacji niskoemisyjnej w sektorze publicznym.

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

W celu wypełnienia zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej, przyjętych w Traktacie Akcesyjnym Polski do Unii Europejskiej, w części dotyczącej dyrektywy 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, został sporządzony przez Ministra Środowiska, a następnie zatwierdzony przez Rząd Rzeczypospolitej w dniu 16 grudnia 2003 r., Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK). Określa on plan inwestycyjny w dziedzinie gospodarki wodno-ściekowej, jaki musi zostać zrealizowany przez Polskę, aby osiągnąć wymagane efekty ekologiczne.

Celem Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest dokumentem strategicznym, w którym oszacowano potrzeby i określono działania na rzecz wyposażenia aglomeracji miejskich i wiejskich, o RLM większej od 2 000, w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków komunalnych. Program koordynuje działania gmin i przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych w realizacji infrastruktury sanitarnej na ich terenach.

Obowiązek aktualizacji KPOŚK wynika z art. 96 p.w., zgodnie z którym aktualizacji Programu dokonuje się co najmniej raz na 4 lata. 5 maja 2022 r. Rada Ministrów przyjęła VI aktualizację Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (AKPOŚK 2022). Przyjęta aktualizacja zawiera listę przedsięwzięć zaplanowanych przez samorządy do realizacji w latach 2021–2027. Dotyczy ona 1 524 aglomeracji, w których zlokalizowane są 1 653 oczyszczalnie ścieków komunalnych, o łącznym RLM wynoszącym 37 095 793.

Zgodnie z zapisami dyrektywy 91/271/EWG warunkami koniecznymi do spełnienia jej wymogów przez aglomerację są:

- wydajność oczyszczalni ścieków w aglomeracjach odpowiadająca przynajmniej ładunkowi generowanemu na ich obszarze (art. 10 dyrektywy);
- standardy oczyszczania ścieków przez oczyszczalnie powinny zostać zapewnione poprzez zastosowanie odpowiednich technologii oczyszczania ścieków, które gwarantują osiągnięcie wymaganych standardów oczyszczania ścieków, w tym podwyższone usuwanie biogenów w aglomeracjach powyżej 10 000 RLM (art. 4 lub art. 5 ust. 2 dyrektywy);
- wyposażenie aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych powinno gwarantować co najmniej 98% poziomu obsługi, przy czym pozostałe 2% niezbranego siecią kanalizacyjną ładunku jest mniejsze niż 2 000 RLM. Zgodnie z art. 3 dyrektywy, ładunek niezabrany musi być oczyszczany w innych systemach oczyszczania ścieków, zapewniających ten sam poziom ochrony środowiska, jak dla całej aglomeracji.

Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Celem główny: zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.

Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska:

- Kierunek działań 1.1 – dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu;
- Kierunek działań 1.2 – adaptacja strefy przybrzeżnej do zmian klimatu;
- Kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu;
- Kierunek działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu;
- Kierunek działań 1.5 – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie;
- Kierunek działań 1.6 – zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu.

Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich:

- Kierunek działań 2.1 – stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami;
- Kierunek działań 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybactwa do zmian klimatu;

Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu:

- Kierunek działań 3.1 – wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu;
- Kierunek działań 3.2 – zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu.

Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu:

- Kierunek działań 4.1 – monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie);
- Kierunek działań 4.2 – miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu.

Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:

- Kierunek działań 5.1 – promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu;
- Kierunek działań 5.2 – budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:

- Kierunek działań 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyka związanego ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu;
- Kierunek działań 6.2 – ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028

W gospodarce odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji, przyjęto następujące cele:

- 1) wdrażanie ZPO oraz zmniejszenie ilości powstających odpadów;
- 2) wspieranie działań związanych z ponownym użyciem produktów;
- 3) zwiększanie świadomości społeczeństwa w zakresie ZPO i postępowania z odpadami;
- 4) osiągnięcie następujących poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów

komunalnych:

- a. 55% dla roku 2025,
 - b. 60% dla roku 2030,
 - c. 65% dla roku 2035;
- 5) minimalizacja ilości składowanych odpadów:
 - a. do 30% w roku 2025,
 - b. do 20% w roku 2030,
 - c. do 10% w roku 2035;
 - 6) zwiększenie recyklingu organicznego poprzez propagowanie kompostowania bioodpadów „u źródła” przez mieszkańców;
 - 7) zapewnienie selektywnego zbierania bioodpadów od mieszkańców oraz zakładów zbiorowego żywienia;
 - 8) zwiększanie świadomości społeczeństwa w zakresie selektywnego zbierania odpadów;
 - 9) zmniejszenie udziału niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w strumieniu odbieranych i zbieranych odpadów;
 - 10) zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych selektywnie odpadów, aby mogły one zostać skierowane do procesu recyklingu;
 - 11) utrzymanie występującego trendu w zakresie celu dotyczącego zmniejszenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska, aby nie było składowanych więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy wytworzonych w 1995 r;
 - 12) ograniczenie powstawania tzw. dzikich wysypisk,
 - 13) zwiększanie świadomości społeczeństwa w zakresie zagrożeń związanych z nielegalnym postępowaniem z odpadami.

W gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi przyjęto następujące cele:

1) osiągnięcie:

- a. nie później niż do dnia 31 grudnia 2025 r. recykling co najmniej 65% wagowo wszystkich odpadów opakowaniowych,
- b. nie później niż do dnia 31 grudnia 2030 r. recykling co najmniej 70% wagowo wszystkich odpadów opakowaniowych;

1. osiągnięcie dla poszczególnych rodzajów materiałów opakowaniowych recyklingu na poziomie:

MATERIAŁ	2025	2030
Wszystkie odpady opakowaniowe	65%	70%
Tworzywa sztuczne	50%	55%
Drewno	25%	30%
Metale żelazne	70%	80%
Aluminium	51%	60%

Szkło	70%	75%
Papier i tektura	75%	85%

2. osiągnięcie minimalnych rocznych poziomów recyklingu opakowań wielomateriałowych na poziomie:

ROK	RECYKLING [%]
2022	47
2023	53
2024	59
2025	65
2026	66
2027	67
2028	68
2029	69
2030 I NASTĘPNE LATA	70

3. osiągnięcie minimalnych rocznych poziomów recyklingu dla opakowań po środkach niebezpiecznych (rodzaje opakowań: tworzywa sztuczne, aluminium, stal, w tym blacha stalowa oraz pozostałe metale, papier i tektura, szkło, drewno, wielomateriałowe, pozostałe) na poziomie:

ROK	RECYKLING [%]
2022	36
2023	38
2024	40
2025	42
2026	44
2027	46
2028	48
2029	49
2030 I NASTĘPNE LATA	50

4. zwiększenie efektywności systemu zbierania odpadów opakowaniowych w celu zapewnienia osiągnięcia celów dotyczących recyklingu;
5. zwiększenie roli ekoprojektowania, uwzględniającego potrzeby w zakresie ponownego użycia, naprawy i przydatności do recyklingu;

6. od 3 lipca 2024 r. dopuszczenie do obrotu tylko takich opakowań jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, których nakrętki i wieczka plastikowe będą przymocowane do nich na stałe (dotyczy to do butelek i pojemników);
7. od 2025 r. wprowadzenie obowiązku użycia do produkcji butelek PET minimum 25% z materiału pochodzącego z recyklingu, a od 2030 r. – minimum 30%;
8. zwiększenie selektywnego zbierania, by zapewnić do 2025 r. przynajmniej 77% selektywnego zbierania do recyklingu butelek z tworzyw sztucznych jednorazowego użytku na napoje o pojemności do 3l, a do 2029 r. – 90%;
9. wprowadzenie odpowiednich oznaczeń na wyrobach jednorazowych z tworzyw sztucznych z informacjami dla konsumenta, dotyczących zagospodarowania produktów stanowiących odpady lub niewskazanych metod unieszkodliwiania takich produktów, negatywnych skutków zaśmiecania środowiska, a także informacji dotyczących obecności tworzyw sztucznych w produkcie;
10. zmniejszenie w 2026 r., w porównaniu z 2022 r. stosowania produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych takich jak:
 - a. kubki na napoje, w tym ich pokrywki i wieczka;
 - b. pojemniki na posiłki w tym pojemniki takie jak pudełka, z pokrywką lub bez, stosowane w celu umieszczania w nich posiłków, które są przeznaczone do bezpośredniego spożycia, na miejscu lub na wynos, są zazwyczaj spożywane bezpośrednio z pojemnika, oraz są gotowe do spożycia bez dalszej obróbki, takiej jak przyrządzanie, gotowanie czy podgrzewanie.

Krajowy Program Zapobiegania Powstawaniu Odpadów

Krajowy Program Zapobiegania Powstawaniu Odpadów stanowi załącznik nr 1 do Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2028. Program ten zawiera zarówno odniesienie do celów w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów (ZPO), jak i informacje odnoszące się do już istniejących środków ZPO. Ponadto program zawiera działania rekomendowane do realizacji w zakresie ZPO, ocenę różnych środków przyjętych w tej dziedzinie oraz wskaźniki, które pozwolą na monitorowanie wyznaczonych celów. Program zawiera:

- cele i wskaźniki monitorowania wdrażania środków służących zapobieganiu powstawaniu odpadów;
- informacje o wpływie instrumentów ekonomicznych i innych środków zachęcających do stosowania hierarchii sposobów postępowania z odpadami;
- ocenę użyteczności stosowanych środków służących zapobieganiu powstawaniu odpadów;
- rekomendowane działania w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów
- program zapobiegania powstawaniu odpadów żywności

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032

Podstawowym celem programu jest oczyszczenie terytorium kraju z azbestu i usunięcie stosowanych od wielu lat materiałów zawierających azbest w terminie do 2032 roku. Program zakłada następujące cele:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu;
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009–2032 jest programem wieloletnim mającym na celu selektywne usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest, na terytorium Polski.

Polska jako pierwszy i jedyny kraj w Unii Europejskiej, podjęła wyzwanie wycofania z użytkowania wyrobów zawierających azbest. Główne cele Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu to:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;

- minimalizację negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju;
- likwidację szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Cele te osiągnąć będą przez realizację wzajemnie uzupełniających się zadań, na trzech poziomach (centralnym, wojewódzkim i lokalnym: powiatowym i gminnym), finansowanych ze środków prywatnych i publicznych. Usunięcie wyrobów zawierających azbest przyniesie korzyści społeczne, ekonomiczne i ekologiczne polegające na zmniejszeniu emisji włókien azbestu, uzyskaniu poprawy ochrony zdrowia mieszkańców, poprawie wyglądu technicznego obiektów budowlanych i ich stanu technicznego.

6.1.4. Wojewódzkie dokumenty strategiczne

Strategia rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2030

W ramach Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 wyznaczono 4 cele strategiczne:

I CEL STRATEGICZNY – otwarta społeczność

- Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny
- Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom regionu
- Rozwój wspólnotowości i tworzenie kapitału społecznego

II CEL STRATEGICZNY – dynamiczna gospodarka

- Rozwój potencjału gospodarczego województwa w oparciu o inteligentne specjalizacje
- Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu
- Udoskonalanie strategicznego zarządzania rozwojem gospodarczym regionu

III CEL STRATEGICZNY – sprawny samorząd

- Rozwój głównych ośrodków miejskich
- Rozwój obszarów pozaaglomeracyjnych
- Zapewnienie zintegrowanej i wydolnej infrastruktury
- Zapewnienie wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych
- Wzmocnienie kompetencji dla zarządzania rozwojem

IV CEL STRATEGICZNY – partnerski region

- Wzmocnienie pozycji regionu w basenie Morza Bałtyckiego
- Rozwój relacji z landami niemieckimi i aglomeracją berlińską
- Wykorzystanie potencjału makroregionu Polski Zachodniej

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego

Strategicznym celem polityki przestrzennej województwa zachodniopomorskiego jest zrównoważony rozwój województwa służący efektywnemu wykorzystaniu jego przestrzeni, w celu zwiększenia konkurencyjności, sprawności funkcjonowania, a także wzrostowi jakości życia mieszkańców oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym. W ramach dokumentu, dla obszaru całego województwa zachodniopomorskiego, wyznaczone zostały następujące cele:

- Cel I. Wzmacnianie powiązań zewnętrznych województwa;
- Cel II. Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego;
- Cel III. Rozwój potencjału ludnościowego;
- Cel IV. Przekształcenia sieci osadniczej;
- Cel V. Ochrona dziedzictwa i krajobrazu kulturowego;
- Cel VI. Rozwój infrastruktury społecznej;

- Cel VII. Wzrost i rozwój gospodarczy;
- Cel VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego;
- Cel IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, poprawa gospodarki wodno-ściekowej, rozwój energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii i zwiększenie dostępności cyfrowej;
- Cel X. Rozwój infrastruktury obronności i bezpieczeństwa państwa;
- Cel XI. Wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych;
- Cel XII. Racjonalizacja rozwoju gospodarczego i ochrona zasobów w obszarze funkcjonalnym Strefy Przybrzeżnej;
- Cel XIII. Przeciwdziałanie marginalizacji i wsparcie rozwoju w obszarze funkcjonalnym Specjalnej Strefy Włączenia;
- Cel XIV. Poprawa spójności wewnętrznej i przełamywanie peryferyjności przygranicznego obszaru funkcjonalnego.

Aktualizacja programu ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej

W dniu 14.09.2023 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego uchwalił Aktualizację programu ochrony powietrza (POP) wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej (Uchwała Nr XLV/540/23).

Celem opracowania Programu ochrony powietrza jest wskazanie przyczyn wystąpienia przekroczeń poziomów docelowych benzo(a)pirenu, a następnie wskazanie działań naprawczych, które pomogą poprawić jakość powietrza.

Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego

W dniu 26 czerwca 2024 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego podjął Uchwałę Nr II/27/24 w sprawie „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego”.

Celem programu jest:

- zapobieganie powstawaniu hałasu w środowisku,
- poprawa klimatu akustycznego w środowisku poprzez działania ograniczające poziom hałasu tam, gdzie jest to konieczne, tj. na terenie miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy jak również wzdłuż głównych dróg i głównych linii kolejowych - tzw. ochrona czynna,
- zachowanie korzystnych warunków akustycznych w środowisku - tzw. ochrona bierna.

W ramach POH wskazano:

- działania w zakresie ochrony przed hałasem planowane do podjęcia w latach 2024-2029,
- długofalową strategię ukierunkowaną na określenie i realizację celów w zakresie ochrony przed hałasem po 2029 r.

Organem zobowiązanym do opracowania POH dla województwa zachodniopomorskiego jest Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego, natomiast organem zobligowanym do uchwalenia programu, w terminie do 18 lipca 2024 r. jest Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego, o czym stanowi art.119a ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1080).

Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2025-2030 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2031-2036

W dniu 13 marca 2025 r. Uchwałą Nr /VII/97/25 Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego uchwalił Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2025-2030 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2031-2036.

Celem opracowania WPGO 2030 jest przeprowadzenie analizy aktualnego stanu systemu gospodarki odpadami w województwie zachodniopomorskim oraz zaplanowanie i wdrożenie niezbędnych inwestycji, które przyczynią się do osiągnięcia wymaganych rezultatów w zakresie gospodarki odpadami wynikających z przepisów krajowych i UE.

W ramach WPGO 2030 system gospodarki odpadami został poddany analizom w podziale na odpady komunalne, odpady powstające z produktów jak np. odpady opakowaniowe, odpady niebezpieczne, w tym odpady medyczne i weterynaryjne, odpady zawierające azbest oraz odpady pozostałe takie jak odpady z budowy i remontów, komunalne osady ściekowe czy odpady w środowisku morskim.

6.2. Cele i kierunki interwencji programu

W oparciu o diagnozę stanu środowiska powiatu drawskiego, zdefiniowane zagrożenia i problemy oraz mając na uwadze oczekiwane pozytywne zmiany w ochronie środowiska, w tabeli poniżej zaproponowano cele i kierunki interwencji Programu dla poszczególnych obszarów interwencji:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza – cele:
 - poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie zanieczyszczeń gazowych i pyłowych;
 - osiągnięcie dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza;
 - zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego.
2. Zagrożenie hałasem – cele:
 - zmniejszenie oddziaływania hałasu i ochrona przed hałasem;
 - zapewnienie dobrego klimatu akustycznego.
3. Pola elektromagnetyczne – cel:
 - ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym.
4. Gospodarowanie wodami – cele:
 - zrównoważonego gospodarowanie wodami;
 - poprawa stanu wód powierzchniowych i zwiększenie retencji wodnej.
5. Gospodarka wodno-ściekowa – cel:
 - zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa oraz gospodarki;
 - rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków
6. Zasoby geologiczne – cel: ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalni; rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.
7. Gleby – cel: zachowanie dobrej jakości gleb poprzez ich ochronę i racjonalne wykorzystanie terenu.
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – cele: racjonalna gospodarka odpadami.
9. Zasoby przyrodnicze – cele:
 - zwiększenie lesistości powiatu;
 - ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów;
 - zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie.
10. Zagrożenie poważnymi awariami – cele:
 - utrzymanie stanu bez incydentów o znamionach poważnej awarii;
 - zapobieganie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków.

Poza głównymi obszarami interwencji w strategii ochrony środowiska uwzględniono również zagadnienia horyzontalne:

11. Edukacja – cel: podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Cele zostały określone zgodnie z zasadą SMART, co oznacza, że są one skonkretyzowane (specific, określone możliwie konkretnie), mierzalne (measurable, z przypisanymi wskaźnikami), akceptowalne (achievable, akceptowane przez osoby pracujące na rzecz ich osiągnięcia), realne (realistic, możliwe do osiągnięcia), terminowe (time-bound, z przypisanymi terminami).

Na poszczególne cele strategiczne i kierunki interwencji składają się konkretne zadania, poprzez które cele te będą realizowane.

Tabela 66. Cele i kierunki interwencji Programu

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza (OKJP)	OKJP Ochrona powietrza	Liczba zanieczyszczeń dla których odnotowano przekroczenia stanu dopuszczalnego w strefie [szt.] GIOŚ	1	0	Ochrona powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery	Prowadzenie monitoringu jakości powietrza	monitorowane: GIOŚ	-
							Opracowanie, aktualizacja i monitorowanie Programów Ograniczenia Niskiej Emisji lub Planów Gospodarki Niskoemisyjnej	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe,
							Opracowanie mpzp z uwzględnieniem korytarzy przewietrzania miast w pracach planistycznych, przede wszystkim dla obszarów występowania przekroczeń wartości normatywnych stężeń substancji	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe, nieobjęcie całego terenu planami

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
							Promowanie rozwiązań przyczyniających się do redukcji emisji zanieczyszczeń (np. wymiana źródeł ciepła, termomodernizacja budynków ale także promowanie ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego)	własne: powiat drawski monitorowane: gminy powiatu drawskiego, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	Ograniczone środki finansowe, brak zainteresowania mieszkańców
			Sprzedaż energii cieplnej na cele komunalno-bytowe [GJ/rok] GUS	138 054	150 000	Poprawa efektywności energetycznej	Likwidacja lub wymiana źródeł ciepła niespełniających wymagań uchwały określającej ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw w budynkach mieszkalnych, publicznych i usługowych	monitorowane: gminy, powiaty, właściciele i zarządcy nieruchomości, przedsiębiorstwa, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe	Ograniczone środki finansowe
			Moc zainstalowana OZE [MW] URE	107,1	139,23	Rozwój odnawialnych źródeł energii i adaptacja do zmian klimatu	Zwiększenie udziału produkcji energii elektrycznej z OZE	monitorowane; gminy powiatu drawskiego, mieszkańcy	Ograniczone środki finansowe, opór mieszkańców
			Drogi dla rowerów ogółem [km] GUS	18,9	28	Ograniczenie emisyjności transportu	Budowa sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego – Trasa Stary Kolejowy Szlak	monitorowane: Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie	Ograniczone środki finansowe
							Rozwój sieci dróg rowerowych	monitorowane: gminy	Ograniczone środki finansowe

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
			Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km² GUS.	31,4	46	Zwiększenie efektywności zarządzania i w sektorze transportowym	Rozbudowa drogi powiatowej Drawsko Pomorskie – Jankowo Małe (nr 1953Z)	własne: ZDP Drawsko Pomorskie	Ograniczone środki finansowe
							Przebudowa drogi powiatowej 1987Z w miejscowości Lubieszewo wraz z odwodnieniem i przebudową obiektu		
			Energia elektryczna w gospodarstwach domowych - zużycie[MWh] GUS	21 336,30	20 000		Przebudowa drogi powiatowej 1960Z Złocieniec-Darskowo wraz z odwodnieniem m. Darskowo - PT	monitorowane: Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie	Ograniczone środki finansowe
							Przebudowa DW 171odc. Sikory - Czaplinek, dl. 0,88 km,		
			Czynne przystanki komunikacji publicznej [szt.] GUS	288	300		Przebudowa DW 175 odc. Kalisz Pom. – Dębsko, dł. 1,91 km,		
							Przebudowa DW 177 odc. Czaplinek – Pławno, dł. 1,06 km,		
							Przebudowa DW 173 w m. Ostrowice, dł. 0,88 km,		
							Przebudowa DW 162 odc. Rydzewo – Zarańsko, dł. 1,24 km		
			Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów	21 905	21 000		Ograniczenie emisji ze źródeł przemysłowych		

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
			szczególnie uciążliwych [t/r] GUS			i energochłonności gospodarki	Budowa i modernizacja systemów i urządzeń do redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych	monitorowane: przedsiębiorstwa	Ograniczone środki finansowe
			Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych [t/r]h GUS	23	20				
		OKJP II. Osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu	Klasa strefy ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu	D2	A	Zmniejszenie emisji prekursorów ozonu	Upłynnienie ruchu w miastach poprzez rozproszenie ruchu (budowa obwodnic), wzmocnienie wykorzystania transportu publicznego oraz stworzenie funkcjonalnego systemu transportu alternatywnego [	monitorowane: zarządzający drogami	Ograniczone środki finansowe
2.	Zagrożenie hałasem (ZH)	ZH. I. Poprawa klimatu akustycznego	Całkowita liczba osób dotkniętych szkodliwymi skutkami hałasu na terenie powiatu drawskiego [os.] Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego	228	0	. Zarządzanie jakością klimatu akustycznego	Sporządzanie map akustycznych dla dróg krajowych, wojewódzkich i linii kolejowych	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, zarządzający drogami i liniami kolejowymi	Ograniczone środki finansowe
							Monitoring hałasu na terenie powiatu	monitorowane: GIOŚ	Ograniczone środki finansowe
							Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie emitowanego hałasu	monitorowane: WIOŚ	-
							Prowadzenie pomiarów hałasu komunikacyjnego i przemysłowego	monitorowane: GIOŚ	-

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
							Wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu	własne: Starosta	-
							Wprowadzanie do MPZP informacji z map akustycznych, zapisów dotyczących klasyfikacji terenów pod względem akustycznym, stosowanie zasad strefowania oraz elementów uspokojenia ruchu w centrach miast i na terenach mieszkaniowych.	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	-
							Prowadzenie edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego.	własne: powiat drawski monitorowane: gminy powiatu drawskiego, organizacje pozarządowe	Ograniczone środki finansowe
						Poprawa standardów klimatu akustycznego	Stosowanie zabezpieczeń przeciwhałasowych (np. ekranów akustycznych, wałów ziemnych) i utrzymywanie nawierzchni dróg i szyn kolejowych w dobrym stanie technicznym	własne: powiat drawski monitorowane: gminy powiatu drawskiego, zarządcy dróg i linii kolejowych	Ograniczone środki finansowe
							Stosowanie rozwiązań technicznych w zakładach przemysłowych lub usługowych, minimalizujące emitowany poziom hałasu.	monitorowane: przedsiębiorcy	Ograniczone środki finansowe
3.	Promieniowanie elektromagnetyczne	PEM. I. Ochrona	Liczba punktów, w których zanotowano przekroczenia wartości	0	0	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	Kontynuacja monitorowania poziomu pól elektromagnetycznych	monitorowane: GIOŚ	Ograniczone środki finansowe

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
4.	Gospodarowanie wodami (GW)	GW I.Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi	dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych				Wprowadzanie do planu zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe
							Prowadzenie i aktualizacja rejestru zgłoszeń źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne	własne: powiat drawski monitorowane: gminy powiatu drawskiego	-
							Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkody	własne: powiat drawski monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe, brak zainteresowania społeczeństwa
		GW II. Racjonalny transport i turystyka wodna	Udział JCWPd o stanie dobrym [%] GIOŚ	0	100	Zwiększenie zdolności środowiska do gromadzenia i przetrzymywania zasobów wodnych	Budowa zbiornika retencyjnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Nadleśnictwo Kalisz Pomorski	
							Rozwój małej retencji	Gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe
						Racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych do celów transportowych i turystycznych	Budowa infrastruktury turystycznej w sąsiedztwie terenów wodnych (rzeki, jeziora, morze) za zachowaniem zasad bezpieczeństwa	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Przedłużający się proces uzyskania decyzji administracyjnych z uwagi na ryzyko kolizji z obszarami i siedliskami chronionymi

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
							Aktualizacja POŚ w zakresie gospodarowania wodami	monitorowane: gmina Kalisz Pomorski	Ograniczone środki finansowe
		GW III. Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych					Monitorowanie stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego wód powierzchniowych i podziemnych	monitorowane: GIOŚ	-
							Ustanowienie stref ochrony pośredniej dla ujęć wód powierzchniowych i podziemnych	monitorowane: PGW WP	Ograniczone środki finansowe, brak kapitału ludzkiego
			Udział JCWP o stanie dobrym [%]	0	100	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Ograniczenia zużycia wody w obrębie terenów miejskich oraz w przemyśle (np. recykulacja wód, zamykanie obiegu wody).	monitorowane: przedsiębiorstwa	Ograniczone środki finansowe, brak zainteresowania społeczeństwa
			GIOŚ				Ograniczenie zużycia wody w rolnictwie.	monitorowane: mieszkańcy	Ograniczone środki finansowe, brak zainteresowania społeczeństwa
							Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	monitorowane: WIOŚ, PGW WP	Ograniczone środki finansowe, brak kapitału ludzkiego

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
							Edukacja w zakresie stosowania zasad dobrych praktyk rolniczych oraz informowanie o skutkach niewłaściwego postępowania z nawozami w gospodarstwach rolnych	monitorowane: ZODR	Ograniczone środki finansowe, brak zainteresowania społeczeństwa
						Przeciwdziałanie suszy i jej skutkom	Realizacja Planu przeciwdziałania skutkom suszy, w tym budowa, rozbudowa, modernizacja zbiorników retencyjnych	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, PGW WP, rolnicy	Ograniczone środki finansowe, brak kapitału ludzkiego
							Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe
						Zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych obszarów zagrożenia powodzią oraz terenów zagrożonych podtopieniami [	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe, nie objęcie wszystkich obszarów zagrożonych w dokumentacji
							Wydawanie komunikatów informujących o możliwości wystąpienia niebezpiecznych poziomów wód w rzekach oraz edukacja dotycząca prawidłowego postępowania w razie wystąpienia powodzi i podtopień	własne: powiat drawski	Brak kapitału ludzkiego
5.	Gospodarka wodno-ściekowa (GWS)	GWOS. I. Prowadzenie racjonalnej	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku [dam3]	3 026,6	2 950	Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej	Zwiększenie dostępności mieszkańców powiatu drawskiego do zbiorczego systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków oraz oczyszczalni ścieków	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, imieniu	Ograniczone środki finansowe

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
			GUS					gmin w obszarze zaopatrzenia ludności w wodę i odprowadzania ścieków	
							Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków oraz kontrola szczelności tych zbiorników	monitorowane: gminy	Brak kapitału ludzkiego
			Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem [%] GUS	11,3	10,8		Ograniczanie ilości zużywanej wody poprzez zamykanie obiegów wody oraz recyrkulację wody w zakładach przemysłowych	monitorowane: zakłady przemysłowe	Ograniczone środki finansowe
							Ograniczanie zużycia wody poprzez zmniejszenie strat na przesyle oraz optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury wodnej	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, podmioty działające w obszarze zaopatrzenia ludności w wodę i odprowadzania ścieków	Ograniczone środki finansowe
			Długość eksploatowanej sieci wodociągowej (km) GUS	502,4	512		Dotacje i budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, dla których budowa sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadniona ekonomicznie lub technicznie	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, właściciele	Ograniczone środki finansowe, nieotrzymanie dofinansowania
							Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz		

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
			Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km) GUS	420,3	430		przydomowych oczyszczalni ścieków	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, podmioty upoważnione przez gminy (straż miejska)	Brak kapitału ludzkiego
							Promowanie dobrych nawyków w zakresie gospodarki ściekowej w gospodarstwach domowych i rolnych	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, ARiMR	Ograniczone środki finansowe
							Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	monitorowane: organy wydające pozwolenia wodnoprawne	Brak kapitału ludzkiego
							Monitoring i zarządzanie siecią kanalizacyjną oraz wodociągową	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe, brak kapitału ludzkiego
							Monitorowanie oczyszczalni ścieków	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe, brak kapitału ludzkiego
							Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	własne: powiat drawski monitorowane: PGW WP, gminy powiatu drawskiego, inne podmioty	Ograniczone środki finansowe, brak zainteresowania społeczeństwa

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
6.	Zasoby geologiczne (ZG)	zasobami geologicznymi	Wydobycie zasobów [tys. t] PIG-PIB	1 161,05	800	Ochrona zrównoważona eksploatacja kopalin	Wydawanie koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż i kontrola realizacji ich warunków	własne: Starosta monitorowane: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, OUG	-
			Wydobycie kopalin [tys. m3] – torfy PIG-PIB	32,05	28,00		Ochrona złóż kopalin poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów w dokumentach planistycznych	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	-
7.	Gleby (GL)	GL I. Racionalna gospodarka zasobami glebowymi oraz dostosowanie do zmian klimatu	Liczba punktów sieci monitoringu chemizmu gleb ornych Polski [szt.] GIOŚ, IUNG	1	2	Zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb	Monitoring jakości gleb	monitorowane: IUNG w Puławach, OSChR	Ograniczone środki finansowe
							Ochrona gruntów rolnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnianie ich przeznaczenia w dokumentach planistycznych	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Sprzeciw społeczeństwa
							Monitorowanie gleb użytkowanych rolniczo	monitorowane: OSChR	Ograniczone środki finansowe
							Prowadzenie ewidencji gruntów i budynków oraz udostępnianie danych ewidencyjnych	własne: powiat drawski	Ograniczone środki finansowe
							Ochrona gleb przed degradacją i zanieczyszczeniem	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, przedsiębiorstwa	Ograniczone środki finansowe
							Ochrona gleb wysokiej jakości przed nierolniczym wykorzystaniem	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA	
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA					
		Zalesienia gruntów nie-przypadnych	Zalesienia ogółem [ha] GUS	0,00	15,00	Zalesienia w obrębie nieużytków	Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych i innych niż rolne	monitorowane: właściciele gruntów	Ograniczone środki finansowe	
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (GO)	GO I. Racjonalna gospodarka odpadami z zachowaniem hierarchii sposobów postępowania z odpadami	Masa wyrobów zawierających azbest na terenie gminy [kg] Baza azbestowa	7 686 736	0	Racjonalna gospodarka odpadami	Współpraca przy funkcjonowaniu Bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami	własne: powiat drawski	Brak kapitału lud	
			Masa odpadów komunalne wytworzone w ciągu roku [tys. Mg] GUS	22,32	20,00		Realizacja gminnych Programów usuwania azbestu	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe	
			Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów [%] GUS	32,0	38,0		Dotacje celowe na usuwanie azbestu	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe	
							Roczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi przekazywane marszałkowi województwa i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Brak kapitału ludzkiego	
							Roczne sprawozdanie nt. postępowania z odpadami komunalnymi zebranymi w punkcie PSZOK przekazywane wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.	monitorowane: podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów	Brak kapitału ludzkiego	
							Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie właściwie prowadzonej gospodarki odpadami (kontrola przestrzegania wydanych decyzji, zezwoleń i pozwoleń)	monitorowane: WIOŚ	Brak kapitału ludzkiego	

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
9.	Zasoby przyrodnicze (ZS)	ZSL. Ochrona i zrównoważone użytkowanie zasobów przyrodniczych oraz walorów krajobrazowych				Doskonalenie systemu gospodarowania odpadami	Rozwój i doskonalenie gminnych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi w celu osiągnięcia korzystniejszych poziomów recyklingu oraz minimalizacji wytwarzania odpadów, w tym m.in. budowa, rozbudowa i doposażanie PSZOK-ów	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe
			Powierzchnia dzikich wysypisk odpadów [m ²] GUS	0	0		Działania edukacyjne w zakresie właściwego postępowania z odpadami	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe, brak zaangażowania społeczeństwa
			Obszary prawnie chronione [ha] GUS	86 740,76	88 044	Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazu	Przeciwdziałanie nieuporządkowanej presji osadniczej i urbanizacyjnej w planowaniu przestrzennym	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	-
							Zapewnienie właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	-
							Prowadzenie oraz aktualizacja baz danych informacji o zasobach przyrodniczych	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, nadleśnictwa, podmioty sprawujące nadzór nad formami przyrody	Ograniczone środki finansowe

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
							Monitoring obszarów chronionych oraz siedlisk przyrodniczych i gatunków	monitorowane: nadleśnictwa, GIOŚ, PGL LP, RDOŚ w Szczecinie, ZPKWZ	Ograniczone środki finansowe
							Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody	własne: powiat drawski monitorowane: gminy powiatu drawskiego, nadleśnictwa, ZPKWZ	Ograniczone środki finansowe
			Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni powiatu ogółem [%] GUS	49,3	50,0	Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków	Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków obcych w tym inwazyjnych	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, nadleśnictwa, zarządcy nieruchomości, , organizacje pozarządowe	Ograniczone środki finansowe
							Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną	monitorowane: ZPKWZ, organizacje pozarządowe, wszystkie podmioty wyznaczone w planach ochrony i planach zadań ochronnych	Ograniczone środki finansowe
							Działania zwiększające retencję oraz wspierające zachowanie naturalnych warunków hydrologicznych na terenach podmokłych, w dolinach rzek oraz w jeziorach	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, organizacje pozarządowe, właściciele i zarządcy nieruchomości	Ograniczone środki finansowe
		ZS. II Dążenie do zazieleniania miast i terenów	Udział powierzchni terenów zieleni w powierzchni ogółem[%],	0,19	0,21	Ochrona walorów przyrodniczych terenów miejskich	Tworzenie oraz modernizacja terenów zieleni, prace arborystyczne oraz konserwacja pomników przyrody	monitorowane: gminy powiatu drawskiego, zarządcy nieruchomości	Ograniczone środki finansowe

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA	
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA					
			GUS				Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania i powiększania terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	-	
						Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenów wiejskich	Zachowanie unikalnych form krajobrazu wiejskiego	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Sprzeciw społeczeństwa	
							Zachowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych	monitorowane: gminy powiatu drawskiego	Sprzeciw społeczeństwa	
		ZSIII. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Powierzchnia lasów [ha] GUS	84 163,91	86 283,12	Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych	Monitoring lasów oraz badania reakcji drzewostanów na zmiany klimatyczne	monitorowane: nadleśnictwa, właściciele lasów	Ograniczone środki finansowe, brak zasobów ludzkich	
			Lesistość [%] GUS	47,8	49,0		Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasów dla lasów prywatnych	własne: powiat drawski monitorowane: nadleśnictwa	Ograniczone środki finansowe, brak zasobów ludzkich	
							Inwestycje związane z ochroną przeciwpożarową lasu, m.in. rozwój systemów monitorowania zagrożenia pożarowego oraz infrastruktury przeciwpożarowej	monitorowane: nadleśnictwa, właściciele lasów, gminy powiatu drawskiego	Ograniczone środki finansowe	
							Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych oraz zmiana klasyfikacji gruntów nieruchomości, objętych naturalną sukcesją leśną	własne: powiat drawski, monitorowane: gminy powiatu drawskiego	-	

LP.	OBSZAR INTERWENCJI	CEL	WSKAŹNIK			KIERUNEK INTERWENCJI	ZADANIA/PROPOZYCJE ZADAŃ	TYP ZADANIA/PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	RYZYKA
			NAZWA (+ŹRÓDŁO DANYCH)	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA				
10.	Zagrożenia poważnymi awariami (ZPA)	ZPA I. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków	Liczba poważnych awarii	0	0	Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	Badanie przyczyn oraz usuwanie skutków poważnych awarii	monitorowane: sprawcy awarii, PSP, WIOŚ w Szczecinie	-
							Prowadzenie i aktualizacja rejestru poważnych awarii oraz zakładów mogących powodować poważną awarię	monitorowane; WIOŚ	-
			Liczba zakładów dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej	0	0	Zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych	Planowanie i optymalizacja przewozu towarów niebezpiecznych	własne: powiat drawski monitorowane: gminy powiatu drawskiego	-
						Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych	Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców	własne: powiat drawski monitorowane: gminy powiatu drawskiego, służby ratunkowe	Ograniczone środki finansowe, brak współpracy ze strony mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

6.3. Główne zagrożenia dla planowanych zadań

Do głównych zagrożeń, jakie mogą się pojawić przy realizacji założonych działań, które mogą doprowadzić do braku realizacji planowanych zadań lub opóźnienia w ich realizacji w założonym czasie, należą:

- brak lub niewystarczające środki własne na realizację zadań;
- nieotrzymanie dofinansowania ze środków zewnętrznych na realizację inwestycji;
- długotrwałe i skomplikowane procedury ubiegania się o wsparcie finansowe (głównie ze środków UE);
- długotrwałe procedury przetargowe;
- długotrwałe i skomplikowane procedury uzyskiwania decyzji administracyjnych (lokalizacyjnych, środowiskowych);
- zmiany prawa krajowego w trakcie realizacji *Programu* - skutkujące brakiem konieczności realizacji pewnych zadań czy zmianą kompetencji;
- opóźnienia i przedłużający się czas budowy/realizacji inwestycji - przyczyny: nieefektywne planowanie, błędy projektowe, opieszałość wykonawcy, niekorzystne warunki pogodowe, zmiany w regulacjach prawnych, przypadki losowe i nieprzewidziane zdarzenia (awarie, znaleziska archeologiczne, znaleziska w postaci materiałów wybuchowych) itp.

6.2. Harmonogram realizacyjny (wykaz zadań)

W kolejnych tabelach przedstawiono harmonogram realizacyjny zadań własnych oraz monitorowanych służących poprawie stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie powiatu drawskiego.

Zadania własne samorządu powiatowego to przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków własnych będących w dyspozycji samorządu, wynikające z zadań własnych samorządu powiatowego oraz podejmowanych działań z własnej inicjatywy.

Natomiast zadania koordynowane to pozostałe zadania związane z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych, które są finansowane ze środków własnych przedsiębiorstw, instytucji oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla gminnego, wojewódzkiego i centralnego, bądź instytucji działających na terenie regionu, a które powiat będzie kontrolować oraz monitorować stopień ich realizacji.

6.2.1. Zadania własne

Tabela 67. Harmonogram rzeczowo-finansowy zadań własnych Powiatu Drawskiego

OBSZAR INTERWENCJI	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	KOSZTY REALIZACJI [ZŁ]				ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Promowanie rozwiązań przyczyniających się do redukcji emisji zanieczyszczeń (np. wymiana źródeł ciepła, termomodernizacja budynków ale także promowanie ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego)	Powiat Drawski	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne powiatu, środki zewnętrzne
	Rozbudowa drogi powiatowej Drawsko Pomorskie – Jankowo Małe (nr 1953Z)	ZDP Drawsko Pomorskie	25.09.2025-07.2026	6 402 833,57		-	-	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg i Powiat Drawski
	Przebudowa drogi powiatowej 1987Z w miejscowości Lubieszewo wraz z odwodnieniem i przebudową obiektu mostowego - PT		2025-2026	150 000,00	150 000,00	-	-	Gmina Złocieniec i Powiat Drawski
	Przebudowa drogi powiatowej 1960Z Złocieniec-Darskowo wraz z odwodnieniem m. Darskowo -PT		2025-2026	75 000,00	75 000,00	-	-	Gmina Złocieniec i Powiat Drawski
Zagrożenie hałasem	Wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu	Starosta	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne powiatu
	Stosowanie zabezpieczeń przeciwhałasowych (np. ekranów akustycznych, wałów ziemnych) i utrzymywanie nawierzchni dróg i szyn kolejowych w dobrym stanie technicznym	Powiat Drawski	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne powiatu, środki zewnętrzne

	Prowadzenie edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego.	Powiat Drawski	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne powiatu, środki zewnętrzne
Pola elektromagnetyczne (PEM)	Prowadzenie i aktualizacja rejestru zgłoszeń źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne	Powiat Drawski	2025-2028	W zależności od bieżących potrzeb				Środki własne powiatu, środki zewnętrzne
	Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości	Powiat Drawski	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne powiatu, środki zewnętrzne
Gospodarowanie wodami	Przebudowa mostu Rzepowo	ZDP Drawsko Pomorskie	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Powiat Drawski (ZDP Drawsko Pomorskie)
	Wydawanie komunikatów informujących o możliwości wystąpienia niebezpiecznych poziomów wód w rzekach oraz edukacja dotycząca prawidłowego postępowania w razie wystąpienia powodzi i podtopień	Powiat Drawski	2025-2028	W zależności od bieżących potrzeb				Środki własne
Zasoby geologiczne	Wydawanie koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż i kontrola realizacji ich warunków	Starosta	2025-2028	W zależności od bieżących potrzeb				Środki własne
Gleby	Prowadzenie ewidencji gruntów i budynków oraz udostępnianie danych ewidencyjnych	Powiat Drawski	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Współpraca przy funkcjonowaniu Bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami	Powiat Drawski	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne powiatu, środki zewnętrzne
Zasoby przyrodnicze	Zakup budek łęgowych	Powiat Drawski	2025-2028	500,00	500,00	500,00	500,00	Dochody budżetu powiatu pochodzące z opłat i kar środowiskowych przeznaczane na

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU DRAWSKIEGO NA LATA 2025-2028 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2032

								finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej
	Opracowanie dokumentacji leśnej ISL i UPUL		2025-2028	138 908,56	160 000,00	50 000,00	50 000,00	Środki własne powiatu
	Dofinansowanie zakupu drzew i krzewów ozdobnych		2025-2028	25 000,00	25 000,00	25 000,00	25 000,00	Środki własne powiatu
	Sprzątnięcie rzeki Drawy		2025-2028	500,00	500,00	500,00	500,00	Środki własne powiatu
	Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody	Powiat Drawski	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasów dla lasów prywatnych	Powiat Drawski	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
Zagrożenia poważnymi awariami	Planowanie i optymalizacja przewozu towarów niebezpiecznych	Powiat Drawski	2025-2028	W zależności od planowanych działań				Środki własne powiatu, środki zewnętrzne
	Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców	Powiat Drawski	2025-2028	W zależności od planowanych działań				Środki własne powiatu, środki zewnętrzne

Źródło: opracowanie własne

6.2.2. Zadania monitorowane

Tabela 68. Harmonogram zadań monitorowanych Powiatu Drawskiego

OBSZAR INTERWENCJI	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	KOSZTY REALIZACJI [ZŁ]				ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Modernizacja źródła ciepła KR1	ZEC Sp. Z o.o. w Drawsku Pomorskim	2026/2027 - 2029	-	50 000	2 500 000	2 500 000	Środki własne + dotacja + kredyt
	Monitoring powietrza	Gmina Kalisz Pomorski	2025 – 2028	2000	2000	2500	2500	Budżet gminy
	Prowadzenie monitoringu jakości powietrza	WIOŚ	2025-2028	W ramach wydatków bieżących				Środki własne
	Budowa świetlicy wiejskiej w Żabinie. Budowa ścieżki rowerowej z infrastrukturą. Dostosowanie Szkoły Podstawowej w Wierzchowie dla uczniów z niepełnosprawnościami.	UG Wierzchowo	2026-2028	-	1 000 000,00 2 000 000,00 3 000 000,00			Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego
	Finansowanie rozszerzania inwestycji pn. Budowa drogi S10	Gmina Kalisz Pomorski	2026-2027	-	1.500000,00	1.550000,00	-	Budżet gminy
	„Budowa drogi leśnej (dojazdu pożarowego) nr 36 na terenie Nadleśnictwa Borne Sulinowo” – ETAP III	Nadleśnictwo Borne Sulinowo	09.2025 – 12.2025	Ok. 800 000	-	-	-	Środki własne jednostki
	Wymiana źródła ciepła w budynku mieszkalnym z kancelariami leśniczych w		08.2025-11.2025	Ok. 55 000	-	-	-	Środki własne jednostki

OBSZAR INTERWENCJI	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	KOSZTY REALIZACJI [ZŁ]				ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	
	m. Turze 1 na terenie Nadleśnictwa Borne Sulinowo							
	Przebudowa DW163 na odcinku Połczyn-Zdrój – Czaplinek etap II, Długość 13,8km	Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie	2024-2026	Koszt całej inwestycji: 63 000 000,00		-	-	środki własne, środki zewnętrzne
	Budowa sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego – Trasa Stary Kolejowy Szlak etap II (odc. Złocieniec - Wałcz),		2023-2025	Koszty inwestycji w powiecie drawskim: 13 474 194,24	-	-	-	środki własne, środki zewnętrzne
	Przebudowa DW 171 odc. Sikory - Czaplinek, dł. 0,88 km,		2025-2028	Planowany koszt inwestycji: 1 120 000 zł				środki własne, środki zewnętrzne
	Przebudowa DW 175 odc. Kalisz Pom. – Dębsko, dł. 1,91 km,		2025-2028	Planowany koszt inwestycji: 3 700 00 zł				środki własne, środki zewnętrzne
	Przebudowa DW 177 odc. Czaplinek – Pławno, dł. 1,06 km,		2025-2028	Planowany koszt inwestycji: 1 900 000 zł				środki własne, środki zewnętrzne
	Przebudowa DW 173 w m. Ostrowice, dł. 0,88 km,		2025-2028	Planowany koszt inwestycji: 2 200 000 zł				środki własne, środki zewnętrzne
	Przebudowa DW 162 odc. Rydzewo – Zarańsko, dł. 1,24 km		2025-2028	Planowany koszt inwestycji: 1 850 000 zł				środki własne, środki zewnętrzne
	Zwiększenie udziału produkcji energii elektrycznej z OZE	gminy powiatu drawskiego, mieszkańcy	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				środki własne, środki zewnętrzne

OBSZAR INTERWENCJI	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	KOSZTY REALIZACJI [ZŁ]				ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	
	Budowa i modernizacja systemów i urządzeń do redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych	przedsiębiorstwa	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				środki własne
	Upłynnienie ruchu w miastach poprzez rozproszenie ruchu (budowa obwodnic), wzmocnienie wykorzystania transportu publicznego oraz stworzenie funkcjonalnego systemu transportu alternatywnego	zarządzający drogami	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				środki własne, środki zewnętrzne
Zagrożenie hałasem	Sporządzanie map akustycznych dla dróg krajowych, wojewódzkich i linii kolejowych	gminy powiatu drawskiego, zarządzający drogami i liniami kolejowymi	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				środki własne, środki zewnętrzne
	Monitoring hałasu na terenie powiatu	GIOŚ	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				środki własne, środki zewnętrzne
	Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie emitowanego hałasu	WIOŚ	2025-2028	W zależności od bieżących potrzeb				środki własne, środki zewnętrzne
	Prowadzenie pomiarów hałasu komunikacyjnego i przemysłowego	GIOŚ	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				środki własne, środki zewnętrzne
	Wprowadzanie do MPZP informacji z map akustycznych, zapisów dotyczących klasyfikacji terenów pod względem akustycznym, stosowanie zasad strefowania oraz elementów uspokojenia ruchu w centrach miast i	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				środki własne, środki zewnętrzne

OBSZAR INTERWENCJI	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	KOSZTY REALIZACJI [ZŁ]				ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	
	na terenach mieszkaniowych.							
	Prowadzenie edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego.	gminy powiatu drawskiego, organizacje pozarządowe	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				środki własne, środki zewnętrzne
	Stosowanie zabezpieczeń przeciwhałasowych (np. ekranów akustycznych, wałów ziemnych) i utrzymywanie nawierzchni dróg i szyn kolejowych w dobrym stanie technicznym	gminy powiatu drawskiego, zarządcy dróg i linii kolejowych	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				środki własne, środki zewnętrzne
	Stosowanie rozwiązań technicznych w zakładach przemysłowych lub usługowych, minimalizujące emitowany poziom hałasu.	przedsiębiorcy	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				środki własne
Pola elektromagnetyczne (PEM)	Kontynuacja monitorowania poziomu pól elektromagnetycznych	GIOŚ	2025-2028	W ramach funkcjonowania jednostki				Środki własne
	Wprowadzanie do planu zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne gmin, środki zewnętrzne
	Prowadzenie i aktualizacja rejestru zgłoszeń źródeł	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od bieżących potrzeb				Środki własne gmin, środki zewnętrzne

OBSZAR INTERWENCJI	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	KOSZTY REALIZACJI [ZŁ]				ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	
	wytwarzających pola elektromagnetyczne							
	Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne gmin, środki zewnętrzne
Gospodarowanie wodami	Budowa infrastruktury turystycznej w sąsiedztwie terenów wodnych (rzeki, jeziora, morze) za zachowaniem zasad bezpieczeństwa	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu prowadzonych działań				Środki własne gmin, środki zewnętrzne
	Monitorowanie stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego wód powierzchniowych i podziemnych	GIOŚ	2025-2028	W zależności od zakresu prowadzonych działań				Środki własne
	Budowa zbiornika retencyjnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Nadleśnictwo Kalisz Pomorski	2026-2029	0	100000	700000	700000	NFOŚ + środki własne
	Budowa Promenady nad jeziorem Drawsko z platformą widokową/ platformami widokowymi przy ul. Złocienieckiej	Gmina Czaplinek	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				środki własne gminy
	Aktualizacja POŚ w zakresie gospodarowania wodami	Gmina Kalisz Pomorski	2026-2026	-	10.000,00	-	-	środki własne gminy
	Rozwój małej retencji	Gmina Czaplinek	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				środki własne gminy
	Ograniczenia zużycia wody w obrębie terenów	przedsiębiorstwa	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne

OBSZAR INTERWENCJI	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	KOSZTY REALIZACJI [ZŁ]				ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	
	miejskich oraz w przemyśle (np. recyrkulacja wód, zamykanie obiegu wody).							
	Ograniczenie zużycia wody w rolnictwie.	mieszkańcy	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	WIOŚ, PGW WP	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne
	Edukacja w zakresie stosowania zasad dobrych praktyk rolniczych oraz informowanie o skutkach niewłaściwego postępowania z nawozami w gospodarstwach rolnych	ZODR	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Realizacja Planu przeciwdziałania skutkom suszy, w tym budowa, rozbudowa, modernizacja zbiorników retencyjnych	gminy powiatu drawskiego, PGW WP, rolnicy	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Ustanowienie stref ochrony pośredniej dla ujęć wód powierzchniowych i podziemnych	PGW WP	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				środki własne

OBSZAR INTERWENCJI	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	KOSZTY REALIZACJI [ZŁ]				ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	
	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych obszarów zagrożenia powodzią oraz terenów zagrożonych podtopieniami [	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne gmin, środki zewnętrzne
Gospodarka wodno-ściekowa	Renowacja kanalizacji sanitarnej w ul. Wałęckiej	Gmina Czaplinek	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				środki własne gminy
	Budowa sieci wodno – kanalizacyjnej do miejscowości Kołomąt		2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				środki własne gminy
	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Kaliszu Pomorskim	Gmina Kalisz Pomorski	2021-2028	100.000,00	100.000,00	20.000000,00	10.000000,00	Budżet gminy, Fundusz Ochrony Środowiska
	Sieć wodociągowa i kanalizacja sanitarne ul. Drawska -Koszalińska		2025-2025	5.972498,76	-	-	-	Budżet gminy, Polski Ład
	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej Al. Sprzymierzonych		2025-2026	11.000,00	100.000,00	-	-	Budżet gminy
	Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w Wierzchowie	Gmina Wierzchowo	12.2026	-	Ok. 20 000 000,00	-	-	Środki własne, Urząd Marszałkowski WZ
	Budowa sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacji sanitarnej wraz z zakupem i wyposażeniem urządzeń dla ujęcia wody oraz zakupem zestawu asenizacyjnego dla miejscowości Nowe Laski,		2025 – 04.2026	-	4482352,48	-	-	Środki własne, Urząd Marszałkowski WZ KPO i Zwiększenie Odporności

OBSZAR INTERWENCJI	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	KOSZTY REALIZACJI [ZŁ]				ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	
	Gmina Wierzchowo oraz budowa sieci wodociągowej dla miejscowości Garbowo							
	Budowa przydomowej oczyszczalni ścieków przy leśniczówce Piaseczno	Nadleśnictwo Czaplinek	06.2025 - 31.12.2026	-	70000,00	-	-	Środki własne
	Budowa przydomowej studni głębinowej przy leśniczówce Piaseczno	Nadleśnictwo Czaplinek	06.2025 - 31.12.2026	-	50000,00	-	-	Środki własne
	Zwiększenie dostępności mieszkańców powiatu drawskiego do zbiorczego systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków oraz oczyszczalni ścieków	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne gmin, środki zewnętrzne
	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków oraz kontrola szczelności tych zbiorników	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne gmin, środki zewnętrzne
	Ograniczanie ilości zużywanej wody poprzez zamykanie obiegów wody oraz recyrkulację wody w zakładach przemysłowych	zakłady przemysłowe	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne
	Ograniczanie zużycia wody poprzez zmniejszenie strat na przesyle oraz optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury wodnej	gminy powiatu drawskiego, podmioty działające obszarze zaopatrzenia ludności w wodę i odprowadzania ścieków	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne, środki zewnętrzne

OBSZAR INTERWENCJI	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	KOSZTY REALIZACJI [ZŁ]				ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	
	Dotacje i budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, dla których budowa sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadniona ekonomicznie lub technicznie	gminy powiatu drawskiego, właściciele	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	gminy powiatu drawskiego, podmioty upoważnione przez gminy (straż miejska).	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	monitorowane: organy wydające pozwolenia wodno-prawne	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne
	Promowanie dobrych nawyków w zakresie gospodarki ściekowej w gospodarstwach domowych i rolnych	gminy powiatu drawskiego, ARiMR	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Monitoring i zarządzanie siecią kanalizacyjną oraz wodociągową	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Monitorowanie oczyszczalni ścieków	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
Zasoby geologiczne	Wydawanie koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż i kontrola realizacji ich warunków	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, OUG	2025-2028	W zależności od bieżących potrzeb				środki własne
	Ochrona złóż kopalin poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów w dokumentach planistycznych	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu prowadzonych działań				środki własne, środki zewnętrzne

OBSZAR INTERWENCJI	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	KOSZTY REALIZACJI [ZŁ]				ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	
Gleby	Monitoring jakości gleb	IUNG w Puławach, OSChR	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne
	Ochrona gruntów rolnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnianie ich przeznaczenia w dokumentach planistycznych	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Monitorowanie gleb użytkowanych rolniczo	OSChR	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Ochrona gleb przed degradacją i zanieczyszczeniem	gminy powiatu drawskiego, przedsiębiorstwa	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Ochrona gleb wysokiej jakości przed nierolniczym wykorzystaniem	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych i innych niż rolne	właściciele gruntów	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Gmina Czaplinek	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne gminy
	Budowa PSZOK	Gmina Kalisz Pomorski	2025-2026	100.000,00	802.000,00	-	-	Budżet Gminy
	Zakup i montaż wiat śmietnikowych		2025-2028	150.000,00	80.000,00	50.000,00	50.000,00	Budżet gminy
	Budowa Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki	Gmina Wierzychowo	03.03.2025-30.06.2027	6 500,00	1564178,00	-	-	Środki własne, Fundusze Europejskie

OBSZAR INTERWENCJI	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	KOSZTY REALIZACJI [ZŁ]				ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	
	Odpadów Komunalnych w Wierzchowie							na rzecz zielonego Pomorza Zachodniego
	Demontaż i utylizacja pokrycia dachowego z płyt azbestowo-cementowych z budynków gospodarczych w m. Broczyno.	Nadleśnictwo Borne Sulinowo	2026	-	Ok. 25 000	-	-	środki własne, środki zewnętrzne
	Demontaż i utylizacja pokrycia dachowego z płyt azbestowo-cementowych z budynków gospodarczych w m. Turze 1.		2027	-	-	Ok. 8 000	-	środki własne, środki zewnętrzne
	Realizacja gminnych Programów usuwania azbestu	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Ograniczone środki finansowe, brak zaangażowania społeczeństwa
	Dotacje celowe na usuwanie azbestu	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Ograniczone środki finansowe
	Roczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi przekazywane marszałkowi województwa i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Brak kapitału ludzkiego
	Roczne sprawozdanie nt. postępowania z odpadami komunalnymi zebranymi w punkcie PSZOK przekazywane wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.	podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Brak kapitału ludzkiego
	Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie właściwie prowadzonej	WIOŚ	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Brak kapitału ludzkiego

OBSZAR INTERWENCJI	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	KOSZTY REALIZACJI [ZŁ]				ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	
	gospodarki odpadami (kontrola przestrzegania wydanych decyzji, zezwoleń i pozwoleń)							
	Rozwój i doskonalenie gminnych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi w celu osiągnięcia korzystniejszych poziomów recyklingu oraz minimalizacji wytwarzania odpadów, w tym m.in. budowa, rozbudowa i doposażanie PSZOK-ów	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Ograniczone środki finansowe
	Działania edukacyjne w zakresie właściwego postępowania z odpadami	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Ograniczone środki finansowe, brak zaangażowania społeczeństwa
	„Utrzymanie zieleni i czystości w pasie drogowym na terenie administrowanym przez Generalną Dyрекcję Dróg krajowych i Autostrad Oddział w Szczecinie z podziałem na 2 części: Część 2 – Rejon w Wałczu”	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Szczecin, Rejon Wałcz	01.05.2023 – 01.05.2027	350 000	350 000	350 000	350 000	budżet państwa
Zasoby przyrodnicze	Rozbudowa systemu zieleni miejskiej, w tym budowa powiązań pomiędzy istniejącymi obszarami zieleni oraz zielenią, a obszarami zielonymi gminy	Gmina Czaplinek	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				środki własne gminy

OBSZAR INTERWENCJI	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	KOSZTY REALIZACJI [ZŁ]				ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	
	Rewitalizacja parku miejskiego		2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				środki własne gminy
	Wykonanie nasadzeń kompensacyjnych	Gmina Kalisz Pomorski	2026-2026	-	10000	-	-	środki własne gminy
	Aktualizacja stanu prawnego pomników przyrody	Gmina Wierzychowo	2026 – b.d.	-	5000,00	-	-	Środki własne
	Lasy dla mokradeł – ochrona siedlisk hydrogenicznych na obszarach cennych przyrodniczo	Nadleśnictwo Kalisz Pomorski	2026-2029	-	70000	230000	-	NFOŚiGW + środki własne
	Monitoring form ochrony przyrody (pomniki przyrody, strefy ochronne gatunków) prowadzony przez pracowników terenowej Służby Leśnej.	Nadleśnictwo Czaplinek	01.01.2025 – 31.12.2028	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań				Środki własne
	Monitoring chronionych gatunków roślin i zwierząt prowadzony przez pracowników terenowej Służby Leśnej.		01.01.2025 – 31.12.2028	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań				Środki własne
	Działania statutowe. Monitoring obszarów chronionych oraz siedlisk przyrodniczych i gatunków - w ramach zadania realizowano nadzór nad przestrzeganiem zakazów obowiązujących w Parku Krajobrazowym (DPK), w tym reagowano na	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie	Działania cykliczne prowadzone w ramach nadzoru nad parkami krajobrazowymi	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań				Środki własne

OBSZAR INTERWENCJI	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	KOSZTY REALIZACJI [ZŁ]				ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	
	zgłoszenia o naruszaniu zakazów czy opiniowano działania planowane do realizacji na terenie DPK.							
	Utrzymanie trwałości projektu: „Wzmacnianie ochrony bociana białego i nietoperzy oraz realizacja zadań czynnej ochrony e rezerwatach przyrody na obszarach parków krajobrazowych województwa zachodniopomorskiego”		Działania cykliczne prowadzone w ramach nadzoru nad parkami krajobrazowymi	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań				Środki własne
	Inwentaryzacja nietoperzy na wybranych transektach DPK w schronach zamontowanym w ramach projektu „Wzmacnianie ochrony bociana białego i nietoperzy oraz realizacja zadań czynnej ochrony e rezerwatach przyrody na obszarach parków krajobrazowych województwa zachodniopomorskiego”		2025	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań				Środki własne
	Bieżąca konserwacja oznakowania parków krajobrazowych w ramach prowadzenia działalności		Działania cykliczne prowadzone w ramach nadzoru nad parkami krajobrazowymi	W ramach wydatków bieżących				Środki własne

OBSZAR INTERWENCJI	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	KOSZTY REALIZACJI [ZŁ]				ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	
	Wykonywanie usług z zakresu gospodarki leśnej na terenie Nadleśnictwa Mirosławiec	Nadleśnictwo Mirosławiec (Zakłady Usług Leśnych)	2025-2028	35000	28000	28000	28000	środki własne
	Wykonanie projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Mirosławiec na lata 2026-2035 wraz z aktualizacją Programu ochrony przyrody i Prognozą oddziaływania na środowisko	KRAMEKO Sp. z o.o	30.01.2025	2850	712	-	-	Środki własne
	Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków obcych w tym inwazyjnych	gminy powiatu drawskiego, nadleśnictwa, zarządcy nieruchomości, organizacje pozarządowe	2025-2028	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Działania zwiększające retencję oraz wspierające zachowanie naturalnych warunków hydrologicznych na terenach podmokłych, w dolinach rzek oraz w jeziorach	gminy powiatu drawskiego, organizacje pozarządowe, właściciele i zarządcy nieruchomości	2025-2028	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Przeciwdziałanie nieuporządkowanej presji osadniczej i urbanizacyjnej w planowaniu przestrzennym	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań				Środki własne, środki zewnętrzne

OBSZAR INTERWENCJI	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	KOSZTY REALIZACJI [ZŁ]				ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	
	Zapewnienie właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Prowadzenie oraz aktualizacja baz danych informacji o zasobach przyrodniczych	gminy powiatu drawskiego, nadleśnictwa, podmioty sprawujące nadzór nad formami przyrody	2025-2028	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Monitoring obszarów chronionych oraz siedlisk przyrodniczych i gatunków	nadleśnictwa, GIOŚ, PGL LP, RDOŚ w Szczecinie, ZPKWZ	2025-2028	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków obcych w tym inwazyjnych	gminy powiatu drawskiego, nadleśnictwa, zarządcy nieruchomości, , organizacje pozarządowe	2025-2028	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań				Środki własne, środki zewnętrzne

OBSZAR INTERWENCJI	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	KOSZTY REALIZACJI [ZŁ]				ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	
	Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną	ZPKWZ, organizacje pozarządowe, wszystkie podmioty wyznaczone w planach ochrony i planach zadań ochronnych	2025-2028	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Działania zwiększające retencję oraz wspierające zachowanie naturalnych warunków hydrologicznych na terenach podmokłych, w dolinach rzek oraz w jeziorach	gminy powiatu drawskiego, organizacje pozarządowe, właściciele i zarządcy nieruchomości	2025-2028	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Tworzenie oraz modernizacja terenów zieleni, prace arborystyczne oraz konserwacja pomników przyrody	gminy powiatu drawskiego, zarządcy nieruchomości	2025-2028	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania i powiększania terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Zachowanie unikalnych form krajobrazu wiejskiego	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Zachowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań				Środki własne, środki zewnętrzne

OBSZAR INTERWENCJI	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	KOSZTY REALIZACJI [ZŁ]				ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	
	Monitoring lasów oraz badania reakcji drzewostanów na zmiany klimatyczne	nadleśnictwa, właściciele lasów	2025-2028	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasów dla lasów prywatnych	nadleśnictwa	2025-2028	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Inwestycje związane z ochroną przeciwpożarową lasu, m.in. rozwój systemów monitorowania zagrożenia pożarowego oraz infrastruktury przeciwpożarowej	nadleśnictwa, właściciele lasów, gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody	gminy powiatu drawskiego, nadleśnictwa, ZPKWZ	2025-2028	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
Zagrożenie poważnymi awariami	Badanie przyczyn oraz usuwanie skutków poważnych awarii	Sprawcy awarii, PSP, WIOŚ w Szczecinie	2025-2028	W zależności od potrzeb				Środki własne

OBSZAR INTERWENCJI	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	KOSZTY REALIZACJI [ZŁ]				ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	
	Prowadzenie i aktualizacja rejestru poważnych awarii oraz zakładów mogących powodować poważną awarię	WIOŚ w Szczecinie	2025-2028	W ramach kosztów funkcjonowania jednostki				Środki własne
	Planowanie i optymalizacja przewozu towarów niebezpiecznych	gminy powiatu drawskiego	2025-2028	W zależności od potrzeb				Środki własne, środki zewnętrzne
	Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców	gminy powiatu drawskiego, służby ratunkowe	2025-2028	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
Edukacja ekologiczna	Prowadzenie warsztatów, spacerów ekologicznych, zajęć dla dzieci	Gmina Czaplinek	2025-2028	W zależności od zakresu planowanych działań				Środki własne, środki zewnętrzne
	-Prawidłowa segregacja odpadów, -sadzenie drzew, -sprzątanie świata -oszczędzanie wody i energii	Gmina Kalisz Pomorski	2025 - b.d.	5000	5000	5000	5000	Budżet gminy, budżet szkół i przedszkoli
	Akcja edukacyjna pt. „Sprzątanie Świata”.	Nadleśnictwo Czaplinek	01.01.2025 – 31.12.2028	-	-	-	-	Środki własne
	Akcja edukacyjna – Rajd zadaniowy.		01.01.2025 – 31.12.2028	-	-	-	-	Środki własne
	Zajęcia edukacyjne dla Przedszkoli, Szkół Podstawowych oraz Szkół		01.01.2025 – 31.12.2028	-	-	-	-	Środki własne

OBSZAR INTERWENCJI	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	KOSZTY REALIZACJI [ZŁ]				ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	
	Średnich. Tematy zajęć dostosowane do wieku uczestników i dotyczą m.in.: pracy leśnika, zagrożeń w lesie i zasad bezpiecznego korzystania, darów lasu, flory i fauny występującej w lesie.							
	Sadzenie lasu wspólnie z instytucjami samorządowymi oraz placówkami oświaty.		01.01.2025 – 31.12.2028	-	-	-	-	Środki własne
	Udział w imprezach okolicznościowych (dożynki, pikniki rodzinne, festyny) na terenie Nadleśnictwa poprzez wystawienie stoiska promocyjno-edukacyjnego.		01.01.2025 – 31.12.2028	-	-	-	-	Środki własne
	Piknik ekologiczny organizowany przez szkołę podstawową - wystawienie stoiska edukacyjno-informacyjnego.		24.05.2025 – 24.05.2025	-	-	-	-	Środki własne
	Akcja edukacyjna „Spacer z leśnikiem” oraz „Grzybobranie” dla przedszkolaków.		01.01.2025 – 31.12.2028	-	-	-	-	Środki własne
	Konkurs Znam Drawski Park Krajobrazowy - konkurs składa się z dwóch etapów, terenowego (edukacja prowadzona na wybranych	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie	Konkurs odbywa się cyklicznie każdego roku w terminach jesiennych	2500	2500	2750	2750	Środki własne ZPKWZ + planowane dofinansowanie z WFOŚiGW oraz FEPZ

OBSZAR INTERWENCJI	NAZWA ZADANIA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	KOSZTY REALIZACJI [ZŁ]				ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
				2025	2026	2027	2028	
	ścieżkach edukacyjnych DPK, zakończona wspólnym ogniskiem), finału (młodzież rozwiązuje test wiedzy)							
	Statutowe działania edukacyjne		Zadanie realizowano na podstawie bieżących zgłoszeń	-	-	-	-	Środki własne

Źródło: opracowanie własne

6.3. Źródła finansowania

Podstawowym źródłem finansowania zadań wskazanych w Programie będą środki własne oraz fundusze zewnętrzne. Dodatkowych źródeł finansowania poszczególne jednostki mogą szukać wśród funduszy unijnych (np. fundusze strukturalne, Fundusz Spójności), środków NFOŚiGW i WFOŚiGW, kredytów bankowych oraz dotacji z budżetu centralnego. Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej zwiększyło możliwości wykorzystania funduszy zagranicznych.

Poniżej scharakteryzowano najważniejsze źródła środków zewnętrznych na finansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska.

NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (NFOŚiGW)³³

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), który powstał w 1989 roku, jest głównym ogniwem polskiego systemu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, dysponując największym potencjałem finansowym. Narodowy Fundusz jest ważnym narzędziem realizacji polityki ochrony środowiska w Polsce. Służą temu stabilne przychody, doświadczone kadry oraz wypracowane formy współpracy z beneficjentami.

Narodowy Fundusz oferuje pożyczki, dotacje oraz inne formy dofinansowania projektów realizowanych m.in. przez samorządy, przedsiębiorstwa, podmioty publiczne, organizacje społeczne, a także osoby fizyczne.

W sektorze finansów publicznych Narodowy Fundusz jest również największym w Polsce partnerem międzynarodowych instytucji finansowych w obsłudze środków zagranicznych przeznaczonych na ochronę środowiska.

Zakres finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej został określony w art. 400a ust. 1 oraz art. 410a ust. 4-6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

WOJEWÓDZKIE FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (WFOŚiGW)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie od ponad 30 lat wspiera projekty ekologiczne, współfinansując działania samorządów, szpitali, szkół, uczelni wyższych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców oraz wszystkich mieszkańców województwa Zachodniopomorskiego.

Wśród projektów realizowanych w ramach WFOŚiGW znajdują się:

- preferencyjne pożyczki na:
 - termomodernizację i poprawę efektywności energetycznej,
 - odnawialne źródła energii,
 - elektromobilność
- program „Czyste Powietrze”
- projekt Doradztwo Energetyczne 2.0 (FEnIKS)
- dotacje na wkład własny do działania 2.15
- Usuwanie Wyrobów Zawierających Azbest – Część 2
- Agroenergia.

PROGRAM INWESTYCJI STRATEGICZNYCH POLSKI ŁĄD³⁴

Program Inwestycji Strategicznych to bezzwrotne dofinansowania inwestycji publicznych realizowanych przez gminy, powiaty, miasta i województwa w całej Polsce. To Program, który jest zbudowany wokół głównych założeń Polskiego Łądu. Program obejmuje ponad 30 obszarów gospodarki, w tym m.in.: inwestycje w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, modernizację źródeł ciepła na zeroemisyjne, czy w gospodarowanie odpadami, a także inwestycje społeczne tj. żłobki, przedszkola czy ścieżki rowerowe.

³³ Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, www.nfosigw.gov.pl

³⁴ Program Inwestycji Strategicznych Polski Ład, <https://www.gov.pl/web/finanse/rzadowy-fundusz-polski-lad-program-inwestycji-strategicznch>

Rząd z pomocą Banku Gospodarstwa Krajowego pomoże odbudować gospodarkę po pandemii. Polski Ład działa perspektywicznie i długofalowo. Realizacja zaplanowanych inwestycji strategicznych podniesie poziom produktywności całej polskiej gospodarki.

Cel Programu Inwestycji Strategicznych:

- pobudzenie aktywności inwestycyjnej jednostek samorządu terytorialnego
- rozwój lokalnej przedsiębiorczości
- poprawa warunków życia obywateli
- powstanie nowych miejsc pracy
- wsparcie zrównoważonego rozwoju
- efektywne zaangażowanie sektora finansowego

FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA POMORZA ZACHODNIEGO (FEPZ)³⁵

Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego to środki dostępne w ramach polityki spójności przeznaczone są na realizację inwestycji w obszarze innowacji, przedsiębiorczości, cyfryzacji, ochrony środowiska, efektywności energetycznej, edukacji, rynku pracy i spraw społecznych, infrastruktury transportowej, ochrony zdrowia, kultury i turystyki oraz Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych / Innych Inwestycji Terytorialnych.

Całkowita kwota przeznaczona na realizację programu Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027, to blisko 1,7 mld euro. Składa się na nią ponad 1,2470 mld euro pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz niemal 470 mln euro z Europejskiego Funduszu Społecznego +.

³⁵ Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego, <https://funduszeue.wzp.pl>

7. System realizacji Programu ochrony środowiska

7.1. Wprowadzenie

Warunkiem realizacji programu ochrony środowiska jest ustalenie systemu zarządzania tym programem. System ten powinien składać się z następujących elementów:

- zasady realizacji programu;
- instrumenty zarządzania;
- monitoring;
- struktura zarządzania programem;
- sprawozdawczość z realizacji programu;
- harmonogram realizacji;
- działania w zakresie zarządzania.

Zarządzanie programem odbywać się powinno z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju, w oparciu o instrumenty zarządzania, zgodne z kompetencjami i obowiązkami podmiotów zarządzających.

7.2. Uczestnicy wdrażania Programu

Podstawową zasadą realizacji programu ochrony środowiska powinna być zasada wykonywania zadań jednostek związanych z systemem zarządzania środowiskiem, świadomych istnienia programu i ich uczestnictwa w nim. Można wyodrębnić cztery grupy podmiotów uczestniczących w programie z uwagi na pełnioną przez nie rolę.

Są to:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem;
- podmioty realizujące zadania programu;
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu;
- społeczność jako główny podmiot odbierający wyniki wdrożenia programu.

Włączanie do procesu szerokiego grona uczestników zapewnia jego akceptację i równomierne obciążenie poszczególnych partnerów w postaci środków i obowiązków.

Bezpośrednim wykonawcą Programu ochrony środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 będą podmioty gospodarcze, instytucje i jednostki samorządowe planujące i realizujące inwestycje zgodnie z kierunkami nakreślonymi przez Program, jak również Powiat Drawski jako prowadzący inwestycje w zakresie ochrony środowiska na swoim terenie. Podmioty te będą również przekazywały informacje w ramach monitoringu realizacji zadań Programu i efektów w środowisku. Bezpośrednim odbiorcą Programu będzie społeczeństwo powiatu.

W procesie planowania uwzględniony został również szeroki udział społeczeństwa, polegający na konsultacjach treści dokumentu ze społeczeństwem poprzez umożliwienie zgłaszania wniosków, uwag i opinii. Możliwość udziału społeczeństwa została zapewniona na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.).

7.1. Wdrażanie i zarządzanie Programem

Program ochrony środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2025-2028 przyjęty zostaje do realizacji na podstawie uchwały Rady Powiatu. Efektywne wdrożenie i zarządzanie niniejszym Programem wymaga dużego zaangażowania administracji samorządowej, a także współpracy pomiędzy wszystkimi instytucjami włączonymi w zagadnienia ochrony środowiska. Za realizację Programu odpowiedzialne są władze powiatu.

Program będzie wdrażany głównie przez Starostwo Powiatowe w Drawsku Pomorskim oraz jednostki mu podległe. Niemniej jednak nie wyklucza się współpracy mieszkańców powiatu, organizacji pozarządowych, jednostek oświatowych i innych. Wszystkie jednostki będą musiały ze sobą współpracować poprzez stałą wymianę informacji i wiedzy.

Bardzo ważna jest również współpraca z sąsiednimi powiatami, bowiem zagrożenia dla środowiska mają pochodzenie lokalne, ale mogą oddziaływać także na znacznie większych obszarach. Stąd też wynika potrzeba rozwiązań tych problemów w oparciu o współpracę z sąsiednimi powiatami, np. w zakresie gospodarki odpadami czy gospodarki wodno-ściekowej. Współpraca taka, oprócz pozytywnych efektów dla środowiska może przynieść także wzajemne korzyści ekonomiczne.

7.2. Instrumenty realizacji Programu

Zarządzanie Programem będzie się odbywać z wykorzystaniem instrumentów, które pozwolą na jego weryfikację w oparciu o wyniki monitorowania procesów zachodzących w szeroko rozumianym otoczeniu realizowanej polityki ochrony środowiska powiatu.

Instrumenty służące realizacji Programu wynikają z ustawy *Prawo ochrony środowiska*, ustawy o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, ustawy o *ochronie przyrody*, ustawy o *odpadach*, ustawy *Prawo geologiczne i górnicze*, ustawy *Prawo budowlane*. Są to instrumenty prawne, finansowe, społeczne i strukturalne.

7.2.1. Instrumenty prawne

Instrumentami prawnymi są wszystkie konkretne rozwiązania ukierunkowane na osiągnięcie celu ekologicznego, z których powiat może korzystać i jednocześnie mają one odniesienie prawne, tj. wynikają z obowiązujących przepisów prawnych. Instrumenty prawne dają jednostkom samorządu terytorialnego i instytucjom działającym w ochronie środowiska możliwość nałożenia określonych obowiązków i postanowień na podmioty.

Do instrumentów prawnych zalicza się:

- pozwolenia na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii, w tym pozwolenia zintegrowane;
- koncesje geologiczne;
- pozwolenia wodnoprawne;
- zezwolenia na wycinkę drzew;
- decyzje dotyczące odpadów;
- decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach.

Ponadto bardzo ważnymi instrumentami służącymi właściwemu gospodarowaniu zasobami środowiska są raporty i przeglądy ekologiczne oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Właściwe zarządzanie środowiskiem powinno opierać się o nowoczesny system planowania przestrzennego i ocen oddziaływania na środowisko. W świetle wyzwań inwestycyjnych, związanych z wdrożeniem pakietu działań wynikających ze zintegrowanych strategii rozwoju Polski, znaczenia nabiera właściwe funkcjonowanie systemu oceny oddziaływania na środowisko dla planowanych przedsięwzięć (EIA) oraz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko (SEA), które są podstawowym narzędziem wdrażania polityki zrównoważonego rozwoju. Istotne jest, aby ocena oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, jak i dokumentów tworzących ramy dla realizacji tych przedsięwzięć była przeprowadzona w sposób rzetelny i poprawny oraz zgodnie z najlepszymi praktykami w tym zakresie.

Szczególnym instrumentem prawnym stał się monitoring, czyli pomiar stanu środowiska prowadzony zarówno w odniesieniu do badań jakości środowiska, jak też do ilości zasobów środowiskowych.

7.2.2. Instrumenty finansowe

Do instrumentów finansowych należą:

- opłaty za korzystanie ze środowiska (za wprowadzenie gazów lub pyłów do powietrza, za składowanie odpadów);

- opłaty za usługi wodne;
- administracyjne kary pieniężne;
- odpowiedzialność cywilna, karna i administracyjna;
- kredyty i dotacje z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz innych funduszy;
- pomoc publiczna na ochronę środowiska w postaci preferencyjnych pożyczek i kredytów, dotacji, odroczeń, rozłożenia na raty i umorzeń płatności wobec budżetu państwa i funduszy ekologicznych, zwolnień i ulg podatkowych oraz innych.

7.2.3. Instrumenty społeczne

Uzgodnienia instytucjonalne i konsultacje społeczne są ważnym elementem skutecznego zarządzania realizującego zasady zrównoważonego rozwoju. Wśród nich istnieje podział na dwie kategorie wewnętrzne: pierwsza dotyczy działań samorządów, druga polega na budowaniu powiązań między władzami samorządowymi a społeczeństwem.

Edukacja ekologiczna jest bardzo ważnym instrumentem społecznym wspomagającym wdrażanie Programów ochrony środowiska. Głównym jej celem jest kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz przyjaznych dla środowiska nawyków i codziennych postaw. W ciągu ostatnich dziesięciu lat obserwuje się znaczny rozwój edukacji ekologicznej, a w społeczeństwie potrzebę wiedzy na temat aspektów środowiskowych działań i produktów. Istotną rolę odgrywają tutaj pozarządowe organizacje ekologiczne i szkoły wszystkich szczebli. Ponadto ważny oddźwięk w społeczeństwie mają kampanie ekologiczne, które mają na celu uświadamianie i nagłaśnianie problemów ekologicznych społeczeństwu. Szkolenia powinny być organizowane w szczególności dla:

- pracowników administracji;
- mieszkańców;
- nauczycieli szkół wszystkich szczebli;
- członków organizacji pozarządowych;
- dziennikarzy;
- dyrekcji i kadry zakładów produkcyjnych;
- właścicieli i pracowników gospodarstw rolnych.

Podstawą skuteczności działań edukacyjnych jest rzetelne informowanie społeczeństwa na temat stanu środowiska np. poprzez wydawanie ogólnodostępnych raportów o stanie środowiska. Istotne jest także komunikowanie się ze społeczeństwem przy podejmowaniu decyzji o działaniach inwestycyjnych mogących mieć wpływ na jakość środowiska.

7.2.4. Instrumenty strukturalne

Do instrumentów strukturalnych należą programy strategiczne np. strategie rozwoju wraz z programami sektorowymi. Strategia jest dokumentem wytyczającym główne tendencje i kierunki działań w ramach rozwoju gospodarczego, społecznego i ochrony środowiska. Dokument ten jest bazą dla opracowania programów sektorowych (np. dotyczy rewitalizacji, rozwoju przemysłu, ochrony zdrowia, turystyki, ochrony środowiska, itd.).

7.3. Monitoring środowiska

Celem monitoringu jest ocena stanu środowiska (czy stan środowiska ulega polepszeniu czy pogorszeniu) poprzez zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych dotyczących jakości środowiska i zachodzących w nim zmian. Wyniki prowadzonego monitoringu są również podstawą oceny efektywności wdrażania polityki środowiskowej. Monitoring dostarcza informacji o efektach wszystkich działań na rzecz ochrony środowiska.

Badanie stanu środowiska realizowane jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, który z mocy ustawy koordynowany jest przez organy Inspekcji Ochrony Środowiska. Skoordynowanie działań pozwala na szerokie i wszechstronne wykorzystanie wyników badań. Głównym zadaniem sieci krajowych

jest śledzenie w skali kraju trendów poszczególnych wskaźników jakości środowiska dla potrzeby realizacji polityki ekologicznej państwa.

Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska powinna opierać się na analizie wskaźników zawartych w poszczególnych podrozdziałach oraz w tabeli nr 65.

7.4. Sprawozdawczość, ewaluacja oraz aktualizacji Programu

Ocena realizacji celów i zadań ochrony środowiska określonych w celu realizacji polityki ochrony środowiska w niniejszym Programie Ochrony Środowiska powinna być realizowana co 2 lata poprzez sporządzenie przez Starostę Drawskiego raportów z wykonania Programu.

Bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań Programu będzie wysokość ponoszonych nakładów finansowych oraz uzyskane efekty rzeczowe, zweryfikowane przez ocenę stanu jakości i dotrzymywania norm komponentów środowiska. Do oceny należy wykorzystać wskaźniki określone w poprzednim podrozdziale.

Opracowane przez organ wykonawczy Powiatu Drawskiego raporty, winny być przedkładane Radzie Powiatu w cyklu dwuletnim.

7.5. Upowszechnianie informacji o stanie środowiska i realizacji Programu

Duże znaczenie dla możliwości upowszechniania informacji o stanie środowiska i realizacji Programu daje nowelizowane ustawodawstwo stwarzające powszechny dostęp do informacji o środowisku i procedury udziału społeczeństwa w zarządzaniu środowiskiem (Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko).

Obecnie informacja ekologiczna w Polsce dostępna jest poprzez:

- publikacje Głównego Urzędu Statystycznego;
- publikacje Ministerstwa Środowiska;
- publikacje służb państwowych: Inspekcji Ochrony Środowiska, Inspekcji Sanitarnej, IMGW-PIB, PIG-PIB, PSH;
- programy i plany strategiczne, opracowania jednostek samorządu terytorialnego;
- prasę popularno-naukową o tematyce ekologicznej;
- programy telewizyjne i radiowe;
- publikacje o charakterze edukacyjnym jednostek naukowo-badawczych;
- publikacje opracowane przez organizacje pozarządowe;
- targi i giełdy ekologiczne;
- akcje i kampanie edukacyjne i promocyjne;
- internet.

Spis tabel

Tabela 1. Dane demograficzne poszczególnych gmin powiatu drawskiego w 2024 roku	10
Tabela 2. Zestawienie dróg krajowych na terenie powiatu drawskiego	11
Tabela 3. Charakterystyka dróg powiatowych i wojewódzkich na terenie powiatu drawskiego	12
Tabela 4. Charakterystyka stanu dróg wojewódzkich na terenie powiatu drawskiego	16
Tabela 5. Wyniki klasyfikacji strefy zachodniopomorskiej pod kątem ochrony zdrowia ludzi w 2024 roku	23
Tabela 6. Wyniki klasyfikacja strefy zachodniopomorskiej pod kątem ochrony roślin w 2024 roku	24
Tabela 7. Sieć gazownicza na terenie powiatu drawskiego w 2024 r.	25
Tabela 8. Sieć ciepła i kotłownie na terenie Powiatu Drawskiego w 2024 r.	26
Tabela 9. Odnawialne źródła energii na terenie powiatu drawskiego	26
Tabela 10. Ilość zanieczyszczeń pyłowo-gazowych wyemitowanych na terenie powiatu drawskiego z zakładów przemysłowych w latach 2023 i 2024.....	28
Tabela 11. Wykaz podmiotów, które posiadają aktualne pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza na terenie powiatu drawskiego	29
Tabela 12. Zadania realizowane w ramach Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego za lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 w obszarze „Ochrona klimatu i jakości powietrza”	30
Tabela 13. Wskaźniki monitoringu dla obszaru „Ochrona klimatu i jakości powietrza”	31
Tabela 14. Analiza SWOT dla obszaru „Ochrona klimatu i jakości powietrza”	33
Tabela 15. Powierzchnia przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu oraz liczba mieszkańców narażonych na przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu drogowego dla powiatu drawskiego	35
Tabela 16. Całkowita liczba osób dotkniętych szkodliwymi skutkami hałasu na terenie powiatu drawskiego, obliczona na podstawie danych ze strategicznych map hałasu	36
Tabela 17. Ekrany akustyczne na terenie powiatu drawskiego	36
Tabela 18. Wyniki pomiarów natężenia ruchu w ramach GPR 2020/21	37
Tabela 19. Zadania realizowane w ramach Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego za lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 w obszarze „Zagrożenie hałasem”	39
Tabela 20. Analiza SWOT dla obszaru „Zagrożenie hałasem”	40
Tabela 21. Wynik pomiarów PEM na terenie powiatu drawskiego w 2021-2024 r.	41
Tabela 22. Stacje bazowe na terenie powiatu drawskiego	41
Tabela 23. Zadania realizowane w ramach Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego za lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 w obszarze „Pola elektromagnetyczne”	46
Tabela 24. Analiza SWOT dla obszaru „Pola elektromagnetyczne”	47
Tabela 25. Ocena stanu JCWP rzecznych na terenie powiatu drawskiego w latach 2019-2024.....	50
Tabela 26. Ocena stanu JCWP jeziornych na terenie powiatu drawskiego w latach 2019-2024.....	55
Tabela 27. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych na terenie powiatu drawskiego	56
Tabela 28. Ocena jakości wód podziemnych na terenie powiatu drawskiego w 2022 roku.....	58
Tabela 29. Zadania realizowane w ramach Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego za lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 w obszarze „Gospodarowanie wodami”	60
Tabela 30. Analiza SWOT dla obszaru „Gospodarowanie wodami”	61
Tabela 31. Sieć wodociągowa na terenie powiatu drawskiego w 2024 roku	62
Tabela 32. Sieć kanalizacyjna na terenie powiatu drawskiego w 2024 roku.....	63

Tabela 33. Zbiorniki bezodpływowe, oczyszczalnie przydomowe i stacje zlewne na terenie powiatu drawskiego w 2024 r.	63
Tabela 34. Charakterystyka aglomeracji na terenie powiatu drawskiego	65
Tabela 35. Zadania realizowane w ramach Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego za lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 w obszarze „Gospodarka wodno-ściekowa”	65
Tabela 36. Wskaźniki monitoringu dla obszaru „Gospodarka wodno-ściekowa”	66
Tabela 37. Analiza SWOT dla obszaru „Gospodarka wodno-ściekowa”	67
Tabela 38. Złoża kopalina na terenie powiatu drawskiego wg stanu na 31.12.2024r.	68
Tabela 39. Zestawienie koncesji na wydobywanie surowców naturalnych na terenie powiatu drawskiego wydanych przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego	70
Tabela 40. Zadania realizowane w ramach Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego za lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 w obszarze „Zasoby geologiczne”	71
Tabela 41. Analiza SWOT dla obszaru „Zasoby geologiczne”	72
Tabela 42. Charakterystyka kompleksów przydatności rolniczej gleb na terenie Powiatu Drawskiego	73
Tabela 43. Wyniki pomiarów Monitoring Chemizmu Gleb Ornych Polski z 2020 roku	76
Tabela 44. Struktura użytkowania gruntów w poszczególnych gminach powiatu drawskiego wg stanu na 31 stycznia 2025	78
Tabela 45. Wykaz klas bonitacyjnych użytków rolnych i lasów na terenie powiatu drawskiego wg stanu na 1 stycznia 2025 r.	80
Tabela 46. Analiza SWOT dla obszaru „Gleby”	81
Tabela 47. Zestawienie podmiotów, z terenu powiatu drawskiego, posiadających pozwolenia na wytwarzanie odpadów.	88
Tabela 48. Poziomy recyklingu osiągnięte przez gminy powiatu drawskiego w 2024 r.	89
Tabela 49. Ilość wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu drawskiego (stan na 28.11.2025 r.)	90
Tabela 50. Zadania realizowane w ramach Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego za lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 w obszarze „Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”	90
Tabela 51. Wskaźniki monitoringu dla obszaru „Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”	91
Tabela 52. Analiza SWOT dla obszaru „Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”	92
Tabela 53. Powierzchnia lasów na terenie powiatu drawskiego wg formy własności w 2024 roku	93
Tabela 54. Formy ochrony przyrody* na terenie powiatu drawskiego w 2024 roku	93
W poniższej tabeli i na rycinie przedstawiono ilość pomników przyrody w poszczególnych gminach powiatu. Tabela 55. Pomniki przyrody na terenie powiatu drawskiego	100
Tabela 56. Użytki ekologiczne na terenie powiatu drawskiego	102
Tabela 57. Tereny zielone na terenie powiatu drawskiego w 2024 roku	106
Tabela 58. Zadania realizowane w ramach Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego za lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 w obszarze „Zasoby przyrodnicze”	106
Tabela 59. Wskaźniki monitoringu dla obszaru „Zasoby przyrodnicze”	107
Tabela 60. Analiza SWOT dla obszaru „Zasoby przyrodnicze”	108
Tabela 61. Zadania realizowane w ramach Programu Ochrony Środowiska dla powiatu drawskiego za lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 w obszarze „Zagrożenia poważnymi awariami”	109

Tabela 62. Wskaźniki monitoringu dla obszaru „Zagrożenie poważnymi awariami”	109
Tabela 63. Analiza SWOT dla obszaru „Zagrożenie poważnymi awariami”	110
Tabela 64. Główne problemy i zagrożenia środowiska powiatu drawskiego	111
Tabela 65. Cele i kierunki interwencji Programu	127
Tabela 66. Harmonogram rzeczowo-finansowy zadań własnych Powiatu Drawskiego	144
Tabela 67. Harmonogram zadań monitorowanych Powiatu Drawskiego	147

Spis rycin

Rycina 1. Położenie powiatu drawskiego na tle województwa zachodniopomorskiego	9
Rycina 2. Gminy powiatu drawskiego	9
Rycina 3. Liczba ludności powiatu drawskiego w latach 2014-2024	10
Rycina 4. Drogi na terenie powiatu drawskiego	11
Rycina 5. Jednolite części wód podziemnych i główny zbiornik wód podziemnych na terenie powiatu drawskiego	57
Rycina 6. Obszary zagrożenia powodziowego na terenie powiatu drawskiego	59
Rycina 7. Łączne zagrożenie suszą na terenie Powiatu Drawskiego	60
Rycina 8. Złoża kopalin na terenie powiatu drawskiego	68
Rycina 9. Mapa glebowo-rolnicza Powiatu Drawskiego	75
Rycina 10. Struktura użytkowania gruntów na terenie Powiatu Drawskiego wg stanu na 31 stycznia 2025	76
Rycina 11. Struktura (%) użytków rolnych na terenie Powiatu Drawskiego wg stanu na 31 stycznia 2025	77
Rycina 12. Struktura odpadów zebranych selektywnie w trakcie roku z terenu powiatu w 2024 roku	88
Rycina 13. Formy ochrony przyrody na terenie powiatu drawskiego	94
Rycina 14. Obszary Natura 2000 na terenie powiatu drawskiego	94
Rycina 15. Pomniki przyrody na terenie powiatu drawskiego	101

Materiały źródłowe

1. Kondracki J., *Geografia regionalna Polski*, 2002, Warszawa, wyd. PWN
2. Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl
3. Bilans Zasobów Złóż Kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2024 roku
4. Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, System gospodarki i ochrony bogactw mineralnych "MIDAS", <http://geoportals.gov.pl/midas-web>
5. Program ochrony środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028
6. Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego, 2024
7. Raport z wykonania Programu ochrony środowiska dla powiatu drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028
8. Informator PSH: Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, PIB PIB, Warszawa, 2017
9. Baza Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody, <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>
10. Sprawozdania z wykonania KPOŚK za 2023 rok

11. Wykaz zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej wg stanu na 31.12.2024, GIOŚ
12. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w województwie zachodniopomorski za rok 2021, GIOŚ
13. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w województwie zachodniopomorski za rok 2022, GIOŚ
14. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w województwie zachodniopomorski za rok 2023, GIOŚ
15. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w województwie zachodniopomorski za rok 2024, GIOŚ
16. Monitoring Chemizmu Gleb Ornych Polski, 2020, GIOŚ
17. Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim - raport za rok 2024, GIOŚ
18. System Osłony Przeciwosuwiskowej, PIG-PIB, <https://mapa.osuwiska.pgi.gov.pl/gosc>
19. Monitoring wód podziemnych za rok 2022, WIOŚ
20. Generalny Pomiar Ruchu w 2020/21 roku, GDDKiA
21. Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021, GIOŚ